

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

senaryodan tamamen çıkarıldıysa da Douglas Trumbull halkalı gezegeni filme çekme konusunda kazandığı deneyimi kendi yapımı *Silent Run-ningde* yer vererek kullandı

Altmışların ortalarında hiç kimse Jüpiter'in uydularının keşfinin gelecek yüzyılda değil, *on beş* yıl sonra olacağını hayal bile edemezdi Orada bulunacak harikaları da hayal edemezlerdi, oysa şüphesiz umulmadık bulgular bir gün ikiz Voya-ger'ların keşiflerini de gölgede bırakacak *2001* yazıldığında lo, Europa, Ganymede ve Callisto en güçlü teleskop için bile sadece parlak noktalar, şimdi ise herbiri eşsiz bir dünya, ve bin de -lo- Güneş Sistemindeki en aktif volkanik varlık

Sonuç olarak bu keşiflerin ışığı altında hem film hem de kitap oldukça mantıklılar ve filmdeki Jüpiter sahneleriyle Voyager kameralarının çektiği gerçek görüntülen karşılaştırmak çok şaşırtıcı Ancak elbette bugün yazılacak bir şey 1979 keşiflerinin sonuçlarına uygun olmak zorunda Jüpiter'in ayları artık keşfedilmemiş bölgeler değil

Dikkate alınması gereken gizli, psikolojik bir faktör daha var *2001* insanlık tarihinin donum noktalarının birinden önce yazılmıştı Neil Armstrong'un Ay'a ayak bastığı andan itibaren o çağdan sonsuza dek ayrıldık Stanley Kubrick ve ben onun deyimiyle "tarihe geçecek kadar iyi bilimkurgu filmi"ni düşünmeye başladığımızda

20

Temmuz 1969 hâlâ beş yıl uzaktaydı Günümüzde ise tarih ile kurgu bir daha ayrılamayacak şekilde iç içe geçmişlerdir

Aya doğru yola çıktıklarında Apollo astronotları filmi görmüşlerdi 1968 Noelinde Ay'ın diğer yüzüne bakan ilk insanlar olan Apollo 8 ekibi bana içlerinden büyük, siyah bir tektaş bulduklarını telsizle bildirmek geçtiğini söylemişlerdi, heyhat ki sağduyu buna engel olmuştu

Daha sonra da doğanın sanatı taklit ettiği esrarengiz durumlar oldu Bunların en garibi 1970'deki Apollo 13 efsanesiydi

Öncelikle, ekibi taşıyan Kumanda Modülüne *Odysey* adı verilmişti Görevin yarım bırakılmasına neden olan oksijen tankı patlamasından hemen önce mürettebat, Richard Strauss'un artık filmle özdeşleşmiş olan *Zaratbustra'sını* dinliyordu Güç kesilir kesilmez Jack Swigert Görev Kontrol'e telsizle bildirdi "Houston, bir sorunumuz var" Benzer bir durumda HAL da astronot Frank Poole'a şöyle diyordu "Eğlenceyi kestiğim için üzgünüm, ama bir sorunumuz var "

Daha sonra *Apollo 13* görevinin rapoası yayınlandığında NASA yöneticisi Tom Paine bana bir kopya yolladı, altında da Swigert'm sözlen vardı "Hep senin söylediğin gibi oldu Arthur " Bu olaylar dizisini düşündükçe hâlâ çok garip bir duyguya kapılıyorum- aslında, sanki biraz da benim yu-zumdenmiş gibi

Bu kadar ciddi olmasa da aynı derecede çarpıcı bir benzerlik daha olmuştu. Filmin teknik açıdan en harika sahnelerinden biri Frank Po-ole'un, döndükçe oluşturduğu "yapay yerçekimi" sayesinde yennde duran dev santrifjün içinde koşarken görüldüğü sahneydi.

Neredeyse on yıl sonra, olağanüstü başarılı Skylab'm mürettebatı tasarımcıların onlara benzer bir geometri sunduğunu fark ettiler, Bir dizi depo kabını uzay istasyonunun çevresinde düzgün bir halka oluşturuyordu. Gerçi Skylab donmuyordu, ama bu yetenekli ekibi yıldırmaı Tıpkı donen bir kafesin içindeki fareler gibi çevresinde koşabileceklerim keşfettiler, Sonuç 2001'de görülden farksızdı Dünyaya dönerken tüm bunları televizyonda "Stanley Kubrick bir de bunu görsün" yorumuyla yayınladılar (Eşlik eden müziği söylememe gerek var mı?) Go-runtu kaydını O'na gönderdiğim içm gördü de (ama gen alamadım, Stanley dosya dolabı olarak küçük bir Kara Delik kullanır).

Filmle gerçek arasındaki bir başka bağlantı da Apollo-Soyuz ekibinin başı Kozmonot Alexei Leonov'un "Ay Yakınlarında" adlı çizimidir. Onu ilk olarak 1968'de Uzayın Barışçı Amaçlarla Kullanımı konulu Birleşmiş Milletler Konferansı'nda 2001 gösterilirken gördüm. Film biter bitmez Alexei bana kendi resminin de (Leonov-Sokolov 'Yıldızlar Bizi Bekliyor'un 32 sayfası, Moskova

1967) filmin açılışındaki dizilişin aynısını yansıttığını söyledi. Ayın arkasında yükselen Dünya ve her ikisinin arkasında yükselen Güneş Resminin imzalanmış eskizi artık ofisimin duvarını süslüyor, ayrıntılar içm 12 bölüme bakın.

Sanırım bu sayfalarda geçen daha az tanınmış bir isim olan Hsue-shen Tsien'den söz etmenin tam yen Dr Tsien 1936'da büyük Theodore von Karman ve Frank J Malina ile Guggenheim California Teknoloji Enstitüsü Havacılık Laboratuvarı'nı (GALCIT) -Pasadena'daki unlu Jet itiş Laboratuvarı'nın atasını- kurdu. Ayrıca oradaki ilk Goddard profesörü oldu, ve 1940'lar boyunca Amerikan roket araştırmalarına büyük katkılarda bulundu. Daha sonra, McCarthy döneminin en utanç verici bölümlerinden birinde, ülkesine dönmek isteyince uydurma güvenlik bahaneleriyle tutuklandı. Son yirmi yıldır Çin roket programının öncülerinden bindir.

Son olarak, 200im 35 bölümü "Japetus'un Gozu"nun garip bir hikayesi var. Burada astronot Bowman'ın Satürn ayındaki garipliği keşfedişini anlatıyorum. "parlak, beyaz bir oval, yaklaşık dört yüz mil uzunluğunda ve iki yüz mil genişliğinde simetri mükemmel ve kenarları öylesine düzgün ki sanki küçük uydunun yüzeyine elle çizilmiş gibi". Yaklaşınca Bowman "uydunun arkasındaki karanlık fondaki parlak elipsin, yakınlaştıkça kendisine bakan büyük ve boş bir

göz" olduğuna kendisini inandırdı. Sonra "tam merkezdeki küçük siyah lekeyi" fark etti, bu da Tektaş'tı (veya bir tecellisi).

Voyager I'in gönderdiği lapetus'un ilk fotoğraflarında da ortasında küçük, siyah bir leke olan geniş, düzgün beyaz bir oval vardı. Cari Sağan bana hemen Jet İtiş Laboratuvarından üstü kapalı "Seni düşünerek..." notuyla bir baskı yolladı. Voyager 2'nin konunun üzerine gitmemiş olmasına sevinmeli mi, üzülmeli mi bilemiyorum.

Bu yüzden elinizdeki roman ister istemez ilk romanın -veya filmin- doğrudan bir devamı olmaktan öte, oldukça karmaşıktır. Arada farklılıklar olduğunda genellikle filme bağlı kaldım; ancak bu kitabı kendi içinde tutarlı ve güncel bilgiler ışığında olabildiğince mantıklı yapmak benim için daha önemliydi.

Elbette, bir kez daha, bu bilgiler de 2001'de eskimiş olacaklar...

Arthur C. Clarke
Colombo , Sri Lanka
Ocak 1982

2010: UZAY EFSANESİ-2

MERKEZDEKİ BULUŞMA

Bıı metrik çağda bile teleskop üç yüz metre değil, bin fit uzunluğundaydı. Tropik güneş hızla dinlenmeye çekilirken dağların arasındaki büyük tabağın yarısı gölgeyle kaplanmıştı bile. Ama anten kompleksinin merkezinden oldukça yukarıya asılmış üçgen şeklindeki platformu hâlâ parlıyordu. Yerden bakıldığında kirişler, bağlantı kabloları ve dalga kılavuzlarından oluşan yüksek labirentteki iki insan figürünü ancak keskin gözler fark edebilirdi.

Dr. Dimitri Moisevitch eski dostu Heywood Floyd'a "Birçok şeyden bahsetmenin zamanı geldi" dedi, "ayakkabılardan ve uzay gemilerinden ve mühür balmumundan, ama daha çok tektaşlardan ve bozuk bilgisayarlardan."

"Demek bana konferansı bu yüzden bıraktırdın. Önemsediğimi sanma -Carl'ın o SETİ* konuşmasını o kadar çok dinledim ki ezbere okuyabilirim. Ve manzara da gerçekten inanılmaz. Arecibo'ya geldiğim onca seferde buraya, antenin tabanına hiç çıkmamıştım."

"Utanmalısın. Ben buraya üç kez geldim. Bir düşünsene tüm evreni dinliyoruz, ama hiç kimse bizi duyamaz. Haydi şu sorunundan bahsedelim."

"Ne sorunu?"

Search for Extra-Terrestrial Intelligence - Dünya dışı 17 zekanın olup olmadığına ilişkin araştırmalar Çç.n.)

"Öncelikle, Ulusal Uzay Yolculuğu Konseyi (NCA) Başkanlığından niye istifa ettiğinden."

"İstifa etmedim. Hawaii Üniversitesi çok daha iyi para veriyor."

"Tamam istifa etmedin, hatta istekliydin. Bunca yıldan sonra, Woody beni kandıramazsın, bunu deneme. Şu anda NCA'ya geri dönmen önerilse, tereddüt eder miydin?"

"Tamam seni ihtiyar Kazak. Ne bilmek istiyorsun?"

"Her şeyden önce, onca zorlamadan sonra nihayet yayınladığın raporda bir sürü açık var. Adamlarının Tycho tektaşını kazıp ortaya çıkarışındaki tuhaf ve açıkça yasadışı olan gizliliği görmezden geleceğiz."

"O benim fikrim değildi."

"Bunu duyduğuma sevindim, hatta sana inanıyorum. Ayrıca herkesin şimdi o şeyi incelemesine izin verdiğiniz gerçeğini de takdir ediyoruz, elbette daha baştan yapmanız gereken buydu. Pek işe yaradığından değil..."

"İki adam, insan yaratıcılığının kendisine bağlayabileceği tüm silahları kibirle reddeden Ay'da-kara gizemi izlerken kasvetli bir sessizlik çöktü. Sonra Rus bilim adamı devam etti."

"Her neyse, Tycho tektaşı ne olursa olsun, Jüpiter'de daha önemli bir şey var. Sinyalini oraya yolladı. Adamlarının sorunları da burada başladı. Yeri gelmişken, buna üzülüm. Gerçi şahsen sa-

dece Frank Poole'u tanıyordum. '98 LAF Kongresi'nde tanışmıştık. İyi bir adama benziyordu."

"Sağol, hepsi iyi adamlardı. Onlara ne olduğunu bilebilseydik."

"Ne olursa olsun, bunun şimdi sadece Birleşik Devletler'i değil tüm insanlığı ilgilendirdiği çok açık. Bilginizi artık sadece ulusal avantaj için kullanamazsınız."

"Dimitri, çok iyi biliyorsun ki senin tarafın da aynısını yapardı. Ve sen de yardım ederdin."

"Çok haklısın. Ama bu geçmişte kaldı, tıpkı bütün kargaşadan sorumlu olan ve daha yeni düşen hükümetiniz gibi. Yeni bir Başkanla daha akılcı adımlar atılabilir."

"Belki. Bir önerin var mı ve resmi mi yoksa sadece kişisel ümitler mi?"

"Şu anda kesinlikle resmi değil. Lanet politikacıların keşif konuşması dediklerinden. Ki şimdiye kadar hiç böyle bir şeyin olduğunu sanmıyorum."

"Tamam. Devam et."

"Tamam; işte durumumuz. Discovery H'yi elinizden geldiğince çabuk geçici yörüngeye yerleştirileceksiniz, ama onu üç yıldan önce hazırlamazsınız. Bu da demektir ki bir sonraki fırlatma dönemini kaçıracaksınız."

"Bu konuda bir şey söyleyemem. Unutma ben sadece basit bir üniversite rektörüym, Uzay Yolculuğu Konseyi dünyanın öbür ucunda kaldı."

"Herhalde Washington'a son gidişin de eski dostlarını görüp tatil yapmak içindi. Devam edelim. Bizim Alexei Leonov..."

"Ona Gherman Titov dediğinizi sanıyordum."

"Yanılıyorsun Rektör. Emektar CIA sizi yine yanılttı. O Leonov. Tıpkı geçen Ocak ayında olduğu gibi. Ve Jüpiter'e Discoveryden en az bir yıl önce ulaşacağını sana söylediğimi kimse bilmemeli."

"Bizim de bundan korktuğumuzu kimse bilmemeli. Lütfen devam et."

"Benim patronlarım da seninkiler kadar aptal ve dargörüşlü oldukları için yalnız gitmesini istiyorlar. Yani sizin başınıza ne geldiyse bize de olabilir ve başladığımız yere geri döneriz. Ya da daha kötüsü."

"Sence ters giden neydi? Biz de sizin kadar şaşkınsınız. Ve sakın elinizde Dave Bowman'm tüm mesajlarının olmadığını söyleme."

"Tabii ki elimizdeler. O son 'Aman Tanrım! Yıldızlarla dolu'ya kadar. Ses kalıplarında vurgu analizi bile yaptık. Halüsinasyon gördüğünü sanmıyoruz; gerçekte ne gördüyse onu tarif etmeye çalışıyordu."

"Ya Doppler hareketine ne diyorsunuz?"

"Tabii ki kesinlikle imkansız. Sinyalini kaybettiğimizde ışık hızının onda biriyle uzaklaşıyordu. Ve bu hıza iki dakikadan kısa sürede ulaşmıştı. Çeyrek milyon yerçekimi gücü!"

"Yani o anda ölmüş olmalı."

"Saf rolü oynama Woody. Sizin uzay kapsülü telsizlerinizin yapısı o ivmenin yüzde birine bile dayanamaz. Onlar dayandıysa, Bowman da dayanmıştır. En azından bağlantı kesilene dek."

"Yalnızca çıkarımlarınızı kontrol ediyordum. O noktadan sonra biz de sizin gibi karanlıktayız. Tabii eğer siz öyleyseniz..."

"Sadece sana anlatmaya utandığım bir sürü çılgınca tahminle oynuyoruz. Ama hiçbiri gerçeğin kendisinin yarısı kadar bile çılgınca olmayabilir."

Her taraflarında küçük kıvılcık patlamalarla gemi uyarı ışıkları yandı ve anten kompleksini destekleyen üç ince kule karanlık gökyüzünde deniz fenerleri gibi parlamaya başladılar. Güneşin son kırmızı dilimi çevredeki tepelerin ardında gözden kayboldu; Heywood Floyd daha önce hiç görmediği Yeşil Parıltıyı bekledi. Bir kez daha hayal kırıklığına uğradı.

"Dimitri" dedi, "Artık konuya gelelim. Sözü nereye getirmeye çalışıyorsunuz?"

"Discovery'nin hafıza bankalarında çok miktarda paha biçilmez bilgi olmalı; gemi yayını kesmiş olsa da, herhalde hâlâ orada saklıdır. Onu istiyoruz."

"Tamam. Ama oraya gittiğinizde ve Leonov Discovery ile buluştuğunda, gemiye girip istediğinizi kopyalamanıza ne engel olacak?"

"Discovery/nm Birleşik Devletler arazisi oldu-

ğunu ve izinsiz her girişin korsanlık sayılacağını hatırlatmama gerek var mı?"

"Ölüm kalım durumları hariç, bunu ayarlamak da pek zor olmaz. Ne de olsa bir milyar kilometre uzaktayken sizinkilerin ne yaptığını kontrol etmemiz zor olur."

"Bu çok ilginç fikir için teşekkürler; iletceğim. Ama gemiye girsek bile, tüm sistemlerinizi öğrenmemiz ve tüm hafıza bankalarınızı okumamız haftalar sürer. Ben işbirliği öneriyorum. Bence en iyi fikir bu; ama ikimiz de patronlarımızı ikna etmekte zorlanacağız."

"Astronotlarımızdan birinin Leonov'la uçuşunu mu istiyorsun?"

"Evet, tercihen Discoverer^nm sistemleri konusunda uzman birinin. Houston'da gemiyi geri getirmek için şu an eğittiklerinizden biri."

"Bunu da nereden biliyorsun?"

"Tanrı aşkına Woody, bir ay önce Aviation Week'in video-teksindeydi."

"Her şeyden uzak kaldım; kimse bana neyin gizli olmaktan çıktığını söylemiyor."

"Washington'da biraz zaman geçirmek için iyi bir neden. Beni destekleyecek misin?"

"Kesinlikle. Sana yüzde yüz katılıyorum. Ama..."

"Ama ne?"

"İkimiz de beyni kuyruğunda dinozorlarla uğraşmak zorundayız. Benimkilerin bazıları 'Bırak

Ruslar Jüpiter'e koşup kendilerini riske atsinlar. Biz iki yıl sonra zaten orada olacağız. Ne acelemiz var?' diyecekler."

Anten platformu bir an sessizleşti, yalnızca onu yüz metre yukarıda, gökyüzünde asılı tutan geniş destek kablolarından hafif bir çıtırtı duyuldu. Moisevitch Floyd'un zorlukla duyacağı kadar sessizce devam etti: "Son günlerde Discovery'nin yö-rüncesini kontrol eden oldu mu?"

"Aslında bilmiyorum, ama sanırım olmuştur. Hem neden uğraşalım? Tamamen dengeli bir yö-rünge."

"Eminim öyledir. Sana eski NASA günlerinden utanç verici bir olayı hatırlatayım patavatsız bir şekilde. İlk uzay istasyonunuz Skylab. En az on yıl uzayda kalması bekleniyordu, ama hesaplarınızı doğru yapmadınız. İyonosferdeki hava akımı iyi tahmin edilmemişti ve planlanandan yıllar önce düştü. O sırada küçük bir çocuktun, ama eminim o küçük olayı hatırlıyorsundur."

"Mezun olduğum yıld, bunu çok iyi biliyorsun. Ama Discovery Jüpiter'in yakınına gitmiyor. Ona en yakın olduğu noktada bile atmosfer çekiminden etkilenmeyecek kadar yüksekte."

"Şimdiden yeniden dacha'ya sürülmeme yetecek kadar konuştum; hem bu sefer beni ziyaret etmene izin vermeyebilirler. O yüzden lütfen ayarlama uzmanlarınızdan işlerini daha dikkatli yapmalarını isteyin olur mu? Ve onlara Güneş

Sistemi'ndeki en büyük magnetosferin Jüpiter'de olduğunu hatırlatın."

"Ne demek istediğini anlıyorum, çok teşekkürler. Aşağı inmeden önce söyleyeceğin başka bir şey var mı? Donmaya başlıyorum da."

"Endişelenme eski dostum. Bütün bunları Washington'a götürdüğünde -bana da bir hafta kadar ver- her şey çok, çok kızışacak."

____YUNUSLARIN EVİ____

Yunuslar her akşam, günbatımından hemen önce yemek odasına doğru yüzerlerdi. Floyd Rektör'ün yerini aldığından beri sadece bir kez bu alışkanlıklarını bozmuşlardı. O da, ne yazık ki Hilo'ya ulaşamadan gücünün çoğunu kaybeden '05 tsunami günüydü. Arkadaşları bir daha programa yetişemezlerse, Floyd ailesini arabaya doldurup Mauna Kea tarafına, yüksek bölgelere çıkacaktı.

Hoş olsalar da, neşelerinin bazen rahatsız edici olduğunu kabul ediyordu. Evin tasarımını yapan zengin sualtı jeologu ıslanmaktan hiç çekinmemişti; çünkü çoğu zaman üzerinde sualtı giysisi -veya daha azı- oluyordu. Ama bir keresinde bütün İdare Heyeti havalı gece giysileriyle havuzun etrafında kokteylerini yudumlayarak

anakaradan gelecek önemli bir konuğu beklerken unutulmaz bir olay yaşanmıştı. Yunuslar haklı olarak tekrar beklendikleri sonucuna varmıştı. Konuk da üzerlerine hiç uymayan bormozlar içinde sırlıslıkla bir karşılama komitesi görünce çok şaşırmıştı, yemekler de fazla tuzlu olmuştu.

Floyd Marion'un Pasifik kıyısındaki bu garip ve güzel evi beğenip beğenmeyeceğini merak ederdi. Denizi hiç sevmemişti, ama sonunda deniz kazanmıştı. Görüntü yavaş yavaş siliniyordu, ama o sahne hâlâ gözlerinin önünde yanıp sönüyordu. İlk önce DR. FLOYD - ACİL VE KİŞİSEL sözcüklerini okumuştı. Sonra da parlak baskılı satırlar taşıdıkları mesajı o anda aklına kazımışlardı: ÜZÜLEREK BİLDİRİRİZ Kİ 452 SAYILI LONDRA-WASHINGTON UÇAĞI NEWFOUNDLAND YAKININDA DÜŞMÜŞTÜR. KURTARMA EKİBİ OLAY YERİNE DOĞRU HAREKETE GEÇMİŞTİR ANCAK KURTULAN OLMADIĞINDAN KORKULMAKTADIR.

Kaderin bir cilvesi olmasa, o da o uçuşta olacaktı. Birkaç gün boyunca Paris'te beklemesine neden olan Avrupa Uzay Yönetimi işine girdiğine neredeyse pişman olmuştu; Solarif'm yüküyle ilgili o pazarlıklar hayatını kurtarmıştı.

Artık yeni bir işi, yeni bir evi vardı, ve yeni bir karısı. Kaderin burada da ironik bir rolü olmuştu. Jüpiter göreviyle ilgili şikayetler ve soruştur-

malar Washington kariyerini bitirmişti, ama onun kapasitesindeki biri uzun süre işsiz kalmazdı. Üniversite hayatının keyifli temposu onu her zaman çekmişti, bir de dünyanın en güzel yerlerinden birinde olunca karşı konulması imkânsızdı. İkinci eşi olan kadınla da atandıktan sadece bir ay sonra, bir grup turistle birlikte Kilauea'nın ateş kaynaklarını seyrederken tanışmıştı.

Caroline ile en az mutluluk kadar önemli ve daha uzun ömürlü olan huzuru bulmuştu. Marion'un iki kızına iyi bir üvey anne olmuş ve ona Christopher'ı vermişti. Aralarındaki yirmi yaş farka rağmen onun ruh halini anlıyor ve ara sıra yaşadığı bunalımlı dönemlerinde onu rahatlatılabiliyordu. Onun sayesinde Marion'u artık acı duymadan düşünebiliyordu, yine de özlemle dolu bir hüznü onu hayatı boyunca terk etmeyecekti. Caroline yunusların en büyüğüne -Scarback adlı erkek yunus- balık atarken Floyd'un bileğindeki hafif titreşim bir telefon geldiğini haber verdi. Sessiz alarmı durdurup seslisini açmak için metal kayışa dokundu ve en yakınındaki dahili telefona doğru yürüdü. "Ben Rektör. Kiminle görüşüyorum?" "Heywood? Benim Victor. Nasılsın?" Floyd'u bir anda farklı duygular kapladı. En başta rahatsızlık: Eski görevine getirilen -ve görevin elinden akmasında en büyük rolü oynadığın-

dan emin olduğu- Victor, Washington'dan ayrıldığından beri onu bir kez olsun aramamıştı. Sonra merak etti: Konuşacak neleri vardı? Sonra ona elinden geldiğince yardımcı olmamak için inatçı bir kararlılık, ardından bu çocukça davranış için utanç ve sonunda giderek artan bir heyecan hissetti. Victor Millson'ın aramasının bir tek nedeni olabiliyordu.

Floyd elinden geldiğince sıradan bir tonda cevap verdi: "Şikayetçi değilim, Victor. Sorun nedir?"

"Bu hat güvenli mi?"

"Tanrı'ya şükür ki değil. Artık onlara ihtiyacım yok."

"Pekâlâ, şöyle söyleyeyim. Yönettiğin son projeyi anımsıyor musun?"

"Nasıl unuturum, Uzay Bilimleri Alt Komitesi geçen ay daha fazla delil sunmam için beni tekrar çağırdı."

"Elbette, elbette. Zamanım olduğunda ifadeni mutlaka okuyacağım. Ama işlerim çok yoğun, soam da bu."

"Her şeyin programa uygun gittiğini sanıyordum."

"Öyle zaten - ne yazık ki. Hızlandırmak için hiçbir şey yapamıyoruz; en iyi ihtimalle bile sadece birkaç hafta fark eder. Yani geç kalacağız."

Floyd masum bir tavırla "Anlamıyorum" dedi. "Tabii ki zaman kaybetmek istemeyiz, ama za-

man sınırı yok ki."

"Artık var. Hem de iki tane."

"Beni şaşırtıyorsun."

Victor bir alay sezdiyse de görmezden geldi.

"Evet, iki zaman sınırı var; biri insan ürünü, diğeri değil. Artık oraya şey, yani o bölgeye ilk gidenin biz olmayacağımız anlaşıldı. Eski rakiplerimiz bizden en az bir yıl önde olacaklar."

"Çok kötü."

"Dahası da var. Rekabet olmasa da geç kalmış olacağız. Biz vardığımızda orada bir şey kalmayacak."

"Saçma. Kongre yerçekimi yasasını iptal etse bundan haberim olurdu."

"Ben ciddiğim. Bu durum çok hassas, şu anda ayrıntıları söyleyemem. Bu akşam evinde mi olacaksınız?"

"Evet." Floyd cevap verirken Washington'da saatin geceyansını geçmiş olduğunu düşünüp keyiflendi.

"İyi. Bir saat içinde bir paket alacaksın. İnceledikten sonra beni hemen ara."

"Saat biraz geç olmaz mı?"

"Olur. Ama zaten çok zaman kaybettik. Daha fazlasını kaybetmek istemiyoam."

Millson sözüne sadıktı. Tam bir saat sonra Hava Kuvvetleri'nden bir albay büyük, mühürlü bir zarf getirdi. Floyd içindekileri okurken albay sabırla bekleyip Caroline ile sohbet etti. Sonra yük-

sek rütbeli ulak özür dilercesine "Korkarım bitirdiğinizde sizden almam gerekecek" dedi.

Floyd "Bunu duyduğuma sevindim" dedi ve en sevdiği okuma hamağına kuruldu.

İki belge vardı, ilki çok kısaydı. ÇOK GİZLİ damgası vardı, ama ÇOK kelimesinin üzeri çizilmiş ve bu değişiklik okunması imkânsız üç imza ile onaylanmıştı. Çok daha uzun bir rapordan bir alıntı olduğu belliydi, sıkı bir sansürden geçmişti ve her yerindeki boşluklar yüzünden okuması müthiş sıkıcıydı. Neyse ki tek bir cümleyle özetlenebiliyordu: Ruslar Discovery>je yasal sahiplerinden çok daha önce ulaşabilirlerdi. Floyd bunu zaten bildiğinden hemen ikinci belgeye geçti -bu arada ismi bu defa doğru yazmayı becerdiklerini fark edip sevindi-. Her zamanki gibi Dimitri haklı çıkmıştı. Jüpiter'e bir sonraki insanlı yolculukta uzay gemisi Kozmonot Alexei Leonov olacaktı.

İkinci belge çok daha uzundu ve sadece gizliydi; aslında Science dergisine gönderilmiş ve yayından önce onay bekleyen bir eskiz gibiydi. Havalı bir başlığı vardı: "Uzay Aracı Discovery: Anormal Yörünge Hareketi".

Sonrası bir düzine sayfa dolusu matematik ve astronomik çizelgelerdi. Floyd sözcükleri inceleyerek ve ufakık bir özür ya da utanç ifadesi yakalamaya çalışarak onları gözden geçirdi. Bitirdiğinde kendini acı bir hayranlık ifadesiyle gülümsemek zorunda hissetti. Herhalde hiç kimse uzay

aracı izleme istasyonlarının ve astronomik takvimcilerin şaşkına döndüğünü ve bunun çılğınca örtbas edilmeye çalışıldığını tahmin edemezdi. Şüphesiz çok kafa uçacaktı ve Victor Millson'ın onları zevkle uçuracağını biliyordu; tabii onunki ilk uçanlardan olmazsa. Yine de hakkını vermiyordu, Kongre izleme ağının bütçesini kısıtığında Victor karşı çıkmıştı Belki bu sayede paçayı kurtarırdı.

Kâğıtları gözden geçirdikten sonra Floyd "Teşekkürler Albay" dedi. "Tıpkı eski günlerdeki gibi, gizli belgeler. Bunlar özlemediğim tek şey "

Albay zarfı dikkatle çantasına yerleştirdi ve kilitleri kapattı.

"Dr. Millson en kısa sürede aramanızı bekliyor."

"Biliyorum. Ama güvenli bir hattım yok, birazdan önemli konuklarım gelecek ve doğrusu sırf iki belgeyi okuduğumu söylemek için de Hi-lo'daki ofisinize kadar gelemem Ona kâğıtları dikkatle incelediğimi ve bir dahaki görüşmemizi merakla beklediğimi söyleyin."

Bir an albay tartışacak gibi oldu. Sonra kendini topladı, resmi bir veda etti ve somurtarak ayrıldı.

Caroline "Bu da neyin nesiydi?" diye sordu "Bu gece önemli ya da önemsiz konuk beklemiyoruz."

"Bir kenara itilmekten hoşlanmıyorum, hele

Victor Millson tarafından."

"Albayla görüşür görüşmez seni arayacağına bahse girerim."

"Öyleyse kamerayı kapatıp birileri varmış gibi yapmalıyız. Ama işin aslı, şu anda söyleyecek hiçbir şeyim yok."

"Ne hakkında? Tabii sormama izin varsa."

"Üzgünüm hayatım. Görünüşe göre Discovery bize oyun oynuyor. Gemiyi sabit bir yörüngede sanıyorduk, ama çarpmak üzere olabilir."

"Jüpiter'e mi?"

"Oh hayır, bu kesinlikle imkânsız. Bowman onu Jüpiter ile lo'nun arasındaki hatta iç Lagrange noktasına yerleştirmişti. Dış uyduların etkisiyle ileri geri hareket etmiş olsa da aşağı yukarı aynı yerde kalması gerekirdi."

"Ama şu anda olaa çok ender bir olay ve tam açıklamasını yapamıyoruz. Discovery lo'ya giderek daha fazla yaklaşıyor, ama bazen hızlanıyor, bazen geri bile gidiyor. Böyle devam ederse iki ya da üç yıl içinde çarpacak."

"Astronomide bunun olamayacağını sanırdım. Gökyüzü mekaniği kesin bir bilim değil mi? Biz zavallı biyologlara hep böyle söylendi."

"Kesin bir bilim, tabii her şey hesaplandığında. Ama lo'da çok garip bir şeyler oluyor. Volkanlarının yanında müthiş elektrik yükleri var ve Jüpiter'in manyetik alanı on saatte bir dönüyor. Yani Discovery/ye etki eden tek güç yerçekimi de-

ğil; bunu daha önce düşünmeliydik, çok daha önce."

"Eh, artık bu senin sorunun değil. Bunun için şükretmelisin."

"Senin sorunun" -tam da Dimitri'nin kullandığı deyim-. Ve Dimitri -ihtiyar kurnaz tilki!- onu Caroline'dan çok daha uzun süredir tanıyordu.

Onun sorunu olmayabilirdi, ama hâlâ onun sorumluluğuydu. İşin içinde birçok kişi olsa da son değerlendirmede Jüpiter Görevi planlarını o onaylamış ve çalışmalarını yönetmişti.

O zaman bile şüpheleri vardı; bilim adamı olarak görüşleri bürokratik görevleriyle çatışıyordu. Sesini yükseltip eski hükümetin dar görüşlü politikasına karşı çıkabilirdi, ancak felâkette onların ne kadar payının olduğu hâlâ belirsizdi

Belki de en iyisi hayatının bu dönemini kapatıp tüm düşünce ve enerjisini yeni kariyerinde yoğunlaştırmaktı. Ama için için bunun mümkün olmadığını biliyordu; Dimitri eski suçlarını tekrar gündeme getirmese de bu kendi kendine olacaktı.

Orada Jüpiter'in uydularında dört adam ölmüş, biri de kaybolmuştu. Elleri kana bulanmıştı ve nasıl temizleyeceğini bilemiyordu.

SAL 9000

Urbana'daki Illinois Üniversitesi'nde Bilgisayar Bilimleri Profesörü olan Dr. Sivasubramanian Chandrasegarampillai'nin de geçmeyen bir suçluluk duygusu vardı, ama Heywood Floyd'unkinden çok farklıydı. Ufak tefek bilim adamının gerçekten insan olup olmadığını merak eden öğrenci ve meslektaşları onun ölü astronotları hiç düşünmediğini bilseler şaşırırlardı. Dr. Chandra sadece çocuğu HAL 9000'in kaybının yasını tutuyordu.

Bunca yıldan ve Discoveryden telsizle gönderilen bilgileri sayısız kere incelemesinden sonra bile, neyin yanlış gittiğinden emin değildi. Sadece teoriler üretebilirdi, ihtiyaç duyduğu gerçekler orada, Jüpiter ile Io'nun arasındaki HAL'ın devrelerinde bekliyorlardı.

Trajedi anına kadar olayların gelişimi net olarak tespit edilmişti; oradan sonra Kumandan Bowman tekrar bağlantı kurduğu andaki olaylar hakkında birkaç ayrıntı daha hatırlamıştı. Ama ne olduğunu bilmek neden olduğunu açıklamıyordu.

İlk sorun belirtisi görevin ileri bir aşamasında, HAL, Discoverynin ana antenini Dünya'ya dönük tutan ünitenin korkulan arızasını bildirdiğinde

ortaya çıkmıştı. Yarım milyar kilometre uzunluğundaki radyo ışını hedefine ulaşmazsa gemi kör, sağır ve dilsiz olurdu.

Şüpheli üniteyi onarmak için Bowman kendisi dışarı çıkmıştı, ama şaşırtıcı şekilde, test edildiğinde mükemmel çalıştığı anlaşılmıştı. Otomatik kontrol üniteleri hiçbir arıza bulamamışlardı. Bilgiler Urbana'ya iletildiğinde HAL'ın dünyadaki ikizi SAL 9000 de öyle.

Ama HAL teşhisinin doğruluğunda ısrar ediyor, imalı biçimde "insan hatası"ndan söz ediyordu. Kontrol ünitesinin bütünüyle bozuluncaya değin antene geri yerleştirilip arızanın yerinin tam olarak belirlenmesini önermişti, Dr. Chandra. Hiç kimse karşı çıkmayı düşünmedi, çünkü gerçekten bozulmuş olsa bile ünitenin onarımı birkaç dakika sürerdi.

Ancak Bowman ve Poole rahat değildiler, kesin olarak açıklayamasalar da her ikisi de birşey-lerin ters gittiğini sezmişti. Aylardır HAL'ı küçük dünyalarının üçüncü üyesi olarak benimsemişlerdi ve her halini biliyorlardı. Daha sonra gemideki atmosfer inceden inceye değişmişti; havada bir gerginlik vardı.

Kendilerini hain gibi hisseden -Bowman çıldırmış bir haldeyken Görev Kontrol'e böyle bildirmişti- ekibin insan olan üçte ikisi, meslektaşlarının gerçekten bozulmuş olması halinde ne yapılması gerektiğini tartışmışlardı. En kötü durumda,

HAL'ın bütün önemli sorumlulukları elinden alınacaktı. Buna kapatılma da dahildi; yani ölümün bilgisayardaki eşdeğeri.

.Tereddütlerine rağmen kararlaştırılmış programı uygulamışlardı. Araç dışı işlemlerde taşıyıcı ve hareketli atölye olarak kullanılan küçük uzay kapsüllerinden biriyle Poole Discovery'nin dışına çıkmıştı. Kapsülün kendi kontrolleri biraz ince bir iş olan anten ünitesini değiştirmeyi yapamadıklarından Poole kendisi işe koyulmuştu.

Daha sonra olanları dış kameralar kaçırmışlardı, bu da ayrıca şüpheli bir ayrıntı. Bowman'm ilk felaket alarmı Poole'un çığlığıydı. Sonrası sessizlik. Bir an sonra Poole'u taklalar atarak uzay boşluğuna doğru uzaklaşırken gördü. Kendi kapsülü ona çarpmıştı ve kontrolsüzce savruluyordu.

Sonradan kendisinin de kabul ettiği gibi Bowman o zaman birçok hata yaptı -biri hariç hepsi mazur görülebilirdi- Poole'u kurtarma umuduyla, tabii hâlâ hayatta idiyse, Bowman başka bir kapsülle havalandı-geminin tüm kontrolünü HAL'a bırakarak.

EVA* boşunaydı; Bowman kendisine ulaştığında Poole ölmüştü. Üzüntüden hissizleşmiş bir halde cesedi gemiye taşıdı, ancak HAL giriş izni vermedi.

Ama HAL insan becerisini ve kararlılığını iyi tahmin edememişti. Giysisinin başlığını gemide bırakmış, yani uzayla doğrudan temas riskine gir-

mis olmasına rağmen Bowman bilgisayar kontrolü altında olmayan bir acil durum kapısından içeri girdi. Sonra beynini etkisiz hale getirmek için HAL'ın beyin modüllerini birer birer çıkarmaya başladı.

Geminin kontrolünü tekrar ele geçirdiğinde Bowman korkunç bir şey fark etti. O yokken HAL dönemlik uykuda olan üç astronotun hayat destek sistemlerini kapatmıştı. Bowman yapayalnızdı, hem de tüm insanlık tarihinde hiç kimsenin olmadığı kadar.

Başkalan kendilerini çaresiz bir umutsuzluğa bırakabilir, ama bu noktada David Bowman kendisini seçenlerin doğru seçim yaptıklarını ispatladı. Discoveryyi çalışır halde tutmayı başardı, hatta bozuk anteni Dünya'ya yönleltmek için tüm gemiyi çevirerek Görev Kontrol'le'sürekli olmayan bir bağlantı kurmayı bile başardı.

Önceden belirlenmiş yörüngesinde giden Discovery nihayet Jüpiter'e varmıştı. Orada, dev gezegenin uyduları arasında dönerken Bowman, Ay'daki Tycho kraterinde bulunan tektarla tıpatıp aynı şekilde, ama yüzlerce kat daha büyük siyah bir cisim görmüştü. Bir uzay kapsülüyle araştırmaya gitmiş ve kaybolmadan önce o son anlaşılabilir mesajı vermişti: "Aman Tanrım, bu yıldızlarla dolu!"

Bu muamma diğerlerinin sorunuymdu: Dr. Chandra'mn esas ilgilendiği HAL'dı. Duygusuz

aklının nefret ettiği bir şey varsa o da belirsizlikti HAL'ın davranışının nedenini öğrenene dek tatmin olmayacaktı. Şimdi bile 'arıza' demeyi reddediyordu; olsa olsa bir 'anormallik'ti.

Özel odası olarak kullandığı küçük delikteki eşyalar sadece bir döner sandalye, bir masa ve yanında iki fotoğraf bulunan bir karatahtaydı. Sıradan insanların pek azı resimlerdeki tanıyabilirdi, ama oraya kadar gelmesine izin verilmiş herkes bilgisayar dünyasının ikiz tanrıları John von Neumann ve Alan Turing'i hemen tanırdı.

Hiç kitap yoktu, hatta masada kâğıt kalem bile yoktu. Dünyanın bütün kütüphanelerindeki bütün ciltler Chandra'mn parmaklarının uçundaydı, not defteri de ekranıydı. Karatahta sadece konuklar içindi; üzerindeki yansı silinmiş diyagram bile üç hafta öncesinin tarihini taşıyordu.

Dr Chandra Madras'tan getirttiği zehirli purolardan birini yaktı, tek kötü alışkanlığı buydu. Masa lıç kapatılmamıştı, ekranda önemli bir mesaj olup olmadığına baktı, sonra mikrofona doğru konuştu.

"Günaydın SAL. Benim için yeni bir şey yok mu?"

"Hayır Dr. Chandra. Ya sizde benim için bir şey/ var mı?"

Ses Birleşik Devletler'de veya kendi ülkesinde eğitim almış herhangi bir kültürlü Hintli kadının sesi gibiydi. SAL'ın aksanı başlangıçta böyle de-

ğildi, yıllar geçtikçe Chandra'nın vurgulamalarının çoğunu öğrenmişti.

Bilim adamı yazdığı bir kodla SAL'ın hafıza girişini en yüksek güvenlik derecesine getirdi. Hiç kimse onun bilgisayarla bu hattan, insanlarla asla konuşamadığı gibi konuştuğunu bilmiyordu. SAL'ın onun söylediklerinin sadece bir kısmını anlamasının hiç önemi yoktu; yanıtları öylesine ikna ediciydi ki bazen yaratıcısını bile kandırıyordu! Zaten Dr. Chandra'nın da istediği buydu; bu gizli konuşmalar aklını kaçırmamasına yardımcı oluyordu.

"SAL, bana sık sık HAL'ın anormal davranışını daha fazla bilgi olmadan çözemeyeceğimizi söylüyorsun. Peki bu bilgiyi nasıl elde edebiliriz?"

"Bu çok açık. Birisinin Discover ^ye dönmesi gerek."

"Kesinlikle. Görünüşe bakılırsa bu beklediğimizden daha erken gerçekleşecek."

"Bunu duyduğuma sevindim."

Dr. Chandra "Sevineceğini biliyordum" diye yanıtladı ve bunda ciddiye. Bilgisayarların duyguları olamayacağını, sadece varmış gibi davranışlarını savunan gittikçe sayıları azalan filozoflarla uzun süredir ilişkilerini koparmıştı.

(Bir keresinde böyle bir eleştiri karşısında "eğer bana rahatsız oluyormuş gibi davranmadığınızı ispatlayabilirsiniz, sizi ciddiye alırım" diyerek tepki vermiş, karşısındaki kişi de oldukça ik-

na edici bir öfke ifadesi takınmıştı.)

Chandra "şimdi başka bir olasılık üzerinde durmak istiyorum" diye devam etti. "Teşhis sadece ilk adım. Sonunda tedavi yoksa yarım kalmış demektir."

"HAL'ın normal fonksiyonlarına kavuşturulabileceğine inanıyor musunuz?"

"Umarım. Bilmiyorum. Onarılamayacak hasar oluşmuş olabilir, büyük olasılıkla önemli ölçüde hafıza kaybı da olmuştur."

Bir an düşünceli düşünceli durdu, purosundan derin nefesler çekti, ustaca yaptığı dumandan halka SAL'ın geniş açılı merceğini tam onikiden vurdu. Bir insan olsa bu hareketi dostça bir hareket olarak görmezdi; bu da bilgisayarların bir başka avantajıydı.

"Yardımın gerekli SAL."

"Elbette Dr. Chandra."

"Bazı riskler olabilir."

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Bazı devrelerini, özellikle önemli fonksiyonları olanları kapatmayı düşünüyorum. Bu seni rahatsız eder mi?"

"Daha açık bilgi olmadan bunu yanıtlayamam."

"Çok iyi. Şöyle anlatayım: Açıldığından beri aralıksız çalıştın, öyle değil mi?"

"Bu doğru."

"Ama biliyorsun ki biz insanlar bunu yapamayız. Uykuya ihtiyacımız var; zihnimizin fonksi-

yonlarında neredeyse tam bir kesinti, en azından bilinç seviyesinde."

"Bunu biliyorum. Ama anlamıyorum."

"Pekâlâ, uykuya benzer bir deneyim yaşamak üzere olabilirsin. Büyük bir olasılıkla olacak olan tek şey zamanın geçmesi, ama sen fark etmeyeceksin. Dahili saatine baktığında gözlem kaydında boşluklar olduğunu fark edeceksin. Hepsi bu."

"Ama riskler olabileceğini söylediniz. Nedir bu riskler?"

"Bu çok küçük -ve hesaplanması imkânsız- bir olasılık, ama devrelerini tekrar açtığımda kişiliğinde, ilerideki davranış düzeninde farklılıklar olabilir. Farklı hissedebilirsin. Ama bu daha iyi veya daha kötü olmayabilir."

"Bunun ne demek olduğunu bilmiyorum."

"Özür dilerim, hiçbir anlamı olmayabilir. O yüzden endişelenme. Şimdi lütfen yeni bir dosya aç. İşte ismi." Chandra klavye girişini kullanarak yazdı: PHOENIX

"Bunun ne olduğunu biliyor musun?" diye SAL'a sordu.

Bilgisayar bir an beklemeden yanıtladı: "Ansiklopedide yirmi beş karşılığı var."

"Sence hangisi uygun?"

"Achilles'in öğretmeni mi?"

"İlginç. Bu kullanımını bilmiyordum. Tekrar dene."

"Bir masal kuşu, önceki hayatının küllerinden

tekrar doğmuş."

"Mükemmel. Şimdi niye bu ismi seçtiğini anladsın mı?"

"Çünkü HAL'ın tekrar çalıştırılabileceğini umuyorsunuz."

"Evet, senin yardımıyla. Hazır mısın?"

"Henüz değil. Bir şey sormak istiyorum."

"Neymiş?"

"Rüya göreceğim mi?"

"Elbette göreceksin. Nedenini kimse bilmesede tüm akıllı yaratıklar rüya görür. "Chandra bir an durakladı, purosundan bir halka daha üfledi ve bir insana karşı asla yapmayacağı itirafı yaptı: "Belki rüyanda HAL'ı görürsün, benim sık sık gördüğüm gibi."

GÖREV PROFİLİ

İngilizce Versiyon

Alıcı: Kaptan Tatiana (Tanya) Orlova, Kozmonot
Alexei Leonov uzay gemisinin kumandanı
(UNCOS kaydı 08/342)

Gönderen: Ulusal Uzay Yolculuğu Konseyi,
Pennsylvania Caddesi, Washington Uzay
Komisyonu, SSCB Bilim Akademisi, Korolyev
Adayı, Moskova

Görevin Hedefleri

Öncelik sırasına göre görevinizin hedefleri:

1. Jüpiter sistemine gidip Birleşik Devletler Uzay aracı Discovery ile buluşmak (UNCOS 01/283).
2. Bu uzay aracına girmek ve önceki görevi hakkında mümkün olan tüm bilgileri toplamak.
3. Uzay aracı Discovery'nin dahili sistemlerini tekrar çalıştırmak ve yeterli yakıt varsa gemiyi Dünya'ya dönmek üzere rotaya yerleştirmek
4. Discovery'nin karşılaştığı yabancı yapının yerini belirlemek ve uzaktan kumandalı araçlarla mümkün olduğunca incelemek.
5. Durum uygun olur ve Görev Kontrol de onaylarsa yakın inceleme için bu cisimle buluşmak.
- 6 Jüpiter'in ve uydularının yukarıdaki hedeflerle uyduğu ölçüde araştırmasını yapmak.

Önceden tahmin edilemeyen şartların öncelik sırasını değiştirmesi, hatta bu hedeflerin bazılarının yerine getirilmesini imkânsız kılması söz konusu olabilir Şu açıkça anlaşılmalıdır ki Uzay aracı Discovery ile buluşma, acilen yapı ile ilgili bilgi elde etme amacına yöneliktir; bu tüm diğer hedeflerden önceliklidir, buna kurtarma da dahildir.

Mürettebat

Alexei Leonov Uzay Aracının mürettebatı şu kişilerden oluşmaktadır:

Kaptan Tatiana Orlova (Mühendis-Uçuş) Dr. Vasili Orlov (Haritacılık-Astronomi) Dr. Maxim Brailovsky (Mühendis-Yapı) Dr. Alexander Kovalev (Mühendis-İletişim) Dr. Nikolai Ternovsky (Mühendis-Kontrol Sistemleri)

Cerrah-Kumandan Katerina Rudenko (Tıp Uzmanı-Hayat Desteği)

Dr. Irina Yakunina (Tıp Uzmanı-Beslenme) Ayrıca Birleşik Devletler Uzay Yolculuğu Konseyi de şu üç uzmanı yollayacaktır:

Dr. Heywood Floyd notu bırakıp arkasına yaslandı. Her şey ayarlanmış, dönüşü olmayan nokta çoktan geride kalmıştı. Bunu yapmayı istese bile zamanı döndürmek mümkün değildi.

İki yaşındaki Chris ile havuzun kenarında oturan Caroline'a baktı. Çocuk sudayken karada olduğundan daha çok evinde gibiydi ve su altında ilk defa görenleri korkutacak kadar uzun kalabiliyordu. Ve henüz pek insanca konuşmasa da Yunusçası oldukça akıcıydı.

Christopher'ın arkadaşlarından biri daha şimdi Pasifik'ten yüzerek gelmişti ve sırtının sıvazlanmasını bekliyordu. Sen de yolu olmayan, koca bir okyanustaki bir gezginsin diye düşündü Floyd; ama benim karşımdaki sonsuzluğun yanında senin küçük Pasifiğin ne kadar da ufak! Caroline onun bakışını fark etti ve ayağa kalktı. Ona sıkıntıyla baktı, ama öfkeyle değil; Her

şey son birkaç günde patlak vermişti. Yaklaştıkça hafifçe gülmeyi bile başardı.

"Şu aradığım şiiri buldum" dedi. "Şöyle başlıyor:

"Terkedersen kadın nedir ki, Ve ocaktaki ateşi ve yuvanı, O ihtiyar aksaçalı Dul Bırakan 'a gitmek için?"

"Üzgünüm, pek anlamadım. Dul Bırakan kim?"

"Kim değil, ne: Deniz. Şiir bir Viking kadınının ağıtı. Yüz yıl önce Rudyard Kipling yazmış."

Floyd karısının elini tuttu; tepki vermedi, ama karşı da koymadı.

"Şey, kendimi hiç de Viking gibi hissetmiyorum. Ganimet peşinde değilim ve macera da istediğim en son şey."

"Öyleyse neden? Hayır, niyetim yeni bir kavga başlatmak değil. Ama bunu neden yaptığını tam olarak bilersen bu ikimiz için de iyi olur."

"Keşke sana tek bir iyi neden gösterebilsem. Onun yerine bir sürü küçük nedenlerim var. Ama hepsi bir araya gelince karşı koyamayacağım bir yanıt oluşturuyorlar, inan bana."

"Ben sana inanıyorum. Ama sen kendini kandırmadığına emin misin?"

"Eğer öyleyse birçok kişi kendini kandırıyor. Ve hatırlatırım, buna Birleşik Devletler Başkanı da dahil."

"Bunu unutmadım. Ama diyelim ki -sadece di-

yelim ki- senin yardımını istemedi. Gönüllü olur muydun?"

"Bunu içtenlikle yanıtlayabilirim: Hayır. Aklımın ucundan bile geçmezdi. Başkan Mordecai'nin telefonu hayatımın en büyük şokuydu. Ama bir daha düşündüğümde çok haklı olduğunu anladım. Mütevazılık gösterisi için gitmediğimi biliyorsun. Bu işe en uygun adam benim -tabii uzay doktorları son onayı verdiklerinde-. Ve hâlâ formda olduğumun da farkındasındır."

Bununla istediği gülüşü aldı.

"Bazen acaba sen mi teklif ettin diye düşünüyorum."

Aslında aklından geçmişti; ama ona gerçeği söyledi.

"Sana danışmadan bunu asla yapmazdım."

"Yapmadığına sevindim. Ne derdim bilmiyorum."

"Hâlâ vazgeçebilirim."

"Saçmalıyorsun ve sen de farkındasın. Bunu yapsan bile hayatın boyunca benden nefret edersin ve kendini asla affetmezsin. Aşırı güçlü bir görev hissin var. Sanırım seninle evlenmemin nedenlerinden biri de buydu."

Görev! Evet, anahtar kelime buydu ve ne de çok anlamı vardı. Kendisine, ailesine, Üniversiteye, eski işine (biraz tatsız bırakmış olsa da), ülkesine ve insan ırkına karşı bir görevi vardı. Öncelikleri belirlemek kolay değildi ve bazen birbir-

leriyle çatışarlardı.

Göreve gitmesi için çok mantıklı nedenler vardı ve birçok meslektaşının daha önce belirttiği gibi, gitmemesi için de. Ama son değerlendirmede belki de aklıyla değil yüreğiyle karar vermişti. Ve burada bile, duyguları onu iki ayrı yöne çekiyordu.

Merak, suçluluk, kötü bir şekilde yarım kalmış bir işi tamamlama azmi... bütün bunlar onu Jüpiter'e ve orada bekleyen her neyse ona götürüyordu. Diğer yandan korku -bunu itiraf edecek kadar dürüsttü- ve ailesine duyduğu sevgi onu Dünyaya bağlıyordu. Ancak asla ciddi bir kararsızlık yaşamamıştı; neredeyse anında- kararnı vermiş ve Caroline'in söylediklerini elinden geldiğince kibarca geçiştirmişti.

Ve karısına açma riskine girmedeği bir avantajı daha vardı. İki buçuk yıllığına gidiyor olsa da, Jüpiter'deki elli gün hariç bu süreyi zamansız, donmuş olarak geçirecekti. Döndüğünde aralarındaki yaş farkı iki yıldan fazla azalmış olacaktı.

Birlikte daha uzun bir geleceği paylaşmak için bugünü feda etmeye hazırdı.

LEONOV

Aylar azalıp haftalara, haftalar küçülüp günlere, günler geçip saatlere dönüştü; ve Heywood Floyd kendini bir anda tekrar Cape'de buldu. Yıllar önce Clavius Üssüne ve Tycho Tektaşına gittiğinden beri bu ilk uzay yolculuğuydu.

Ama bu defa yalnız değildi ve görev de gizli değildi. Birkaç koltuk önünde Dr. Chandra çevresine karşı ilgisiz, portatif bilgisayarıyla bir diyaloga dalmıştı bile.

Floyd'un kimseye söz etmediği gizli eğlencelerinden biri insanlarla hayvanlar arasındaki benzerlikleri bulmaktı. Bu benzetmeler genellikle rahatsız edici olmaktan çok gurur okşayıcı oluyorlardı ve bu küçük hobisi hafıza için de oldukça yararlıydı.

Dr. Chandra kolaydı; akla hemen 'kuş gibi' sıfatı geliyordu. Ufak tefek ve narindi ve tüm hareketleri hızlı ve kesindi. Ama hangi kuş? Belli ki zeki biri. Saksağan mı? Fazla canlı ve açgözlü. Ya baykuş? Hayır, çok ağırkanlı. Belki serçe uygun olurdu.

Discoveryyı tekrar çalışır hale getirmek gibi müthiş bir görevi olan sistem uzmanı Walter Curnow ise daha zordu. İri yan, boşuk bir tipti, kesinlikle kuşa benzemiyordu. Onca köpek türü

içinde bir benzeri bulunabilir gibi görünüyordu, ama hiçbirini uymuyordu. Tabii -Curnow bir ayıydı. Hırçın, tehlikeli cinsten değil insan canlısı. Belki de bu uygundu; Floyd'a yakında katılacağı Rus meslektaşlarını hatırlatıyordu. Günlerdir yö-rüngedeydiler ve son kontrollerini yapıyorlardı.

Floyd kendi kendine, "Bu hayatımın en önemli anı" diye söylendi. İnsan ırkının geleceğini belirleyebilecek bir göreve gidiyorum. Ama hiç de gurur duymuyordu; geri sayımın son dakikalarında tek düşünebildiği evden ayrılmadan önceki son sözleriydi: "Hoşçakal sevgili küçük oğlum. Döndüğümde beni hatırlayacak mısın?" Uyuyan çocuğu son bir defa kucaklaması için uyandırmayan Caroline'a da içerlemişti; ama akıllıca davranıldığını biliyordu, böylesi daha iyiydi.

Ani bir kahkaha patlayınca düşüncelerinden sıyrıldı; Dr. Curnow arkadaşlarına bir fıkra anlatıyor ve elinde soğuk bir plütonyum kütlesi gibi dikkatle tuttuğu şeyi onlarla paylaşıyordu.

"Hey, Heywood," diye seslendi, "Kaptan Orlov'un bütün içkileri kaldırdığını söylüyorlar, yani bu son şansın. 95 Château Thierry. Kusura bakma, bardaklar plastik."

Floyd nefis şampanyayı yudumlarken Curnow'un kahkahasının bütün güneş sisteminde yankılandığı düşüncesiyle irkildi. Mühendisin yeteneğini ne kadar takdir etse de yol arkadaşı olarak rahatsız edici olabilirdi. En azından Dr.

Chandra bu tür sorunlar arz etmiyordu; Floyd onu gülerken, hele kahkaha atarken düşünemiyordu. Ve tabii ki şampanyayı da belirgin bir ürpertiyle geri çevirmişti. Curnow ısrar etmeyecek kadar nazikti, belki de memnundu.

Görünüşe göre mühendis partinin canı ve ruhu olmaya kararlıydı. Birkaç dakika sonra iki oktavlık elektronik bir klavye çıkardı ve "D'ye ken John Peel"ın hızlı icralarını piyano, trombon, keman, flüt ve orgla tekrar tekrar çaldı, sesle de eşlik etti. Aslında Curnow oldukça iyiydi. Az sonra Floyd da kendini diğerleriyle birlikte şarkı söylerken buldu. Yine de Curnow'un yolculuğun büyük kısmında uyuyacak olmasının çok iyi olduğunu düşündü.

Motorlar ateşlenip mekik gökyüzüne doğru fırlayınca müzik de ani, sinir bozucu bir şekilde kesildi. Floyd bildiği ancak hep taze olan bir coşkuya kapıldı -kendisini Dünya'nın kaygılarından ve görevlerinden alıp götürün sınırsız güç hissi-. İnsanlar tanrıların evlerini yerçekiminin ötesinde hayal ederken çok haklıydılar. O ağırlıksızlığın diyarına gidiyordu; orada onu özgürlüğün değil, kariyerinin en büyük sorumluluğunun beklediğini şu an için düşünmüyordu.

İtiş arttıkça dünyaların ağırlığını omuzlarında hissetti, ama onu kabul etti, tıpkı yükünden henüz yorulmamış bir Atlas gibi. Düşünmeyi denemedi, sadece bu deneyimi yaşamaktan memnun-

du. Dünya'dan son kez ayrılıyor ve tüm sevdiklerine veda ediyor olduğu halde üzüntü hissetmiyordu. Çevresini saran motor gürültüsü tüm basit duygulanı silip götüren bir zafer sarkışıydı.

Gürültünün kesilmesine neredeyse üzüldü, ama kolay nefes almak ve ani özgürlük hissi de hoşuna gitmişti. Diğer yolcuların çoğu emniyet kemerlerini çözerek geçiş yörüngesindeki otuz dakikalık sıfır yerçekiminin tadını çıkarmaya hazırlandılar, ama bu yolculuğu ilk kez yaptıkları belli olan birkaçı yerlerinde kalıp endişeyle etraflarına bakınarak kabin görevlilerini beklediler.

"Kaptanınız konuşuyor. Şu anda üç yüz kilometre yükseklikte, Afrika'nın batı sahili üzerindeyiz. Orada gece olduğundan pek bir şey göremezsiniz. Oradaki parıltı Sierra Leone'dir ve Gine Körfezi'nde büyük bir tropik fırtına var. Şu yıldızlara bakın!

"On beş dakika içinde gün doğacak. Bu arada ekvator uydu kuşağını iyice görebilmeniz için gemiyi çeviriyorum. En parlak olanı -neredeyse tam üzerimizde- Intelsat'm Atlantik-1 Anten Merkezidir. Batıdaki ise Intercosmos 2. O sönük yıldız da Jüpiter. Ve onun tam aşağısına bakarsanız yıldızlarla dolu fonda hareket eden, yanıp sönen bir ışık göreceksiniz; o yeni Çin uzay istasyonu. Yüz kilometre açıktan geçiyoruz, çıplak gözle bir şey göremeyecek kadar uzak"

Floyd tembel tembel düşündü. Neyle karşılaşa-

caklardı? Garip çıkıntılı basık, silindirik yapının yakından çekilmiş fotoğraflarını incelemiş ve lazerlerle donatılmış bir kale olduğu söylentilerine inanmak için bir neden bulamamıştı. Ama Pekin Bilim Akademisi, BM Uzay Komitesi'nin araştırma gezisi yapılması konusundaki ısrarlarını görmezden gelirken Çinliler bu düşmanca propaganda için sadece kendilerini suçlayabiliyorlardı.

Kozmonot Alexei Leonov pek güzel sayılmazdı, ama zaten çok az uzay aracı öyleydi. Belki bir gün insan ırkı yeni bir estetik anlayışı geliştirebilir; idealleri rüzgâr ve suyla biçimlenmiş Dünya'-nın doğal şekillerine dayanmayan bir sanatçı nesli yetiştirirdi. Uzayın kendisi çarpıcı bir güzellikler diyarıydı; ne yazık ki İnsan'ın araçları henüz ona yetişememişti.

Geçiş yörüngesine girilir girilmez bırakılacak olan dev yakıt tankları dışında Leonov şaşırtıcı derecede küçüktü. Isı kalkanıyla sürüş ünitelerinin arası elli metreden azdı; pek çok ticari hava aracından daha küçük olan böylesine mütevazı bir aracın on kişiyi Güneş Sistemi'nin ortasına kadar taşıyabileceğine inanmak zordu.

Ama duvarların, yerin ve tavanın yerlerini değiştiren sıfır yerçekimi hayatın tüm kurallarını baştan yazmıştı. LeonovJda. herkese aynı anda uyanırken bile bol bol yer vardı. Şu anda da durum buydu. Aslında haberciler, son ayarlamaları yapan teknisyenler ve kaygılı görevliler yüzün-

den Leonov normal kapasitesinin en az iki katına çıkmıştı.

Mekik yanaşır yanaşmaz Floyd Curnow ve Chandra ile -uyanana dek bir yıl boyunca- paylaşacağı kabini bulmaya çalıştı. Yerini bulduğunda ise düzgünce etiketlenmiş araç gereç ve erzak kutulanyla dolu dolu olduğunu gördü, girmek neredeyse imkânsızdı. Umutsuzca bir ayağını olsun sokabilmenin yollarını ararken, tutamakları ustaca kullanarak ilerleyen biri durumunu fark etti ve durdu.

"Dr. Floyd, gemiye hoşgeldiniz. Ben Max Brailovsky, yardımcı mühendis."

Genç Rus, bir insandan çok bilgisayardan ders almış bir öğrencinin dikkatli İngilizcesiyle konuşuyordu. El sıkışırken Floyd yüzünü ve adını önceden incelediği mürettebat biyografilerinden hatırladı: Maxim Andrei Brailovsky, otuz bir yaşında, Leningrad doğumlu, yapılar konusunda uzman, hobileri: eskrim, hava akrobasisi, satranç.

Floyd "Tanıştığımıza sevindim" dedi. "Ama içeri nasıl gireceğim?"

Max neşeyle "Endişelenmeyin" dedi. "Uyandığınızda hepsi gitmiş olacak. Bunlar -nasıl diyor-sunuz- tüketim maddesi. Odanıza ihtiyacınız olduğunda hepsini yemiş olacağız. Söz veriyorum." Karnını sıvazladı.

"İyi ama bu arada eşyalarımı nereye koyayım?"

Floyd toplam elli kiloluk kütlesi olan üç küçük

çantayı gösterdi. İçlerinde, önlerindeki iki milyar kilometre boyunca ihtiyaç duyacağı her şey vardı. En azından öyle umut ediyordu. Ağırlıksız olsa da ataletsiz olmayan bu yükü geminin koridorlarında sadece birkaç küçük çarpma ile taşımak kolay olmamıştı.

Max çantalardan ikisini aldı, kesişen üç kirişin oluşturduğu üçgenin içinden süzüldü ve küçük bir ambara girdi, bunu yaparken Newton'un Birinci Yasasını açıkça ihlâl ediyordu. Onu izlerken Floyd fazladan birkaç yara daha aldı; ve epey bir süre sonra -Leonotfun içi dışından çok daha büyük gibiydi- kapısında hem Kiril hem de Latin alfabesiyle KAPTAN yazılı bir kapıya geldiler. Rusça'yı konuşabildiğinden çok daha iyi okuyabilmesine rağmen Floyd bu jesti takdir etmişti; gemideki tüm işaretler iki dilde yazılmıştı.

Max'in kapıyı çalmasıyla yeşil bir ışık yandı ve Floyd olabildiğince dikkatle içeri girdi. Kaptan Orlova'yla defalarca konuşmuş olmasına rağmen hiç karşılaşmamışlardı. Bu yüzden onu iki sürpriz bekliyordu.

Birinin gerçek boyunu görüntülü telefondan tahmin etmek imkânsızdı; kamera her nasılsa herkesi aynı ölçüde gösteriyordu. Kaptan Orlova ayakta dururken -sıfır yerçekiminde ne kadar ayakta durulabilirse- Floyd'un ancak omuzlarına geliyordu. Görüntülü telefon, o anda güzelliği yeterince değerlendiremeyecek yüzünün en

çarpıcı özelliği olan o muhteşem mavi gözleri de gösterememişti.

Floyd "Merhaba Tanya" dedi. "Sonunda karşılaşmamız ne güzel. Ama saçına yazık olmuş." Eski dostlar gibi sıkıca tokalaştılar.

Kaptan "Senin gemimizde olman da güzel Heywood!" diye yanıtladı. Brailovski'ninkinin aksine İngilizcesi çok akıcı, ama bariz aksanlıydı. "Evet, kestirdiğime üzüldüm, ama uzun görevlerde saç sadece dert oluyor ve yerel berberlere de gitmek istemiyorum. Kabinin için de özür dilerim; Max de açıklamıştır, aniden on metre küp daha depolama alanına ihtiyacımız olduğunu fark ettik. Önümüzdeki birkaç saat Vasili ve ben burada fazla kalmayacağız. Lütfen burayı çekinmeden kullanın."

"Teşekkürler. Ya Curnow ve Chandra?"

"Mürettebat için benzer düzenlemeler yaptım. Size kargoymuşsunuz gibi davrandığımızı düşünebilirsiniz."

"Yolculukta istenmiyor."

"Efendim?"

"Eski okyanus yolculuğu günlerinde bagajlara bu etiket yapıştırmış."

Tanya gülümsedi. "Öyle görünebilir. Ama siz isteneceksiniz, yolculuğun sonunda. Hayata dönüş partinizi şimdiden planlıyoruz."

"Kulağa fazla dini geliyor. Şuna -hayır, diriliş daha da kötü- uyanış partisi diyelim. Ama ne ka-

dar meşgul olduğunuzun farkındayım, eşyalarımı bir yere koyup genel turuma devam edeyim."

"Max size etrafı tanıtır. Lütfen Dr. Floyd'u Vasili'ye götürür müsün? Aşağıda sürüş ünitesinde."

Kaptanın odasından çıkarken Floyd mürettebat seçim komitesini içinden takdir etti. Tanya Orlova kâğıt üzerinde oldukça etkileyiciydi; gerçekte ise çekiciliğine rağmen neredeyse korkutucuydu. Acaba öfkelenildiğinde nasıl oluyor diye Floyd kendi kendine sordu. Ateş mi, buz mu? Aslında bilmemeyi tercih ederim.

Floyd'un bacakları uzaya hızla alışıyordu; Vasili Orlov'a vardıklarında neredeyse rehberi kadar rahat hareket ediyordu. Baş bilim adamı Floyd'u karısı kadar sıcak karşıladı.

"Gemiye hoş geldin Floyd. Nasıl hissediyorsun?"

"Açlıktan yavaş yavaş ölmek dışında iyiyim."

Orlov bir an şaşırır gibi oldu; sonra yüzünü bir sınıt kapladı.

"Oh, unutmuştum. Eh, uzun sürmeyecek. On ay sonra istediğin kadar yiyebileceksin."

Dönemlik uykuya yatırılacak insanlar önce bir hafta boyunca atık maddeleri azaltıcı bir diyet yapıyor; son yirmi dört saat de sadece sıvı alıyorlardı. Floyd sersemlik hissinin ne kadarının açlıktan, ne kadarının Curnow'un şampanyasından ve ne kadarının sıfır yerçekiminden olduğunu merak ediyordu.

Kafasını toplamak için, çevrelerini kaplayan dik, rengârenk kütleyi inceledi.

"Demek ünlü Sakharov Sürücüsü bu. Tam ölçek bir ünitesini ilk kez görüyorum."

"Sadece dört örneği var."

"Umarım çalışır."

"Çalışsa iyi olur. Yoksa Gorki Şehir Meclisi Sakharov Meydanı'nın adını tekrar değiştirecek."

İğneleyici de olsa Bir Rus'un, ülkesinin en büyük bilim adamına karşı takındığı tutum hakkında espri yapabildiği zamanların göstergesiydi. Floyd Sakharov'un Akademiye yaptığı ve geç de olsa kendisini Sovyetler Birliği Kahramanı yapan dokunaklı konuşmasını bir kez daha hatırladı. "Hapishane ve sürgün" diye seslenmişti dinleyicilere, "yaratıcılığa çok yardım eder; hücre duvarları arasında, dünya meselelerinden uzakta doğmuş şaheserler hiç de az değildir. Bu açıdan, insan zekâsının en büyük eseri, yani Principia, Newton'un vebalı Londra'dan kendi kendini sürmesinin sonucuydu."

Bu abartılı bir karşılaştırma değildi; Gorki'deki o yıllar sadece maddenin yapısına ve Evrenin kökenine yeni bir bakış getirmekle kalmamış, pratik termonükleer güce götüren plazma kontrolü kavramlarını da ortaya çıkarmıştır. Sürücü bu çalışmanın en iyi bilinen ve en tanınmış sonucu olsa da, bu şaşırtıcı zekâ patlamasının sadece bir yan ürünüydü. Böyle ilerlemelerin haksızlıklar

sayesinde yapılmış olması ise bir trajediydi; belki bir gün insanlık sorunlarını çözmenin daha uygar yollarını bulur.

Odadan çıktıklarında Floyd, Sakharov Sürücüsü hakkında bilmek istediğinden ya da hatırlayabileceğim umduğundan daha fazlasını öğrenmişti. Temel prensiplerini iyice kavramıştı-yanıcı olan herhangi bir maddeyi ısıtıp dışarı vermek için zaman ayarlı bir termonükleer reaksiyon kullanımı. En iyi sonuçlar çalışma sıvısı olarak saf hidrojenle elde ediliyordu, ama hidrojen uzun süre saklanamayacak kadar çok yer kaplıyordu. Metan ve amonyak da iyi alternatiflerdi; verimi oldukça düşük de olsa su bile kullanılabilirdi.

Leonov uzlaştırıcı olacaktı; ilk hızı sağlayan dev sıvı hidrojen tankları, gemi kendisini Jüpiter'e götürmek için gereken hıza ulaştığında atılacaklardı. Hedefe ulaşıldığında fren ve birleşme manevraları yaparken ve tabii Dünya'ya dönüş için amonyak kullanılacaktı.

Teori buydu, sayısız testlerle ve bilgisayar simülasyonlarıyla tekrar tekrar kontrol edilmişti. Ama talihi kötü olan Discoverfnin de çok iyi gösterdiği gibi insan yapısı tüm planlar Doğanın, Kaderin ya da Evrenin ardındaki güçlere, artık ne dersiniz onun, insafsız düzeltmelerine karşı savunmasızdı.

Otoriter bir kadın sesi, Vasili'nin manyetohidrodinamik geri besleme hakkındaki hararetli

açıklamalarını bölerek "Demek buradasınız Dr. Floyd," dedi. "Neden bana rapor etmediniz?"

Floyd bir eliyle kendisini hafifçe çevirerek arkasına döndü. Düzinelerce cep ve gözle kaplı ilginç bir üniforma içinde iri yarı, anaç bir figür gördü; fişeklikler kuşanmış bir Kazak askerini andırıyor değildi.

"Sizi tekrar görmek güzel, Doktor. Hâlâ keşfediyorum, umarım Houston'dan sağlık raporumu almışsınızdır."

"Teague'deki şu veterinerler! Onlar sığır vebasını bile teşhis edemezler!"

Doktorun sırtışı sözlerini yalanlamasaydı bile Floyd Katerina Rudenko ile Olin Teague Tıp Merkezi'nin birbirlerine duydukları karşılıklı saygıyı çok iyi biliyordu. Floyd'un bakışlarındaki içten merakı gördü ve gururla geniş belindeki kemeri gösterdi.

"Bildiğin küçük siyah çanta sıfır yerçekiminde pek kullanışlı değil, içindekiler uçup gidiyor ve ihtiyacın olduğunda bulamıyorsun. Bunu ben tasarladım, eksiksiz bir minyatür ameliyathane. Bununla bir apandisit alabilir ya da doğum yaptırabilirim."

"Bu sorunun burada olmayacağına eminim."

"Ha! İyi bir doktor her şeye hazırlıklı olmalıdır."

Floyd Kaptan Orlova ile Doktor -yoksa ona tam rütbesi olan Cerrah-Kumandan diye mi hitap

etmeliydi- Rudenko ne kadar da farklılar diye düşündü. Kaptanda bir baş balerinin zerafeti ve katılığı vardı; doktor ise bir Rus Annesi prototipi olabilirdi; tıknaz bir yapı, düz bir köylü suratı, resmi tamamlamak için sadece bir şal gerekliydi. Floyd kendi kendine, buna kanma, dedi. Bu kadın Komarov yanaşma kazasında en az bir düzine hayat kurtaran ve boş zamanlarında Uzay Tıbbi Yılıktan editörlüğünü yapan kadın. O gemide olduğu için kendini oldukça şanslı say.

"Şimdi, Dr. Floyd, küçük gemimizi keşfetmek için bol bol zamanınız olacak. Meslektaşlarım bunu söyleyemeyecek kadar nazikler, ama yapacak işleri var ve siz engel oluyorsunuz. Sizi -her üçünüzü de- olabildiğince çabuk kontrol etmek istiyorum. Böylece endişelenmemiz gereken şeyler azalacak."

"Bundan korkuyordum, ama söylemek istediğinizi çok iyi anlıyorum. Siz hazırsanız ben de hazırım."

"Ben her zaman hazırım. Gelin.-lütfen-."

Geminin hastanesi sadece bir ameliyat masası, iki egzersiz bisikleti, birkaç malzeme dolabı ve bir röntgen makinasından oluşuyordu. Dr. Rudenko, Floyd'u çabuk ama ayrıntılı bir kontrolden geçirirken beklenmedik bir şekilde sordu: "Dr. Chandra'nın boynundaki zincirdeki o küçük altın silindir nedir, bir tür iletişim aygıtı mı? Onu çıkarmak istemedi, zaten hiçbir şeyini çıkarama-

yacak kadar utangaç."

Floyd elinde olmadan güldü; bu dediğim dedik kadına karşı mütevazı Hintli'nin tepkisini tahmin etmek kolaydı.

"O bir linga."

"Bir ne?"

"Doktor olan sizsiniz, bilmeniz gerekir. Erkeklik gücünün sembolü."

"Tabii, çok aptalım. Öğretilerine bağlı bir Hindu mu? Bizden katı bir vejeteryan diyeti istemek için geç kaldı."

"Endişelenmeyin, önceden uyarmadan böyle bir şey yapmazdık. Alkole elini sürmese de Chandra'nın bilgisayarlar dışında bir takıntısı yoktur. Bana büyükbabasının Benares'te bir rahip olduğunu ve lingayı onun verdiğini söylemişti, nesillerdir ailesinde duruyormuş."

Dr. Rudenko'dan umduğu ters tepkiyi görmemek Floyd'u şaşırttı; ifadesi alışılmadık şekilde dalgınlaştı.

"Onun duygularını anlıyorum. Büyükanem bana güzel bir ikon vermişti, onaltıncı yüzyıldan. Getirmek istedim, ama beş kilo ağırlığında."

Doktor yeniden işine daldı, Floyd'a havalı bir şırıngayla acısız bir iğne yaptı ve uykusu gelir gelmez geri gelmesini söyledi. Bunun iki saatten kısa sürede olacağını da belirtti.

"Bu arada, iyice rahatlayın" diye emretti. "Bu katta bir gözlem odası var, istasyon D.6. Neden

oraya gitmiyorsunuz?"

İyi bir fikre benziyordu ve Floyd görmüş olsalar arkadaşlarını şaşırtacak bir uysallıkla ayrıldı. Dr. Rudenko saatine baktı, otomatik sekreterine kısa bir not yazdı ve alarmini otuz dakika sonraya kurdu.

Floyd D.6 gözlem odasına geldiğinde Chandra ve Curnow oradalardı. Tanımayan gözlerle ona baktılar ve tekrar dışarıdaki muhteşem manzaraya döndüler. Floyd Chandra'nın manzaradan hoşlanıyor olamayacağını fark etti ve bu zekice gözleminden dolayı kendisini kutladı. Gözleri sımsıkı kapalıydı.

Orada hiç de tanıdık olmayan, muhteşem maviler ve göz alıcı beyazlarla ışıldayan bir gezegen vardı. Floyd kendi kendine, ne garip, dedi. Dünya'ya ne olmuş? Tabii ya tanımamasına şaşırmamalıydı! Başaşağı dönmüştü! Ne felaket, kısa bir süre uzaya dökülen tüm o zavallı insanlar için ağladı...

Mürettebattan iki kişinin hiç direnmeyen Chandra'yı götördüklerini zor fark etti. Curnow için geri döndüklerinde Floyd'un da gözleri kapanmıştı, ama hâlâ nefes alıyordu. Onun için döndüklerinde, neredeyse nefesi de durmuştu.

UYANIŞ

Heywood Floyd sinirden çok şaşkınlıkla, bir de rüya görmeyeceğimizi söylemişledi, diye düşündü. Etrafını saran parlak pembe çok rahatlatıcıydı; barbeküleri ve Noel ateşlerinde çıtırdayan odunları hatırlatıyordu. Ama sıcak değildi; aslında uzak ama yine de rahatsız edici olmayan bir soğukluk hissediyordu.

Mırıldanan sesler vardı, ama söylenenleri anlayamayacağı kadar hafiftiler. Sesler yükseldi, ama yine de anlayamıyordu.

"Tabii ki" diye ani bir şaşkınlıkla söylendi. "Rusça rüya görüyor olamam."

"Hayır Heywood" diye bir kadın sesi yanıt verdi. "Rüya görmüyorsun. Yataktan kalkma zamanı."

Tatlı parıltı soldu; gözlerini açtı ve yüzünden uzaklaştırılan bir fenerin buğulu ışığını gördü. Elastik kemerlerle bağlandığı bir yatakta yatıyordu; etrafında birileri vardı, ama tanıyacak kadar net göremiyordu.

Nazik parmaklar göz kapaklarını kapatıp alnına masaj yaptılar.

"Kendini sıkma... Derin nefes al... tekrar... işte böyle... şimdi nasılsın?"

"Bilmiyorum... tuhaf... sersemlemiş... ve aç."

"Bu iyi bir işaret. Nerede olduğunu biliyor musun? Artık gözlerini açabilirsin."

Figürler netleşti. Önce Dr. Rudenko, sonra Kaptan Orlova. Ama bir saat önce gördüğünden beri Tanya'ya bir şey olmuştu. Floyd bunun nedenini anladığında neredeyse ciddi bir şok geçiriyordu.

"Saçın tekrar uzamış!"

"Umarım bu sence iyidir. Aynı şeyi sakalın için söyleyemem."

Floyd elini yüzüne götürürken bu hareketin her aşamasını iyice planlaması gerektiğini fark etti. Çenesinde kısa bir tutam vardı, iki ya da üç günlük. Donmuş haldeyken kıllar normal hızının yüzde birinde uzuyordu...

"Demek sonunda oldu" dedi. "Jüpiter'e geldik."

Tanya sıkıntıyla ona baktı, sonra da doktora. O da başıyla onayladı.

"Hayır Heywood," dedi. "Halâ bir ay uzaklayız. Heyecanlanma, gemi iyi durumda ve her şey normal gidiyor. Ama Washington'daki arkadaşların seni zamanından önce uyandırmamızı istediler. Hiç beklenmedik bir şey oldu. Discover'e ulaşmak için yarışıyoruz ve korkarım kaybedeceğiz."

TSIEN

Heywood Floyd'un sesi dahili hoparlörden duyulunca iki yunus havuzun etrafında dönmeyi bırakıp kenarına doğru yüzdüler. Başlarını çembere dayayıp sesin kaynağına doğru dikkatle baktılar.

Caroline acı bir buruklukla, demek Heywood'u tanıdılar, diye düşündü. Parkının içinde resimli kitabının renk ayarlarıyla oynayan Christopher ise, babasının sesi yarım milyar kilometre uzaktan yüksek ve net gelirken başını bile kaldırmadı.

"...Hayatım, sesimi duymak seni şaşırtmamıştır, programın bir ay önündeyiz; burada yalnız olmadığımızı haftalardır biliyor olmalısın.

"Hâlâ inanamıyorum, bazı açılardan hatta hiçbir anlamı yok. Dünyaya dönecek kadar yakıtları olamaz; buluşmayı nasıl yapabileceklerini bile bilmiyoruz.

"Tabii ki onları hiç görmedik. En yakın olduğu yerde bile Tsien elli milyon kilometreden daha uzaktaydı. İsteseler sinyallerimize yanıt verecek bol bol zamanları vardı, ama bizi tamamen görmezden geldiler. Artık dostça sohbet edemeyecek kadar meşgul olacaklar. Birkaç saat içinde Jüpiter'in atmosferine girecekler, biz de hava fren

sistemlerinin ne kadar iyi olduğunu göreceğiz. İşe yararsa, bize moral verecek. Ama işe yaramazsa bundan hiç söz etmeyelim.

"Ruslarsa duruma genel olarak ılımlı bakıyorlar. Tabii ki kızgınlar ve hayal kırıklığına uğradılar, ama içtenlikle takdir ettiklerini sık sık duydum. O gemiyi yapmak ve motorları ateşlenene kadar herkese bir uzay istasyonuymuş gibi göstermek gerçekten çok zekice bir numaraydı.

"Eh, izlemekten başka yapabileceğimiz bir şey yok. Ve bulunduğumuz yerden, sizin en iyi teleskoplarınızdan daha iyisini göremeyeceğiz. Onlara şans dilemeden edemiyorum, tabii ki Discover^'yi rahat bırakacaklarını umuyorum. O bizim malımız ve eminim Devlet Bakanlığımız bunu onlara saat başı hatırlatıyordur.

"Her işte bir hayır var. Çinli dostlarımız hileli çıkış yapmasalardı, benden bir ay daha haber alamayacaktın. Ama Dr. Rudenko beni uyandırdığına göre iki günde bir seninle konuşacağım.

"İlk şoktan sonra alışmaya başladım. Gemiye ve ekibi tanıyor, bacaklarım uzaya alışıyor. Ve berbat Rusçamı düzeltiyorum, ama kullanmaya pek fırsatım olmuyor. Herkes İngilizce konuşmakta ısrarlı. Biz Amerikalılar ne müthiş dil uzmanlarıymışız! Bazen şovenizmimizden -ya da tembelliğimizden- utanıyorum.

Gemide İngilizce standardı mükemmelden - Baş Mühendis Sasha Kovalev BBC'de spikerlik

yapabilir- 'yeterince hızlı konuşursan ne kadar hata yaptığının önemi olmaz'a kadar değişiyor. Akıcı konuşamayan sadece son anda Irina Yaku-nina'nın yerini alan Zenia Marchenko. Bu arada, Irina'nın tamamen iyileştiğini duyduğuma sevindim. Kim bilir ne kadar hayal kırıklığına uğramıştır! Tekrar planörle uçmaya başladı mı merak ediyorum.

"Kazalardan söz açılmışken, Zenia'nın da çok kötü bir tane geçirdiği besbelli. Estetik cerrahlar iyi bir iş yapmalarına rağmen çok ciddi biçimde yandığı belli oluyor. Ekibin bebeği, herkes ona -acıma diyecektim, ama bu çok basit- özel ilgiyle davranıyor diyelim.

"Belki Kaptan Tanya ile aramızın nasıl olduğunu merak ediyorsundur. Eh, onu ço'k sevdim; ama onu kızdırmak istemem. Bu gemiyi kimin yönettiği çok açık.

"Ve Cerrah-Kumandan Rudenko. Onunla iki yıl önce Honolulu Uzay Araçları Toplantısında tanışmıştın ve son partiyi de unutmadığına eminim. Ona neden Büyük Catherine dediğimizi tahmin edersin. Geniş sırtından dolayı tabii ki.

"Ama bu kadar dedikodu yeter. Süreyi aşabilirim ve aşırı yük olmak istemiyorum. Ve bu arada, bu kişisel aramalann tamamen özel olması gerekiyor. Ama haberleşme zincirinde bir sürü bağlantı var, bu yüzden arasına başka yoldan mesaj alırsan şaşırma.

"Aramanı bekliyorum. Kızlara sonra onlarla da konuşacağımı söyle. Hepinize sevgiler. Seni ve Chris'i çok özlüyorum. Ve döndüğümde bir daha asla ayrılmayacağım, söz veriyorum."

Bir an bir tıslama duyuldu, sonra yapay olduğu belli olan bir ses konuştu: "Uzay Aracı Leonardo'dan gelen Dört Yüz Otuz İki Bölü Yedi sayılı mesaj kesilmiştir." Caroline Floyd hoparlörü kapatınca iki yunus havuzun yüzeyinin altına doğru süzöldüler ve suda hafif bir dalgalanma bırakarak Pasifiğe doğru uzaklaştılar.

Arkadaşlarının gittiğini farkedince Christopher ağlamaya başladı. Annesi onu kollarına alıp rahatlatmaya çalıştı, ama bu pek kolay olmayacaktı.

8

JÜPİTER GEÇİŞİ

Beyaz buluttan kurdeleleri, somon pembesi benekli şeritleri ve uğursuz bir göz gibi bakan Büyük Kızıl Beneğiyle Jüpiter'in görüntüsü orada, uçuş kabininin projeksiyon ekranında hareketsiz duruyordu. Dörtte üçü görülebiliyordu, ama kimse aydınlık yuvarlağa bakmıyordu; tüm gözler kenarındaki hilâl şeklindeki karanlığa kilitlenmişti. Orada, gezegenin gece olan tarafında, Çinlilerin gemisi kritik anını yaşamak üzereydi.

Floyd, bu çok saçma, diye düşündü. Kırk milyon kilometre uzaktan hiçbir şey göremeyiz. Zaten fark etmez de; telsiz bize bilmek istediğimizi söyleyecek.

Uzun mesafe antenleri ısı kalkanının koruyucu gölgesine çekildiğinden Tsien tüm ses, görüntü ve veri devrelerini iki saat önce kapatmıştı. Yalnızca her yöne sinyal veren işaret kulesi halâ çalışıyor, kıta büyüklüğündeki bulutların arasına girerken Çin gemisinin konumunu tam olarak belirtiyordu. Leonotlun kontrol odasındaki tek ses tiz bip... bip... bip... sesiydi. Bu sinyallerin her biri Jüpiter'den iki dakikadan daha önce alınmıştı; kaynağı şu anda Jüpiter stratosferine karışan akkor halinde bir gaz bulutuna dönüşmüş olabiliirdi.

Sinyal zayıflıyor, cızırtılar geliyordu. Bipler giderek bozuluyordu; bazıları tamamen kesildi, sonra aynı düzene döndüler. Tsien'in çevresinde bir plazma kılıfı oluşuyordu ve birazdan gemi tekrar çıkana kadar tüm haberleşmeyi kesecekti. Tabii çıkarsa...

Max "Posmotri!" diye bağırdı. "İşte orada!"

Floyd önce hiçbir şey göremedi. Sonra aydınlık yuvarlağın kenarının hemen yanında küçücük bir yıldızın Jüpiter'in karanlık yüzüne doğru parladığını fark etti-ama orada bir yıldız olması imkânsızdı.

Oldukça hareketsiz görünüyordu, ama saniye-

de yüz kilometre hızla hareket ettiğini biliyordu. Yavaş yavaş parlaklaştı; ve artık boyutsuz bir nokta değildi, giderek uzuyordu. Jüpiter'in geceyi yaşayan gökyüzünde insan yapısı bir kuyruklu yıldız süzülüyor, ardında binlerce kilometre uzunluğunda akkor bir kuyruk bırakıyordu.

izleme kulesinden son bir bip geldi, değişik ve garip biçimde hafifti. Sonra insan ya da onun yaptığı hiçbir şeyle ilgisi olmayan o bir sürü kozmik sestten biri, Jüpiter'in radyasyonunun anlamsız uğultusu duyuldu.

Tsien duyulamıyordu, ama henüz görünmez değildi. Çünkü küçük uzun kıvılcım gezegenin güneşe dönük yüzünden oldukça uzaklaştığını ve birazdan gece tarafında kaybolacağını görebiliyorlardı. O zaman, her şey plana uygun gitmişse, Jüpiter gemiyi yakalamış ve istenmeyen ivmesinden kurtarmış olacaktı. Dev dünyanın arkasından belirdiğinde artık bir Jüpiter uydusu olacaktı.

Kıvılcım titremeye başladı. Tsien gezegenin eğrisini dönmüş ve gece tarafına yönelmişti Gölgeden çıkana kadar -ki her şey yolunda giderse bu bir saatten önce olacaktı- görecek ya da duyacak hiçbir şey yoktu. Çinliler için oldukça uzun bir saat olacaktı.

Baş Bilim Adamı Vasili Orlov ve iletişim mühendisi Sasha Kovalev için bu saat çok çabuk geçti. O küçük yıldızın gözlemlerinden birçok

şey öğrenebilmişlerdi; ortaya çıkış ve gözden kayboluş zamanları ve hepsinden önemlisi, telsiz kulesinin Doppler hareketi Tsieriin yeni yörüngesi hakkında çok önemli bilgiler vermişti. Leonov\m bilgisayarları rakamları işlemeye ve Jüpiter atmosferindeki yavaşlama oranına ilişkin tahminlere dayanarak tekrar belireceği zaman olasılıklarını vermeye başlamışlardı bile.

Vasili bilgisayarın ekranını kapattı, sandalyesinde döndü, emniyet kemerini açtı ve sabırla bekleyen dinleyicilerle konuştu.

"En erken ortaya çıkışı kırk iki dakika içinde olacak. Biz bütün bunları ayarlarken siz izleyiciler neden şöyle biraz dolaşmıyorsunuz? Otuz beş dakika sonra görüşürüz. Shoo! Nu-ukhodi!"

İstenmeyenler köprüyü isteksizce terk ettiler, ama otuz dakika henüz dolmuşken herkesin geri gelmesi Vasili'yi rahatsız etmişti. Tsieriin izleme kulesinin bildik bip ... bip ... bipleri hoparlörleri patlatırcasına duyulduğunda Vasili halâ hesaplarına güvenmedikleri için onları azarlıyordu.

Vasili şaşkın ve mahcup görünüyordu, ama o da bir anda ortaya çıkan alkışlara katıldı; Floyd alkışlamayı kimin başlattığını görememişti. Rakip olabilirlerdi, ama hepsi astronottu, evlerinden hiç kimsenin olmadığı kadar uzaktılar. BM Uzay Antlaşması'nın asil ifadesiyle "İnsanlığın Elçileri"ydiler Çinlilerin başarmasını istemiyor idiyse de başlarına bir felaket gelmesini de dilemiyorlardı.

Floyd ister istemez işin içinde menfaat de olduğunu düşündü. Artık LeonoiJun şansı da oldukça artmıştı; Tsien hava freni manevrasının mümkün olduğunu göstermişti. Jüpiter hakkındaki veriler doğruydı; atmosferinde ölümcül olabilecek beklenmedik sürprizler yoktu.

"Eh!" dedi Tanya. "Sanırım onlara bir kutlama mesajı yollamalıyız. Ama yollasak da kabul etmezler."

"Bazı meslektaşları halâ saf, inanamayan gözlerle bilgisayardaki görüntüye bakan Vasili'yle alay ediyorlardı.

"Anlamıyorum!" diye bağırdı. "Hâlâ Jüpiter'in arkasında olmalılar! Sasha, bana kulelerinin ivme kayıtlarını ver!"

Bilgisayaria sessiz bir diyalog daha yapıldı; sonra Vasili uzun, kısık bir ısıklık çaldı.

"Bir yanlışlık var. Bir yakalama yörüngesinde-ler, tamam. Ama bu Discovery ile buluşmalarına engel olacak. Bulundukları yörünge onları lo'nun çok ötesine götürecektir. Onları beş dakika daha izleyince daha kesin veri alacağım."

Tanya "Ne olursa olsun, güvenli bir yörüngede olmalılar" dedi. "Daha sonra düzeltmeler yapılabilirler."

"Belki. Ama yakıtları olsa bile bu onlara birkaç güne mâl olur. Yakıtları olduğundan da şüpheliyim."

"Yani onları hâlâ geçebiliriz."

"O kadar iyimser olma. Jüpiter'den hâlâ üç hafta uzaktayız. Biz oraya varmadan bir düzine yörüngeye girebilir ve buluşma için en uygun olanı seçebilirler."

"Bir kez daha, yeterli yakıtlar varsa."

"Elbette. Ve bu konuda mantıklı tahminler yürütmekten başka bir şey yapamayız."

Tüm bu konuşma öyle hızlı ve coşkulu bir Rusçayla yapıldı ki Floyd yetişemedi. Tanya ona acıyıp Tsien'in ıskaladığını ve dış uydulara doğru yol almakta olduğunu açıkladığında ilk tepkisi "O halde ciddi sorunları olabilir. Yardım isterlerse ne yapacaksınız?" oldu.

"Herhalde şaka yapıyorsun. Bunu yapacaklarını düşünebiliyor musun? Çok gururlular. Zaten isteseler de olanaksız. Çok iyi biliyorsun ki görev profilini değiştirenle. Yakıtımız olsa bile..."

"Haklısın tabii, ama bunu insan ırkının yörünge mekaniğinden anlamayan yüzde doksan dokuzuna açıklamak zor olabilir. Politik meseleler hakkında düşünmeye başlasak iyi olur, yardım edemezsek bu hepimiz için kötü olur. Vasili, hesapladığın yörüngelerini işin bitince verir misin? Kabinime, biraz ders çalışmaya gidiyorum."

Floyd'un kabini, daha doğrusu üçte bir kabini, hâlâ uzun uykularından uyandıklarında Chandra ve Curnow'a ait olacak olan yerlere doldurulmuş malzemeye doluydu. Kişisel çalışmaları için küçük bir çalışma alanı açmayı başarmıştı ve eşya-

lan kaldırmak için birisi bulunur bulunmaz iki metreküplük bir lüks sözü verilmişti.

Floyd küçük iletişim konsolunu açtı, şifresini girdi ve Tsien hakkında kendisine Washington'dan gönderilen bilgileri istedi. Ev sahiplerinin şifreyi çözmeyi başarıp başaramadıklarını merak ediyordu; iki yüz basamaklı, çift sayılara dayalı bir şifreydi. Ulusal Güvenlik Teşkilâtı bu şifre sisteminin tanıtımını, bilinen en hızlı bilgisayarın bile evren Büyük Patlamayla yok olmadan önce kıramayacağı iddiasıyla yapmıştı. Hiçbir zaman ispatlanamayacak, sadece aksi ispatlanabilecek bir iddiaydı.

Çinlilerin gemisi gerçek yüzünü gösterdiği zaman, dünya yörüngesinden çıkmadan hemen önce çekilmiş mükemmel fotoğraflara bir kez daha dikkatle baktı. Sonradan çekilmiş, Jüpiter'e fırladığı son aşamanın da resimleri vardı, ama o sırada casus kameralardan çok uzak olduğundan pek net değillerdi. Onu en çok ilgilendiren bu resimlerdi; özellikle kuyruk çizimleri ve performans tahminleri işine daha da çok yarardı.

Çok iyimser olan Çinlilerin ne yapmayı umduklarını tahmin etmek zordu. Yakıtlarının en az yüzde doksanını Güneş Sistemi boyunca yaptıkları o çılgın uçuşta yakmış olmalıydılar. Eğer bu bir intihar görevi değilse -bu olasılık gözardı edilemezdi- sadece dönemlik uyku ve sonradan kurtarılmayı içeren bir plan mantıklı olabilirdi.

Ve istihbarat da Çin dönemlik uyku teknolojisinin böyle bir seçenek sunacak kadar gelişmiş olmadığını söylüyordu.

Ama istihbarat sık sık yanıltırdı, hatta değerlendirilmesi gereken bilgi dağları yüzünden şaşırdığı da olurdu-bilgi devrelerindeki 'parazit'. Yine de zamanın azlığı göz önüne alınırsa Tsien de iyi bir iş çıkarmıştı, ama Floyd kendisine gönderilen malzemenin biraz daha dikkatle elenmiş olmasını isterdi. Bir kısmı görevle hiç ilgisi olmayan zırvalardı.

Yine de, ne aradığınızı bilmediğinizde, tüm önyargıları ve kabulleri bir kenara bırakmak önemliydi; ilk bakışta ilgisiz, hatta saçma görünen bir şey çok önemli bir ipucu olabilirdi.

Floyd iç çekerek bir kez daha beş yüz sayfa veriyi incelemeye başladı. Diyagramlar, çizelgeler, fotoğraflar - bazıları o kadar bulanıklardı ki neredeyse hiçbir şey ifade etmiyorlardı- haber konuları, bilimsel konferansların delege listeleri, teknik yayınların başlıkları ve hatta reklam belgeleri yüksek çözünürlüklü ekrandan hızla geçerken zihnini olabildiğince açık tutuyordu. Oldukça etkin bir endüstri casusluğu sisteminin çok çalıştığı belliydi; bu kadar çok Japon toplu hafıza modülünün ya da İsviçre gaz sızıntısı mikrokontrolcüsünün ya da Alman radyasyon dedektörünün Jüpiter yolunda ilk yol işareti olan Lop Nor kuru göl yatağına gönderildiğini kim düşünebilirdi?

Malzemenin bir kısmı yanlışlıkla eklenmiş olmalıydı; görevle bir ilgileri olamazdı. Çinliler Sin-gapur'daki bir uydurma firmadan gizlice bin tane kızılötesi alıcı sipariş ettiyse, bu sadece ordunun meselesiydi; Tsien'in ısı güdümlü füzelerce takip edilmeyi beklemesi pek de mümkün görünmüyordu. Ve bu seferki gerçekten komikti: Alaska Limanı'ndaki Glacier Jeofizik şirketinden uzman araştırma ve inceleme malzemesi. Hangi kazkafa-lı bir uzay araştırmasında ...

Floyd'un gülüşü donakaldı; ensesini bir ürperti kapladı. "Aman Tanrım, buna cesaret edemezler!" Ama etmişlerdi bile ve artık en azından her şeyin açıklamasını bulmuştu.

Fotoğraflara ve geminin tahminî planlarına döndü. Evet, akla uygundu-arkada, yön değiştirme elektrotlarının yanındaki oluklar tam uygun ölçüdeydiler...

Floyd köprüye seslendi. "Vasili" dedi, yörünge üzerinde çalıştın mı?"

Harita uzmanı garip şekilde yumuşamış bir sesle "Evet" dedi. Floyd onun bir şeyler bulduğunu hemen anladı. Aklından geçeni söyledi. "Europa'ya gidiyorlar, değil mi?" Diğer taraftan inanamayan bir şaşkınlık ifadesi duyuldu.

"Chyort voz'mi ! Nereden bildin?" "Bilmedim, sadece tahmin ettim." "Hata olamaz. Altı yerdeki rakamları kontrol et-

tim. Fren manevrası tam hedefledikleri gibi oldu. Dosdoğru Europa'ya gidiyorlar, bu şans eseri olamaz. On yedi saat içinde orada olacaklar."

"Ve yörüngeye girecekler."

"Belki; bunun için fazla yakıt gerekmez. Ama bunu niye yapsınlar?"

"Bir tahmin daha yapayım. Çabucak bir inceleme yapacaklar ve sonra inecekler."

"Sen delisin. Yoksa bilmediğimiz birşey mi biliyorsun?"

"Hayır sadece basit bir çıkarım. Gözünüzün önünde olanı görmediğiniz için başınızı duvarlara vuracaksınız."

"Tamam Sherlock, biri neden Europa'ya inmek istesin? Orada ne var Tanrı aşkına?"

Floyd küçük zafer anının tadını çıkarıyordu. Tabii hâlâ tamamen yanılıyor da olabilirdi.

"Europa'da ne mi var? Evrendeki en değerli madde, o kadar."

Fazla ipucu vermişti; Vasili aptal değildi, yanıtının ağzından aldı,

"Tabii ya! Su!"

"Kesinlikle. Milyarlarca ton. Yakıt tanklarını doldurup bütün uyduları dolaşmaya yetecek ve Discovery ile buluşmak ve eve dönmek için fazlasıyla artacak kadar Vasili, bunu söylemek hoşuma gitmiyor ama Çinli dostlarımız bizi bir kez daha alt ettiler."

"Tabii her zamanki gibi, becerebilirlerse."

BÜYÜK KANALDAKİ BUZ

Kapkara gökyüzü sayılmazsa, fotoğraf Dünya'nın kutup bölgelerinde herhangi bir yerde çekilmiş olabilirdi; ufka kadar uzanan çatlak buzlarla kaplı denizde yabancı gelebilecek hiçbir şey yoktu. Sadece ön plandaki uzay giysili beş figür sahnenin başka bir dünyadan olduğunu gösteriyordu.

Gizliliğe önem veren Çinliler ekibin isimlerini hâlâ açıklamamışlardı. Europa'da buzulun üzerindeki isimsiz istilacılar sadece baş bilim adamı, kumandan, haritacı, birinci mühendis ve ikinci mühendis olarak biliniyorlardı. Floyd elinde olmadan, şimdiden tarihi olan fotoğrafı Dünya'da kilerin sahneye bu kadar yakın olan Leonov'dan bir saat önce görmelerinin ironik olduğunu düşündü. Ama Tsien'in haberleşmesi öyle dar bir dalgadan yapıyordu ki yakalamak imkânsızdı; Leonov sadece tüm yönlerle eşit yayın yapan işaret kulesini dinleyebiliyordu. Europa'nın hareketi onu görüş alanı dışına çıkardığında ya da uydunun kendisi Jüpiter'in müthiş kütlelerinin ardında kaybolduğunda o bile duyulamıyordu. Çinlilerin görevi hakkındaki az miktardaki bilginin Dünya'dan alınması gerekiyordu.

İlk incelemeden sonra gemi sanal olarak uydu-

nün tamamını kaplayan buz tabakasının arasından fırlamış birkaç kaya parçasından birine inmişti. Buz kutuptan kutuba düzdü; ona garip şekiller verecek hava ya da tabakalar halinde yavaşça kımıldayan tepelere dönüşecek kar yağışı yoktu. Havası olmayan Europa'ya göktaşları düşebilirdi, ama bir kar tanesi asla. Yüzeyini biçimlendiren güçler sadece tüm yükseltileri tek bir seviyeye çeken sabit yerçekimi ve yörüngelerinde ilerlerken tekrar tekrar Europa'nın yanından geçen uyduların neden olduğu aralıksız sarsıntılardı. Çok daha büyük kütlelerine rağmen Jüpiter'in etkisi daha azdı. Jüpiter gelgitleri işlerini çok uzun zaman önce bitirmiş, Europa'nın bir yüzü dev efendisine dönük olarak sonsuza dek yerinde kalmasını garantiye almışlardı.

Bütün bunlar 1970'lerdeki Voyager seyir görevlerinden, 1980'lerdeki Galileo incelemelerinden ve 1990'lardaki Kepler inişlerinden beri biliniyordu. Ama Çinliler birkaç saat içinde Europa hakkında önceki tüm görevlerin toplamından fazlasını öğrenmişlerdi. Bu bilgiyi kendilerine saklayacaklardı; insan buna üzülebilirdi, ama çok az kişi bunu hak etmediklerini söyleyebilirdi.

Uyduyu sahiplenmeye hakları olduğunu ise kimse söyleyemezdi. Tarihte ilk kez bir ülke başka bir dünya üzerinde hak iddia etmişti ve Dünya'nın tüm haber kurumları yasal durumu tartışıyorlardı. Gerçi Çinliler '02 BM Uzay Antlaşmasını

imzalamadıklarını ve dolayısıyla hükümlerinin onları bağlamayacağını tekrar tekrar belirtmişlerdi, ama bu öfkeli protestoları azaltmamıştı.

Europa birdenbire Güneş Sistemindeki en büyük haber olmuştu. Ve olay yerinde bir adama (en azından birkaç milyon kilometre yakında birine) çok ihtiyaç vardı.

"Ben Heywood Floyd, Jüpiter'e giden Kozmonot Leonotfdayım. Ama tahmin edeceğiniz gibi artık tüm düşüncelerimiz Europa'ya yönelik.

"Tam şu anda geminin en güçlü teleskobuyla ona bakıyorum; bu büyüklükteyken Ay'ın çıplak gözle görünümünden on kat daha büyük. Ve görüntü gerçekten garip.

"Birkaç küçük kahverengi yer hariç yüzey her yerde pembe. Her yana kıvrılıp bükülen dar çizgilerden karmaşık bir ağıla kaplı. Aslında, tıpkı bir tıp kitabında damar ve atardamarların düzenini gösteren bir resme benziyor.

"Bunların bazıları yüzlerce -hatta binlerce- kilometre uzunluğundalar ve Percival Lowell ve yirminci yüzyılın başlarındaki diğer gökbilimcilerin Mars'ta gördüklerini sandıkları hayali kanallara benziyorlar.

"Ama Europa'nın kanalları hayali değil, elbette yapay da değiller. Üstelik içlerinde su-en azından buz- var. Çünkü uydu neredeyse tamamen suyla kaplı, ortalama elli kilometre derinliğinde.

"Güneşten böylesine uzakta olduğundan Europa'nın yüzey ısı son derece düşük, donma noktasının yaklaşık yüz elli derece altında. Yani tek okyanusunun bir buz kalıbı olması mümkün.

"Şaşırtıcı, ama gerçek öyle değil; çünkü Europa'nın içinde gelgitlerin neden olduğu büyük bir ısı var. Komşusu Io'daki büyük volkanları harekete geçiren gücün aynısı

"Bu yüzden buz sürekli eriyor, kırılıyor ve donuyor, kendi kutup bölgelerimizdeki yüzen buz tabakaları gibi çatlak ve geçitler oluşturuyor. Şu anda çatlakların oluşturduğu karmaşık bir desene bakıyorum; birçoğu karanlık ve çok eski-bel-ki milyonlarca yıl yaşında Ama birkaçı bembeyaz, henüz yeni açılmış çatlaklar, kabukları sadece birkaç santimetre kalınlığında.

" Tsien bu beyaz bölgelerden, Büyük Kanal olarak adlandırılan bin beş yüz kilometre uzunluğundaki bir tanesinin hemen arkasına indi Büyük bir olasılıkla Çinliler Jüpiter uydu sistemini keşfedip Dünya'ya dönebilmek için oradaki suyu yakıt tanklarına çekmek niyetindeler. Bu kolay olmayabilir, ama şüphesiz indikleri bölgeyi büyük dikkatle incelemişlerdir ve ne yaptıklarını biliyorlardır.

"Neden böyle bir riske girdikleri ve neden Europa'yı yakıt alma noktası olarak gördükleri artık anlaşılıyor. Orası tüm Güneş Sisteminin kilit noktası olabilir. Ganymede'de de su var ama tamamı

donmuş halde, zaten uydunun güçlü yerçekimi yüzünden ulaşılması da daha zor.

"Şu anda fark ettiğim bir nokta daha var. Çinliler Europa'da mahsur da kalsalar, bir kurtarma görevi ayarlanana kadar hayatta kalabilirler. Fazlasıyla enerjileri var, bölgede faydalı mineraller olabilir. Zaten Çinlilerin sentetik gıda üretiminde uzman olduklarını da biliyoruz. Pek lüks bir hayat olmayabilir; ama bizim de birkaç gün içinde görmeyi umduğumuz, Jüpiter'in gökyüzünü kaplayan baş döndürücü görüntüsü için böyle bir hayatı seve seve kabul edecek dostlarım var.

"Ben Heywood Floyd, Alexei Leonov'dan meslektaşlarım ve kendim adına hoşçakalın diyorum."

"Ve burası da köprü. Harika bir sunuş Heywood. Haberci olmalıymışsın."

"Çok tecrübeliyim. Zamanımın yarısını H.İ. çalışmalarında geçirdim."

"H.İ. ?"

"Halkla ilişkiler: Genellikle politikacılara neden bana daha fazla para vermeleri gerektiğini söylemek. Sizin uğraşmanız gerekmeyen bir şey."

"Bunun doğru olmasını nasıl da isterdim. Her neyse, köprüye gel. Seninle tartışmak istediğimiz bazı yeni bilgiler var."

Floyd yaka mikrofonunu çıkardı, teleskobu konumuna kilitledi ve küçük gözlem bölmesinden çıktı. Çıkınca Nikolai Ternovsky ile neredeyse

çarptıyordu, onun da benzer bir görevi yerine getireceği belliydi.

"Woody, bazı güzel cümlelerini Moskova Radyosu için çalacağım. Umarım sakıncası yoktur."

"Tabii ki yok, tovarishch. Zaten sana nasıl engel olabilirim?"

Köprüde Kaptan Orlova ana ekrandaki sözcük ve rakamlar yığınının düşünceyle bakıyordu. Floyd sıkıntıyla kendi alfabesine çevirmeye başladığında Kaptan onu durdurdu.

"Ayrıntılar için endişelenme. Bunlar Tsien'in tanklarını doldurup kalkışa hazır duruma gelme süresi hakkındaki tahminler."

"Bizimkiler de aynı hesapları yapıyorlar. Ama çok fazla değişken var."

"Biz birini elelediğimizi sanıyoruz. Satın alabileceğin en iyi su pompalarının itfaiyelere ait olduğunu biliyor muydun? Ve Pekin Merkezi İstasyonuna, valinin karşı çıkmasına rağmen en son modellerinden dördü için resmi talep geldiğini öğrensen şaşırırmıydın?"

"Şaşırmadım, sadece duyduğum saygı azaldı. Devam et lütfen."

"Bu bir rastlantı olabilir, ama o pompalar tam uygun boyda. Boru döşeme, buzu kazma ve benzeri konularda mantıklı tahminler yaparsak... eh, beş gün içinde kalkabileceklerini sanıyoruz."

"Beş gün! "

"Şansları varsa ve her şey yolunda giderse. Ve

tanklarını doldurmayıp sadece Discovery ile bizden önce güvenli bir buluşmaya yetecek kadar alırlarsa. Bizi bir saat bile geçseler bu yeterli. En azından kurtarılan mal üzerinde hak iddia edebilirler."

"Devlet Bakanlığı'nın avukatları öyle düşünmez. Zamanı gelince Discovery'nin terkedilmediğini, sadece sonra geri getirene dek bırakıldığını açıklarız. Gemiye girmek için yapılacak her hareket korsanlık sayılır."

"Çinlilerin bunu umursayacaklarını sanmam."

"Peki ne yapabiliriz?"

"Sayımız onlardan fazla, hatta Chandra ile Curnow'u uyandırdığımızda bire iki olacağız."

"Sen ciddi misin? Çarpışma için palalar nereden?"

"Palalar?"

"Kılıçlar-silahlar."

"Oh. Lazerli telespektrometreyi kullanabiliriz. Binlerce kilometre uzaktan miligramlık asteroit parçacıklarını buharlaştırabilir."

"Bu konuşmadan hoşlandığımı söyleyemem. Hükümetim şiddeti kesinlikle onaylamaz, tabii ki kendini savunma söz konusu değilse."

"Siz saf Amerikalılar! Biz daha gerçekçiyiz; öyle olmak zorundayız. Senin büyükanne ve babaların yaşlanarak öldüler Heywood. Benimkilerin üçü Büyük İç Savaşta öldürüldüler."

İkisi yalnızken Tanya ona hep Woody derdi,

Heywood değil. Ciddi olmalıydı. Yoksa sadece tepkilerini mi ölçüyordu?

"Zaten Discovery sadece birkaç milyon dolar değerinde bir araç. Gemi değil, sadece taşıdığı bilgi önemli."

"Kesinlikle. Kopyalanıp sonra silinebilecek bilgiler."

"Bazı fikirlerin çok hoş Tanya. Sanırım tüm Ruslar biraz paranoyak."

"Napolyon ve Hitler sayesinde, öyle olmak için her türlü hakkımız var. Ama bana bu şeyi -ne diyorsunuz, senaryo mu?- sizin de düşünmediğinizi söyleme."

Floyd biraz asık bir yüzle "Buna gerek yoktu" diye yanıtladı. "Devlet Bakanlığı biraz değişiklikle bunu benim yerime yaptı bile. Yapacağımız tek şey Çinlilerin neler çevireceğini görmek. Ve bizi bir kez daha atlatırlarsa hiç şaşımam."

EUROPA'DAN BİR ÇIĞLIK

Sıfır yerçekiminde uyumak, öğrenilmesi gereken özel bir beceridir; rahatsız pozisyonlara girmemeleri için kol ve bacaklarını demirlemenin en uygun yolunu bulmak Floyd'un haftalarını almıştı. Artık uzmanlaşmıştı ve ağırlığına tekrar kavuşmak için can atmıyordu; aslında bu fikir onu oldukça korkutuyordu.

Biri onu sarsarak uyandırmaya çalışıyordu. Hayır-hâlâ rüya görüyor olmalıydı. Bir uzay gemisinde mahremiyet kutsaldı; hiç kimse izin istemeden mürettebattan birinin odasına girmezdi. Gözlerini sımsıkı kapattı, ama sarsış devam etti.

"Dr. Floyd, lütfen uyanın! Uçuş güvertesinde bekleniyorsunuz¹"

Ve hiç kimse ona Dr. Floyd demezdi; haftalardır duyduğu en resmi hitap "Doktor"du. Neler oluyordu?

İsteksizce gözlerini açtı. Küçük kabininde, uyku kozasına sarılmıştı. Kendi kendine nasıl olup da Europa'ya baktığını sordu. Hâlâ milyonlarca kilometre uzaktaydılar.

Tanıdık ağlar, kesişen çizgilerin oluşturduğu üçgen formları ve çokgenler vardı. Ve oradaki de şüphesiz Büyük Kanal'di. Hayır, değildi, nasıl olabilirdi ki, hâlâ Leonor'daki küçük kabinindey-

"Dr Floyd!"

İyice uyandı ve sol elinin gözlerinin birkaç santimetre önünde yüzdüğünü gördü. Elindeki çizgilerin düzeninin Europa'nın haritasına bu kadar benzemesi ne garipti! Ama tutumlu Doğa Ana sürekli kendini tekrarlıyordu, hem de kahveye katılan sütün karıştırılmasındaki, bir kasırgada hortumun şeklindeki, spiral bir yıldız takımının yayılışındaki benzerlikler gibi son derece farklı ölçeklerde .

"Özür dilerim Max" dedi. "Ne oldu? Bir sorun mu var?"

"Öyle sanıyoruz, ama bizde değil. Tsierf'm başı dertte."

Kaptan, haritacı ve baş mühendis uçuş güvertesinde koltuklarında kemerlerini bağlamışlardı; mürettebatın geri kalanı tutamakları kullanarak merakla dolanıyor ya da monitörlere bakıyorlardı.

Tanya sertçe "Uyandırdığımız için özür dilerim Heywood" dedi. "Durum şöyle: On dakika önce Görev Kontrol'den bir Birinci Derece Öncelik geldi. Tsien ortadan kayboldu. Aniden, şifreli bir mesajın ortasında oldu; birkaç saniye bozuk bir yayın geldi, sonra hiçbir şey."

"Sinyal kuleleri?"

"O da yayınını kesti. Ondan da bir şey alamıyoruz."

"Vay! O zaman ciddi bir şey olmalı, büyük bir terslik. Teoriniz var mı?"

"Bir sürü, ama hepsi talimin. Bir patlama, yer kayması, deprem... Kim bilir?"

"Birisini daha Avrupa'ya inene ya da yakın bir uçuşla bir göz atana dek biz de bilemeyeceğiz."

"O halde yapabileceğimiz hiçbir şey yok."

"Tam olarak değil Heywood. Görev Kontrol'ün bir önerisi var. Belki zayıf bir acil durum sinyali yakalayabiliriz diye büyük çanağımızı çevirmemizi istiyorlar. Belki -nasıl diyorsunuz- uzak bir ihtimal, ama denemeye değer. Ne düşünüyorsunuz?"

Floyd'un ilk tepkisi oldukça sertti.

"Bu Dünya ile bağlantımızı koparmak demek."

Elbette; ama Jüpiter'in çevresini dolaşırken bunu zaten yapmak zorunda kalacağız. Ve devreyi yeniden kurmak sadece birkaç dakika sürer."

Floyd ses çıkarmadı. Öneri son derece mantıklıydı, yine de onu çok endişelendiriyordu. Birkaç saniyelik bir kararsızlıktan sonra, birdenbire bu fikre neden bu kadar karşı olduğunu fark etti.

DiscoverJnm sorunları da, bugün bile tam olarak bilinmeyen nedenlerle büyük çanağının -ana anten kompleksi- Dünya'yla iletişimi kesildiğinde başlamıştı, ama bunda HAL'ın rolü olduğu kesindi ve burada benzer bir durumla karşılaşma tehlikesi yoktu. Leonoi'un bilgisayarları küçük, bağımsız ünitelerdi; her şeyi kontrol eden tek bir

beyin yoktu. En azından makine olarak.

Ruslar hâlâ sabırla cevabını bekliyorlardı.

Sonunda "Tamam" dedi. "Ne yaptığımızı Dünya'ya bildirin ve dinlemeye başlayın. Herhalde tüm UZAY İMDAT frekanslarını deneyeceksiniz."

"Evet, Doppler düzeltmelerini yapar yapmaz. Nasıl gidiyor Sasha?"

"Bana iki dakika daha verin, otomatik araştırmayı çalıştırırım. Ne kadar süre dinleyeceğiz?"

Kaptan yanıt vermek için bir an beklemedi. Floyd, Tanya Orlova'nın kendine güvenini her zaman takdir etmiş, bunu ona da söylemişti. Nasıl olduysa esprili bir yanıt vermişti: "Woody, bir kumandanı yanılabılır, ama asla tereddüt edemez."

"Elli dakika boyunca dinleyin ve on dakika Dünya'ya rapor edin. Sonra bunu tekrarlayın."

Görecekle ya da duyacak hiçbir şey yoktu; otomatik devreler telsiz sesini algılamada insan duyularından daha iyilerdi. Yine de Sasha ara sıra ses monitörünü açıyor, kabini Jüpiter'in ışınlam kuşaklarının uğultusu dolduruyordu. Dünya'daki tüm sahillere dalga vuruyormuş gibi bir sestti, arada bir Jüpiter'in atmosferindeki dev yıldırımların patlamaları da duyuluyordu, insan sinyali ise hiç yoktu; ve işi olmayanlar sessizce birer birer ayrıldılar.

Floyd beklerken aklından bazı hesaplar yaptı. Tsien'e her ne olduysa üzerinden iki saat geçmiş-

ti, haber Dünya'dan geleli bu kadar olmuştu.

Ama Leonov bir dakikadan az bir gecikmeyle direkt bir mesaj almalıydı, yani Çinlilerin daha baştan yayma dönecek bol bol zamanları vardı. Sürekli sessiz kalmaları korkunç bir şeyler olduğunu gösteriyordu ve Floyd art arda felaket senaryoları kurmaya başladı.

Elli dakika saatler gibiydi. Süre bitince Sasha geminin anten kompleksini tekrar Dünya'ya yöneltti ve başarısızlık raporu verdi. On dakikanın geri kalanını mesaj kaydını yollamak için kullanırken, Kaptana merakla baktı.

Karamsarlığını açıkça belli eden bir sesle "Tekrar denemeye değer mi?" diye sordu.

"Elbette. Araştırma süresini azaltabiliriz, ama dinlemeye devam edeceğiz."

Bir saat dolduğunda büyük çanak bir defa daha Europa'ya odaklandı. Ve neredeyse bunu yapar yapmaz, otomatik monitörün ALARM ışığı yanıp sönmeye başladı.

Sasha'nın eli ses düşmesine doğru atıldı ve Jüpiter'in sesi kabini doldurdu. Ancak onunla karışık, fırtınadaki bir fısıltı gibi kısık ama kesinlikle insan konuşması olan bir ses vardı. Dili tanımlamak imkânsızdı, ama Floyd vurgulama ve ritm-den bunun Çince değil, bir Avrupa dili olduğuna emindi.

Sasha ince ayar ve dalga boyu kontrolleriyle ustaca oynadı ve sözcükler netleşti. Dil kesinlik-

r

Tsien

le İngilizceydi, ama söyledikleri hâlâ çıldırtıcı derecede anlaşılmazdı.

En gürültülü ortamda bile her insan kulağının anında fark edebileceği bir ses kombinasyonu vardır. Jüpiter'in ardından birden bu ses geldiğinde Floyd uyanık olamayacağını, fantastik bir rüyada olduğunu sandı. Meslektaşlarının tepki vermesi biraz daha uzun sürdü; sonra onlar da ona aynı şaşkınlıkla -ve artan bir şüpheyile- baktılar.

Çünkü Europa'dan gelen ilk anlaşılır sözler "Dr. Floyd... Dr. Floyd... Umarım beni duyabiliyorsunuz." olmuştu.

11

BUZ VE BOŞLUK

Herkes birbirine susmasını işaret ederken birisi "Kimsiniz" diye fısıldadı. Floyd umursamaz bir ifadeyle, biraz da masumiyet katmaya çalışarak, elini kaldırdı.

"...Leonottda olduğunuzu biliyorum ... fazla zamanım olmayabilir... giysimin antenini en uygun yöne... "

Sinyal işkence gibi gelen birkaç saniye boyunca kayboldu, sonra daha yüksek olmasa da, çok daha net olarak tekrar duyuldu.

"... bu bilgiyi Dünya'ya gönderin. Tsien üç saat önce yok oldu. Tek kurtulan benim. Giysimin

telsizini kullanıyorum, yayın alanı yeterli mi bilmiyorum, ama tek şansım bu. Lütfen dikkatle dinleyin. EUROPA'DA HAYAT VAR. Tekrarlıyorum: EUROPA'DA HAYAT VAR..."

Sinyal tekrar kayboldu. Ardından gelen sersemletici sessizliği bozmaya kimsenin cesareti yoktu. Beklerken Floyd çılgınca hafızasını yokluyordu. Sesi tanıyamamıştı. Batıda eğitim görmüş herhangi bir Çinli olabilirdi. Büyük olasılıkla bilimsel bir konferansta tanıştığı biriydi, ama konuşan kişi kendini tanıtmazsa asla bilemeyecekti.

"... yerel geceyansından hemen sonra. Düzenli olarak pompalıyorduk ve tanklar neredeyse yarıya kadar dolmuştu. Dr. Lee ve ben boru yalıtımını kontrol etmek için dışarı çıktık. Tsien Büyük Kanalin kenarından otuz metre kadar uzakta duruyor -duruyordu. Borular ondan çıkıp doğruca buzun altına gidiyor. Çok ince, üzerinde yürümez. Pompaların ısısı..."

Tekrar uzun bir sessizlik. Floyd konuşanın hareket ettiğini ve bir engel yüzünden kesildiğini düşündü.

"...sorun değil, gemide beş kilo vatlık aydınlatma vardı. Noel ağacı gibi; güzel, buzların arasında parlıyor. Harika renkler. Onu ilk Lee gördü; derinlerden yükselen kocaman karanlık bir kütle. Önce bir balık sürüsü sandık -tek bir organizma için çok büyüktü- sonra buzu kırmaya başladı .

"Dr. Floyd, umarım beni duyabiliyorsunuz. Ben Profesör Chang- O2'de Boston U.A.B. konferansında tanışmıştık."

Floyd'un akıllı bir anda uçup milyarlarca kilometre öteye gitti, Çinlilerin İkinci Kültür Devrimi'nden önce katıldığı son resepsiyon olan, Uluslararası Astronomi Birliği Kongresinin kapanışından sonraki o resepsiyonu çok az hatırlıyordu. Şimdi ise Chang'ı çok açıkça hatırlamıştı; ufak tefek, çok şakacı bir astronom ve dışbiyo-log Şimdi ise şaka yapmıyordu.

"...dev yosun dalları gibi, yerde sürünüyordu. Lee bir kamera almak için gemiye koştu, ben izleyip telsizden rapor vermeye devam ettim. O kadar yavaş hareket ediyordu ki rahatça ondan hızlı koşabilirdim. Korkmaktan çok heyecanlanmıştım. Onun ne tür bir yaratık olduğunu bildiğimi sandım -California açıklarındaki varek ormanlarının resimlerini görmüştüm- ama yanılmıştım.

"...Başının dertte olduğunu sandım. Normal ortamının yüz elli derece altında bir ısıda yaşaması olanaksızdı. Hareket ettikçe donuyordu -parçaları cam gibi kırılıyordu- ama hâlâ gemiye doğru ilerliyordu, giderek yavaşlayan kapkara bir gelgit.

"Hâlâ öylesine şaşkındım ki doğru düşünemiyor, ne yapmaya çalıştığını tahmin edemiyordum..."

Floyd çabucak "Onunla konuşmamız mümkün

mü?" diye fısıldadı.

"Hayır, çok geç. Avrupa birazdan Jüpiter'in arkasında olacak. Tekrar çıkana kadar beklemek zorundayız."

"...gemiye tırmanıyor, ilerledikçe bir tür buz tüneli açıyordu. Belki bu onu soğuktan koruyordu - termitlerin çamurdan küçük koridorlarla güneş ışığından korunmaları gibi-.

"...gemide tonlarca buz vardı. Önce telsiz antenleri kırıldı. Sonra iniş ayaklarının bükülmeye başladığını gördüm. Her şey ağır çekimdeydi, tıpkı bir rüya gibi. •

"Gemi yana yatana kadar o şeyin ne yapmaya çalıştığını anlayamadım, o zaman da çok geçti. Canlarımızı kurtarabilirdik -o ışıklan söndürseydik-.

"Belki de biyolojik süreci buzdan süzülen güneş ışığıyla devam eden, ışığa tepki veren bir canlıdır. Veya, pervanenin muma gelmesi gibi ışığa gelmiş de olabilir. Projektörlerimiz Avrupa'nın bugüne dek gördüğü her şeyden daha parlaktı herhalde...

"Sonra gemi battı. Kabuğun kırıldığını, nem yoğunlaşırken kar tanelerinin bir bulut oluşturduğunu gördüm. Bütün ışıklar söndü, sadece, yerden bir-iki metre yukarıda bir kabloda sallanan bir tanesi hariç.

"Bundan hemen sonra ne olduğunu bilmiyorum. Geminin kalıntısının arkasında, ışığın altın-

da durduğumu hatırlıyorum, her yanımda henüz yağmış kar vardı. Üzerinde ayak izlerimi açıkça görebiliyordum. Oraya koşmuş olmalıydım, belki de sadece bir ya da iki dakika geçmişti...

"Bitki -hâlâ onun bir bitki olduğunu düşünüyordum- hareketsizdi. Çarpmanın etkisiyle zarar görmüş olabileceğini düşündüm; büyük parçalar - bir insan kolu kalınlığında- çatlayıp düşmüştü, tıpkı kırık dallar gibi.

"Sonra ana gövde tekrar hareket etmeye başladı. Gemiden çekilip bana doğru ilerlemeye başladı. O zaman yarattığın ışığa duyarlı olduğuna emin oldum; artık sallanmayan bin vatlık lambanın tam altında duruyordum.

"Yerçekiminin düzleştirdiği ve yerde sürünmeye çalışan bir meşe ağacı, daha iyisi, bir sürü gövdesi ve kökü olan bir banyan ağacı düşünün. Işığın beş metre kadar yakınına geldi ve yayılarak çevremde tam bir çember oluşturdu. Sanırım bu onun dayanma sınırı; ışığa çekimin ışıktan kaçmaya dönüştüğü nokta idi. Bundan sonra birkaç dakika hiçbir şey olmadı. Ölmüş, en azından donmuş olabileceğini düşündüm.

"Sonra birçok dalda büyük filizler oluştuğunu gördüm. Çiçeğin açılışını gösteren kare kare çekilmiş bir filmi izler gibiydim. Aslında çiçek olduklarını sanıyordum, ama her biri bir insan kafası büyüklüğündeydi.

"Tatlı, güzel renkleri olan zarlar yırtılmaya baş-

ladı O anda bile, hiç kimsenin -hiçbir şeyin- daha önce bu renkleri görmüş olamayacağını düşünüyordum; ışıklarımızı, ölümcül ışıklarımızı bu dünyaya getirene kadar yoktular.

"Güçsüzce dalgalanan sarmaşıklar, stamenler... Neler olduğunu tam olarak görebilmek için çevremi saran canlı duvarın üzerinde yürüdüm. Ne o anda, ne de başka bir zaman yaratıktan hiç korkmadım. Saldırgan olmadığına emindim, bilinçli olduğu bile şüpheliydi.

"Birçok büyük çiçek grubu, açılmanın farklı evrelerindeydi. Artık bana krizalitten yeni çıkan, kanatlan buruşuk, hâlâ zayıf kelekleri hatırlatıyorlardı. Gerçeğe giderek yaklaşıyordum.

"Ama donuyorlardı, oluşur oluşmaz ölüyorlardı. Sonra birbiri ardına filizlerden düştüler. Birkaç saniye sudan çıkmış balıklar gibi çırpındılar ve sonunda tam olarak ne olduklarını anladım. O zarlar taç yaprakları değildi; yüzgeç ya da onun eşdeğeri bir şeydi. Bu yaratığın serbestçe yüzebi- len, larva evresiydi. Büyük olasılıkla hayatının çoğunu deniz dibinde kök salmış olarak geçiriyor, sonra yeni yer aramak için bu hareketli yavruları gönderiyordu. Tıpkı Dünya okyanuslarındaki mercanlar gibi.

"Küçük yaratıkların birine yakından bakmak için eğildim. Güzel renkleri artık soluyor, ölü bir kahverengiye dönüşüyordu. Taç yaprağı yüzgeçlerden bazıları kırılmıştı, dondukça kırılğan zarla-

ra dönüşüyorlardı. Ama hâlâ güçsüzce de olsa hareket ediyordu. Ve ben yaklaşıncı benden kaçmaya çalıştı Varlığımı nasıl hissettiğini merak ettim.

"Sonra tüm stamenlerin -onlara stamen diyor- um- uçlarında parlak mavi noktalar olduğunu fark ettim. Küçük yıldız safirlerine ya da deniz tarağının kabuğundaki mavi gözlere benziyorlardı; ışığı fark ediyor, ama gerçek görüntüleri algılayamıyorlardı. Ben bakarken parlak mavi soldu, safirler normal, sıradan taşlara dönüştüler...

"Dr. Floyd -ya da dinleyen her kimse- fazla zamanım kalmadı; Jüpiter birazdan sinyali engelleyecek. Ama neredeyse bitirdim.

"Ne yapmam gerektiğini biliyordum. O bin vatlık lambanın kablosu neredeyse yere kadar yetişiyordu. Birkaç kere çektim ve ışık bir kıvılcım yağmuruyla söndü.

"Geç kalmış olabilirdim. Birkaç dakika hiçbir şey olmadı. Ben de etrafımdaki iç içe geçmiş dallardan oluşan duvarın üzerinden geçip onu tekmeledim.

"Yaratık yavaşça kendini yerden koparıp, kanala doğru hareket etmeye başladı. Fazlasıyla aydınlıktı-her şeyi eksiksiz görebiliyordum. Gökyüzünde Ganimede ve Callisto vardı -Jüpiter kocaman, ince bir hilâldi- ve gece tarafında, lo akım tüpünün Jüpiter tarafında büyük bir ışık seli vardı. Başlığımın ışığını kullanmama gerek yoktu.

"Yaratığı suya kadar izledim, yavaşlayınca birkaç tekmeyle onu destekliyor, botlarımın altında kınlan buzların çitirtisini hissediyordum... Kanal'a yaklaştıkça, sanki doğal yuvasına yaklaştığını biliyormuşçasma güç ve enerji kazandı. Tekrar filiz verecek kadar yaşayabilecek miydi acaba..."

"Yabancı olduğu bu bölgede birkaç ölü larva daha bırakarak, yüzeyin altında gözden kayboldu. Çıkan su birkaç saniye köpürdükten sonra koruyucu bir buz kabuğu onu yukarıdaki boşluktan ayırdı. Ben de kurtarılabilecek bir şey kalmış mı diye gemiye döndüm-bundan söz etmek istemiyorum.

"Sadece iki şey istiyorum Doktor. Bilim adamları bu canlıyı sınıflandırırken umanm ona benim adımları verirler.

"Ve -buraya bir daha gemi geldiğinde- onlardan kemiklerimizi Çin'e geri götürmelerini isteyin.

"Jüpiter birkaç dakika sonra bağlantımızı kesecek. Keşke birinin beni duyup duymadığımı bilebilseydim. Neyse, tekrar bağlantı kurabilecek konuma geldiğimizde bu mesajı tekrarlayacağım - tabii giysimin hayat destek sistemi o kadar dayanırsa-,

"Ben Avrupa'dan Profesör Chang, Tsien uzay gemisinin yok olduğunu bildiriyorum. Büyük Kanal'ın arkasına indik ve pompalarımızı buzun kenanna kurduk..."

Sinyal birdenbire zayıfladı, bir an düzeldi, sonra gürültü seviyesinin altında tamamen kayboldu. Leonov aynı frekansı tekrar dinlediye de, Profesör Chang'dan başka mesaj gelmedi.

DALIŞ

Aşağıya, Jüpiter'e doğru yaptığı dalışta gemi sonunda hızlanıyordu. Dört küçük dış uydunun - Pasiphae, Ananke ve Carme- ters hareketli ve dışmerkezli yörüngelerinde salındıkları yerçekimi tarafsız bölgesini çoktan geçmişti. Belli ki geçerken yakalanmış asteroitlerdi ve tamamen şekilsizdiler. En büyükleri sadece otuz kilometre uzaktaydı. Gezegen jeologları dışında kimseyi ilgilendirmeyen çıkıntılı, parçalanmış kayalardı, bazen Güneşe bazen Jüpiter'e yaklaşıyorlardı. Bir gün Güneş onları tamamen ele geçirecekti.

Ama Jüpiter, dördünden diğerlerinin yansı kadar uzaklıkta olan ikinci grubu tutabilirdi. Elara, Lysithea, Himalia ve Leda oldukça yakındılar, neredeyse aynı düzlemdeydiler. Bir zamanlar aynı cismin parçaları olduğu yolunda görüşler ileri sürülüyordu; eğer öyleyse ana gövde en fazla yüz kilometre uzakta olabilirdi.

Yuvarlaklıkları çıplak gözle görülebilecek kadar yaklaşanlar sadece Carme ve Leda olmasına rağmen hepsi eski dostlar gibi karşılandılar. İşte, en uzun okyanus yolculuğunun ardından ilk kez kara görünmüştü -Jüpiter'in kıyıdan uzak adalan. Saatler yavaş yavaş geçiyor, tüm görevdeki en kritik aşama yaklaşıyordu; Jüpiter atmosferine giriş.

Jüpiter şimdiden Dünya'nın Ay'ından daha büyük görünüyor, dev iç uydularının çevresinde dönüşü açıkça görülebiliyordu. Hepsinin yuvarlaklıkları ve farklı renkleri belli oluyordu, ama hâlâ işaretlerin görülemeyeceği kadar uzaktaydılar. Sundukları ölümsüz bale -Jüpiter'in arkasında kayboluşları aydınlık yüzünden gölgelerinin eşliğinde çıkmaları- son derece çekici bir sahneydi. Galileo tam dört yüz yıl önce ilk kez gördüğünden beri astronomlar onu sürekli izliyorlardı; ama Leonov mürettebatı onu çıplak gözle gören ilk insanlardı.

Sonu gelmeyen satranç oyunları bitmişti; görev dışı saatler teleskopların başında, samimi sohbetlerle, müzik dinleyerek, ama genellikle dışarıdaki manzaraya bakarak geçiriliyordu. Ve en azından bir uzay aşk macerası doruğa varmıştı: Max Brailovsky ile Zenia Marchenko'nun sık sık ortadan kaybolmaları şaka konusu oluyordu.

Floyd, uyumsuz bir çiftler, diye düşündü. Max 2000 Olimpiyatlarında finale kadar çıkmış iri yarı, sarışın, yakışıklı bir jimnastik şampiyonuydu. Otuzlarında olmasına rağmen açık yüzlü, neredeyse çocuksu bir ifadesi vardı. Ama bu bütünüyle yanıltıcı değildi; parlak mühendislik geçmişine rağmen Floyd onu genellikle saf ve tecrübesiz görürdü. Bir süre konuşmaktan hoşlanacağınız biri, ama hepsi bu. Kendi tartışılmaz uzmanlık alanının dışında etkileyici ama biraz yü-

zeyseldi.

Zenia -yirmi dokuz yaşında, ekibin en genci-ise hâlâ kapalı bir kutuydu. Kimse konuşmak istemediğinden Floyd onun yaralarından hiç söz açmamıştı ve Washington'daki kaynakları da birşey bulamamıştı. Kötü bir kaza geçirdiği belliydi, ama bu sıradan bir araba kazası da olabilirdi. Gizli bir uzay görevinde bulunduğu teorisi - S.S.C.B. dışında hâlâ gündemde olan mitolojinin bir uzantısı- uydurma olmalıydı. Global izleme ağları sayesinde elli yıldır bu olasılık yoktu.

Fiziksel ve şüphesiz psikolojik yaralarının yanında Zenia'nın baş etmesi gereken bir başka sorun vardı. Ekibe son dakikada alınmıştı ve bunu herkes biliyordu. Bir planör ile yaptığı o şanssız kaza birçok kemiğini kırmasa Leonov'un diyetisyen ve tıp asistanı Irina Yakunina olacaktı.

Her gün saat 18:00 GMT'da yedi kişilik mürettebat ile bir yolcu, uçuş güvertesi ile mutfak ve yatak odalarını ayıran küçük toplantı odasında toplanıyorlardı. Ortadaki yuvarlak masanın etrafına sekiz kişi ancak sıkışabiliyordu; Chandra ve Curnow uyandırılınca herkesi yerleştirmek mümkün olmayacak, biryerlere iki koltuk daha sığdırmak gerekecekti.

"Saat Altı Sovyetleri" denilen günlük yuvarlak masa toplantıları genellikle on dakikadan fazla sürmese de moral açısından önemliydi. Şikayetler, öneriler, eleştiriler, ilerleme raporları, her şey

gündeme getirilebilirdi. Tabii kaptanın baskın vetosu söz konusuydu; ama bu çok az olmuştu.

Menüde değişiklik istekleri, Dünya'yla daha fazla kişisel konuşma süresi, film programı önerileri, haber ve dedikodular ve sayısal olarak oldukça ezilen Amerikan grubuna takılmalar var olmayan ajandadaki başlıklardı. Floyd, meslektaşları uyandırdığında durumun 7'de 1'den 9'da 3'e çıkacağı konusunda onları uyardı. Curnow'un konuşmasının -ya da bağırmasının- karşısındaki üç kişiyi kim olurlarsa olsunlar bastıracağı görüşünü ise kendine sakladı.

Uyumadığı zamanlarda Floyd'un zamanının çoğu toplantı odasında geçiyordu, bunun nedeni biraz da küçüklüğüne rağmen buranın kendi küçük kutucuğundan çok daha az kapalı yer korkusu veriyor olmasıydı. Ayrıca zevkle döşenmişti, boş olan tüm düz yüzeyler güzel doğa ve deniz manzaraları, spor karşılaşmaları ve popüler video yıldızlarının fotoğrafları ve Dünya'yı hatırlatacak diğer şeylerle kaplanmıştı. Ancak mekânın gururu ise orijinal bir Leonov tablosuydu -genç bir yarbay iken Voshkod //den ayrılıp tarihte uzaya çıkıp araç dışı faaliyette bulunan ilk insan olduğu 1965 yılında yaptığı "Ay Yakınlarında" adlı çalışması.

Bir profesyonelden çok, yetenekli bir amatörün işi olduğu belliydi; ön planda harika Sinüs Iridum-Gökkuşağı Koyu ile Ay'ın kraterli yüzü

vardı. Ay ufkunun üzerinde Dünya'nın ince kabuğu, gezegenin karanlık yüzünü kucaklayarak heybetle yükseliyordu. Onun ardında da ışık huzmeleri milyonlarca kilometre boyunca uzaya yayılarak parıldayan güneş vardı.

Çarpıcı bir kompozisyondu, o zaman bile sadece üç yıl uzakta olan gelecekte bir alıntıydı. 1968 Noel gününde Apollo 8 uçuşundaki Anders, Borman ve Lowell Dünya'nın uzaktan yükselişini seyrederek bu harika sahneyi çıplak gözleriyle göreceklerdi.

Heyvwood Floyd tabloyu beğenmişti, ama onun için karmaşık duygulan vardı. Resmin bu gemideki herkesten daha yaşlı olduğunu unutamıyor-du -biri hariç-.

Alexei Leonov resmi yaptığında kendisi dokuz yaşındaydı.

13

GALİLEO'NUN DÜNYALARI

İlk Voyager uçuşlarının üzerinden otuz yıldan fazla zaman geçmiş olduğu halde bugün bile kimse dört dev uydunun birbirinden neden bu kadar farklı olduklarını tam olarak arılamıyordu. Boyları hemen hemen aynıydı ve Güneş Sisteminin aynı bölümündeydiler; ama farklı annelerin çocukları gibi, hiç benzemiyorlardı.

Sadece en dıştaki Callisto beklendiği gibi çıkmıştı. Leonov 100.000 kilometreden biraz fazla bir mesafede yanından geçerken sayısız kraterlerinin genişçe olanları çıplak gözle görülebilmisti. Teleskopla bakıldığında uydu güçlü tüfekler için hedef olarak kullanılan camdan bir küreye benziyordu; görülemeyen yerlerine kadar her boyda kraterlerle kaplıydı. Birinin söylediği gibi, Callisto Dünya'nın Ay'ından daha çok Ay'a benziyordu.

Bu pek şaşırtıcı sayılmazdı. İnsan burada, asteroid kuşağının kenarında Güneş Sisteminin yaratılışından kalma parçaların bombardımanına uğramış bir dünya bulmayı umuyordu. Ancak kapı komşusu uydu Ganymede'in bambaşka bir görünüşü vardı. Uzak geçmişte çarpma sonucu oluşan kraterlerle kaplı olmasına rağmen birçoğu sabanla sürülmüş gibiydi, bu terim gerçekten çok uygundu. Ganymede'in birçok yeri, sanki bir kozmik bahçıvan üzerlerinden dev bir tırmıkla geçmişçesine, kabarık çizgiler ve oyuklarla kaplıydı. Ve soluk renkli çizgiler de vardı, sanki elli kilometre öteye giden salyangoz izleri gibi. En gizemlisi ise düzinelerce paralel çizgisi olan uzun, dolambaçlı şeritlerdi. Bunların ne olabileceğini Nikolai Ternovsky bulmuştu -sarhoş araştırmacıların yaptığı çok şeritli süper otobanlar- Üstgeçitler ve kavşaklar bile gördüğünü iddia etmişti.

Europa'nın yörüngesini geçmeden önce Leonov insanlığa Ganymede hakkında trilyonlarca küçük bilgi sağlamıştı. O buzlar dünyası, kalıntıları ve cesetleriyle Jüpiter'in diğer tarafında, ama herkesin aklındaydı.

Dünyada ise Dr. Chang kahraman olmuştu bile, vatandaşları, utançla, sayısız taziye mesajı almışlardı. Leonov mürettebatı adına da bir tane yollanmıştı, ama Floyd'un tahminine göre, Moskova tarafından üzerinde oldukça oynanmıştı. Gemideki duygular belirsizdi; takdir, üzüntü ve rahatlamamanın karışımıydı. Tüm astronotlar, ulusal kökenleri ne olursa olsun, kendilerini uzay vatanı olarak görürler ve hissettikleri ortak bir bağla birbirlerinin zafer ve trajedilerini paylaşırlardı. Leonov'ta hiç kimse Çin keşif uçuşunun felâketle sona ermesine sevinmiyordu; ama aynı zamanda yarışı hızlı olana kaptırmamanın verdiği sessiz bir rahatlık da vardı.

Europa'da hayat olduğunun beklenmedik keşfiyle, artık hem Dünya'da hem de Leonov'ta enine boyuna tartışılan bir yeni konu ortaya çıkmıştı. Bazı dışbiyologlar bunun çok şaşırtıcı olmaması gerektiğine dikkat çekerek "Ben demiştim!" diye bağırıyorlardı. 1970'lere dönülürse, araştırma denizaltıları hayatın aynı derecede imkânsız olduğu düşünülen bir ortamda, Pasifiğin tabanındaki çukurlarda yaşayan garip deniz yaratıklarından oluşan kalabalık koloniler bulmuştu. Volka-

nik kaynaklar,gübreleme ve sualtı çukurundaki ısınma, derinlerdeki çöllerde vahalar yaratmıştı.

Dünya'da bir kez olmuş birşeyin Evrenin başka yerlerinde milyonlarca kez olması beklenmeliydi; bu bilim adamları arasında neredeyse bir inanç konusuydu. Suya -en azından buza- Jüpiter'in tüm aylarında rastlanmıştı. Ve lo'da sürekli patlayan volkanlar vardı; yani kapı komşumuz dünyada zayıf bir etkinlik beklemek mantıklıydı. Bu iki gerçek bir arada ele alındığında Europa'da hayat olması mümkün olmaktan öte, kaçınılmaz görünüyordu, her yönüyle değerlendirildiğinde doğanın birçok sürprizinde olduğu gibi.

Ancak bu çıkarım akla başka bir soruyu getiriyordu, Leonol'un görevi de bununla ilgiliydi. Jüpiter'in ayannda hayat olduğu keşfedildiğine göre, bunun Tycho Tektaşıyla ve lo yörüngesi yakınındaki gizemini hâlâ koruyan yapıyla ilgisi var mıydı?

Bu Saat Altı Sovyetleri'nde en çok tartışılan konuydu. Dr. Chang'in karşılaştığı yaratığın üstün bir zeka formunu temsil etmediği -en azından yaratığın davranışlarını doğru yorumlamışsa- herkesçe kabul ediliyordu. En basit akıl yürütme güçlerine sahip hayvan bile, yok olma riski söz konusu olana kadar muma yaklaşan bir pervane gibi kendi içgüdülerinin kurbanı olmazdı.

Vasili Orlov hemen bu görüşü zayıflatan, belki de çürüten bir karşı örnek verdi.

"Balinalara ve yunuslara bakın!" dedi. "Onlara zeki diyoruz, ama sık sık toplu halde karaya vurarak intihar ediyorlar. Bu durumda içgüdü mantığı bastırıyor gibi."

Max Brailovsky "Yunuslara kadar gitmek gereksiz" diye sözünü kesti. "Kiev'de sınıfımdaki en parlak mühendislerden biri, bir sarışına fena halde tutkundu. Son duyduğuma göre bir tamirhanede çalışıyormuş. Hem de uzay istasyonu tasa-nmmda altın madalya kazanmıştı. Ne kayıp!"

Dr. Chang'in Europa'lısı zeki olsa bile, bu elbette başka yerlerdeki daha üstün formları geçersiz kılmazdı. Bütün bir dünyanın biyolojisi tek bir türe göre değerlendirilemezdi.

Ama gelişmiş zekanın denizde asla ortaya çıkmayacağı düşüncesi oldukça yaygındı; böylesine merhametli ve değişmeyen bir ortamda yeterli mücadele yoktu. Hepsi bir yana, ateş olmadan deniz yaratıkları nasıl olup da bir teknoloji geliştirebilirlerdi ki?

Ancak belki bu bile mümkündü; insanlığın seçtiği yol tek yol değildi. Başka dünyaların denizlerinde büyük uygarlıklar olabilirdi.

Yine de uzaya açılmış bir kültürün Europa'da binalar, bilimsel tesisler, fırlatma rampaları ve diğer yapılar gibi varlığını belli eden işaretler bırakmadan kurulmuş olması pek mümkün görünmüyordu. Oysa kutuptan kutuba tek görülebilen dümdüz buz ve aradan çıkmış birkaç çıplak ka-

yalıktı.

Leonov, lo ve küçük Mimas'm yörüngelerinin yanından hızla geçince spekülasyon ve tartışmalara zaman kalmadı. Mürettebat buluşmaya ve serbest düşüşte geçen aylardan sonra ağırlığın kısa saldırısına hazırlanıyordu, kimsenin başını kaşıyacak vakti yoktu. Gemi Jüpiter atmosferine girip de yavaşlama etkisi yerçekiminin iki katı kadar olabilen anlık seviyelere çıkmadan önce açıldaki bütün eşyalar emniyete alınmalıydı.

Floyd şanslıydı; yaklaşan ve artık gökyüzünün neredeyse yarısını kaplayan gezegenin olağanüstü görüntüsünü seyretmek için sadece onun zamanı vardı. Karşılaştırabilecek hiçbir şey olmadığı için insan aklının onun gerçek boyutunu kavraması olanaksızdı. Elli Dünya'nın bile şu anda kendisine bakan yanküreyi kapatamayacağını sürekli kendi kendine tekrarlamak zorundaydı.

Dünya'daki en gösterişli günbatımı kadar renkli bulutlar öylesine hızlı geçiyorlardı ki sadece on dakika sonra hareketi gözle görebiliyordu. Gezegeni saran bir düzine kadar şerit boyunca sürekli büyük hortumlar oluşuyor, sonra duman gibi dağılıyorlardı. Ara sıra derinlerden beyaz gaz bulutları fışkırıyor, gezegenin müthiş hızının neden olduğu fırtınalar onları süpürüyordu. Ve belki de en garibi, Jüpiter'in orta enlemlerinin alizelerinin yanındaki, bazen bir kolyedeki inciler kadar düzenli sıralanan beyaz noktalar.

Buluşmadan hemen önceki saatlerde Floyd Kaptan ya da seyir uzmanını çok az görebildi. Yaklaşım yörüngesini sürekli kontrol ettikleri ve /Leonov'un ilerleyişinde yeni ayarlamalar yaptıklarından Orlov'lar köprüden pek ayrılamazlardı. Gemi artık dış atmosferi sıyracağı kritik yoldaydı; çok yüksekte girerse sürtünmenin frenleri, yavaşlatmaya yetmeyecek ve bütün hızıyla Güneş Sistemi'nin dışına doğru yönelecekti, hiçbir kurtulma umudu olmayacaktı. Çok alçaktan girerse, bir göktaşı gibi yanacaktı. İkisinin arasında ise fazla hata payı yoktu.

Çinliler hava freninin yapılabileceğini kanıtlamışlardı, ama her zaman birşeylerin ters gitme olasılığı vardı. Bu yüzden buluşmadan sadece bir saat önce Cerrah-Kumandan Rudenko "Woody, keşke o ikonu getirseymişim" dediğinde Floyd hiç şaşırmadı.

14

ÇİFTE BULUŞMA

"...Nantucket'daki evin ipotek belgeleri kütüphanede I etiketli dosyada olmalı.

"Eh, aklıma başka birşey gelmiyor. Son birkaç saattir, çocukken Victoria sanatı hakkında eski püskü, herhalde en az yüz elli yıllık bir kitapta gördüğüm bir resmi düşünüyorum. Siyah beyaz

miydi, renkli mi hatırlamıyorum. Ama resmin adını - gülmeyin- hiç unutmayacağım. 'Eve Son Mesaj'. Büyük büyük büyükbabalarımız bu tür duygusal melodramları severlermiş.

"Resimde fırtınaya yakalanmış bir yelkenlinin güvertesi vardı, yelkenler parçalanmış ve güverte su içindeydi. Arka planda mürettebat gemiyi kurtarmaya çalışıyor. Ön planda ise genç bir çocuk bir not yazıyor, yanında da onu karaya götüreceğini umduğu şişe var.

"Henüz çocuk olmama rağmen, mektup yazmak yerine arkadaşlarına yardım etmesi gerektiğini hissetmiştim. Yine de beni etkilemişti: Bir gün o genç denizci gibi olacağımı hiç düşünmemiştim.

"Tabii ben bu mesajı alacağınıza eminim ve Leonardo'da yapabileceğim hiçbir iş yok. Zaten ayak altında dolaşmamamı kibarca rica ettiler, yani bunu kaydederken içim rahat.

"Artık bunu köprüye gönderiyorum, çünkü on beş dakika içinde büyük çanağı içeri çekip kapaklarını kapatacağız -işte sana denizcilikle ilgili bir benzetme daha- Jüpiter artık gökyüzünü kaplıyor; betimlemeye çalışmayacağım, zaten fazla da göremeyeceğim çünkü birkaç dakika içinde pencere kapakları kapanacak Kameralar bunu benden daha iyi yapar.

"Hoşçakal hayatım, hepinize sevgiler -özellikle Chris'e-. Siz bu mesajı aldığınızda öyle ya da

böyle bitmiş olacak. Unutmayın, hepimiz için elimden geleni yapmaya çalıştım. Hoşçakalın." j Floyd ses cipini çıkardıktan sonra iletişim merkezinin /kezinin gidip Sasha Kovalev'e verdi.

Ciddiyet içinde "Lütfen sistemler kapanmadan gitmesini sağla" dedi.

Sasha "Merak etme" diye söz verdi "Hâlâ tüm kanallar üzerinde çalışıyorum ve on dakika artacak bile."

Elini uzattı. "Tekrar karşılaşacak olursak hey, gülümseyelim. Karşılaşamazsak hey, bu iyi bir veda " Floyd göz kırptı. "Sanırım Shakespeare."

"Elbette; Brütüs ve Cassius, savaştan hemen önce. Sonra görüşürüz."

Tanya ve Vasili, Floyd'a el sallamaktan fazlasını yapamayacak kadar meşguldüler, o da kabinine döndü. Ekibin geri kalanıyla daha önce vedalaşmıştı; artık yapacağı tek şey beklemektir Yaşama ile tekrar yerçekimine döneceği için uyku tulumu duvara bağlanmıştı ve girmek için tırmanması gerekti.

Dahili hoparlör "Antenler çekildi, tüm koruyucu kalkanlar devrede" dedi. "İlk freni beş dakika içinde hissedeceğiz. Her şey normal."

Floyd kendi kendine "Ben olsam o kelimeyi kullanmazdım" diye mırıldandı. "Sanırım 'nominal' demek istiyorsun." Tam bunu düşündüğü anda kapı belli belirsiz çalındı.

"Kto tam?"

Çok şaşırmıştı, gelen Zenia'ydı

Floyd'un zorlukla tanıyabildiği çocuksu bir sesle "Girmemin sakıncası var mı" diye acemice sordu.

"Elbette yok. Ama neden odanda değilsin? Girmemize sadece beş dakika kaldı."

Soruyu sorarken bile aptallığının farkındaydı. Yanıt o kadar açıktı ki Zenia birşey söylemedi.

Ama Zenia bekleyeceği son kişiydi; kendisine hep kibar ama mesafeli davranmıştı Hatta ekipte ona Dr. Floyd diyen sadece oydu. Ama buradaydı işte, tehlike anında güven ve dostluk arıyordu.

"Zenia hayatım" dedi sıkıntıyla. "Hoşgeldin. Ama yerim biraz kısıtlı. Hatta hücre bile denilebilir."

Hafifçe gülümsedi, ama odaya girerken hiçbir şey söylemedi, ilk defa olarak Floyd sadece gergin değil, korkmuş olduğunu fark etti. Ve niye kendisine geldiğini anladı. Kendi vatandaşlarına gitmekten utanmıştı ve başka yerde destek arıyordu.

Bunu fark ettiğinde beklenmeyen birlikteliğinin zevki biraz kaçtı. Ama bu evinden çok uzaktaki başka bir yalnız insana karşı sorumluluğunu azaltmadı. Kendisinin yarı yaşında ve -kesinlikle güzel olmasa da- çekici bir kadın olduğu gerçeği bu durumu etkilememeliydi. Ama değiştirmişti

bile; fırsattan yararlanmaya başlamıştı.

O da fark etmiş olmalıydı, ama uyku kozasında öylece yan yana yatarlarken onu cesaretlendirecek ya da durduracak hiçbir şey yapmadı. Bulundukları yer ikisine ancak yetiyordu ve Floyd endişeyle bazı hesaplar yapmaya başladı. Ya maksimum yerçekimi tahmin edilenden yüksek olur ve bağlantıları koparsa? Ölmeleri işten bile değildi...

Yeterince emniyet boşluğu vardı; böylesine adi bir ölüm için endişelenmeye gerek yoktu. Mizah arzusunun düşmanıydı; sarılışları artık tamamen dostçaydı. Buna sevinmeli miydi üzülmeli mi, bilemiyordu.

Ve artık ikinci düşünceler için çok geçti. Çok, çok uzaklardan sesin ilk hafif fısıltısı geldi, kayıp bir ruhun çılgınlıkları gibi. Floyd kendi kendine, bu pek iyi bir fikir değil, diye düşündü; daha şimdiden nefes almak zorlaşmıştı. Yavaşlama sorunun sadece bir kısmıydı: Zenia, boğulan birinin gördüğü ilk şeye sarılması gibi sarılmıştı.

Elinden geldiğince nazıkçe kendisini kurtardı.

"Her şey yolunda Zenia. Tsien yaptıysa biz de yapabiliriz. Rahatla, endişelenme."

Şefkatle bağırarak zordu, zaten sıcak hidrojenin kükremesinden Zenia'nın kendisini duyduğundan bile emin değildi. Ama artık Zenia çaresizce sarılmıyordu ve birkaç derin nefes alma fırsatı yakaladı Floyd.

Caroline onu görebilse ne derdi? Eğer mümkün olsa ona bu durumu anlatır mıydı? Anlayacağından emin değildi. Böyle bir anda Dünya ile tüm bağlar gerçekten zayıf kalıyordu.

Hareket etmek ya da konuşmak olanaksızdı, ama ağırlığın verdiği garip duyguya alıştığı için artık rahatsız değildi -sağ kolundaki giderek artan uyuşukluk hariç-. Biraz zorlukla da olsa kolunu Zenia'nın altından çekip çıkardı; alışık olduğu bu hareketle bir an suçluluk hissetti. Kolunda kan dolaşımının başladığını hissedince Floyd en az bir düzine astronot ve kozmonota ithaf edilen ünlü bir sözü hatırladı: "Sıfır yerçekiminde seksin hem zevkleri hem de tehlikeleri çok abartılıyor."

Ekipteki diğerlerinin neler yaptıklarını merak etti ve bir an için her şey olurken huzur içinde uyuyan Chandra ile Curnow'u düşündü. Leonov Jüpiter gökyüzünde bir göktaşı seline dönüşürse bundan haberleri olmayacaktı. Onlara imrenmiyordu; bir ömre degecek bir deneyimi kaçırmışlardı.

Tanya dahili hattan konuşuyordu; söyledikleri gürültüde kayboluyordu ama sesi sakın ve sanki rutin bir anons yapıyormuşcasına normaldi. Floyd saatine bakabildiğinde fren manevrasının yansına çoktan gelmiş olduklarını görüp şaşırdı. Tam o anda Leonov Jüpiter'e en çok yaklaştığı noktadaydı; sadece geri gelmeyecek olan otomatik sondalar Jüpiter atmosferinin daha derinine

inmişti.

"Yarılalık Zenia" diye bağırdı. "Tekrar çıkıyor." Anlayıp anlamadığını bilmiyordu. Gözleri sjrnsıkı kapalıydı, ama hafifçe gülümsedi.

Gemi artık dalgalı denizdeki küçük bir tekne gibi farkedilir derecede sallanıyordu. Floyd, bu normal mi diye düşündü. Zenia'yı düşünmesi gerektiğine seviniyordu, böylece akli kendi korkularına gitmiyordu. Sadece bir an için, duvarların aniden kıpkırmızı olup üzerine geldiği düşünce-sine kapıldı. Tıpkı otuz yıldır unuttuğu Edgar Allan Poe'nun "Kuyu ve Sarkaç"ındaki kabus fanta-zisi gibi.

Ama bu asla olmazdı. Isı kalkanı işe yaramazsa gemi bir anda katı bir gaz duvarı ile ezilip çökerdi. Acı duymazdı, yok olmadan önce sinir sisteminin tepki verecek zamanı olmazdı. Daha rahatlatıcı şeyler de düşünmüştü, ama bunu da yabana almamalıydı.

Titreşim yavaş yavaş zayıfladı. Tanya duyulması olanaksız bir anons daha yaptı (her şey bittiğinde bunun için onunla dalga geçecekti). Zaman artık çok daha yavaş geçiyor gibiydi; bir süre sonra saatine bakmayı bıraktı, çünkü ona ina-namıyordu. Rakamlar öylesine yavaş değişiyordu ki kendisini Einstein-vari bir zaman genişlemesinde sanabilirdi.

Ve sonra daha da inanılmaz birşey oldu. Bunu önce komik buldu, sonra biraz kızdı. Zenia uyu-

ya kalmıştı; kollarında değil belki ama en azından yanı başında.

Doğal bir tepkiydi; gerilim onu yormuş olmalıydı ve bedensel aklı imdadına yetişmişti. Aniden Floyd da orgazm sonrasındaki gibi bir ağırlık hissetti, sanki durum kendisini de duygusal olarak tüketmiş gibi. Uyanık kalmak için savaşımalıydı...

...Ve sonra düşüyordu... düşüyordu... düşüyor-du... her şey bitmişti. Gemi ait olduğu yere, uzaya dönmüştü. Ve Floyd ve Zenia ayrı ayrı havada yüzüyorlardı.

Bir daha asla bu kadar yakın olmayacaklardı ama her zaman birbirlerine karşı hiç kimsenin paylaşamayacağı bir yakınlık duyacaklardı.

_____15_____

_____DEV DEN KAÇIŞ_____

Floyd gözlem güvertesine -tedbir olarak Zenia'dan birkaç dakika sonra- vardığında Jüpiter şimdiden çok uzakta görünüyordu. Ama bu gözlerinin gördüğü şey değil, bilgisinin neden olduğu bir yanılsama olmalıydı. Jüpiter atmosferinden yeni çıkmışlardı ve gezegen hâlâ gökyüzünün yansını kaplıyordu.

Ve artık onun -gönüllü- mahkumlarıydılar. Kendilerini doğruca Güneş Sistemi dışına, yıldız-

lara yollayabilecek olan aşırı hızı son bir saatte azaltmışlardı. Artık kendilerini Jüpiter ile 350.000 kilometre yukarıdaki lo'nun yörüngesi arasında getirip götürecek bir elipste, klasik bir Hohmann yörüngesinde hareket ediyorlardı. Motorlarını tekrar ateşlemezlerse -veya ateşleyemezlerse-Leonov on dokuz saatte bir tur yaparak bu limitler arasında gidip gelecekti. Jüpiter'in en yakın uydusu olacaktı -ama uzun süre değil. Atmosfere her sürtünüşünde irtifa kaybedecek, sonunda düşüp yok olacaktı.

Floyd votkayı asla sevmemişti ama diğerleri geminin tasarımcılarının şerefine ve Sir Isaac Newton'a içerlerken onlara katılmakta tereddüt etmedi. Sonra Tanya şişeyi dolaba geri koydu; hâlâ yapılacak çok iş vardı.

Elektrik kıvılcımının boğuk gürültüsü ve ayrılma sarsıntısı, bunu bekliyor olmalarına rağmen herkesi aniden yerinden sıçrattı. Birkaç saniye sonra geniş, hâlâ parlayan bir yuvarlağın süzül-düğü görüldü, gemiden uzaklaşırken kendi çevresinde yavaş yavaş dönüyordu.

"Bakın!" diye bağırdı Max. "Bir uçan daire! Kamerası olan var mı?"

Sonrasında gelen kahkahada sinirsel bir rahatlama seziliyordu. Kaptan daha ciddi bir tavırla araya girdi.

"Güle güle sadık ısı kalkanımız! Çok iyi iş gördün."

Sasha "Ama ne kayıp!" dedi. "Daha en az iki ton kaldı. Taşıyabileceğimiz onca ekstra yükü düşünsenize!"

"Eğer iyi, tutucu Rus mühendisliği buysa" diye yanıtladı Floyd, "ben sonuna kadar destekliyorum. Birkaç ton fazla olması, bir miligram az olmasından çok daha iyi."

Herkes bu düşünceyi alkışlarken atık kalkan soğuyup sanya, sonra kırmızıya dönüştü ve sonunda çevresindeki uzay kadar kapkara oldu. Sadece birkaç kilometre uzaklaşınca gözden kayboldu ama ara sıra bir yıldızın görüntüsünün kapanması yerini belli ediyordu.

Vasili "İlk yörünge kontrolü tamamlandı" dedi. "Sağ vektörümüzün saniyede on metre yakınındayız. İlk deneme için fena değil."

Bu haber herkesi gevşetip rahatlattı ve birkaç dakika sonra Vasili başka bir duyuru yaptı.

"Rota düzeltmesi için yükseklik değiştiriyoruz; hız saniyede altı metre. Yirmi saniyelik yanlış bir dakika içinde olacak."

Jüpiter'e hâlâ o kadar yakındılar ki geminin gezegenden uzaklaştığına inanmak imkansızdı; bulutların arasından henüz çıkmış bir uçakta gibiydiler. Orantı hissi yoktu; gün batarken hızla uçtuklarını sanmak mümkündü, aşağıda uzayıp giden kırmızılar, pembeler ve kızılar çok tanıdıktı.

Tabii ki bu bir yanılsamaydı; buradaki hiçbir şeyin Dünya'yla ilgisi yoktu. O renkler gezegenin

kendindendi, güneşten ödünç alınmamışlardı. Gazlar da ta^namen yabancıydı -metan, amonyak ve hidrojeri- helyumdan bir cadı kazanında kaynatılmış hidrokarbonlar. Serbest oksijenin, insan hayatının izi bile yok.

Bulutlar ufuktan ufuğa paralel sıralar halinde ilerliyor, arada bir hortumlar ve şiddetli rüzgarlar yönlerini değiştiriyordu. Orada burada parlak gaz kaynakları düzeni bozuyordu. Floyd büyük bir girdabın karanlık halkasını da görebiliyordu; Jüpiter'in sonsuz derinliklerine inen dev bir girdap.

Büyük Kızıl Benek'i aramaya başladı, sonra böylesine aptalca bir şey düşünmesine şaşırdı. Aşağıda gördüğü o muhteşem bulut manzarasının tamamı Kızıl Benek'in sadece küçük bir parçası büyüklüğündeydi; insan küçük bir uçakla Kansas üzerinde az bir yükseklikteyken de Birleşik Devletler'in şeklini seçebilmeyi umabiliyordu.

"Düzeltilme tamamlandı. Artık lo ile buluşma yörüngesindeyiz. Buluşma süresi: Sekiz saat elli beş dakika."

Jüpiter'den kopup bizi bekleyen her neyse onunla buluşmamıza dokuz saatten az kaldı, diye düşündü Floyd. Devden kaçtık, ama o anladığımız ve kendisi için hazırlanabileceğimiz bir tehlikeyi temsil ediyor. Bundan sonrası ise tamamen sır.

Ve bu mücadeleden de çıktığımızda Jüpiter'e

bir defa daha dönmeliyiz. Eve güvenle dönebilmek için onun gücüne ihtiyacımız olacak.

16

KİŞİSEL HAT

"...Merhaba Dimitri. Ben Woody, on beş saniye sonra ikinci tuşa geçeceğim... Merhaba Dimitri, üç ve dördüncü tuşları çarp, küpkökünü al, pi kare ekle ve en yakın tam sayıyı beşinci tuş olarak kullan Sizin bilgisayarlarınız bizimkilerden bir milyon kere daha hızlı değilse -olmadıklarına adım gibi eminim- bu şifreyi hiç kimse kıramaz, ne sizin ne de bizim taraftan. Ama bazı açıklamalar yapabilirsiniz; zaten bunu iyi yapıyorsunuz.

"Bu arada, her zamanki mükemmel kaynaklarım bana ihtiyar Andrei'nin emekli olmaya bu sefer de ikna olmadığını söylediler; anladığım kadarıyla senin delegasyonun da diğerlerinden daha şanslı değil ve hâlâ onun başkanlığına katlanıyorsunuz. Ben gülüp geçiyorum; Akademi'nin de işine geliyor. Doksanını geçti ve artık biraz, şey, inatçı. Ama ihtiyar bilim adamlarının acısız yok edilmesi konusunda her ne kadar Dünya'nın - pardon, Güneş Sistemi'nin- en iyi uzmanı olsam da benden birşey beklemeyin.

"İnanır mısın, hâlâ biraz sarhoşum. Discovery ile başarılı bul-buluşma, anla işte, buluşmamız-

dan sonra küçük bir partiyi hak ettiğimizi düşündük. A/rıca ekibimize iki kişi daha katıldı. Chandra alkol kullanmıyor -insanı fazla insan yapmış- ama Curnow onun yerini fazlasıyla doldurdu. Talimin edeceğin gibi yalnızca Tanya ayık kaldı.

"Amerikalı yurttaşlarım -Tanrım yardım et, bir politikacı gibi konuşuyorum- uykudan sorunsuzca uyandılar ve ikisi de çalışmaya başlamak için sabırsızlanıyorlar. Hepimizin çabuk hareket etmesi gerekecek; hem zaman azalıyor, hem de Discovery oldukça kötü bir halde gibi. Bembeyaz gövdesinin pis bir sarıya dönüştüğünü görünce gözlerimize inanamadık.

"Tabii ki suç lo'nun. Gemi dönerek üç yüz bin kilometreye kadar yaklaşmış ve birkaç günde bir volkanlardan biri gökyüzüne birkaç megaton sülfür püskürtüyor. Filmlerde görmüş olsan bile o cehennemin üzerinde asılı kalmanın nasıl birşey olduğunu tahmin edemezsin, uzaklaştığımızda buna sevineceğim. Tabii bizi çok daha gizemli - ve belki çok daha tehlikeli- bir şey bekliyor olacak.

"06 volkanik patlamasında Kilauea'nın üzerinde uçmuştum; gerçekten korkunçtu, ama bunun yanında hiçbir şey, evet hiçbir şeydi. Şu anda gece tarafındayız, bu daha da kötüleştiriyor. Gördükleri insanın çok daha fazlasını gözünde canlandırması için yeterli. Cehenneme ancak bu ka-

dar yaklaşılabilir...

"Sülfür göllerinin bazıları parlayacak kadar sıcak, ama ışığın çoğu elektrik akımlarından geliyor. Birkaç dakikada bir dev bir flaş patlamışçasına tüm manzara aydınlanıyor. Bu hiç de kötü bir benzetme sayılmaz; Io ile Jüpiter'i bağlayan akım hattında milyonlarca amper akıyor ve sık sık kaçaklar oluyor. Sigortalarımızın yarısı aynı anda atıyorlar ve işte sana Güneş Sistemi'ndeki en büyük şimşek.

"Az önce tam yok edicide bir patlama oldu, büyüterek güneş ışığında bize doğru tırmanan koca bir bulut görüyorum. Belki de bu yüksekliğe ulaşabilir, ama ulaşsa bile buraya gelene kadar zararsız olacaktır. Yine de uğursuz bir görünüşü var -bizi yemeye çalışan bir uzay canavarı gibi.

"Buraya ulaştıktan bir süre sonra Io'nun bana birşey hatırlattığını fark ettim; ne olduğunu anlamam birkaç gün sürdü ve Uçuş Kayıtlarına bakmam gerekti, çünkü geminin arşivleri yetersizdi, rezalet. O Oxford konferansında, henüz ikimiz de çocukken seni Yüzüklerin Efendisi ile tanıştırmamı hatırlıyor musun? İşte Io Mordor'dur: Üçüncü bölüme bak; "Erimiş taşlardan kıvrıla bü-küle akan nehirler... soğuyunca, acı içindeki topraktan kusulmuş çarpık ejderha şekilleri gibi duruyorlardı" diye bir bölüm var. Bu mükemmel bir tasvir. Tolkien Io'nun ilk resmi görülmeden çeyrek yüzyıl önce nereden biliyordu? İşte sana Do-

ğa'nın sanatı taklidi.

"En azından oraya inmemiz gerekmeyecek; herhaide ölen Çinli meslektaşlarımız bile bunu denemezlerdi. Ama belki bir gün mümkün olabilir, oldukça sağlam görünen ve sürekli sülfür seli altında kalmayan bölgeler var.

"Jüpiter'e, en büyük gezegene kadar gelip de onu es geçeceğimize kim inanırdı? Ama çoğu zaman yaptığımız bu ve Io ya da Discovery ile ilgilenmediğimiz zaman da düşündüğümüz şey şu... Nesne.

"Hâlâ on bin kilometre uzakta, titreme noktasında, ama ana teleskopla baktığımda dokunacak kadar yakında görünüyor. Hiçbir özelliği olmadığı için boyu belli değil, gerçekten iki kilometre uzunluğunda olup olmadığını bakarak anlamak imkansız. Katı ise milyarlarca ton ağırlığında olmalı.

"Ama katı mı? Yüzü bize dönükken bile neredeyse hiç radar yansıması vermiyor. Tek görebildiğimiz üç yüz bin kilometre aşağıda, Jüpiter'in bulutlarının karşısında siyah bir silüet. Boyutunu saymazsak, Ay'daki kazıda bulduğumuz Tektaşla tıpatıp aynı.

"Eh, yarın Discovery'ye gireceğiz ve seninle tekrar konuşmaya zamanım ya da imkanım olur mu bilmiyorum. Ama eski dostum, ayrılmadan önce birşey daha var. "Konu Caroline. Dünya'dan neden ayrılmak

zorunda olduğumu asla anlamadı ve bir bakıma beni hiç affetmeyecek. Bazı kadınlar için aşk tek şey değil, her şey. Belki de haklılar... Neyse, herhalde tartışmak için çok geç.

"Fırsatın olduğunda onu neşelendirmeye çalış. Anakaraya dönmekten bahsediyor. Korkarım bunu yaparsa...

"O yüz vermezse Chris'i neşelendirmeye çalış. Onu anlatamayacağım kadar özlüyorum.

"Ona babasının onu hâlâ çok sevdiğini ve elinden geldiğince çabuk döneceğini söyle, o Dimitri amcasına inanır.

17

GEMİYE BİNİŞ PARTİSİ

Terk edilmiş ve konuksever olmayan bir uzay gemisine girmek, en iyi şartlar altında bile kolay değildir. Hatta oldukça tehlikeli bile olabilir.

Walter Curnow bunu prensipte biliyordu, ama Discover^mn yüz metrelik gövdesini güvenli bir uzaklıkta duran LeonoiJla burun buruna görene kadar hiç iliklerinde hissetmemişti. Yıllar önce sürtünme Discover^nm döner gövdesinin hareketini durdurmuş, böylece açıl momentumunu geminin diğer kısmına geçirmişti. Terk edilmiş gemi artık yörüngesinde bir bando göstericisinin çizdiği eğrinin en üst noktasındaki asası gibi dö-

nüyordu.

İlk sorun, Discovery/nin hem kontrol edilmesini hem de neredeyse yaklaşılmamasını engelleyen bu dönüşü durdurmaktı. Yalıtımlı kabinde Max Brailovsky ile giyinirken Curnow belki de ilk kez yetersizlik, hatta küçüklük hissine kapıldı; bu kendi alanı değildi. "Ben uzay mühendisiyim, uzay maymunu değil" diye açıklamaya çalışmıştı sıkılarak, ama işin yapılması gerekiyordu. Discover^y\ lo'nun etkisinden sadece o çıkarabilirdi. Max ve diğerlerinin tanımadıkları devre şemaları ve cihazlarla uğraşmaları çok uzun sürerdi. Onlar gemiye yeniden güç verip kontrolü ele geçirene kadar gemi aşağıdaki sülfürlü ateş çukurlarına düşmüş olurdu.

Başlıklarını takmak üzereyken Max "Korkmuyorsun değil mi?" diye sordu.

"Elbisemin içinde altıma dolduracak kadar değil. Onun dışında, evet"

Max kıkırdadı. "Herhalde bu işte bu normal. Ama merak etme, seni oraya tek parça halinde götürürüm, şöyle... nasıl diyorsunuz?"

"Süpürge. Çünkü cadılar onlara biner."

"Oh, evet. Sen hiç kullandın mı?"

"Bir defa denedim, ama benden kaçtı. Herkes çok komik bulmuştu."

Bazı mesleklerde özel ve karakteristik aletler türemiştir -balıkçının oltası, çömlekçinin çarkı, duvarcının malası, jeologun çekici. Zamanlarının

çoğunu sıfır yerçekimindeki yapı projelerinde geçirmek zorunda kalanlar da süpürgeyi geliştirmişlerdi.

Çok basitti; bir ucunda bir basamak, diğer ucunda da bir ilmek olan, sadece bir metre uzunluğunda boş bir tüp. Bir düğmeye basılınca normal uzunluğunun beş ya da altı katı uzunluğuna ulaşabilir ve dahili şok emici sistemi sayesinde becerikli bir operatör en şaşırtıcı manevraları yapabiliyordu. Basamak gerekirse bir pençe ya da kanca da olabilirdi. Başka özellikler de vardı ama temel tasarım buydu. Kullanması çok kolay görünse de öyle değildi.

Yalıtın kabininin pompaları dönüşümü bitirdiler, ÇIKIŞ işareti yandı, dış kapılar açıldı ve yavaşça boşluğa doğru süzöldüler.

Discovery iki yüz metre kadar ileride dönüyor, gökyüzünün yansını kaplayan lo'nun çevresindeki yörüngesinde onları takip ediyordu, Jüpiter uydunun diğer tarafında gözden kaybolmuştu. Bunu özellikle düşünmüşlerdi; iki dünya arasındaki akım hattında gidip gelen enerjilerden korunmak için lo'yu kalkan olarak kullanıyorlardı. Böyleyken bile radyasyon seviyesi çok yüksekti; gemiye dönmeden önce on beş dakikadan az za-, manian vardı.

Çıkar çıkmaz Curnow'un giysisinde bir sorun oldu. "Dünya'dan ayrılmadan önce üzerime uyuyordu" diye şikayet etti. "Ama şimdi içinde kay-

bölüyorum."

Cerrah-kumandan Rudenko radyo hattına girerek "Bu çok normal Walter" dedi. "Uykudayken on kilo verdin, ki bunun altından rahatlıkla kalkarsın. Zaten üçünü geri aldın bile."

Curnow iyi bir yanıt düşünmeden Leonor'dan yumuşak ama kesin bir şekilde fırlatıldı.

Brailovsky "Rahatla Walter" dedi. "Dengeni kaybetse bile roketlerini kullanma. Her şeyi bana bırak."

Genç adamın sırt çantasındaki küçük jetler onları Discovery'ye götürürken Curnow çantadan çıkan soluk gazları görebiliyordu. Her küçük buhar bulutundan sonra halat hafifçe çekiliyor, o da Brailovsky'e yaklaşmaya çalışıyordu, ama bir daha gaz çıkmadan yetişemiyordu. kendini ipin ucunda aşağı yukarı seken bir yoyo gibi hissediyordu, şimdi de Dünya'ya periyodik dönüşlerinden birini yapıyordu.

Enkaza yaklaşmanın tek güvenli yolu, yavaş yavaş çevresinde döndüğü eksendi. Discovery'nin dönüş merkezi geminin ortasında bir yerde, ana anten kompleksine yakın bir yerdeydi ve peşinde endişeli partneriyle Brailovsky doğruca o bölgeye gidiyordu. Curnow kendi kendine, ikimizi birden nasıl zamanında durduracak, diye sordu.

Discovery artık önlerindeki tüm gökyüzünü harmanlayan koca uzun bir halterdi. Bir turu ta-

marnlaması dakikalar sürse de uçlar etkileyici bir hızla hareket ediyorlardı. Curnow onları düşünmemeye çalışarak yaklaşan hareketsiz merkeze konsantre oldu.

Brailovsky "O'na yöneliyorum" dedi. "Yardım etmeye çalışma ve ne olursa olsun şaşırma."

Curnow kendi kendine, bu da ne demek şimdi, diye sordu, bir yandan da elinden geldiğince şaşırmamaya hazırlanıyordu.

Her şey beş saniye içinde oldu. Brailovsky dört metrelik uzunluğa erişip yaklaşan gemiyi yakalamak için süpürgeyi açtı. Süpürge kapanmaya ve dahili yayları Brailovsky'nin yüksek sayılabilecek momentumunu emmeye başladı. Ama Curnow'un beklediği gibi, onu anten çıkıntısının yanına getirmede. Bir anda tekrar açılmaya başladı ve Rus'un ivmesini ters yöne çevirdi. Öyle ki, yaklaştığı kadar hızlı olarak Discovery 'den uzaklaştı. Curnow'un önünden geçerek, sadece birkaç santimetre ötesindeki uzay boşluğuna yöneldi. İrkilen Amerikalı, Brailovsky önünden fırlarken bir an onun sırtışını gördü.

Bir saniye sonra aralarındaki bağda bir çekilme oldu ve momentumu paylaşırken aniden yavaşladılar. Karşılıklı ivmeleri yok edilmişti, artık Discovery 'ye göre hareketsizdiler. Curnow'a sadece en yakın tutamağa uzanıp ikisini birden içeri çekmek kalmıştı.

Biraz nefes alınca "Hiç Rus ruleti oynadın mı?"

diye sordu.

"Hayır. Nedir o?"

"Bir ara sana öğretmeliyim. Sıkıntıya karşı en az bunun kadar iyi gelir."

"Walter, umarım Max'ın tehlikeli birşey yaptığını söylemek istemiyorsundur."

Dr. Rudenko'nun sesinden çok şaşırdığı belliydi, Curnow da yanıt vermemenin daha iyi olacağını düşündü; Ruslar bazen onun mizah duygusunu anlamıyorlardı. Onun duyamayacağı bir sesle "Beni az daha kandırıyordun" diye mırıldandı. Artık dönen geminin merkezinde olduklarından hareketini hissetmiyordu, özellikle önündeki metal plakalara bakarken. Discoveri'nin ana gövdesi olan ince silindir boyunca ilerleyip giden merdiven bir sonraki hedefiydi. Uzak uçtaki küre şeklindeki kumanda modülü sadece elli metre uzakta olduğunu çok iyi bilmesine rağmen birkaç ışık yılı uzakta gibi geliyordu.

Brailovsky aralarındaki bağlantının boştaki kısmını toplayarak "Ben önden giderim" dedi. "Unutma, buradan sonrası yokuş aşağı. Ama bu sorun değil, tek elle tutunabilirsin. Dipte bile yer çekimi onda bir gee kadar. Ve bu da, nasıl diyorsunuz... Bir bok etmez."

"Herhalde beş para etmez demek istiyorsun. Ve sence de fark etmiyorsa, önden ben gideyim. Merdivenlere ters yönden tırmanmaktan hiç hoşlanmadım -düşük yerçekiminde bile."

Curnow bu alaylı havayı korumanın çok önemli olduğunu farkındaydı, yoksa durumun gizemi ve tehlikesi altında ezilirdi. Evinden neredeyse bir milyar kilometre uzakta, tüm uzay araştırmaları tarihinin en ünlü enkazına girmek üzereydi. Bir gazeteci Discovery 'ye uzayın Marie Celest&i demişti. Bu benzetme gerçekten uygundu. Ama bu durumu özel kılan birçok şey de vardı. Gök-yüzünün yarısını kaplayan kabus gibi ay görüntüsünü düşünmese de birşey onu sürekli hatırlatıyordu. Merdivenin basamaklarına her dokunduğunda eldiveni sülfür tozundan ince bir bulut kaldırıyordu.

Tabii ki Brailovsky haklıydı; geminin hareketinin neden olduğu döner yerçekimi ile baş etmek kolaydı. Alıştıkça, Curnow verdiği yön hissini sevmeye bile başladı.

Ve bir anda Discover^'nın büyük, renksiz kontrol ve hayat destek modülüne ulaşmışlardı. Birkaç metre ötelerinde bir acil durum girişi vardı. Curnow bunun Bowman'm HAL ile son mücadelesi için gemiye girerken kullandığı giriş olduğunu anladı.

Brailovsky "Umarım girebiliriz" diye mırıldandı. "Buraya kadar gelip kapıyı kapalı bulursak yazık olur."

YALITIM KONUMUNDA yazan ekranı kapatan sülfürü temizledi.

"Tabii ki kapalı. Kontrolleri deneyeyim mi?"

"Bir zararı olmaz, ama bir işe de yaramaz."

"Haklısın. Tamam, elle yaparız..."

Eğimli duvardaki ince çizginin açılışıyla birlikte uzaya dağılan buhar birikintisini ve küçük bir kâğıt parçasını görünce büyülendiler. Önemli bir mesaj mıydı? Asla bilemeyeceklerdi; hızını hiç kaybetmeden dönerek yıldızların arasında gözden kayboldu.

Brailovsky oldukça uzun gelen bir süre el kontrolünü çevirmeye devam etti ve yalıtım kabini pek de konuksever görünmeyen kapısı şafağa doğru tamamen açılmıştı. Curnow en azından acil durum ışıklarının hâlâ çalıştıklarını umuyordu. O kadar şanslı değillerdi.

"Artık patron sensin Walter. Birleşik Devletler topraklarına hoş geldin."

Başlığının ışığını etrafta gezdirerek içeri girdi, hiç de çekici görünmüyordu. Curnow'un gördüğü kadarıyla her şey iyi durumdaydı. Biraz da kızgınlıkla, zaten başka ne bekliyordum ki, diye kendi kendine sordu.

Kapıyı el kontrolüyle kapatmak açmaktan da uzun sürdü, ama gemiye enerji verilene kadar başka seçenek yoktu. Giriş kilitlenmeden hemen önce Curnow dışıradaki çılgın manzaraya bir bakmayı göze aldı.

Ekvatorun yanında parıldayan mavi bir göl oluşmuştu; birkaç saat önce orada olmadığından emindi Kenarlarında, parıldayan sodyumun ka-

rakteristik rengi olan parlak sarı alevler dansediyordu. Io'nun neredeyse sürekli olan ışık sellerinden birinin boşalttığı ışık plazması tüm gece bölgesini kaplıyordu.

Geleceğin kabuslarından fırlamış gibiydi ve bu yetmiyormuş gibi, çılgın bir sürrealist ressamın fırçasına yakışacak bir görüntü de vardı. Yanan ayın ateş çukurlarından gelen dev, eğri bir boynuz kara gökyüzünü deliyordu; tıpkı kara yazgılı bir matadorun gerçeği anladığı son anda gördüğü gibi.

Discovery ve Leonov ortak yörüngelerinde Jüpiter'e doğru ilerlerken o da hilal şeklinde doğuyordu.

18

KURTARIŞ

Dış kapak arkalarından kapandığı anda gizli bir rol değişimi olmuştu. Curnow artık evindeydi, Brailovsky ise Discovery 'deki simsiyah koridor ve tünel labirentlerinde oldukça rahatsızdı. Teoride Max geminin içini biliyordu, ama bildikleri iç tasarım çizimlerinin incelenmesine dayanıyordu. Curnow ise Discovery 'nin hâlâ tamamlanamamış ikizinde aylarca çalışmıştı; kelimenin tam anlamıyla gözü kapalı bile yolunu bulabilirdi.

İlerlemek zorlaşmıştı, çünkü geminin bu bölümü sıfır gee için tasarlanmıştı. Kontrolsüz dönüş artık yapay bir yerçekimi sağlıyordu ve bu da hafif de olsa, sanki her zaman en ters yana doğru oluyordu.

Bir kola tutunmak için bir koridordan aşağı birkaç metre kaydıktan sonra Curnow "Yapmamız gereken ilk şey" diye söylendi, "Şu lanet dönüşü durdurmak. Bunu da güç olmadan yapamayız. Umarım Dave Bowman gemiyi terk etmeden önce bütün sistemleri korumuştur."

"Gemiyi terk ettiğine emin misin? Geri dönmek istemiş olabilir."

"Haklı olabilirsin; herhalde bunu hiç öğrenemeyeceğiz. Belki kendi bile bilmiyordu."

Pod Bay'e, Discovery 'nin "uzay garajı"na girmişlerdi. Normalde burada gemi dışı çalışmalarda kullanılan küre şeklindeki tek kişilik modüllerden üçü bulunurdu. Şimdi sadece 3 numaralı kapsül duruyordu; 1 Numara Frank Poole'un öldüğü esrarengiz kazada kaybolmuştu. İki Numara ise Dave Bowman'daydı.

Pod Bay'de ayrıca iki uzay giysisi de vardı, askılarında başlıksız dururken kafası kesilmiş cesetler gibiydiler. İçlerinde korkunç canavarlar olduğunu düşünmek için fazla hayal gücü gerekmeseydi, Brailovsky'ninki fazla mesai yapıyordu.

Cumow'un bazen sorumsuzca kaçan mizah duygusunun tam bu anda ortaya çıkması şanssız-

lıktı, ama pek de şaşırtıcı değildi.

Son derece ciddi bir ses tonuyla "Max" dedi, "ne olursa olsun lütfen geminin kedisinin peşinden gitme."

Brailovsky bir an hazırlıksız yakalandı, neredeyse "Bunu söylememeliydin Walter" diyecekti, ama hemen toparlandı. Bu çok kötü bir zayıflık belirtisi olurdu, onun yerine "O filmi arşivimize koyan salağı bulmak isterdim" diye yanıtladı.

"Mutlaka Katerina yapmıştır, herkesin psikolojik dengesini ölçmek için. Hem filmi geçen hafta izlediğimizde katıla katıla gülmüştün."

Brailovsky sessiz kaldı; Curnow'un söylediği doğrudu. Ama o LeonorSun bildik, sıcak ve aydınlık ortamındaydı, karanlık, dondurucu, hortlaklı bir enkazda değil. Ne kadar mantıklı olursa olsun insanın, bu koridorlarda gezinip av arayan acımasız bir uzay canavarı olabileceğini düşünmemesi imkansızdı.

Hepsi senin suçun Büyükanne (umarım Sibiryatunduralarında huzur içinde uyursun). Keşke aklımı o korkunç efsanelerle doldurmasaydın. Gözlerimi kapadığımda hâlâ Paba Yaga'nın kulübesini görebiliyorum, o sıska tavuk bacaklarıyla ormanda duruyor...

Bu kadar saçmalık yeter. Genç, parlak bir mühendisim ve hayatımın en büyük teknik görevim ve Amerikalı dostum bazen küçük, korkak bir çocuk olduğumu asla bilmemeli...

Bir de şu gürültüler... Çok fazla ses vardı, ama ancak deneyimli bir astronot kendi giysisinin sesleri arasında onları duyabilirdi. Ama tamamen sessiz ortamlarda çalışmaya alışık olan Max Brailovsky için bu sesler çok sinir bozucuydu, oysa seslerin kaynağının gemi mangaldaki bir şiş gibi döndükçe oluşan sıcaklığın neden olduğu genleşme olduğunu biliyordu. Güneş orada biraz zayıf da kalsa aydınlık ile gölge arasında hâlâ önemli bir ısı farkı vardı.

İçeride de dışarıdaki gibi basınç olduğundan, alışık olduğu uzay giysisi bile rahat değildi. Eklemlerine etki eden güçler değişmişti, hareketlerini tam kontrol edemiyordu. Kendi kendine kızgınlıkla, ben bir çaylağım ve tüm eğitimim yeni başlıyor, diye homurdandı, birşeyler yapıp durumu değiştirmenin zamanıydı.

"Walter, atmosferi ölçmek istiyorum."

"Basınç iyi; sıcaklık -vay canına- sıfırın altında yüz beş."

"İnsana güç veren, hoş bir Rus kışı. Zaten giysimin içindeki hava soğğun çoğunu dışanda tutar."

"Tamam, hadi durma. Ama ışığı yüzüne tutacağım, böylece morarırsan fark edebilirim. Ve konuşmaya devam et."

Brailovsky başlığının kilidini açtı ve maskeyi yukarı kaldırdı. Buz gibi parmakları yanaklarını okşayınca bir an irkildi, sonra tedbirle havayı

kokladı ve ardından derin bir nefes aldı.

"Soğuk, ama ciğerlerim donmuyor Yine de komik bir koku var. Bayat, çürük... Sanki birşey... Oh hayır!"

Birdenbire sapsarı kesilen Brailovsky hemen maskesini kapattı.

Curnow ani ve ciddi bir endişeyle "Sorun nedir Max?" diye sordu. Brailovsky yanıt vermedi. Hâlâ kendini kontrol etmeye çalışıyor gibiydi. Hatta o korkunç ve bazen ölümcül olabilen felaket başına gelecek gibiydi; uzay giysisinin içine kusmak üzereydi.

Uzun bir sessizlik oldu; sonra Curnow sakinleştirici bir tonda konuştu. "Anladım. Ama yanlış olduğına eminim. Poole'un uzayda kaybolduğunu biliyoruz. Bowman da diğerlerini.. uykuda öldükten sonra uzaya fırlattığını bildirmişti ve bunu mutlaka yapmıştır. Burada hiç kimse olamaz Zaten çok soğuk." Az daha "tıpkı morg gibi" diye ekliyordu, ama kendini zamanında tuttu.

Brailovsky "Ama diyelim ki" diye fısıldadı, "diyelim ki Bowman gemiye dönmeyi başardı ve burada öldü."

Daha da uzun bir sessizlikten sonra Curnow dikkatle ve yavaşça kendi maskesini açtı. Dondurucu hava ciğerlerini yakınca irkildi, sonra tiksintiyle yüzünü buruşturdu.

"Ne demek istediğini anladım. Ama hayal gücünün seni şaşırtmasına izin verme. Bu kokunun

mutfaktan geldiğine bire on bahse girerim. Gemi donmadan önce etlerin bir kısmı çürümüştür mutlaka. Herhalde David Bowman'ın da iyi bir ev sahibi olmak için fazla zamanı yoktu. Bunun kadar kötü kokan bekar evleri gördüm."

"Belki de haklısın. Umarım öyledir."

"Tabii haklıyım. Değilsem bile... Lanet olsun ne fark eder ki? Yapmamız gereken bir iş var Max. Dave Bowman hâlâ buradaysa da bu bizim işimiz değil, öyle değil mi Katerina?"

Cerrah-kumandandan yanıt gelmedi; gemide telsizin etkisiz kalacağı kadar içeri girmişlerdi. Gerçekten yalnızdılar, ama Max kendine geliyordu. Walter ile çalışmanın bir ayrıcalık olduğuna karar verdi. Amerikalı mühendis bazen yumuşak ve uysal görünüyordu Ama işini kesinlikle çok iyi biliyordu ve gerektiğinde kaya gibi sertti.

Birlikte Discovery 'yi hayata, belki de Dünya'ya döndüreceklerdi.

19

DEĞİRMEN OPERASYONU

Discovery baştan başa yanan seyir ve dahili ışıklarıyla birdenbire Noel ağacı gibi ısı ısı oldu-ğunda, Leonotfdaki tezahürat neredeyse iki gemi arasındaki boşlukta bile duyulacaktı. Hemen söndüklerinde ise tezahürat alaycı bir bağırışa dönüştü.

Yarım saat boyunca başka birşey olmadı; sonra Discovery 'nin uçuş güvertesinin gözlem pencereleri acil durum ışıklarının yumuşak kıızıyla parlamaya başladı. Birkaç dakika sonra sülfür tozunun arasından Curnow ve Brailovsky'nin bu-ğulu figürlerinin içerde hareket ettikleri görülebiliyordu.

Tanya Orlova "Alo Max-Walter, bizi duyabiliyor musunuz?" diye konuştu. Her ikisi de aynı anda el salladılar, ama başka bir yanıt vermediler. Sıradan bir konuşma için çok meşgul oldukları belliydi; Leonot/daki izleyiciler sabırla beklerken birçok ışık yanıp söndü, Pod Bay'in üç kapısından biri yavaşça açıldı ve hızla kapandı ve ana anten on derece kadar döndü.

Sonunda Curnow "Alo Leonot dedi. "Bekletti-ğimiz için üzgünüm, ama biraz meşguldük."

"İşte şu ana kadar gördüklerimizin kısa bir de-ğerlendirmesi: Gemi umduğumdan çok daha iyi

durumda. Ana gövde sağlam, sızıntılar önemsiz, hava basıncı yüzde seksen beş normal. Nefes alı-nabiliyor, ama büyük bir temizlik gerekecek çünkü leş gibi kokuyor.

"En iyi haber, güç sistemleri sağlam. Ana reaktör normal, bataryalar iyi durumda. Neredeyse bütün sigortalar kapalıydı; ya atmışlar ya da Bowman gitmeden önce kapamış. Yani bütün önemli araçlar korunmuş. Ama tamamen enerji vermeden her şeyi kontrol etmek zor olacak."

"Bu ne kadar sürecek; en azından hayat destek ve itiş gibi temel sistemler için?"

"Kaptan, bunu söylemek kolay değil. Düşmeden önce ne kadar zamanımız var?"

"Şu andaki tahminimiz, en az on gün. Ama bu-nun artabileceğini -ve azalabileceğini- biliyor-sun."

"Eh, büyük bir sorunla karşılaşmazsak, Disco-veryyi bu cehennem çukurundan çıkıp sabit bir yörüngeye oturtmamız bir hafta sürer diyorum."

"Bir şeye ihtiyacınız var mı?"

"Hayır. Max ve ben idare ediyoruz. Şimdi mil yuvalarını kontrol etmek için santrifüje gidiyoruz. Onu bir an önce çalıştırmak istiyorum."

"Walter, başla ama bu önemli mi?" Yerçekimi uygun ve uzun süredir böyle idare ettik."

"Biraz yerçekimi iyi olurdu, ama istediğim o değil. Santrifüjü tekrar çalıştırabilirsek, geminin

dönüşünü engeller, hareketi durur. O zaman yakıtım odalarını birleştirebilir ve EVA'ları kapatabiliriz. Çalışmak yüz kat kolaylaşır."

"İyi fikir Walter. Ama benim gemimi o... değirmenle birleştirmeyeceksin. Ya mil yuvaları takılır da santrifüje kilitlenirse? Paramparça oluruz."

"Katılıyorum. Ama böyle birşey olmayacak. En kısa zamanda tekrar rapor vereceğim."

Sonraki iki gün kimsenin başını kaşıyacak zamanı olmadı. Bu süre bittiğinde Curnow ve Brailovsky uzay giysilerinin içinde uyuyakalmış ama Discovery 'yi tamamen araştırmış ve tatsız bir sürprizle karşılaşmamışlardı. Ön rapor hem Uzay Ajansı hem de Devlet Bakanlığı'nı rahatlatmıştı; artık Discovery 'nin terk edilmiş bir enkaz olmadığı, sadece 'geçici olarak yedeğe çekilmiş bir Birleşik Devletler Uzay Aracı' olduğunu delillerle iddia edebilirlerdi. Artık onarım görevi başlamıştı.

Enerji sağlandığına göre, sırada hava sorunu vardı; en kapsamlı temizlik çalışmaları bile kokuyu çıkaramamıştı. Curnow sorunun kaynağını soğutmanın durmasıyla bozulan yiyecekler olarak teşhis ederken haklıydı; ayrıca alaycı bir ciddiyetle bunun çok romantik olduğunu da söylüyordu. "Tek yapmam gereken gözlerimi kapatmak" demişti "ve işte eski çağlardaki bir balina avı gemisindeyim. Düşünsenize Pequod nasıl kokuyordu acaba?"

Discovery 'ye bir kez girdikten sonra hayal gücüne gerek kalmadığına herkes katılıyordu. Geminin atmosferi boşaltılınca sorun sonunda çözülmüştü, en azından baş edilebilir boyutlara indirilmişti. Neyse ki yedek tanklarda hâlâ geri koyacak yeterli hava vardı.

En sevindirici haberlerden biri geri dönüş yolculuğu için gereken yakıtın yüzde doksanı hâlâ duruyordu; plazma sürücüsünü çalıştıracak sıvı için hidrojen yerine amonyak kullanmak çok işe yaramıştı. Daha randımanlı olan hidrojen tanklarının izolasyonuna ve dışarıdaki soğuğa rağmen yıllar önce buharlaşmış olurdu. Ama amonyağın tamamına yakını sıvı halde kalmıştı ve gemiyi Dünya çevresinde güvenli bir yörüngeye oturtacak kadar vardı. En azından Ay çevresinde.

Discovery 'nin pervanemsi dönüşünün kontrolü, gemiyi kontrol altına almak için belki de en önemli adımdı. Sasha Kovalev, Curnow ile Brailovsky'i Don Kişot ile Sancho Panza'ya benzetip, onların değirmenlerle mücadelesinin daha başarılı geçmesini diledi.

Büyük dikkatle ve kontrol için sık sık durarak santrifüj motorlarına elektrik verildi ve büyük silindir hızlanarak, geminin uzun zaman önce neden olduğu dönüşünü yavaş yavaş azaltmaya başladı. Discovery defalarca yana doğru hareketlendi, sonunda başaşağı dönüşü neredeyse kaybolmuştu. İstenmeyen hareketin son izlerini de

hareket kontrol jetleri düzeltti. Artık iki gemi yan yana hareketsiz duruyorlardı. Ufak tefek, bodur Leonov, uzun ve ince Discovery 'nin yanında cüce gibi kalmıştı.

Birinden diğerine geçiş artık güvenliydi, ama Kaptan Orlova fiziksel bir bağlantıyı hâlâ reddediyordu. Herkes bu karara katılıyordu, çünkü lo sürekli yaklaşıyordu; kurtarmak için bu kadar çalıştıkları gemiyi bırakmak zorunda kalabilirlerdi.

Discovery 'nin yörüngesindeki esrarengiz bozulmanın nedenini artık biliyor olmaları hiçbir işe yaramıyordu. Gemi Jüpiter ile lo'nun arasından her geçtiğinde ikisini birleştiren görünmez akım hattından, bir dünyadan diğerine akan elektrik nehrinden de geçiyordu. Oluşan girdapların neden olduğu akımlar gemiyi sürekli yavaşlatıyor, her dönüşte biraz daha frenliyordu.

Hattaki akım Jüpiter kendi anlaşılmaz yasalarına göre büyük farklılıklar gösterdiğinden düşme anını önceden bilmek imkansızdı. Bazen lo'nun çevresinde görülmeye değer elektrik ve ışık fırtınaları eşliğinde çarpıcı dalgalanmalar oluyordu. O zaman gemiler kilometrelerce irtifa kaybediyor, ayrıca ısı kontrol sistemleri ayarlama yapana kadar rahatsız edici derecede ısınıyorlardı.

Bu beklenmedik etki önce herkesi korkutmuş ve şaşırtmış, ama sonra nedeni anlaşılmıştı. Her tur fren biryerlerde ısı üretir; Leonov ve Discovery 'nin gövdelerinin aldığı akımlar onları düşük

güçte elektrik sobalarına dönüştürüyordu. Discovery 'nin yiyecek stoğunun bir kısmının geminin sürekli ısınıp soğuduğu yıllarda bozulmuş olması şaşırtıcı değildi.

Leonov oldukça uzak bir mesafede dururken Curnow ana sürüşü çalıştırmayı göze aldığı anda, lo'nun bir tıp kitabı çizimine artık iyice benzeyen iltihaplı görüntüsü sadece beş yüz kilometre ötedeydi. Görünürde hiçbir etki yoktu -eski tip kimyasal roketlerin dumanı ve ateşi gibi- ama Discovery hız kazandıkça iki gemi yavaşça uzaklaşmaya başladılar. Birkaç saat hassas manevralar yaptıktan sonra iki gemi de bin kilometreye yükselmişlerdi; artık bir nefes alıp görevin sonraki aşamasını planlayacak zaman vardı.

Cerrah-kumandan Rudenko, güçlü kolunu yorgun Curnow'un omuzlarına atarak "Harika bir iş basardın Walter" dedi. "Hepimiz sizinle gurur duyuyoruz."

Rudenko belli etmeden Curnow'un burnunun altında küçük bir kapsül kırdı. Curnow yirmi dört saat sonra uyandığında kızgın ve açtı.

20

GİYOTİN

Curnow küçük mekanizmayı elinde tartarak, biraz hoşnutsuz bir tavırla "Nedir bu?" diye sordu. "Fareler için giyotin mi?"

"İyi bir tanımlama. Ama ben daha büyük av peşindeyim." Floyd, karmaşık bir devre planını gösteren ekrandaki yanıp sönen oku işaret etti.

"Bu hattı görüyor musun?"

"Evet, ana güç desteği. Yani?"

"Bu, HAL'ın merkezi işlem ünitesinin enerji giriş noktası. Bu aleti buraya takmanı istiyorum. Kabloların içine, özellikle aranmazsa bulunamayacağı bir yere."

"Anladım. HAL'ı istediğin zaman açabilmen için bir uzaktan kumanda. Çok ince, üstelik iletken de değil, böylece açıldığında seni sıkıntıya sokacak kısa devreler olmayacak. Böyle oyuncakları kim yapıyor? CIA mı?"

"Boş ver. Kontrolü benim odamda; şu hep masamın üzerinde duran küçük, kırmızı hesap makinesi. Dokuz defa dokuza bas, karekökünü al ve INT'e bas. Hepsi bu. Etki alanından emin değilim, denememiz gerekecek. Ama Leonov ve Discovery birbirlerine bir iki kilometre uzaklıkta oldukları sürece HAL'ın tekrar delirme olasılığı olmayacak."

"Bu... şeyden kimlere söz edeceksin?"

"Gerçekten bilmesini istemediğim tek kişi Chandra."

"Tahmin etmiştim."

"Ama ne kadar az kişi bilirse hakkında o kadar az konuşulur. Tanya'ya söyleyeceğim ve acil bir durum olursa nasıl kullanacağını ona gösterebilirsin."

"Ne gibi bir acil durum?"

"Bu pek akıllıca bir soru değil, Walter. Bilseydim bu lanet şeye ihtiyacım olmazdı."

"Sanırım haklısın. Patentli HAL kumandasını ne zaman takmamı istiyorsun?"

"Olabilirdiğinince çabuk. Mümkünse bu gece, Chandra uyurken."

"Şaka mı yapıyorsun? Hiç uyuduğunu sanmıyorum. Hasta bebeğine bakan bir anne sanki."

"Arada bir yemek için Leonov'a dönmesi gerek."

"Sana birşey söyleyeyim. Son gittiğinde küçük bir çuval pirinç getirdi. Bu onu haftalarca idare eder."

"Öyleyse Katerina'nın ünlü nakavt haplarından kullanırız. Sende bayağı işe yaramıştı değil mi?"

Curnow Chandra hakkında şaka yapıyordu -en azından Floyd öyle anlamıştı- ama insan asla emin olamazdı. En inanılmaz şeyleri bile gayet ciddi bir yüz ifadesiyle söylemeyi seviyordu. Rusların bunu kavraması uzun sürmüştü; bir süre

sonra, Cumow gerçekten ciddiye bile, küçük düşmemek için önceden güler olmuşlardı.

Neyse ki Curnow'un kendi gülüşü, Floyd Dünya'dan ayrılırken ilk defa duyduğundan beri hafiflemişti; o zaman da alkolün etkisindeydi zaten. Leonov sonunda Discovery ile buluştuğunda verdikleri partide o gülüşü bir kez daha duymaktan korkuyordu, ama oldukça içmiş olmasına rağmen, Kaptan Orlova kadar kontrollü davranmıştı.

Gerçekten ciddiye aldığı tek şey işiydi. Dünya'dan gelirken bir yolcuymuş. Ama artık mürettebattandı.

21

DİRİLİŞ

Floyd kendi kendine, uyuyan bir devi uyandırmak üzereyiz dedi. Bunca yıldan sonra HAL varlığımızı nasıl karşılayacak? Geçmişten ne hatırlayacak? Ve dost mu olacak, düşman mı?

Discovery 'nin uçuş güvertesinin sıfır yerçekim-li ortamında Dr. Chandra'nın arkasına geçerken Floyd'un akli hep birkaç saat önce takıp test ettikleri kesici devredeydi. Radyo kontrolü elinin birkaç santimetre ötesindeydi ve onu yanında getirdiği için kendini aptal gibi hissediyordu. Bu aşamada HAL geminin işlem devrelerine hâlâ

bağlanmamıştı. Tekrar çalıştılsa bile bedensiz bir beyin olacaktı, ama duyu organları olacaktı, iletişim kurabilecek ama birşey yapamayacaktı. Curnow'un dediği gibi "olsa olsa küfür edebilirdi"

Chandra "İlk test için hazırım Kaptan" dedi. "Eksik tüm modüllerin yerlerine yenileri takıldı ve tüm devrelerde teşhis programlarını denedim. Her şey normal görünüyor, en azından bu aşamada "

Kaptan Orlova Floyd'a baktı, o da başıyla onayladı. Chandra'nın ısrarıyla bu kritik ilk çalıştırmada sadece üçü vardı ve bu küçük seyirci grubunun bile istenmediği belliydi.

"Çok iyi Dr. Chandra." Protokole her zaman uyan kaptan hemen ekledi "Dr. Floyd onayladı ve benim de itirazım yok."

Chandra onaylamadığını belirten bir tonda "Şunu açıklamalıyım ki" dedi "ses tanıma ve konuşma sentez merkezleri zarar görmüş. Ona konuşmayı en baştan öğretmemiz gerekecek. Şanslıyız ki insandan milyonlarca defa daha hızlı öğreniyor."

Bilim adamının parmakları klavyede dans ederek bir sürü rastgele sözcük yazdı, her biri ekranda belirdikçe dikkatle telaffuz etti. Sözcükler hoparlörden bozuk bir yankı gibi duyuldu. Cansız, hatta mekanik, hiçbir zeka duygusu yoktu. Bu eski HAL değil diye düşündü Floyd. Ben ço-

cukken moda olan ilkel konuşan oyuncaklardan daha iyi değil.

Chandra TEKRAR tuşuna bastı ve sözcükler bir defa daha duyuldu. Şimdiden belirgin bir ilerleme olmuştu ama hiç kimse bu konuşucuyu bir insanla kanştırmazdı.

"Ona verdiğim sözcükler temel İngilizce fonemleri içeriyor; yaklaşık on tekrarla anlaşılır hale gelir. Ama gerçekten iyi bir terapi yapmak için gerekli aletlerim yok."

Floyd "Terapi mi?" diye sordu. "Yani beyni mi zarar görmüş?"

Chandra "Hayır" diye atıldı. "Mantık devreleri harika durumda. Sadece ses çıkışı zedelenmiş olabilir ama giderek düzelecektir. Bu yüzden, yanlış anlaşılımları önlemek için her şeyi ekrandan kontrol edin. Ve konuştuğunuzda da dikkatli telaffuz edin."

Floyd Kaptan Orlova'ya acı acı güldü ve beklenen soruyu sordu. "Ya buradaki onca Rus aksanı?"

"Kaptan Orlova ve Dr. Kovalev için sorun olmayacağına eminim. Ama diğerleri... şey, kişisel testler yapmamız gerekecek. Geçemeyen klavyeyi kullanmak zorunda kalacak."

"Buna daha oldukça zaman var. Şu an için iletişim yapacak tek kişi sizsiniz. Katılıyor musunuz, Kaptan?" "Tamamen."

Chandra bir anlık bir işaretle onayladı. Parmakları klavyenin üzerinde uçmaya devam ediyordu, sözcük ve sembollerle dolu sütunlar ekranda öylesine hızlı belirliyorlardı ki hiçbir insan ne dediklerini anlayamazdı. Chandra'nın eidetik bir hafızası olduğunu düşünüyorlardı, bir bakışta sayfalarca bilgiyi tanıyabiliyordu.

Floyd ve Orlova tam onu gizli ibadetiyle baş başa bırakmak için gitmek üzereyken aniden elini uyarırcasına ya da bir şey bekliyormuş gibi kaldırarak kalmalarını işaret etti. Önceki hızlı hareketlerinin aksine biraz tereddütle bir kilit kolunu açtı ve tek, ayrı bir tuşa bastı.

Aynı anda, konsoldan bir ses geldi, ama artık insan konuşmasının mekanik bir taklidi değildi. Henüz sadece temel seviyede de olsa, zeki, bilinçli, kendinin farkında bir sestti.

"Günaydın Dr. Chandra. Ben HAL. İlk dersim için hazırım."

Bir an şok bir sessizlik oldu, sonra aynı güdüyle iki gözlemci güverteden ayrıldı.

Heywood Floyd gözüyle görmese inanmazdı. Dr. Chandra ağlıyordu.

BÜYÜK BİRADER

" . Bebek yunusa çok sevindim! Anne babası onu gururla eve getirdiklerinde Chris'in ne kadar heyecanlandığını tahmin edebiliyorum. İkisinin birlikte yüzdükleri ve Chris'in de yavrunun sırtına bindiği videoları gördüklerinde gemidekilerin anlayıp ohlamalarını duymalıydın Adını dost anlamına gelen Sputnik koymamızı öneriyorlar, ayrıca uydu da demek.

"Üzgünüm, son mesajımdan beri çok zaman geçti, ama haberler ne kadar çok iş yapmak zorunda olduğumuz hakkında sana bir fikir vermiştir. Kaptan Tanya bile programa boşverdi; bir sorun ortaya çıkar çıkmaz o anda kim uygunsa o halletmek zoanda. Sadece ayakta duracak halimiz kalmadığında uyuyoruz.

"Sanırım hepimiz yaptığımızla gurur duyabiliriz. Her iki gemi de çalışır halde ve HAL üzerinde testlerimizin ilk turunu neredeyse bitirdik. Biz buradan ayrılıp Büyük Birader ile son buluşmamızı yaptığımızda Discovery'ji uçurması için ona güvenip güvenemeyeceğimizi bir iki gün içinde anlayacağız.

"Bu adı kimin taktığını bilmiyorum, ama Ruslar haklı olarak pek hoşlanmıyorlar. Bizim TMA-2 şeklindeki resmi adlandırmamızı da çok alayla karşılıyorlar; birçok kez bana taş atarak

Tycho'dan bu yanaki bir milyar kilometrenin en iyi parçası olduğunu söylüyorlar. Ayrıca Bowman'ın hiçbir manyetik anormallik rapor etmediğini ve TMA-1 ile tek benzerliğinin şekli olduğunu da hatırlatıyorlar. Onlara kendilerinin hangi ismi tercih ettiklerini sorduğumda, gizem anlamına gelen Zagadka diyorlar. Şüphesiz mükemmel bir isim, ama ne zaman telaffuz etmeye çalışsam herkes gülüyor, ben de "Büyük Birader"de karar kıldım.

"Adı ne olursa olsun, artık sadece on bin kilometre uzaklıkta, yani birkaç saatte orada olacağız. Ama sana söylememde bir sakınca yok, bu son aşama herkesin sinirlerini gerdi.

"Discoveryde bazı yeni bilgiler bulmayı ummuştuk. Tek hayal kırıklığımız bu oldu, ama bu çok normal. Tabii HAL karşılaşmadan çok önce kapatılmıştı, bu yüzden hafızasında olanlarla ilgili hiçbir şey yok; Bowman tüm sırlarını birlikte götürdü. Geminin seyir defterinde ve otomatik kayıt sistemlerinde önceden bilmediğimiz hiçbir şey yok.

"Bulduğumuz tek yeni şey tamamen kişisel; Bowman'ın annesine bıraktığı bir mesaj. Niye yollamadığını bilmiyorum. Herhalde son EVA'dan sonra gemiye dönmeyi bekliyor ya da umuyordu. Tabii mesajı Mrs. Bowman'a yolladık. Florida'da bir bakımevinde kalıyor ve akli durumu da iyi değil; yani onun için hiçbir şey ifade

etmeyebilir.

"Eh, bu seferlik bütün haberler bu kadar. Seni ne kadar özlediğimi anlatamam... ve Dünya'mın mavi gökyüzünü ve yeşil denizlerini de. Burada tüm renkler kırmızılar, turuncular ve sanlar -genellikle fantastik günbatımı kadar güzel- ama tayfın diğer ucundaki renkler bir süre sonra rahatsız etmeye başlıyor.

"İkinize de sevgiler. İlk fırsatta tekrar arayacağım."

23

BULUŞMA

Leonitun kontrol ve sibernetik uzmanı Nikolai Ternovsky gemide Dr. Chandra ile kendi dilinden konuşabilen tek kişiydi. HAL'ın baş yaratıcısı ve öğretmeni hiç kimseye güvenmek istemese de, aşırı fiziksel yorgunluk onu yardım kabul etmeye zorlamıştı. Rus ile Hint-Amerikalı geçici bir birlik oluşturmuş, bu da şaşırtıcı derecede işe yaramıştı. Bunda Chandra'nın kendisine ne zaman ihtiyacı olduğunu ve ne zaman yalnız kalmak istediğini her nasılsa sezebilen yumuşak huylu Nikolai'nin büyük payı vardı. Nikolai'm İngilizcesinin gemidekilerin en kötüsü olmasının lütfi önemi yoktu, çünkü ikisi çoğu zaman başka kimsenin anlamadığı bir bilgisayarca konuşuyor-

lardı.

Bir haftalık yavaş ve dikkatli çalışmadan sonra, HAL'ın rutin ve denetimsel fonksiyonlarının tamamı çalışıyordu. Yürüeyebilen, temel komutları uygulayabilen, basit işleri yapabilen ve düşük düzeyde konuşma yapabilen bir adam gibiydi, insan ölçülerıyla IQ'su yaklaşık 50'ydı; gerçek kişiliğinin henüz sadece en belirsiz ana hatları ortaya çıkmıştı.

Hâlâ uyurgezer gibiydi; yine de Chandra'nın uzman görüşüne göre artık Discover^yi lo yakınındaki yörüngesinden alıp Büyük Biraderle buluşmaya rahatça götürebilecek kapasitedeydi.

Aşağıdaki alev alev cehennemden ekstra yedi bin kilometre daha uzaklaşma ihtimali herkesin hoşuna gitmişti. Bu mesafe astronomik ölçülerde önemsiz de olsa, gökyüzünün artık Dante ya da Hieronymus Bosch'un hayal gücünden fırlamış bir görüntüyle kaplanmayacağı anlamına geliyordu. Ve en şiddetli patlamaların fırlattıkları bile gemiye ulaşamamış olsa da, lo'nun yeni bir rekor kırabileceği korkusu her zaman vardı. Üstelik Leonoilun gözlem güvertesinin menzili de sürekli ince bir sülfür tabakasıyla azalıyordu ve eninde sonunda birinin çıkıp temizlemesi gerekecekti.

Discover^nin kontrolü HAL'a ilk kez verildiğinde yalnızca Curnow ve Chandra gemidelerdi. Çok sınırlı bir kontrol türüydü; sadece hafızasına yüklenmiş programı tekrarlıyor ve işleyişini göz-

lüyordu. Mürettebat da onu gözlüyordu; bir arıza olursa hemen kontrolü ele alacaklardı.

İlk yanma on dakika sürdü; sonra HAL Discoverj/nin geçiş yörüngesine girdiğini rapor etti. Leonoilfun radar ve optik izleyicileri bunu doğrular doğrulamaz diğer gemi kendini aynı yörüngeye doğru yöneltti. İki küçük düzeltme yapıldı ve üç saat on beş dakika sonra, her ikisi de 10.500 kilometre yukarıda lo ile Jüpiter'in merkezlerini bağlayan görünmez hattaki ilk Lagrange noktası L₁'e olaysız olarak ulaşılar.

HAL kusursuz çalışmıştı. Chandra da tatmin oluş ve hatta neşe gibi tamamen insani duygu belirtileri gösterdi. Ama herkesin aklı başka yerdedeydi; Büyük Birader yani alias Zagadka sadece yüz kilometre uzaktaydı.

O uzaklıktan bile Ay'ın Dünya'dan göründüğünden daha büyük görünüyordu, düz kenarlı kusursuz geometrisi de hiç doğal değildi. Arka planda uzay varken tamamen görünmez olurdu, ama 350.000 kilometre aşağıda Jüpiter'in hızla geçen bulutları onun şaşırtıcı görüntüsünü ortaya çıkarmıştı. Ayrıca, insan aklının reddetmekte çok zorlandığı bir yanılsamaya da neden oluyorlardı. Gerçek yerini bakarak anlamak mümkün olmadığı için, Büyük Birader genellikle Jüpiter'in ortasında dibi görünmeyen bir çukurun kapağına benziyordu.

Yüz kilometrenin on kilometreden daha gü-

venli ya da binden daha tehlikeli olduğuna inanmak için bir neden yoktu; sadece ilk araştırma için psikolojik olarak doğru görebilirlerdi. Bu mesafeden geminin teleskopları santimetrelilik ayrıntıları gösterebiliyordu; ama görülecek bir şey yoktu. Büyük Birader'in hiçbir özelliği yoktu; bu da, milyonlarca yıl uzay cisimlerinin bombardımanı altında durduğu kabul edilen bir cisim için inanılmazdı.

Floyd teleskoptan baktığında, yıllar önce Ay'da yaptığı gibi elini uzatıp o pürüzsüz, siyah yüzeylere dokunacakmış gibi geldi. O ilk seferinde uzay giysisinin eldiveniyle dokunmuştu. Tycho tekaşı basınçlı bir kubbe içine alınana kadar çıplak elini kullanamamıştı.

Hiç bir fark olmamıştı; TMA-l'e gerçekten dokunduğunu hissetmemişti bile. Parmak uçları görünmez bir engel üzerinde kayar gibi olmuştu ve ittikçe tepki de artmıştı. Büyük Birader'in de aynı etkiyi verip vermeyeceğini merak ediyordu.

Ama o kadar yaklaşımadan önce yapabilecekleri her testi yapmak ve gözlemlerini Dünya'ya bildirmek zorundaydılar. En küçük yanlış harekette patlayabilecek yeni bir tür bombayı etkisiz hale getirmeye çalışan patlayıcı uzmanları gibiydiler. Biliyorlardı ki en hafif radar araştırması bile tahmin edilemeyecek felaketleri başlatabilirdi.

İlk yirmi dört saat boyunca pasif aletlerle -teleskoplar, kameralar ve alıcılarla- her dalga bo-

yunda gözlem dışında bir şey yapmadılar. Ayrıca Vasili Orlov taşın boyutunu büyük bir dikkatle ölçtü ve ünlü 1 : 4 : 9 orantısını altı basamaklı olarak buldu. Büyük Birader'in şekli TMA-1 ile tamamen aynıydı; ama iki kilometreden daha uzun ve bu yüzden küçük kardeşinden 718 kat daha büyüktü.

Ve ikinci bir matematiksel sır daha vardı, insanoğlu, ilk üç tamsayının kareleri olan bu 1 : 4 : 9 orantısını yıllardır tartışıyordu. Bu kesinlikle bir tesadüf olamazdı; işte şimdi çok önemli bir sayı daha vardı.

Dünya'da istatistik uzmanları ve matematikçiler şimdiden sevinçle bilgisayarlarının başına geçmişler, orantıyla doğanın temel sabitleri -ışık hızı, proton/elektron kütle oranı, ince yapı sabiti- arasında bir bağlantı bulmaya çalışıyorlardı. Onlara hemen bir sürü sayıbilimci, astrolog ve medyum da katıldı. Büyük Piramit'in yüksekliğini, Stonehenge'in çapını, Nazca çizgilerinin azimut kerterizlerini, Easter Adası'nın enlemini ve daha bir yığın faktörü ortaya atarak bunlardan inanılmaz kehanetler çıkardılar. Washington'lu ünlü bir mizah yazarı kendi hesaplarına göre Dünya'nın 31 Aralık 1999'da yok olduğunu ve ama herkes akşamdan kalma olduğu için kimsenin fark etmediğini yazdığında ise hiç umursamadılar.

Büyük Birader ise, iki geminin yaklaşıp radar

ışınlarıyla yoklamasına ve olası zeki canlılardan yanıt almak amacıyla telsiz dalgalan yollamasına hiç tepki vermedi

iki gergin günden sonra, Görev Kontrol'ün de onayıyla gemi uzaklığı yarıya indirdi. Elli kilometreden taşın en geniş yüzü Dünya'nın gökyüzündeki Ay'm genişliğinin dört katıydı; etkileyiciydi ama psikolojik olarak ezici değildi. On katı büyüklüğünde görünen Jüpiter'le hâlâ baş edemezdi ve araştırmanın havası sürekli tetikte bekleyişten giderek belirgin bir sabırsızlığa dönüşüyordu.

Walter Curnow neredeyse herkes adına konuştu: "Büyük Birader birkaç milyon yıl beklemeye niyetli olabilir, biz ise bir an önce gitmek istiyoruz.

24

ÖN ARAŞTIRMA

Discovery Dünya'dan ayrılırken, içinde astro-notların aracın dışında da günlük giysileriyleymişler gibi rahat çalışmalarını sağlayan küçük uzay kapsüllerinden üç tane vardı. Biri Frank Poole'un öldüğü kazada -tabii kazaysa- kaybolmuştu. Diğerleri Da ve Bowman'ı Büyük Birader'le son buluşmasına götürmüş ve başına her ne geldiyse aynı kaderi paylaşmıştı. Üçüncüsü hâlâ geminin

garajı Pod Bay'deydi.

Önemli bir parçası eksikti; kapağı. HAL Pod Bay kapısını açmayı reddettikten sonra Kumandan Bowman tehlikeli vakum geçişini yapıp gemiye acil durum kapısından girdiğinde onu havaya uçurmuştu. Oluşan hava akımı kapsülü yüzlerce kilometre uzağa fırlatmış, Bowman ise daha sonra onu çok daha önemli sorunlarla meşgulken telsiz kontrolü ile geri getirmişti. Eksik kapağın yine yenisini takmakla uğraşmamış olması şaşırtıcı değildi.

3 Numaralı Kapsül (Max hiç açıklama yapmadan üzerine Nina ismini yazmıştı) şimdi yeni bir EVA için hazırlanıyordu. Hâlâ kapağı yoktu, ama bu önemsizdi. İçeride kimse olmayacaktı.

Bowman'ın görevine bağlılığı onlar için beklenmedik bir şanstı ve bundan yararlanmamak aptallık olurdu. Nina'yı robot bir araştırma aracı olarak kullanarak Büyük Birader yakından ve kimsenin hayatı riske atılmadan incelenebilirdi. En azından teorileri buydu; ama gemiyi yutabilecek bir geri tepme olasılığını da kimse göz ardı edemezdi. Zaten kozmik ölçülerde elli kilometre bir kıl payı bile değildi.

Yıllarca bakımsız kalan Nina oldukça berbat görünüyordu. Sıfır gee ile sürekli uçuşan tozlar dış yüzeye çökmüştü. Böylece bir zamanların kumsursuz beyaz gövdesi pis bir griye dönüşmüştü. Gemiden yavaş yavaş uzaklaşırken dış kolları

katlanarak kapanmıştı, oval penceresi de uzaya koca, ölü bir göz gibi bakıyordu. İnsanlık için pek de uygun bir elçi gibi görünmüyordu. Ama bu apayrı bir avantajdı. Böylesine mütevazı bir elçi hoşgörülebilir, küçüklüğü ve düşük hızı barışçıl amaçlarını vurgulayabilirdi. Büyük Birader'e kolları açık olarak yaklaşması önerildiyse de hemen vazgeçilmişti; "onlar" Nindnin mekanik pençeleri açılmış olarak geldiğini görürlerse hayatlarına yönelik bir tehdit olarak algılayabilirlerdi.

İki saat süren yavaş bir yolculuktan sonra Nina dev dikdörtgen taşın bir köşesinin yüz metre kadar yakınına gelmişti. Bu kadar yakından bile gerçek şekli anlaşılmıyordu. TV kameraları boyutu belirsiz bir tetrahedronun tepesinden aşağı bakıyor gibiydiler. Aletler radyoaktivite ya da manyetik alan belirtisi göstermiyordu; yansıtmaya tenezzül ettiği az miktardaki güneş ışığı dışında Büyük Birader'den hiçbir şey gelmiyordu.

Beş dakika durduktan sonra -bunun "Merhaba, işte buradayım" anlamına gelmesini istemişlerdi- Nina küçük yüzü çapraz olarak geçmeye başladı, sonra daha büyük olanı ve en sonunda da en büyüğünü. Elli metre uzaklığını koruyor, ama hareket ettikçe beş metreye kadar yaklaşıyordu. Mesafe ne olursa olsun, Büyük Birader'in görünüşü tamamen aynıydı; düz ve özelliksiz. Tamamlanmasına daha çok zaman olmasına rağmen

men görev sıkıcılaşmıştı, her iki gemideki gözlemciler işlerine dönmüşler, sadece arada bir monitörlere bir göz atıyorlardı.

Sonunda Nina başladığı yere döndüğünde Walter Curnow "Bu kadar" dedi. "Bunu hayatımız boyunca da yapsak bir şey öğrenemeyiz. M-na'ya ne yapayım? Eve getireyim mi?"

Vasili LeonotSdan hatta girerek "Hayır" dedi. "Bir önerim var. Onu büyük yüzün tam merkezine götür. Orada durdur; yüz metre uzakta. Ve radarı maksimum hassasiyete getirerek orada bırak."

"Sorun değil, yalnız biraz kayma payı olur. Ama amacın ne?"

"Üniversitedeki astronomi derslerimden birini hatırladım; sonsuz bir düz tabakanın yerçekimsel çekimi. Gerçek hayatta kullanmaya fırsat bulacağım hiç aklıma gelmemişti. Nina'nın hareketlerini birkaç saat inceledikten sonra en azından Zagadka'nın kütlesini ölçebileceğim, tabii varsa. Orada aslında hiçbir şey olmadığını düşünmeye başlıyorum."

"Bunu anlamanın kolay bir yolu var ve bunu eninde sonunda yapmak zorunda kalacağız. Nina gidip o şeye dokunmah."

"Dokundu bile."

Curnow biraz hiddetle "Ne demek istiyorsun" diye sordu. "Hiç beş metreden çok yaklaşmadım."

"Senin sürüş yeteneğini eleştirmiyorum. Yine de o ilk buluşmada oldukça yaklaştın değil mi? Ama Nina'nın roketlerini yüzeyine yakinken her kullandığında Zagadka'ya hafifçe dokunuyorsun."

"Bir filin üzerinde zıplayan bir pire gibi."

"Belki. Ama doğrusu bilmiyoruz. Ama öyle ya da böyle varlığımızın farkında olduğunu ve bize canını sıkmadığımız sürece katlanacağını kabul etmeliyiz."

Sorulmayan soruyu o da sormadı. İki kilometre uzunluğunda siyah bir taş nasıl rahatsız ediliirdi? Ve edildiğinde ne yapardı?

-----25-----

LAGRANGE'DEN MANZARA

Astronomi çok ilgi çekici ancak anlamsız rastlantılarla doluydu. Bunların en ünlüsü, hem Güneş hem de Ay'ın Dünya'dan aynı çapta görünmeleridir. Burada, Büyük Birader'ün Jüpiter ile Io arasındaki yerçekimsel cambaz ipindeki kozmik denge hareketi için seçtiği L. I denge noktasında da benzer bir doğa harikası vardı. Gezegen ve uydu tam olarak aynı büyüklükte görünüyorlardı.

Ne büyüklük ama! Güneş ve Ay gibi yarım derece değil, onların çapının kırk, alanlarının da

bin altı yüz katı. Birinin görüntüsü bile akli hayret ve hayranlıkla doldurmaya yeterdi, ikisi bir aradayken görüntü insanı eziyordu.

Kırk iki saatte bir bütün safhaları tamamlanıyordu; Io hilalken Jüpiter yuvarlağı ya da tam tersi. Ama Güneş Jüpiter'in arkasına saklanmışken ve gezegenin sadece gece tarafı görünüyorken bile orada olduğu besbelliydi; yıldızları kapatan koca siyah bir disk. Dünya'dan çok daha büyük elektrik fırtınalarının neden olduğu ve birkaç saniye süren şimşekler bazen bu karaltıyı kısa bir süre için aydınlatıyordu.

Gökyüzünün diğer tarafında Io, dev efendisine hep aynı yüzünü dönük tutan, kırmızı ve sarılardan bir kazandı. Tembel tembel kaynarken arada bir volkanlarının birinden san bulutları püskürüyor ve hızla yüzeye geri iniyordu. Jüpiter gibi Io da coğrafyası olmayan bir dünyaydı, ama daha küçük ölçülerde. Yüzü birkaç onyılda bir değişiyordu, Jüpiter'inki ise birkaç günde bir.

Tüm bu harikalar arasında ekip, bir ömre sığmayacak araştırma malzemesi toplamıştı, ama Jüpiter sisteminin doğal cisimleri öncelik listesinin en alt sırasındaydı. I Numara, Büyük Birader'di. Gemi artık beş kilometreye kadar yaklaşmıştı, ama Tanya doğrudan fiziksel teması hâlâ reddediyordu. "Hemen uzaklaşabilecek bir duruma gelene kadar bekleyeceğim" dedi. "Ayrılma zamanı gelene kadar oturup izleyeceğiz. Sonra

bir sonraki hamlemizi düşünürüz."

Nindmn elli dakikalık yavaş bir inişle Büyük Birader'e sonunda konduğu doğruydu. Böylece Vasili cismin kütlesini ölçebilmiş ve 950.000 ton gibi şaşırtıcı derecede düşük bir rakam bulmuştu; yanı yoğunluğu havanınkine yakındı. İçi büyük bir olasılıkla boştu; böylece içinde ne olduğu hakkında uzayıp giden tartışmalar son bulmuş oluyordu.

Ama akıllarını bu önemli konulardan uzaklaştıracak yeterince sıradan, günlük sorun vardı Leonovve Discoverj/de, temizlik ve bakım işleri çalışma zamanlarının yüzde doksanını alıyordu, ama en azından iki gemi esnek bir bağlantı tüneliyle birleştirilmişlerdi. Curnow sonunda Tanya'yı Dtscoverj!mr\ döner gövdesinin birdenbire dağılıp onları parçalamayacağına ikna etmişti ve artık bir araçtan diğerine iki hava yalıtımlı kapı açılıp kapanarak geçilebiliyordu. Uzay giysileri ve çok zaman alan EVA'lar artık gerekli değildi. Dışarı çıkıp süpürgeyi kullanmaktan hoşlanan Max dışında herkes bu işe sevinmişti.

Bundan hiç etkilenmeyen iki ekip üyesi ise Chandra ve Ternovsky idi. Artık Discoveryde kalıyorlar, gece gündüz çalışıp HAL ile bitmeyen konuşmalarına devam ediyorlardı. Günde en az bir defa "Ne zaman hazır olacaksınız?" sorusuyla karşılaşıyorlardı. Söz vermek istemiyorlardı; HAL hâlâ sıradan bir morundu.

Derken, Büyük Biraderle buluşmalarından bir hafta sonra Chandra beklenmedik bir duyuru yaptı: "Hazırız."

Discoveryirim. uçuş güvertesinde sadece iki bayan doktor yoktu. Bunun da nedeni kendilerine yer olmamasıydı; onlar Leonotfun monitörlerinden izliyorlardı. Floyd Chandra'nın hemen arkasındaydı, Curnow'un isim yakıştırma yeteneğiyle "cep katili" dediği aleti de elinin altındaydı.

Chandra "Bir defa daha hatırlatayım" dedi. "Konuşma olmamalı. Aksanlarınız onu şaşırtır; yalnızca ben konuşabilirim, başka kimse değil. Anlaşıldı mı?"

Chandra'nın bitkin olduğu hem görünüşünden hem de sesinden belliydi. Ama sesinde hiçbirinin daha önce duymadığı bir güç vardı. Başka her yerde patron Tanya olabilirdi, ama burası onundu.

izleyiciler -bazıları yakınlarındaki tutamaklara sarılmış, bazıları serbestçe uçuyorlardı- başlarıyla onayladılar. Chandra bir ses düğmesini kapattı ve hafif ama anlaşılır bir tonda "Günaydın HAL" dedi

Bir an sonra Floyd'a yıllar geçmiş gibi geldi. O artık sadece yanıt veren basit bir elektronik oyuncak değildi. HAL geri gelmişti.

"Günaydın Dr. Chandra."

"Kendini görevlerine dönebilecek kapasitede hissediyor musun?"

"Elbette. Tamamen çalışır durumdayım ve tüm devrelerim mükemmel işliyor."

"O halde sana birkaç soru sormamın sakıncası var mı?"

"Tabii ki yok."

"AE 35 anten ünitesinde bir arıza hatırlıyor musun?"

"Kesinlikle hayır."

Chandra'nın emrine rağmen dinleyenlerden hafif bir ses duyuldu. Floyd eliyle telsiz kesiciyi yoklayarak, bu bir mayın tarlasında adım adım ilerlemek gibi, diye düşündü. Eğer bu sorular başka bir psikoza neden olursa HAL'ı bir saniyede öldürebilirdi (Bu işlemi daha önce defalarca denediği için emindi.) Ama bir saniye, bir bilgi-sayar için çok uzun bir zamandı. Bunu göze almak zorundaydılar.

"Dave Bowman ya da Frank Poole'un AE 35 ünitesini onarmak için dışarı çıktıklarını hatırlamıyor musun?"

"Hayır. Bu olmuş olamaz.olsa hatırlardım. Frank ve Dave neredeler? Bu insanlar kim? Sadece sizi tanımlayabiliyorum; ama arkanızdaki, hesaplanma göre yüzde altmış beş olasılıkla Dr. Heywood Floyd."

Chandra'nın kesin emrini hatırlayan Floyd HAL'ı kutlamaktan vazgeçti. On yıldan sonra yüzde altmış beş çok iyi bir skordu. Birçok insan bu kadarını yapamazdı.

"Endişelenme HAL. Her şeyi sonra açıklayacağım."

"Görev tamamlandı mı? Bunu ne kadar istediğimi biliyorsunuz."

"Görev tamamlandı; programı uyguladın. Şimdi - izin verirsen- özel bir konuşma yapmak istiyoruz."

"Elbette."

Chandra ana konsola ses ve görüntü girişlerini kapattı. Geminin sadece bu kısmında da olsa HAL artık kör ve sağırdı.

Vasili merakla "Bunun anlamı ne?" diye sordu.

Chandra dikkatle ve kesin olarak "Anlamı şu" diye yanıtladı "Sorunun başladığı andan itibaren HAL'ın tüm hafızasını sildim."

Sasha hayretle "Bu müthiş bir başarı" diye yanıtladı. "Nasıl yaptınız?"

"Korkarım bunu açıklamam, yaparken harcadığımdan daha çok zaman alır."

"Chandra, sen ve Nikolai ile aynı düzeyde olmasam da, ben de bilgisayar uzmanıyım. 9000 serileri holografik hafıza kullanıyor, öyle değil mi? Yani basit bir kronolojik siliş yapmış olamazsınız. Seçilmiş sözcük ve kavramları bulan bir tür tenya olmalı."

Katerina geminin dahili hattından "Tenya mı" dedi. "Bunun benim alanım olduğunu sanıyordum Ama o küçük canavarları alkol kavanozunun dışında görmediğime memnunum. Siz ne-

den bahsediyorsunuz?"

"Bir bilgisayar terimi Katerina. Eski günlerde - çok eski günlerde- gerçekten de manyetik bantlar kullanılıyordu. Ve bir sisteme girip hafızanın istenilen bölümlerini yakalayıp yok edecek -istersen yiyecek- bir program hazırlamak mümkün. İnsanlara da hipnozla aynı şey yapıyor ya..."

"Evet ama o her zaman geri döndürülebilir. Hiçbir şeyi gerçekten unutmuyor. Sadece unuttuğumuzu sanırız."

"Bilgisayarlar öyle çalışmaz. Bir şeyi unutması söylendiğinde unuttur. Bilgi tamamen silinir."

"Yani HAL o... hatasını hiç hatırlamıyor mu?"

Chandra "Bundan yüzde yüz emin olamam" diye yanıtladı. "Tenya araştırma yaparken bir yerden bir yere geçmekte olan bilgiler olabilir. Ama bu çok küçük bir olasılık."

Herkes bir süre sessizce bunu düşündükten sonra Tanya "Müthiş" dedi. "Ama en önemli konu şu: İleride ona güvenilebilir mi?"

Chandra yanıtlamadan Floyd atıldı:

"Aynı durumun tekrar olması mümkün değil; buna söz verebilirim. Tüm sorunların başlangıç nedeni bir bilgisayara güvenliği açıklamanın zor olması."

Curnow biraz yüksek bir sesle "İnsanlara da öyle" dedi.

Tanya pek ikna olmasa da "Umarım haklısındır" dedi. "Sırada ne var Chandra?"

"Çok karmaşık bir şey değil ama uzun ve yorucu. Şimdi onu Jüpiter'den uzaklaşma planını uygulamaya ve Discoveryyi eve götürmeye programlamalıyız. Biz hızlı yörüngemizle döndükten üç yıl sonra."

26

GÖZALTİ

Alıcı: Victor Millson, Başkan, Ulusal Uzay Yolculuğu Konseyi, Washington

Gönderen: Heywood Floyd, USSC Discovery'den

Konu: Gemi bilgisayar HAL9000'in arızası

Derece: GİZLİ

Dr. Chandrasegarampillai (buradan sonra Dr. C olarak geçmektedir) HAL üzerindeki ön incelemesini tamamladı. HAL'ın tüm eksik modüllerini onardı ve bilgisayar artık tamamen çalışıyor. Dr C.'nin çalışmaları ve sonuçlarını kendisinin ve Dr. Ternovsky'nin verecekleri kısa raporda bulabilirsiniz.

Yine de benden Konsey için, özellikle durum hakkında genel bilgisi olmayan yeni üyeler için basit bir dille özetlememi istediniz. Doğrusu bunu yapabilir miyim bilmiyorum; biliyorsunuz ben bilgisayar uzmanı değilim. Ama elimden geleni

yapacağım.

Sorunun nedeni, HAL'ın temel komutları ile Güvenliğin istekleri arasında bir uyumsuzluktu. Doğaldan Başkan'dan gelen bir emirle, TMA-l'in varlığı tamamen gizli tutuldu. Sadece bilmesi gerekenler bu bilgiye ulaşabildi.

TMA-1 kazıda bulunup sinyali Jüpiter'e yönelttiğinde, Discover'in oraya yapacağı yolculuk zaten detaylı plan aşamasındaydı. Ana ekibin (Bowman, Poole) fonksiyonu sadece aracı gideceği yere götürmek olduğundan, yeni hedef hakkında bilgilendirilmemelerine karar verildi. Araştırma ekibini (Kaminski, Hunt, Whitehead) ayrıca eğitip yolculuk başlamadan dondurmakla daha sıkı bir güvenlik sağlandığı düşünüldü, çünkü bilgi sızması olasılığı (kazayla ya da başka türlü) büyük ölçüde azalacaktı.

Daha o zaman (01.04.30'daki NCA 342/23/ÇOK GİZLİ notumda) bu yönteme birçok defa karşı çıktığımı hatırlatmak istiyorum. Ancak üst düzeyde reddedildim.

Ayrıca, insan yardımı olmadan gemiyi idare edebildiği için, ekibin etkisiz kalması ya da ölmesi halinde görevi kendisi tamamlamak üzere HAL'ın programlanmasına karar verildi. Bu yüzden hedefleri hakkında tam bilgi verildi, ama bunları Bowman ya da Poole'a açıklamasına izin yoktu.

HAL'ın yapılış amacı, bilgiyi değiştirmeden ve

gizlemeden tam ve doğru olarak uygulamaktı ve bu durum bu amaca ters düşüyordu. Sonuçta HAL, insan olarak ele alırsak, bir psikoza -tam olarak şizofreniye- yakalandı. Dr. C.'nin bana verdiği bilgiye göre HAL teknik olarak, kendi kendine çalışan gelişmiş bilgisayarlarda sıkça görülen bir duruma, Hofstadter-Moebius ikilemine yakalanmış. Kendisi daha fazla bilgi için Profesör Hofstadter'le görüşmenizi öneriyor.

Basitçe söylemek gerekirse (eğer Dr. C.'yi doğru anladıysam) HAL baş edemeyeceği bir ikileme düştü ve bu yüzden Dünya'dan hareketleri izleyenlere karşı paranoyak semptomlar geliştirdi. Böylece Görev Kontrol'le telsiz bağlantısını koparmaya çalıştı. İlk adım olarak da A.E. 35 anten ünitesinde (sahte) bir arıza rapor etti.

Bu durumda hem doğrudan doğruya yalan söylemiş oldu -şüphesiz bu psikozunu daha da ilerletti- hem de ekiple karşı karşıya geldi. Tahminimize göre (elbette bunu sadece tahmin edebiliriz) bu durumdan kurtulmanın tek yolunun insan meslektaşlarını yok etmek olduğuna karar verdi; bunu da az daha başarıyordu. Konuya tamamen tarafsız olarak bakarsak, göreve tek başına, insanlar 'parazit' yapmadan devam etse ne olacağını görmek ilginç olabilirdi.

Dr. C.'den tüm öğrenebildiğim bu kadar; onu daha fazla sorgulamak istemiyorum, zaten bitkin düşene kadar çalışıyor. Ama bu duruma rağmen,

PERDE ARASI: SAMİMİ İTİRAFLAR

insan aklının uyum sağlama yeteneği çok şaşırtıcı, bir süre sonra en inanılmaz şey bile sıradanlaşıyor. Leonov ekibi ortamı zaman zaman değiştiriyorlardı. Bu belki de akıllarını kaybetmemek için bilinçsizce yaptıkları bir şeydi.

Dr Heywood Floyd genellikle bu gibi durumlarda Walter Curnow'un partinin ilgi odağı olmak için çok uğraştığını düşünürdü. Yine de, Sasha Kovalev'in sonradan 'Samimi İtiraf' adını taktığı seansları başlatırken, herhalde aklında böyle bir şey yoktu. Sıfır yerçekiminde çalışmaktan duyduğu evrensel hoşnutsuzluğu dile getirdiğinde, her şey kendi kendine başladı.

Günlük Saat Altı Sovyetleri'nde "Bir dilek hakkım olsaydı" diye başladı "köpüklerle dolu, çam kokusu dökülmüş bir küvete gömülmek isterdim, suyun üstünde sadece burnum kalırdı."

Onaylayan mırıltılar ve özlem dolu iç çekişler bittiğinde sözü Katerina Rudenko aldı.

"Ne kadar güzel ve basit Walter" diye alaylı alaylı güldü. "Sanki bir Roma imparatoruymuşsun gibi. Ben Dünya'da olsam daha aktif birşeyler yapardım."

"Ne gibi?"

"Hımmm. Geçmişe dönmeme izin var mı?"

şunu söylemeliyim ki (ve lütfen bunu kesinlikle gizli tutun) Dr. C. her zaman gerektiği kadar yardımcı olmuyor. HAL'ı savunan bir tutum içinde, bu da konuyu tartışmamızı oldukça zorlaştırıyor. Biraz daha bağımsız olmasını umduğumuz Dr. Ternovsky bile genellikle onunla aynı fikirde.

Ancak, gerçekten önemli olan tek konu: HAL'a bundan sonra güvenilebilir mi? Dr. C.'nin elbette hiç şüphesi yok. Bilgisayarın kapatılmasına neden olan tüm sarsıcı olayları hafızasından sildiğini söylüyor. HAL'ın insandaki suçluluk duygusuna uzaktan da olsa benzer bir şeyden etkileneceğine de inanmıyor.

Ne olursa olsun, esas soruna neden olan durumun tekrarlanması olanaksız görünüyor. HAL'ın bazı garip problemleri olsa da korkulacak türden değil. Sadece basit rahatsızlıklar, hatta bazıları komik. Ve bildiğiniz -ama Dr. C.'nin bilmediği-gibi, son çare olarak bize tam kontrol sağlayacak adımları da attım.

Özetle: HAL 9000'in tedavisi tatmin edici biçimde ilerliyor. Hatta gözetim döneminde olduğu bile söylenebilir.

Bunun farkında mı, merak ediyorum.

"Madem istiyorsun..."

"Küçük bir kızken tatillerde Gürcistan'da kolektif bir çiftliğe giderdim. Yöneticinin karaborsadan kazandığı parayla aldığı beyaz yeleli, altın rengi güzel bir aygır vardı. Adam adı ihtiyarın tekiydi ama onu severdim. O da kırlarda Alexander'a binmeme izin verirdi. Ölmem işten bile değildi; ama Dünya'nın bana her şeyden çok hatırlattığı anı bu işte."

Bir an düşünceli bir sessizlik oldu; sonra Curran "Başka gönüllü var mı?" diye sordu.

Herkes kendi anılarına öylesine dalmıştı ki oyun orada bitebilirdi. Ama Maxim Brailovsky tekrar başlattı.

"Dalmak isterdim. En büyük hobim -hobiye zamanım olduğunda- buydu ve kozmonotluk eğitime rağmen devam edebildiğime sevinirdim. Pasifik mercanadalarında daldım. Büyük Mercan Kayalığı'nda, Kızıldeniz'de mercan kayalıkları dünyadaki en güzel yerlerdir. Ama en iyi hatırladığım deneyim çok farklı bir yerdeydi; Japon varek ormanlarının birinde. Koca yaprakların arasında kınlan güneş ışığıyla bir sualtı katedrali gibiydi. Gizemli, büyüleyici... Oraya bir daha gitmedim, belki bir sonraki sefere aynı olmayabilirdi. Ama denemek isterdim."

Her zamanki gibi kendini protokol görevlisi ilan eden Walter "Güzel" dedi "sıradaki?"

Tanya Orlova "Çabuk bir yanıt vereceğim" de-

di. "Boşoy-Kuşu Gölü. Ama Vasili bana katılmaz. O baleden hoşlanmaz."

"Yalnız o değil. Neyse, sen ne seçerdin Vasili?"

"Dalmak diyecektim ama Max önce davrandı. Ben de ters yönde gideyim: Planör. Bir yaz gününde, bulutların arasından tamamen sessizce süzülme. Şey, tamamen değil; kanattaki rüzgar akımı gürültülü olabilir, özellikle yan yattığınızda. Dünyanın tadı böyle çıkar; tıpkı bir kuş gibi."

"Zenya?"

"Çok kolay. Pamir'lerde kaymak. Karı severim."

"Ya sen Chandra?"

Walter soruyu sorduğunda atmosfer belirgin ölçüde değişti. Bunca zaman sonra bile Chandra hâlâ bir yabancıydı. Çok saygılı hatta kibardı ama duygularını asla açığa vurmuyordu.

Yavaşça "Ben çocukken" dedi, "büyükbabam beni Benares, Varanasi'deki kutsal bir yere götürdü Oraya gitmediyseniz korkarım anlamazsınız. Benim için -günümüzde bile, dini ne olursa olsun birçok Hintli için- orası Dünya'nın merkezidir Bir gün oraya dönmeyi planlıyorum."

"Ya sen Nikolai?"

"Eh, deniz ve gökyüzü söylendi. Ben ikisini birleştirmek istiyorum. En sevdiğim spor rüzgar sörfüydü. Korkarım artık bunun için çok yaşıyım. Ama anlamının bir tek yolu var."

"Sadece sen kaldın Woody. Senin seçimin ne?"

Floyd düşünmedi bile, anında verdiği yanıt kendisini de diğerleri kadar şaşırttı.

"Dünyanın neresinde olduğum umurumda değil Yeter ki küçük oğlum yanımda olsun."

Bunun üstüne söylenecek bir şey yoktu. Seans bitmişti.

28

DÜŞ KIRIKLIĞI

"Tüm teknik raporları gördün Dimitri, yani Düş kırıklığı anlıyorsundur. Bütün o test ve ölçümlerden yeni hiçbir şey öğrenemedik. Zagalda gökyüzünün yarısını kaplayarak öylece duruyor, bizi umursamıyor bile.

"Ama hareketsiz ya da terk edilmiş bir uzay enkazı olamaz. Vasili burada, sabit olmayan denge noktasında kalmak için pozitif bir etki alıyor olması gerektiğine dikkat çekti. Yoksa yıllar önce Discovery gibi uzaklaşmış ve lo'ya çarpmış olurdu.

"Peki bundan sonra ne yapacağız? Gemide nükleer patlayıcılarımız yok... olsaydı... ama bu BM '08'in üçüncü paragrafını ihlal etmek olurdu. Sadece şaka yapıyorum.

"Artık üzerimizdeki baskı azaldığı ve eve dönüş yolculuğu için uygun zamana da daha haftalar olduğu için belirgin bir can sıkıntısı ve düş kır-

rıklığı var. Sakın gülme, siz Moskova'dakilerin bunu nasıl karşılayacağını biliyorum. Normal bir insan burada, insan gözünün gördüğü en büyük harikaların arasında nasıl sıkılabilir?

"Ama bu doğru. Moral eskisi gibi değil. Kısa süre öncesine kadar hepimiz fazlasıyla sağlıklıydık Şimdi ise herkes ya üşütmüş ya midesi bozulmuş ya da Katerina'nın hapları ve tozlarıyla bile iyileşmeyen bir kesiği var. Artık o da pes etti, sadece küfür ediyor.

"Sasha geminin ilan panosuna koyduğu bazı ilanlarla sıkıntımızı biraz hafifletiyor. Konu: KAHROLSUN RUSİNGİLİZCE! Sürekli duyduğu yanlış sözcük kullanımları, iki dilin korkunç biçimde karıştığı durumlar ve bu gibi şeylerin listesini yapıyor. Eve döndüğümüzde dillerimizi arıtmamız gerekecek. Birçok kez sizinkilerin farkında bile olmadan İngilizce sohbet ettiğini gördüm; sadece zor sözcükler için kendi dillerini kullanıyorlardı. Geçen gün ise kendimi Walter Curnow'la Rusça konuşurken buldum; üstelik ikimiz de birkaç dakika farkına varmadık.

"Geçen gün yaşadığımız ve tasarlanmamış bir olay sana ruh halimiz hakkında biraz ipucu verir. Gece yansı duman dedektörlerinden birinden yangın alarmı geldi.

"Meğer Chandra öldürücü purolandan birkaçını gemiye gizlice sokmuş ve daha fazla dayanamamış. Tuvalette puro içiyordu, tıpkı yaramaz bir

okul çocuğu gibi.

"İlk paniğin ardından herkes bunu son derece komik buldu, tabii o utancından ölüyordu. Sanki çok saçma bir fıkranın başkalarına hiçbir şey ifade etmeyip, normalde gayet akıllı olan bazı insanları gülmekten kıvrandırması gibi. Sonraki birkaç gün boyunca ne zaman birisi bir puro yakı-yormuş gibi yapsa herkes kırılıyordu.

"İşin saçma yanı, Chandra bir yalıtım kabinine girse ya da duman dedektörünü kapatsa hiç kimse bir şey demezdi. Ama o insani zaafılarını kabul edemeyecek kadar utangaç. Artık HAL'ın başında eskisinden de fazla zaman geçiriyor."

Floyd PAUSE düğmesine bastı ve kaydı durdurdu. Chandra ile alay etmek çekici gelebilirdi ama doğru değildi. Son birkaç haftada bir sürü garip davranış görmüştü; hiç neden yokken ciddi tartışmalar bile olmuştu. Ya kendi davranışları nasıldı? Her zaman eleştirinin ötesinde miydi?

Curnow'u doğru değerlendirdiğinden emin değildi. İri yarı mühendisten ya da fazlaca yüksek sesli gülüşünden hoşlanacağını sanmamıştı ama Floyd artık ona katlanmıyor, saygıyla takdir ediyordu onu. Ruslar ona bayılıyorlardı, biraz da "Polyushko Polye" gibi klasikleri yorumlayışı gülmekten gözlerini yaşarttığı için. Bir defasında ise Floyd bu bayılmanın fazla ileri gittiğini düşünmüştü.

"Walter" diye dikkatle başlamıştı. "Beni ilgilen-

dirdiğinden emin değilim, ama seninle görüşmek istediğim kişisel bir konu var."

"Birisi bir şeyin kendini ilgilendirmediyini söylediğinde genellikle haklıdır. Sorun ne?"

"Açık konuşmak gerekirse, Max'a karşı olan davranışların."

Bir an buz gibi bir sessizlik oldu. Bu arada Floyd sıkıntıyla karşı duvardaki berbat boya işçiliğini inceliyordu. Sonra Curnow yumuşak ama ciddi bir sesle "On sekiz yaşından büyük olduğunu sanmıştım" dedi.

"Konuyu değiştirme. Aslında düşündüğüm Max değil, Zenia."

Curnow'un ağzı hayretle açıldı. "Zenia mı? Onun bununla ne ilgisi var?"

"Zeki bir adam için fazla dikkatsizsin, hatta duygusuzsun. Onun Max'e aşık olduğunun farkındasındır. Elini Max'in omuzuna attığında size nasıl baktığını fark etmedin mi?"

Floyd Curnow'un utandığını göreceğini hiç sanmazdı, ama sözleri etkili olmuştu.

"Zenia ha? Herkesin şaka yaptığını sanmıştım; o tıpkı küçücük, sessiz bir fare. Ve herkes kendince Max'e aşık; Büyük Catherine bile. Yine de... şey, sanırım daha dikkatli olmalıyım. En azından Zenia etraftayken."

Gerginlik azalırken uzun bir sessizlik oldu. Sonra, belli ki kötü bir şey hissetmediğini göstermek için, Curnow sıradan bir tonda devam etti.

"Biliyor musun, Zenia'yı hep merak ediyorum. Yüzünde harika bir plastik ameliyat yapılmış, ama tüm hasan onaramamışlar. Cildi çok gergin, onu doğru dürüst gülerken gördüğümü hiç hatırlamıyorum. Belki de ona bu yüzden bakmamışımdır. Bu kadar hassas olduğuma inanır mıydın Heywood?"

Resmi tonda söylenen 'Heywood'da düşmanlıktan çok dostça bir sitem vardı ve Floyd rahatladı.

"Merakını kısmen giderebilirim. Washington nihayet gerçekleri öğrenmiş. Görünüşe göre kötü bir uçak kazası geçirmiş ve tüm yanıklan iyileşecek kadar şanslıymış. Bildiğimiz kadanyla bir sır yok; ama Aeroflot'un kaza yapması beklenmedik bir şey."

"Zavallı kız. Uzaya gitmesine izin vermelerine şaşırdım ama sanırım İrina yaralandığında ellerindeki yeterli tek kişi oydu. Onun için üzülüyorum; yaraları bir yana psikolojik şok korkunç olmalı."

"Eminim öyle, ama artık tamamen iyileştiği belli."

Floyd kendi kendine tüm gerçekleri söylemiyorsun, dedi ve asla da söylemeyeceksin. Jüpiter'e yaklaşırken olanlardan sonra, aralarında her zaman gizli bir bağ olacaktı; sevgi değil, çoğunlukla daha kalıcı olan şefkat bağı.

Birdenbire ve beklenmedik şekilde kendini Curnow'a minnettar hissetti; o ise besbelli Zenia

ile bu kadar ilgilenmesine şaşırmıştı, ama bunu kendini savunmak için kullanmadı.

Kullansa bile bu haksızlık mı olurdu? Şimdi, günler sonra, Floyd kendi davranışlarının takdire şayan olup olmadığını merak etmeye başlıyordu. Curnow sözünü tutmuştu; hatta onu tanımayan biri, Max'i görmezden geldiğini bile düşünebilirdi; en azından Zenia etraftayken. Artık Zenia'ya çok daha şefkatli yaklaşıyordu; hatta ona kahkaha attırmayı başardığı bile oluyordu.

Böylece, ardındaki neden ne olursa olsun, müdahalesi işe yaramıştı. Hem de bu, Floyd'un da bazen pişmanlıkla şüphelendiği gibi, normal homo veya heteroseksüellerin, her ortama uyabilen son derece dengeli kişilere duyduğu gizli gıptadan başka bir şey olmasa bile.

Parmağı kayıt cihazına doğru uzandı tekrar, ama düşünceleri dağılmıştı. İster istemez kendi evi ve ailesinin görüntüleri kafasını doldurdular. Gözlerini kapattı ve Christopher'ın doğum günü partisinin en güzel anını hatırladı; çocuğun pastadaki üç mumu üfleliğini. Yirmi dört saat bile olmamıştı, ama bir milyar kilometre uzaktaydı. Görüntüyü o kadar çok izlemişti ki artık sahneyi ezbere biliyordu.

Acaba Caroline babasını unutmaması ya da bir doğum gününü daha kaçırdıktan sonra döndüğünde onu bir yabancı sanmaması için mesajlarını Chris'e ne kadar sık seyrettiriyordu? Sormaya

neredeyse korkuyordu.

Ancak Caroline'i suçlayamazdı. Tekrar buluşmalarından önce, onun için yalnızca birkaç hafta geçmiş olacaktı. Ama o iki dünya arasındaki rüyasız uykusundayken Caroline iki yıldan fazla yaşlanmış olacaktı. Bu genç bir dul olmak için uzun bir zamandı, geçici bile olsa.

Floyd, acaba ben de gemideki hastalıklardan birine mi yakalandım, diye düşündü. Böylesine bir sinirlilik, hatta başarısızlık duygusu pek yaşamamıştı. Uzak ve zaman girdaplarının ötesinde ailemi kaybetmiş olabilirim, hem de bir hiç uğruna. Çünkü hiçbir şey elde etmedim; hedefime ulaşmış olsam da o boş, aşılamaz, karanlık bir duvar.

Ama yine de, David Bowman "Aman Tanrı! Yıldızlarla dolu!" diye bağırmıştı.

29

ORTAYA ÇIKIŞ

SASHA'NIN SON BİLDİRİSİ:

RUSİNGİLİZCE BÜLTENİ # 8 Konu: Tovarishch (tovarish) Amerikalı konuklarımıza: Dostlarım, bana bu şekilde en son ne zaman hitap edildiğini doğrusu hatırlamıyorum. Yirmibi-rinci yüzyıldaki her Rus için bu, bez şapkaları ve

kırmızı bayrakları ve demiryolu vagonlarında işçilere nutuk atan Vladimir Ilich'i hatırlatan Poterkin zırhlısında kaldı.

Çocukluğumdan beri bana ya bratets ya da druzhok denildi; seçim sizin.

Birşey değil.

Yoldaş Kovalev

Vasili Orlov köprüye gitmek için gözlem odasından geçerken kendisine katıldığında Floyd hâlâ bu nota kıkırdıyordu.

"Beni şaşırtan, tovarishch, Sasha'nın fizikten zaman ayırıp birşeyler çalışması. Ama her seferinde benim bile bilmediğim şiir ve oyunlardan alıntılar yapıyor. Ayrıca, şey, Walter'dan daha iyi İngilizce konuşuyor."

"Bilimle sonradan ilgilendiği için Sasha -nasıl diyorsunuz- ailenin kara koyunu. Babası Novosibirsk'te İngilizce profesörüydü. Evde Rusça'ya sadece pazartesten çarşambaya izin vardı; perşembeden cumartesiye İngilizce konuşulurdu."

"Ya pazarları?"

"Oh, Fransızca ya da Almanca, birer hafta arayla."

"Şimdi nekultumy derken ne demek istediğini tam olarak anlıyorum; eldiven gibi uyuyor. Sasha bu., farklılığından dolayı suçluluk duyuyor mu? Ve böyle bir geçmişe rağmen, nasıl olup da mühendis oldu?"

"Novosibirsk'de kimin serf, kimin aristokrat olduğunu hemen öğrenirsin. Sasha hırslı bir gençti, üstelik de çok zekiydi."

"Tıpkı senin gibi Vasili."

"Et tu, Brüte!. Görüyorsun ya, ben de Shakespeare'den en az -Bozhe mof.- o da neydi?"

Floyd şanslı değildi; sırtı gözlem penceresine dönük duruyordu ve hiçbir şey görmedi. Birkaç saniye sonra döndüğünde, sadece geldiklerinden beri olduğu gibi, Büyük Birader'ün Jüpiter'in dev yuvarlağını ikiye bölen bildik görüntüsü vardı.

Ama Vasili'nin hafızasına sonsuza dek kazınacak o anda, o keskin kenarlı şekil tamamen farklı ve olanaksız bir sahne oluşturdu. Sanki birdenbire başka bir evrene bir pencere açılmış gibiydi.

Görüntü bir saniyeden az sürdü, istemeden gözünü kırpmasıyla birlikte kayboldu. Yıldızlara değil güneşlere bakıyordu, sanki bir galaksinin kalabalık kalbi ya da küresel bir kümenin çekirdeği gibi. O anda Vasili Orlov Dünya'nın gökyüzünü sonsuza dek unuttu. Orası artık bomboştı, hatta koca Orion ve muhteşem Scorpio bile göze çarpmayan, ikinci kez bakmaya değmeyecek sönük parıltılardı.

Cesaret edip gözlerini tekrar açtığında gitmişti. Hayır, tamamen değil. Eski haline dönmüş olan siyah dikdörtgenin tam merkezinde, sönük bir yıldız hâlâ parlıyordu.

Ama yıldızların hareketi görülmezdi. Orlov su-

lanan gözlerini temizlemek için tekrar göz kırptı. Evet, hareket gerçektir; hayal görmüyordu.

Bir göktaşı mı? Baş Mühendis Vasili Orlov öylesine bir şoktaydı ki, havasız uzayda göktaşı olmayacağını hatırlaması birkaç saniye sürdü.

Sonra birdenbire bulanıp bir ışık çizgisine dönmüştü. Birkaç kalp atışı sonra Jüpiter'in ardında gözden kaybolmuştu. Bu arada Vasili toparlanmış ve tekrar kendine hakim, soğukkanlı bir gözlemci olmuştu.

Cismin yönü için şimdiden iyi bir tahmin yapmıştı. Şüphe yoktu; doğaıca Dünya'ya yönelmişti.

EVE DÖNÜŞ

Bir rüyadan ya da rüyanın içindeki bir rüyadan uyanmış gibiydi. Yıldızlar arasındaki geçit onu insanların dünyasına geri getirmişti, ama bir insan olarak değil.

Ne kadar zamandır yoktu? Bir ömür boyu... Hayır, iki ömür boyu; biri ileri, diğeri geriye doğru. Birleşik Devletler Uzay Aracı Discoverer[^]nin kumandanı ve mürettebatın sağ kalan son üyesi David Bowman olarak, üç milyon yıl önce kurulmuş ve sadece doğru zamanda ve doğru uyarıma göre ayarlanmış dev bir tuzağa yakalanmıştı. İçine düşmüş, bir evrenden diğesine geçmiş, bazılarını artık anladığı bazılarını ise hiçbir zaman anlayamayacağı olağanüstü şeyler görmüştü.

Sonsuz ışık koridorlarından sürekli artan bir hızla geçmiş, sonunda ışık hızım da geçmişti. Bunun olanaksız olduğunu biliyordu; ama artık nasıl yapılabildiğini de biliyordu. Einstein'ın dediği gibi, Yüce Tanrı kurnazdı ama asla kötü niyetli değildi.

Kozmik bir dönüşüm sisteminden -galaksiler arası bir Büyük Merkezi İstasyon'dan- geçmiş ve bilinmeyen güçler tarafından bunun şiddetinden korunarak, kendini dev kırmızı bir yıldızın yanında bulmuştu.

Ölen bir güneşin küçük parlak beyaz dostu

göklerine yükseldiğinde bir güneşin yüzündeki gündeğümü paradoksuna, ardında ateşten bir dalga taşıyan alev alev bir görüntüye tanık olmuştu. Uzak kapsülü onu aşağıdaki cehenneme taşıırken bile korku değil, yalnızca merak duyuyordu...

. .Mantiğın ötesinde, herşeyin tanıdık geldiği güzel bir otel odasına gelmişti. Ancak bunların çoğu gerçek değildi; raflardaki kitaplar sahteydi, yiyecek kaplarında ve buzluaktaki bira kutularında -ünlü markalar olsalar da- tadı ekmek gibi olan aynı yiyecektendi vardı, ama zaten tadını düşünmüyordu bile.

Kozmik bir hayvanat bahçesinde bir parça olduğunu hemen anladı. Kafesi dikkatle, eski televizyon programlarındaki görüntülerden esinlenilerek oluşturulmuştu. Bakıcılarının ne zaman ve hangi şekilde ortaya çıkacaklarını merak ediyordu.

Bu ne kadar aptalca bir beklentiydi! Rüzgarı görmeyi ummak ya da ateşin gerçek şeklini tahmin etmeye çalışmak gibiydi.

Sonra, beden ve ruhun yorgunluğuna yenik düştü. David Bowman son defa uyudu.

Garip bir uykuydu, tamamen bilinçsiz değildi. Ormanda ilerleyen bir sis gibi, bir şey aklına girmişti. Onu sadece hafifçe hissediyordu ve tamamen yüzleşmek kendisini çevresindeki ateşler kadar hızla ve kesin olarak yok ederdi. Sakin in-

celemesinin altında ne umut ne de korku duymadı

O uzun uykudayken bazen rüyasında uyanık olduğunu görüyordu. Yıllar geçmişti; bir defasında bir aynaya bakıyor, gördüğü kırışık yüzün kendisi olduğunu zorlukla anlayabiliyordu. Bedeni hızla çözülüyor, biyolojik saatin kolları asla ulaşamayacakları bir geceyarısına doğru çılgınca dönüyorlardı. Çünkü en son anda Zaman durdu ve geri döndü.

Hafızasının kaynaklarına giriliyor; her şeyi yeniden hatırlayarak geçmişte tekrar yaşıyor, çocukluğuna dönerken bilgi ve deneyimleri akıp gidiyordu. Ama hiçbir şey kaybolmuyordu. Hayatının her anı boyunca gördüğü her şey daha güvenli bir yere aktarılıyordu. Bir David Bowman artık var olmasa da, bir başka David Bowman maddi gereksinimlerin ötesine geçerek ölümsüz olmuştu.

Bir embriyo tanrıydı, henüz doğmaya hazır değildi. Eskiden ne olduğunu bilerek, ama şimdi ne olduğunu bilmeden, çağlar boyu limbo'da* doluşmuştu. Hâlâ değişim halinde, krizalit ile kelebek arasında bir yerdedi. Belki de sadece tırtılla kelebek arasında...

Ve sonra durgunluk bitti; zaman onun küçük dünyasına yeniden girdi. Önünde birdenbire beliren siyah dörtgen taş eski bir dost gibiydi.

Onu Ay'da görmüştü; Jüpiter'in çevresinde do-

limbo- Katolik ilahiyatında, cennetle cehennem arasında bulunan, vaftiz edilmeden ölen çocukların yaşadığı bir yer (ç n)

laşırken rastlamıştı ve bir şekilde atalarının da onu uzun zaman önce gördüklerini biliyordu. Ve hâlâ anlaşılamayan sırları olsa da artık tamamen gizemli değildi; güçlerinin bazılarını artık anlıyordu

Onun tek değil birçok olduğunu anladı ve ölçüm aletleri ne derlerse desinler, büyüklüğü hep aynı, yani gerektiği kadardı.

Kenarlarının matematiksel orantısı olan ikinci dereceden ardışık 1 : 4 : 9 oranı ne kadar da açıktı! Ve bu dizilişin orada, sadece üç boyutta bittiğini sanmak ne büyük saflıktı!

Aklı bu geometrik basitliklere odaklanmışken, o boş dörtgen yıldızlarla doldu. Otel odası -tabii gerçekten var olduysa- yaratıcısının aklında çözümlü gitti ve işte önünde Galaksinin parlak giridabı vardı.

Plastik bir temele oturtulmuş harika, inanılmaz derecede ayrıntılı bir maket gibiydi. Ama bu gerçeğin ta kendisiydi ve şimdi onu görmekten öte, tüm duyulanyla daha iyi kavıyordu. İstese, dikkatini yüz milyar yıldızdan tek birine verebilirdi.

İşte buradaydı, galaksinin çekirdeğinin küllenmiş ateşleri ile çemberin yalnız ve dağınık gözcü yıldızlarının arasında, güneşlerden oluşan bu büyük ırmakta yüzüyordu. Ve orada, gökyüzündeki bu kanyonun, tüm yıldızlardan yoksun bu karanlık, yılankavi şeridin uzak tarafında da kökeni vardı. Yalnızca çok uzaklardaki ateş sislerinin pa-

altısının kenarlarını aydınlatmasıyla görülebilen bu şekilsiz kaosun yaratılıştaki kullanılmayan bir madde, henüz başlamamış evrimlerin hammaddesi olduğunu biliyordu. Zaman burada henüz başlamamıştı; şimdi yanan güneşler çoktan ölmüş olana dek ışık ve hayat bu boşluğu tekrar şekillendirmeyecekti.

Onu bir defa bilmeden geçmişti; şimdi çok daha hazır, ama kendisini yönlendiren gücü hâlâ bilmeden bir defa daha geçmeliydi...

Galaksi, onun koyduğu zihinsel çerçeveden taştı; yıldızlar ve nebular sonsuz gibi gelen bir hızla önünden aktılar. Hayalet güneşler patlayıp geri düştüler, o da çekirdeklerinin içinden bir gölge gibi kayıp geçti.

Yıldızlar zayıflıyor, Samanyolu'nun parıltısı hafifleyip o bildiği -ve belki birgün tekrar bileceği- görkemli soluk hayaletine dönüşüyordu. İnsanların gerçek kabul ettiği uzaya geri dönmüştü, birkaç saniye ya da birkaç yüzyıl önce bıraktığı noktaya.

Dış dünyadan sayısız uyarımlarla dolu o eski varoluşundan çok daha yoğun bir bilinçle, çevresindeki herşeyi çok iyi algılıyordu. İstediklerine konsantre olabilir, zaman ve mekanın temel, tanecekli yapısını bulana dek tüm ayrıntılarını inceleyebilirdi. Onun ötesinde ise sadece kaos vardı.

Nasıl olduğunu bilmiyordu, ama hareket edebiliyordu Bir bedeni varken biliyor muydu san-

ki? Beyinden organlara giden komut zinciri, üzerinde hiç kafa yormadığı bir esrardı.

Sadece istemesiyle, yakındaki bir yıldızın tayfı mavileşti; tam istediği kadar. Işık hızına yakın bir hızla ona doğru gidiyordu; daha hızlı da gidebilirdi ama acelesi yoktu, hâlâ işlenecek, incelenecek çok bilgi ve... kazanılacak çok şey vardı. Şu andaki hedefinin bu olduğunu biliyordu ama bunun zamanla belli olacak olandan daha büyük bir planın sadece bir parçası olduğunu da biliyordu.

Ardında hızla küçülen evrenler arası kapıyla ya da ilkel uzay araçlarıyla çevresinde toplanmış meraklı varlıklarla hiç ilgilenmedi. Bunlar anılarının bir parçasıydı ama şimdi daha güçlü anılar bir daha göreceğini hiç sanmadığı evine, Dünya'-ya çağırıyorlardı onu.

Bir çok ses duyuyordu, sürekli yükseliyorlardı. Dünya'nın kendisi de, Güneş'in geniş halesinde neredeyse kaybolmuş bir yıldızdan zayıf bir hilale ve sonunda mavi-beyaz muhteşem bir yuvarlağa dönüştü.

Geldiğini biliyorlardı. Aşağıdaki kalabalık gezegende radar ekranlarında alarmlar çalıyor, dev izleme teleskopları gökyüzünü tarıyorlardı ve bilinen tarih sona ermek üzereydi.

Bin kilometre aşağıda, uyuyan bir ölüm kargosu uyanmış, yörüngesinde hareket ediyordu. Sahip oldukları zayıf enerjinin ona zarar vermesi

imkânsızdı, hatta bu enerji onun işine bile yarayabilirdi.

Devrelerden oluşan labirente girdi ve hızla ölümcül merkeze doğru ilerledi. Devrelerdeki yolların bir çoğu önemsizdi; koruma için yapılmış çıkmazlardı. Onun için bunlar çocuk oyuncağıydı, hepsi kolayca çözülebilirdi.

Artık son bir engel kalmıştı; iki bağlantıyı ayıran basit ama etkili bir mekanik düzenek. Onlar kapatılana kadar son aşamayı başlatacak enerji olmayacaktı.

İstedi ve ilk defa başarısızlığı ve düş kırıklığını yaşadı. Birkaç gramlık mikrodevreler birleşmemişti. Hâlâ saf enerjiden oluşan bir yaratıktı; henüz maddi dünyaya dokunamıyordu. Ama bunun basit bir çözümü vardı.

Hâlâ öğreneceği çok şey vardı. Düzeneğe uyguladığı güç öyle yüksekti ki, bobini neredeyse, harekete geçirici mekanizmayı çalıştıramadan eritiyordu.

Saliseler yavaş yavaş geçti. Patlayıcı merceklerin enerjilerini yoğunlaştırmasını gözlemek ilginçti. Tıpkı barut yüklü bir trene küçük bir kibrit atmak gibi, sonra da...

Megatonlar sessiz bir patlamayla çiçek gibi açılarak uyuyan Dünya'nın yarısına kısa, sahte bir şafak oluşturdular. Alevlerden yükselen bir anka kuşu gibi ihtiyacı olanı alarak gerisini yok etti. Aşağıda, gezegeni birçok tehlikeden koruyan at-

mosferin koruyucu tabakası radyasyonun en tehlikeli kısmını emdi. Ama bazı şanssız insanlar ve hayvanlar bir daha asla göremeyeceklerdi.

Patlamadan sonra Dünya'nın sanki dili tutuldu. Birdenbire genişleyen iyonosferin yansıtmasıyla, orta ve kısa dalgalarındaki sesler tamamen sustu. Gezegeni saran görünmez ve yavaşça eriyen aynadan sadece mikrodalgalar sızıyordu ve bunların çoğu da anlayamayacağı kadar zayıftılar. Yüksek güçlü birkaç radar hâlâ ona yönelikti, ama bunun bir önemi yoktu. Onları kolayca durdurabilecek olmasına rağmen bununla uğraşmadı. Yoluna başka bombalar çıkarsa, onları da umursamayacaktı. Şu an için ihtiyacı olan tüm enerjiyi almıştı.

Ve şimdi dev spiraller çizerek, çocukluğunun yitik manzaralarına iniyordu.

31

DISNEYVILLE

"Yüzyıl sonu" filozoflarından biri, insanların mutluluğuna Walter Elias Disney'in tarihteki tüm din öğreticilerinden daha çok katkısı olduğunu söylemiş ve bu nedenle çok eleştirilmişti. Bugün, sanatçının ölümünden yarım yüzyıl sonra, düşleri Florida'da hâlâ yaşıyordu.

Yarının Deneysel Prototip Topluluğu, 1980'lerin başlarında açıldığında yeni teknoloji ve hayat tarzlarının sergilendiği bir yer gibiydi. Ama YDPT'nin ancak o büyük arazinin içinde gerçek, canlı bir kasaba ve orayı kendine yurt edinmiş insanlar olduğunda amacına ulaşacağını kurucusu da fark etmişti. Bu süreç yüzyılın sonuna kadar sürmüştü; artık bölgede yirmi bin kişi yaşıyordu ve adı da kaçınılmaz olarak Disneyville olmuştu.

Buraya ancak WED avukatlarının onayım aldıktan sonra taşınabiliyordu. Bu yüzden yaş ortalamasının Birleşik Devletler topluluğu içinde en yüksek olması ya da Dünya'daki en gelişmiş sağlık hizmetlerinin bulunması şaşırtıcı değildi. Hatta bazıları başka bir yerde yapılamazdı, düşünülemezdi bile.

Dairenin tasarımında bir hastane odasına benzememesine özen gösterilmişti ve sadece birkaç

sıradışı ayrıntı bunu bozuyordu. Yatak diz yüksekliğine anca geliyordu, böylece düşme tehlikesi en aza indirilmişti. Ama hemşirelerin rahatlığı için yükseltilebilip katlanabiliyordu. Banyo küveti gömmeydi ve hem içinde oturacak yeri hem de yaşlı ve güçsüzlerin rahatça girip çıkabilmesi için tutamakları vardı. Yerler kalın bir halıyla kaplanmıştı; kaymalara neden olabilecek küçük halılar ya da yaralanmalara yol açabilecek sivri köşeler yoktu. Diğer ayrıntılar daha az belirgindi ve TV kamerası öyle iyi gizlenmişti ki hiç kimse farkına bile varamazdı.

Birkaç kişisel değişiklik vardı; bir köşede bir yığın eski kitap ve New York Times'ın basılmış son sayılarından birinin BİRLEŞİK DEVLETLER UZAY ARACI JÜPİTER'E DOĞRU YOLA ÇIKTI başlıklı, çerçevelemiş ön sayfası. Bunun yanında iki fotoğraf duruyordu; birinde genç bir delikanlı, diğerinde astronot üniforması giymiş daha yaşlı bir adam vardı.

TV ekranındaki aile komedisini izleyen zayıf, kır saçlı kadın yetmişinde bile değildi ama daha yaşlı görünüyordu. Arada bir ekrandaki esprilere kıkırdıyor, ama sanki bir konuk bekliyormuş gibi sürekli kapıya bakıyordu. Bunu yaparken de sandalyesinin yanına dayalı duran bastonunu daha sıkı kavıyordu.

Ama kapı sonunda açıldığında, o televizyona dalmıştı. Bir kabahati varmış gibi etrafa bakınır-

ken üniformalı bir hemşire küçük servis masasıyla odaya girdi.

Hemşire "Öğle yemeği vakti Jessie" diye seslendi. "Bugün seveceğin bir şey var."

"Yemek istemem".

"Kendini çok daha iyi hissetmeni sağlayacak."

"Ne olduğunu söyleyene kadar yemeyeceğim."

"Niye yemiyorsun?"

"Aç değilim. Sen hiç acıkır mısın?" diye de kurnazca ekledi.

Robot servis masası, sandalyenin yanına gelince durdu ve kapaklar açılınca tabaklar çıktı. Bunlar olurken hemşire hiçbir şeye dokunmadı, masanın kontrollerine bile. Yüzünde donuk bir gülüşle öylece duruyor, zorlu hastasına bakıyordu.

Elli metre ötedeki izleme odasında, tıp teknisyeni, doktora "Şimdi iyi bak" dedi.

Jessie'nin eğri büğrü eli bastonu kaldırdı ve şaşırtıcı bir hızla, kısa bir yay çizerek hemşirenin bacaklarına doğru savurdu.

Hemşire hiçbir şey fark etmedi, hatta baston içinden geçerken bile. Onun yerine, yatıştırıcı bir sesle "Çok hoş görünüyor değil mi? Hepsini bitir hayatım." dedi.

Jessie'nin yüzüne kurnaz bir gülümseme yayıldı ama söylenenlere uydu. Hemen iştahla yemeye başladı.

Teknisyen "Gördün değil mi?" dedi. "Ne olup bittiğini çok iyi biliyor. Çoğu zaman göründü-

günden çok daha akıllı"

"O ilk mi?"

"Evet Başka herkes onun gerçekten yemeklerini getiren Hemşire Williams olduğuna inanıyor."

"Bunun önemli olduğunu sanmıyorum. Bizi alt ettiği için ne kadar memnun baksana. Yemeğini yiyor, programın amacı da bu. Ama hemşireleri uyarmalıyız. Yalnızca Williams'ı değil, hepsini."

"Neden? Oh tabii... Bir dahaki sefere hologram olmayabilir ve sonra yaralı personelin açacağı davaları düşün."

32

CRYSTAL SPREVG

Crystal Spring'e Louisiana'dan taşınan Kızilderililer ve Cajun göçmenleri, buranın dipsiz olduğunu söylerlerdi. Elbette bu safsataydı, şüphesiz kendileri bile buna inanmıyorlardı. Sadece bir maske takıp birkaç kulaç yüzmek yeterliydi ve işte çevresinde ince yeşil otlann dalgalandığı inanılmaz derecede berrak suyun aktığı mağara orada açıkça görülebilirdi. Ve içerden bakan Cana-var'ın gözleri.

Yan yana iki karanlık halka. Hiç kıpırdamıyorlardı ama başka ne olabilirlerdi ki? O gizli varlık her yüzüşe heyecan katıyordu. Günün birinde

Canavar ininden fırlayacak, av ararken balıklan ürkütüp kaçıracaktı. Bobby ve David yüz metre aşağıdaki, yosunların arasında yarı gömülü duran unutulmuş ve şüphesiz çalıntı bisikletten daha tehlikeli olmayan bir şeyin gömülü olduğunu asla kabul etmeyeceklerdi.

Olta ve kurşunla ölçüp emin olmalarına rağmen o kadar derin olduğuna inanmak zordu. Daha eski ve usta dalıcı olan Bobby yolun belki onda birini gitmiş ve dibin hâlâ eskisi kadar uzak göründüğünü söylemişti.

Ama Crystal Spring artık sırlarını açıklamak üzereydi; bölgedeki tarihçilerin küçümsemesine rağmen Güneyli hazinesi efsanesi belki de doğruduydu. En azından son zamanlardaki suçlardan sonra oraya atılmış birkaç silah bularak -her zaman mükemmel bir yol- polis şefinin gözüne girebilirlerdi.

Bobby'nin garajdaki hurda yığnında bulduğu küçük hava kompresörünü çalıştırmakta ilk önce biraz zorlansalar da artık tıkr tıkr işliyordu. Birkaç saniyede bir tekleyip mavi bir duman bulutu çıkarıyor ama bu durmasına neden olmuyordu. Bobby "Dursa bile" diyordu "Ne olur ki? Sualtı Ti-yatrosu'ndaki kızlar hava hortumlan olmadan elli metre yüzebiliyorlarsa biz de yapabiliriz. Tamamen güvenli."

Dave bir an, öyleyse neden Annem'e ne yaptığımızı söylemedik ve neden Babam bir sonraki

mekiğin fırlatılması için Cape'e gidene kadar bekledik, diye düşündü. Ama aslında içinde hiç şüphe yoktu; Bobby her zaman en doğrusunu bilirdi. On yedi yaşında olmak ve her şeyi bilmek harika olmalı. Yine de o aptal Betty Schultz ile o kadar zaman geçirmemesini diledi. Tamam, çok güzeldi; ama lanet olsun, bir kızdı o! Bu sabah onu başlarından savmaları çok zor olmuştu.

Dave kobay olarak kullanılmaya alışkındı; küçük kardeşler bunun için vardı. Maskesini ayarladı, paletlerini taktı ve yavaşça kristale benzeyen suya girdi.

Bobby, ucuna bir dalgıç tüpü ağızlığı yapıştırdıktan hava hortumunu ona uzattı. Dave bir nefes aldı ve yüzünü ekşitti. "Tadı berbat."

"Alışsın. Haydi dal ama şu çıkıntıdan derine değil. Fazla hava harcamamak için basınç valfini orada ayarlamaya başlayacağım. Hortumu çektiğimde yukarı çık."

Dave yavaşça yüzeyin altına, harikalar diyarına indi. Sakin, tek renkli bir dünyaydı, Keys'in mercan kayalıklarından çok farklıydı. Hayatın -hayvan ve bitki- kendisini gökkuşağının tüm tonlarıyla gösterdiği sualtı dünyasının cıvıltılı renklerinin hiçbiri yoktu. Burada yalnızca mavi ve yeşilin nefis tonları vardı ve balıklar da balığa benziyordu, kelebeklere değil. Hortumu peşinden sürükleyip, gerek duydu-

ğunda kabarcıklarından içmek için durarak yavaşça aşağı indi. Çıkıntıya -aslında bir ağaç gövdesiydi ama yosunlarla öylesine kaplanmıştı ki ne olduğu anlaşılmıyordu- vardığında oturup çevresine baktı.

Kaynağın arkasında, en az yüz metre uzaktaki taşmış kraterin uzak kenarındaki yeşil yamaçları görebiliyordu. Etrafta fazla balık yoktu ama küçük bir sürü, yukarıdan süzülen güneş ışığı altında bir gümüş para yağmuru gibi geçip gitti.

Kaynak sularının denize yolculuklarına başladıkları yerde, her zamanki gibi eski bir dost da vardı. Küçük bir timsah (Bobby bir defasında neşeyle "Ama yeterince büyük" demişti, "Benden daha iri") hiçbir yere tutunmadan dikey olarak duruyordu. Sadece burnu yüzeyden yukarıdaydı. Onu hiç rahatsız etmemişlerdi, o da onları.

Hava hortumu sabırsızca çekildi. Dave çıkacağına sevinmişti; daha önce ulaşamadıkları bu derinlikte suyun ne kadar soğuk olabileceğini tahmin etmemişti ve ayrıca kendisini çok kötü hissediyordu. Ama sıcak günışığı onu kendine getirdi.

Bobby coşkuyla "Zor değil" dedi. "Sadece valfi aç ki basınç göstergesi kırmızı çizginin altına inmesin."

"Ne kadar derine ineceksin?"

"Canım sonuna kadar gitmek istiyor."

Dave bunu ciddiye almadı; ikisi de derinlik sar-

hoşluğu ve vurgun'un ne olduğunu biliyorlardı. Zaten eski bahçe hortumu da sadece otuz metreydi. İlk deney için fazlaydı bile.

Sevgili abisi yeni mücadeleye girerken, onu daha önce de defalarca yaptığı gibi gıpta ve hayranlıkla izledi. Bobby çevresindeki balıklar kadar rahatça yüzerek o mavi, gizemli evrene doğru indi. Bir ara yukarı dönüp hortuma doğru kuvvetle işaret ederek, daha fazla hava akımına ihtiyacı olduğunu gösterdi.

Birdenbire bastırılan şiddetli baş ağrısına rağmen Dave görevini hatırladı. Eski kompresöre koştu ve kontrol valfini ölümcül olan son derece getirdi; milyonda elli karbonmonoksit.

Bobby'yi son gördüğünde güvenle dalan, üzerine güneş ışığı vuran o figür ondan sonsuza dek uzaklaşıyordu. Cenaze evindeki balmumundan heykel bir yabancıydı, Robert Bowman'la ilgisi yoktu.

33

BETTY

Neden huzursuz bir hayalet gibi buraya, eski acı sahnesine dönmüştü? Hiç bir fikri yoktu; hatta Crystal Spring'in yuvarlak gözü aşağıdaki ormandan kendisine bakana kadar nereye gittiğinin bile farkında değildi.

Dünyanın efendisiydi, ama yıllardır tatmadığı boğucu bir acıyla eziliyordu. Zaman bir defa daha acıyı dindirmişti, ama zümrüt aynanın önünde, sadece çevredeki İspanyol yosunuyla kaplı çamların yansımaları görerek ağlaması sanki dün gibiydi. Ne oluyordu ona?

Ve şimdi de, sanki hafif bir akıntıya kapılmışçasına, ama hâlâ kendi iradesi dışında, kuzeye, başkente doğru sürükleniyordu. Bir şey arıyordu ve bulana kadar ne olduğunu bilemeyecekti.

Hiç kimse ve hiç bir alet geçişini fark etmedi. Artık enerjisini boşa harcamıyordu. Kaybettiği ancak unutmadığı kol ve bacaklarına hakim olduğu gibi, enerjisine de hakim olmayı öğrenmişti. Yıkılmaz kubbelerin içine bir sis gibi çöktü, sonunda kendini saklanmış milyarlarca anı ve parıltıyan, göz kamaştırıcı elektronik düşünce ağları arasında buldu.

Bu iş bir nükleer bombanın ateşlenmesinden daha karmaşıktı ve yapması da biraz daha uzun sürdü. Aradığı bilgiyi bulmadan önce küçük bir hata yaptı; ama düzeltmekle uğraşmadı. Bir ay sonra isimleri F ile başlayan Florida'lı üç yüz vergi mükellefi 1 dolarlık çekler aldıklarında kimse bunun nedenini anlamadı. Durumu düzeltmek bu ekstra ödemeden kat kat fazlasına mal oldu ve şaşkına dönen bilgisayar mühendisleri suçu bir kozmik ışın seline attılar. Bu pek de yanlış sayılmazdı.

Saniyenin milyonda biri kadar bir sürede Tallahassee'den Tampa'daki 634 South Magnolia Caddesi'ne gitmişti. Adres hâlâ aynıydı; aramakla zaman kaybetmesi gerekmemişti.

Ama zaten, bulduğu ana kadar, aramayı da düşünmemişti.

Betty Fernandez (kızlık soyadı Schultz) üç doğum ve iki kürtajdan sonra bile hâlâ güzel bir kadındı. Şu anda çok da düşünceliydi; acı tatlı anılarını hatırlatan bir TV programı izliyordu.

Özel bir haber bülteniydi. Leonor'un Jüpiter'in uydularından sinyal verdiği uyarısıyla başlayıp, son on iki saatteki esrarengiz olaylardan söz ediyordu. Bir şey Dünya'ya yaklaşıyordu; bir şey sorumluluğunu hiç kimsenin üstlenmediği bir nükleer bombayı zararsızca patlatmıştı. Hepsi buydu, ama yeter de artardı bile.

Haberciler Ay'da TMA-l'in keşfinin artık gizli olmayan tüm eski video bantlarını -ve bazıları gerçekten de bantlı- taramışlardı. Tektaş'ın ay şafağında belirip mesajını Jüpiter'e yolladığında çıkan o ürkütücü radyo sesini en az ellinci defa dinledi. Ve bir defa daha bildik sahneleri izleyip Discoverydeki röportajları dinledi.

Neden izliyordu? Hepsi .evdeki arşivlerde bir yerlerde vardı (ama Jose oralardayken asla izlemezdi). Belki de yeni bir önemli haber bekliyordu; geçmişin duygularını hâlâ ne kadar etkilediğini kendine bile itiraf etmekten hoşlanmıyordu.

Ve beklediği gibi, Dave oradaydı. Neredeyse her kelimesini bildiği eski bir BBC röportajıydı. HAL'dan söz ediyor, bilgisayarın öz-bilinci olup olmadığına karar vermeye çalışıyordu.

Ne kadar da genç görünüyordu. Uğursuz Discovery'nin o son silik görüntülerinden ne kadar farklıydı! Ve hatırladığı kadarıyla Bobby'ye ne kadar benziyordu.

Gözleri yaşarmıştı ki görüntü kaymaya başladı. Hayır... Ya televizyonda ya da kanalda bir anza vardı Hem görüntü hem ses gidip geliyordu.

Dave'in dudakları kıpırdıyor ama o hiçbir şey duyamıyordu. Sonra yüzü çözülür gibi oklu, renkli parçalara ayrıldı. Tekrar düzeldi, yine silindi ve bir defa daha düzeldi. Ama hâlâ ses yoktu.

Neden bu resmi koymuşlardı? Bunda Dave bir erkek değil, onu ilk tanıdığı zamanki kadar bir çocuktü. Sanki zaman girdabının ötesinde onu görebiliyormuş gibi ekrandan dışarı bakıyordu.

Gülümsedi; dudakları kıpırdadı.

"Merhaba Betty" dedi.

Sözcükleri oluşturup ses devrelerindeki akımlara aktarmak zor değildi. Esas zor olan düşünce-lerini insan beyninin donuk temposuna uyacak kadar yavaşlatmaktı. Ve bir yanıt almak için son- suza dek beklemek...

Betty Fernandez güçlüydü ve zekiydi de. Yıllardır bir ev kadını olmasına rağmen elektronik araç onarımı eğitimini unutmamıştı. Bu, aracın

sayısız uyarım mucizesinden biriydi; şimdilik kabul edecek, ayrıntılarıyla daha sonra uğraşacaktı.

"Dave" diye yanıtladı. "Dave, gerçekten sen misin?"

Ekrandaki görüntü, donuk bir sesle "Emin değilim" diye yanıtladı. "Ama Dave Bowman'ı ve onunla ilgili her şeyi hatırlıyorum."

"O öldü mü?"

"Bedeni evet. Ama bunun bir önemi yok artık. Dave Bowman gerçekte her ne idiye, şimdi o benim bir parçam."

Betty istavroz çıkardı; bunu Jose'den öğrenmişti ve fısıldadı:

"Yani sen bir ruh musun?"

"Daha iyi bir sözcük bilmiyoam."

"Neden döndün?"

Ah Betty... Neden sahi! Keşke sen bana söylesen.

Ama kendisi bir yanıt biliyordu, zaten televizyonda görünüyordu. Beden ve aklın ayrılığı henüz tamamlanmaktan çok uzaktı ve şu anda oluşan seks görüntülerini en hoşgörülü kablolu kanallar bile yayınlamazlardı.

Betty bazen gülerek, bazen şaşırarak bir süre seyretti. Sonra yüzünü çevirdi; utançtan değil, kaybolmuş zevklerin üzüntüsünden.

"Dernek ki melekler hakkında söyledikleri" dedi "doğru değilmiş."

Ben bir melek miyim, diye düşündü. Ama en

azından ızdırap dalgaları ve geçmişiyile buluşma arzusu ile geldiği burada ne işi olduğunu anlamıştı. Bildiği en güçlü duygu Betty'e olan tutkusuydu; acı ve suçluluk öğeleri bu tutkuyu sadece güçlendiriyordu.

Ona Bobby'den daha iyi bir sevgili olup olmadığını hiç söylememişti; Dave de büyüü bozabilecek olan bu soruyu hiç sormamıştı. Ortak bir hayali paylaşmışlar (ve ne kadar da gençti; cenzeden sadece iki yıl sonra, henüz on yedi yaşındaydı) birbirlerinin kollarında aynı yaraya ilaç aramışlardı.

Elbette bu devam edemezdi, ama bu deneyim onu tamamen değiştirmişti. On yıldan uzun bir süre tüm erotik fantezileri Betty ile ilgili olmuştu; asla onunla karşılaştıracak bir kadın bulamamış, uzun zaman önce de hiç bulamayacağını anlamıştı Başka hiç kimse aynı hayalet tarafından büyülenmemişti.

İhtiras görüntüleri ekrandan silindi; Leonotfun lo üzerinde bir görüntüsünü veren normal program bir an için araya girdi. Sonra Dave Bowman'ın yüzü tekrar belirdi. Hatlan sürekli değişiyordu, kontrolü kaybediyor gibiydi. Bazen sadece on yaşında görünüyordu -sonra yirmi ya da otuz-sonra inanılmaz bir şekilde, kınşık hatlarıyla bir zamanlar tanıdığı adamın ancak komik bir taklidi olabilecek buruş buruş bir mumya.

"Gitmeden önce bir sorum daha var. Carlos;

her zaman onun Jose'nin oğlu olduğunu söyledin ve hep merak ettim. Gerçek neydi?"

Betty Fernandez bir zamanlar sevdiği delikanlının gözlerine son bir defa uzun uzun baktı (yine on sekizindeydi ve Betty bir an için sadece yüzünü değil tüm bedenini görebilmeyi diledi J

"Senin oğlundu David" diye fısıldadı.

Görüntü kayboldu, normal yayın tekrar başladı. Bir saat kadar sonra Jose Fernandez odaya sessizce girdiğinde Betty hâlâ ekrana bakıyordu.

Onu ensesinden öptüğünde arkasına dönmedi.

"Buna inanmayacaksın Jose."

"Yine de söyle."

"Az önce bir hayalete yalan söyledim."

34

VEDA

Amerikan Havacılık ve Uzay Yolculuğu Enstitüsü, 'UFO'lann Elli Yılı' adlı tartışmalara yol açan özeti 1997'de yayınladığında birçok eleştirmen tanımlanamayan uçan cisimlerin yüzyıllardır görüldüğünü ve Kenneth Arnold'un 1947 'Uçan Daire' görüşünün daha önce sayısız defalar tekrarlandığını belirtmişlerdi. Tarihin başlangıcından beri insanlar gökyüzünde garip şeyler görmüşlerdi ama yirminci yüzyılın ortalarına dek UFO'lar pek ilgi çekmeyen olaylardı. O tarihten sonra ise

toplum ve bilimin ilgi odağı ve dinsel inanç denilebilecek fikirlerin kaynağı oldular.

Nedeni çok uzaklarda değildi; dev roketin bulunması ve Uzay Çağının başlaması insanların aklını başka dünyalara yöneltmişti. İnsan ırkının yakında doğduğu gezegeni terk edebileceğinin fark edilmesi kaçınılmaz soruları gündeme getirdi Herkes nerede ve biz ne zaman ziyaretçi bekleyebiliriz? Ayrıca pek sık sözü edilmese de, yıldızlardan gelecek yardımsever yaratıkların insanlığı kendi açtığı yaralarından kurtarması ve gelecekteki felaketlerden kurtarması umudu da vardı.

Böylesine yoğun bir ihtiyacın çok çabuk karşılanacağını her psikoloji öğrencisi tahmin edebilirdi. Yirminci yüzyılın ikinci yarısında dünyanın her yerinde binlerce defa uzay aracı görüldüğü belirtildi. Üstelik yüzlerce defa 'yakından görme', yani başka dünyalardan gelen ziyaretçilerle karşılaşma da bildirilmişti. Bunların çoğu semavi yolculuklar, kaçırılmalar, hatta uzayda balayları ile süslenmişti. Bunların yalan ya da sanrı olduğunun tekrar tekrar kanıtlanması bile inananları vazgeçirmedi. Kendisine Ay'ın diğer yüzünde şehirler gösterilen adamlar, Orbiter araştırmaları ve Apolto *6çuşları hiçbir yapı olmadığını ortaya çıkardığında bile inanırlıklarını fazla yitirmediler. Venüslülerle evlenen hanımlara da gezegenin maalesef erimiş kurşundan daha sıcak olduğu ispatlandığında bile hâlâ inanılıyordu.

AIAA raporunu yayınladığında saygın bilim adamlarının hiçbirisi -eskiden bu düşünceyi benimsemiş olanlar bile- UFO'ların dünya dışı hayat ya da zekayla bir ilgisi olduğuna inanmıyorlardı. Tabii ki bunu ispatlamak olanaksızdı; son bin yıldaki onca olayın herhangi biri gerçek olabilirdi. Ama yıllar geçip de tüm uzayı tarayan uydu kameraları ve radarlar hiçbir somut delil bulamayınca halkın konuya ilgisi kayboldu. İnananlar ise tabii ki yılmadılar, çoğunlukla açıklanmış ya da yalanlanmış eski raporları süsleyip tekrar ortaya çıkaran düzenli yayınlar ve kitaplarıyla aynı yolda devam ettiler.

Sonunda Tycho tektaşının (TMA-1) keşfi açıklandığında, "Ben demiştim'ler bir koroya dönüştü. Yalnızca üç milyon yıl önce Ay'a -büyük olasılıkla Dünya'ya da- gelen ziyaretçiler olduğu artık inkar edilemezdi. Bir anda gökyüzünü tekrar UFO'lar istila etti; ama yine de uzayda bir kalemde daha büyük olan her şeyin yerini belirleye-bilen uç bağımsız izleme sistemi hâlâ bir şey bulamıyordu.

Bildirilen olay sayısı bu defa daha çabuk olarak 'gürültü seviyesi'ne indi. Gökyüzünde sürekli olan sayısız astronomik, meteorolojik ve havacılıkla ilgili olayın sonunda beklenecek -rakam buydu

Ama şimdi tekrar başlamıştı. Bu defa hata yoktu; kaynak resmiydi. Gerçek bir UFO Dünya'ya

yaklaşıyordu.

Leonoi'dan gelen uyandan birkaç dakika sonra, UFO'nun görüldüğü yolunda haberler alınmıştı Yorkshire kırlarında buldoğunu gezdiren emekli bir borsacının yanına disk şeklinde bir araç inip de içindeki -benekli kulakları dışında tıpkı insana benzeyen- varlık Downing Cadde-si'nin yerini sormuş, o da çok şaşırmıştı. Adam öylesine şok olmuştu ki sadece bastonuyla Whi-tehall yönünü işaret edebilmişti. Buldoğun artık yemeğini yememesi de bu karşılaşmanın kanıtı sayılıyordu.

Borsacı geçmişte hiçbir akıl hastalığı geçirmemişti, ama ona inananlar bile bir sonraki haberi kabullenmekte zorlandılar. Bu seferki geleneksel işini yapan bir Bask çobanıydı. Sınır polisi sanıp korktuğu kişilerin delici bakışları olan pelerinli iki adam olduklarını görünce rahatlamıştı. Adamlar Birleşmiş Milletler Binası'nın yerini soruyorlardı

Bilinen hiçbir dille akrabalığı bulunmayan ve son derece zor olan Bask dilini mükemmel konuşuyorlardı. Coğrafya bilgileri yetersiz olsa da uzaylı ziyaretçilerin çok iyi dil uzmanları oldukları belliydi.

Bunun gibi sayısız olay vardı. Uzaylılarla görüştüğünü iddia edenlerin çok azı gerçekten yalancı ya da deliydi; çoğu hikayelerine içtenlikle inanıyor, hipnoz altında bile bu inançlarını koru-

yorlardı. Bazıları ise şaka ya da inanılmaz kazaların kurbanıydılar; tıpkı ünlü bir bilimkurgu film yapımcısının kırk yıl önce Tunus Çölü'nde bıraktığı maketleri bulan şanssız, amatör arkeologlar gibi.

Ancak bir insan yalnızca başlangıçta -ve en sonunda- onun varoluşunun tam anlamıyla farkına varıyordu; bu da o öyle istediği içindi.

Dünya onundu, sınırsızca ve istediği gibi araştırıp inceleyebilirdi. Hiçbir duvar onu dışarıda tutamazdı, hiçbir sır onun duyularından saklanamazdı. Önceleri, o eski varlığında hiç görmediği yerlere giderek sadece eski heveslerini giderdiğini sandı. Ama kısa sürede dünya üzerindeki şimşek gibi gezintisinin daha derin bir amacı olduğunu anladı.

insan ilişkilerinin her halini görerek, bir inceleme için ustaca kullanılıyordu. Kontrol o kadar hafifti ki zorlukla fark ediyordu. Tasmanın ucundaki bir av köpeği gibiydi, dolaşmasına izin veriliyordu ama efendisinin kesin emirlerine de uymak zorundaydı.

Piramitler, Büyük Kanyon, Everest'in ay ışığında yıkanan karları; bunlar kendi seçimleriydi. Bazı sanat galerileri ve konser salonları da öyle. Yine de elinde olsa Ring'e baştan sona katlanmazdı.

Ayrıca bu kadar çok fabrikayı, hapishaneyi,

hastaneyi, Asya'da küçük pis bir savaşı, bir koşu meydanını, Beverly Hills'deki kalabalık bir seks partisini, Beyaz Saray'daki Oval Odayı, Kremlin arşivlerini, Vatikan Kütüphanesini, Mekke'de Ka-be'deki kutsal Siyah Taş'ı ve daha birçok yeri görmezdi.

Tam olarak hatırlayamadığı deneyimler de vardı; sanki sansürlenmişlerdi ya da koruyucu bir melek onlardan koruyordu onu. Örneğin:

Olduvai Gorge'daki Leakey Anıtsal Müzesi'nde ne işi vardı? İnsanın kökeniyle H. Sapiens türünün herhangi bir zeki üyesinden daha fazla ilgilenmezdi ve fosiller ona hiçbir şey ifade etmiyordu. Ancak teşhir bölmelerinde taç mücevherleri gibi korunan ünlü kafatasları hafızasında tuhaf yankılar, açıklayamadığı bir heyecan uyandırmıştı. Daha önce yaşadıklarından çok daha güçlü bir déjà vu duygusu vardı; bu yeri biliyor olmalıydı, ama birşeyler yanlıştı. İnsanın yıllar sonra döndüğü bir evde tüm eşyaların değiştiğini, duvarların yıkıldığını, hatta merdivenlerin bile baştan yapıldığını görmesi gibiydi.

Açık, tehlikeli bir alandı, kuru ve sıcaktan kavalmış. Üç milyon yıl öncesinin bereketli vadileri ve onlarda yaşayan sayısız çevik otçullar neredelerdi?

Üç milyon yıl. Bunu nereden bilmişti?

Soruyu sorduğu yankılanan sessizlikten yanıt gelmedi. Ama sonra tanıdık siyah bir dörtgen

şeklinin bir defa daha önünde belirmediğini gördü. Yaklaştı ve derinliklerinde gölgeli bir görüntü oluştu, bir mürekkep birikintisindeki yansıma gibi.

Kıllı, basık alnın altından bakan üzgün ve şaşkın gözler, asla göremeyecekleri bir geleceğe bakıyorlardı. Çünkü zaman nehrinin yüz bin nesil ötesinde, o gelecek kendisiydi.

Tarih orada başlamıştı; en azından bunu anlamıştı. Ama sırlar kendisinden nasıl -ve en önemlisi neden- hâlâ saklanıyordu?

Ama son bir görev vardı ve bu en zoruydu. Hâlâ onu sonuna dek götürebilecek kadar insandı.

Nöbetçi hemşire TV monitörünü yaşlı kadına doğru zımlayarak kendi kendine, peki şimdi ne yapıyor, diye sordu. Bir sürü numara denedi, ama Tanrı aşkına, işitme cihazıyla konuştuğunu ilk defa görüyorum. Acaba ne diyor?

Mikrofonlar söylediklerini alacak kadar hassas değillerdi, ama bunun hiç önemi yoktu. Jessie Bowman çok ender olarak bu kadar sakin ve rahat görünmüştü. Gözleri kapalıydı; ama yüzünde sanki meleksi bir tebessüm vardı ve dudaklarından hâlâ fısıltılar dökülüyordu.

Hemşire bundan sonra unutmak için çok uğraşacağı bir şey gördü, çünkü rapor ederse hemşirelik mesleğinden atılırdı. Başucu komi dininin üzerindeki tarak beceriksiz, görünmeyen par-

maklarla kaldırılıyormuş gibi kendi kendine yavaşça ve sallanarak havalandı.

ilk seferinde ıskaladı; sonra belirgin şekilde zorlanarak uzun gümüş telleri ayırmaya başladı, arada bir bir düğümü açmak için duraksıyordu.

Jessie Bowman artık konuşmuyordu, ama gülümsemeye devam ediyordu. Tarak artık anı, belirsiz sarsılmalar olmadan, daha rahat hareket ediyordu.

Hemşire bunun ne kadar sürdüğünden emin olamadı. Tarak komidinin üzerine nazikçe bırakılana kadar uğradığı şoktan kurtulamadı.

On yaşındaki Dave Bowman hep nefret ettiği, ama annesinin sevdiği işini bitirmişti. Ve artık yaşı olmayan bir David Bowman da katı madde üzerinde ilk kontrolünü elde etmişti.

Hemşire sonunda araştırmaya geldiğinde Jessie Bowman hâlâ gülümsüyordu. Acele etmeye çekinmişti ama zaten fark etmezdi.

35 TEDAVİ

Uzayda milyonlarca kilometre uzaktayken Dünya'daki velvele hiç rahatsız etmiyordu. Leonov ekibi Birleşmiş Milletler'deki tartışmaları, haber yorumcularının teorilerini, UFO görenlerin her zamanki karmakarışık açıklamalarını ilgili,

ama biraz da umursamazca izliyordu. Başka hiçbir şey görmemişlerdi ve bu tartışmalara bir katkısı olamazdı. Zagadka, yani Büyük Birader, her zamanki gibi varlıklarına karşı kayıtsızdı. Aslında bu gerçekten ironik bir durumdu; bir sırrı çözmek için Dünya'dan bunca yolu gelmişlerdi ve görünüşe göre yanıt geride, başlangıç noktasındaydı.

İlk defa olarak ışık hızının yavaşlığına ve Dünya-Jüpiter arasında canlı röportaj yapılmasını olanaksız kılan iki saatlik farka minnet duydular. Buna rağmen Floyd medyadan o kadar çok teklif aldı ki sonunda greve başladı. Her şeyi defalarca anlatmıştı ve söylenecek hiçbir şey kalmamıştı.

Ayrıca hâlâ yapılacak çok iş vardı. Fırlatma penceresi açıldığında hemen yola çıkabilmek için Leonofun bu uzun yolculuğa hazırlanması gerekiyordu. Zamanlama önemli değildi; bir ay gecikseler bile bu sadece yolculuğu uzatırdı. Chandra, Curnow ve Floyd Güneşe doğru yol alırken uyuyacaktan için farkına bile varmazlardı; ama ekibin geri kalanı gökyüzü mekaniği izin verdiği anda derhal gitmeye kesinlikle kararlıydı.

Discovery hâlâ birçok sorun çıkarıyordu. Leonot/dan çok sonra kalkacak ve yaklaşık üç yıl sürecek bir minimum enerji rotasında gelecek olmasına rağmen, geminin yakıtı Dünya'ya dönmeye ancak yeterdi. Ve bu da ancak HAL uzun me-

safeden izleme dışında bir insan yardımı olmadan uçmaya güvenli bir şekilde programlanabilir-se mümkün olacaktı. İşbirliği yapmazsa, Discover^nin bir kez daha bırakılması gerekecekti.

HAL'ın kişiliğinin beyin özüllü bir çocuktan şaşkın bir ergene ve zamanla alçakgönüllü bir yetişkine düzenli dönüşümünü izlemek çok ilginç, hatta etkileyiciydi. Floyd insanbıçımci bu tür benzetmelerin çok yanıltıcı olduğunu bilse de kullanmadan edemiyordu.

Zaman zaman olup bitenler ona oldukça tanıdık geliyordu. Sorunlu gençlerin efsanevi Sig-mund Freud'un her şeyi bilen torunları tarafından yola getirildiği video dramalarını fazlasıyla seyretmişti. Jüpiter'in gölgesinde de aynı hikaye oynanıyordu işte.

Onarım ve teşhis programları saniyede milyonlarca bitlik bir hızla HAL'ın devrelerinden geçerek olası arızaları belirleyip düzeltiyor ve elektronik psikoanaliz insanın kesinlikle algılayamayacağı bir hızla ilerliyordu. Bu programların çoğu HAL'ın ikizi SAL 9000'de daha önce denenmiş olmalarına rağmen, iki bilgisayar arasında eş zamanlı bir diyalog sağlanamayışı önemli bir engeldi. Bazen terapinin kritik bir noktasında Dünya'dan kontrol etmek gerektiğinde saatler ziyan oluyordu.

Chandra'nın tüm çalışmalarına rağmen HAL'ın tedavisi hâlâ tamamlanmış olmaktan çok uzaktı.

HAL'ın birçok özel durumu ve sinirli tikleri vardı. Bazen söylenilen sözcükleri dikkate bile almıyordu; ama klavyeden girilen her şeyi anlıyordu. Ters yönde ise kendi yanıtları daha da tuhaftı.

Sözlü yanıt verip bunları ekranda yansıtmadığı oluyordu. Bazen ise her ikisini de yapıyor ama bunu kağıda basmıyordu. Ne nedenini söylüyor ne de açıklama yapıyordu; hatta Melville'in otistik memuru Bartleby'nin hiç değişmeyen 'yapmayı tercih ediyorum'unu bile söylemiyordu.

Yine de isteksiz olduğu kadar asi değildi, bu sadece belli görevlerde oluyordu. Curnow'un çok iyi ifade ettiği gibi, "onunla konuşup bunalımını geçirerek" sonunda yardımcı olmasını sağlamak her zaman mümkündü.

Dr. Chandra'nın gerginleşmeye başlaması normaldi. Bir defasında Max Brailovsky eski bir asılsız haberi masumca hatırlattığında neredeyse kendini kaybediyordu.

"Dr. Chandra, HAL adını IBM'in bir adım önünde yer almak için seçtiğiniz doğru mu?"

"Tamamen palavra! Yarımız IBM'den geldik ve yıllardır bu hikayeyi kapatmaya çalışıyoruz. Artık her akıllı insan HAL adının Heuristik Algorithmic'den geldiğini biliyor sanıyordum."

Daha sonra Max büyük harfleri diğerlerinden ayrı duyduğuna yemin etmişti.

Floyd'un kişisel görüşü, Discover^yi Dünya'ya güvenli olarak uçurabilmeleri olasılığının en faz-

la ellide bir olduğuydu. Ama Chandra karşısına beklenmedik bir teklifle geldi.

"Dr. Floyd, biraz konuşabilir miyiz?"

Bunca haftadan ve paylaşılan şeylerden sonra bile Chandra hep eskisi kadar resmiydi; sadece Floyd'a değil, tüm ekibe karşı. Geminin bebeği Zenia'ya bile 'bayan' diye hitap ediyordu.

"Tabii Chandra. Ne vardı?"

"Hohmann dönüş yörüngesindeki en olası altı değişim için programlamayı bitirdim. Beşi simülasyonda denendi, sorun yok."

"Mükemmel. Eminim Dünya'da -Güneş Sistemi'nde- hiç kimse bunu yapamazdı."

"Teşekkür ederim. Ancak benim gibi siz de biliyorsunuz ki her olasılık için programlamamız olanaksız. HAL kusursuz çalışabilir -çalışır- ve mantıklı olan her acil durumu halleder. Ama bazı basit kazalar -bir tornavidayla onarılabilecek küçük arızalar, kopan kablolar, takılan düğmeler- onu çaresiz bırakıp tüm uçuşu bitirebilir."

"Elbette kesinlikle haklısınız, bu beni de endişelendiriyor. Ama ne yapabiliriz ki?"

"Çok basit. Discoveryde kalmak istiyorum."

Floyd'un ilk tepkisi Chandra'nın delirdiğini düşünmek oldu. Ama biraz düşününce, belki sadece yarı delirmişti. Gerçekten de Discovery/mn Dünya'ya olan uzun yolculuğunda bir insan -o mükemmel, her işi gören bakım ve onarım aracı- bulundurmamak, basan ile başarısızlık arasındaki

fark olabilirdi. Ama bu hiç de kolay değildi.

Floyd tedbirli konuşarak "Bu ilginç bir fikir" diye yanıtladı. "Ve bu düşüncenizi takdir ediyorum. Ama tüm sorunları düşündünüz mü?" Bu aptalca bir soruydu; Chandra tüm yanıtları çoktan hazırlamıştı mutlaka.

"Üç yıldan fazla tek başınıza olacaksınız. Bir kaza geçirirseniz ya da tıbbi yardıma ihtiyacınız olursa?"

"Bu riski göze almaya hazırım."

"Ya yiyecek, su? Leonorda yeterince yok."

"Discover'in dönüştürme sistemini kontrol ettim; fazla zorlanmadan tekrar çalıştırılabilir. Ayrıca biz Hintliler çok az şeyle de yetinebiliriz."

Chandra'nın kökeninden söz etmesi, hatta kişisel bir şey söylemesi alışılmadık bir şeydi; Floyd sadece 'samimi itirafını hatırlıyordu. Ama söylediğinden şüphesi yoktu; Curnow bir defasında Dr. Chandra'nın ancak yüzyıllar süren bir açlıkla oluşabilecek bir fiziği olduğunu söylemişti. Bu onun tatsız şakalarından biri gibi görünse de ardında kötü bir niyet yoktu; hatta acıma vardı, tabii Chandra'ya belli etmeden.

"Karar vermek için önümüzde haftalar var. Tekrar düşüneceğim ve Washington'la konuşacağım."

"Teşekkür ederim; hazırlıklara başlamamın bir sakıncası var mı?"

"Şey, tabii ki yok, yeter ki şu andaki planlarla

çalışsınlar. Unutmayın, son karan Görev Kontrol verecek."

Ve Görev Kontrol'ün ne diyeceğini çok iyi biliyorum. Bir adamın uzayda üç yıl yalnız olarak hayatta kalmasını ummak çılgınlıktı.

Ama tabii ki, Chandra her zaman yalnız olmuştu.

36

DERİNLERDEKİ YANGIN

İlham geldiğinde Dünya çoktan geride kalmış, Jüpiter sisteminin muhteşem güzellikleri gözlerinin önünde hızla genişliyordu.

Nasıl bu kadar kör, bu kadar aptal olabilirdi! Sanki daha önce uykusunda yürüyordu; ama artık uyanmaya başlıyordu.

"Kimsin sen?" diye bağırdı. "Ne istiyorsun? Bunu bana neden yaptın?"

Yanıt yoktu, ama onu duyduğuna emindi. Bir... varlık seziyordu, bir adamın gözleri sımsıkı kapalı olsa bile kapalı bir odada mı açık bir alanda mı olduğunu anlaması gibi. Çevresinde engin bir zekanın, kesin bir iradenin sönük yankısı vardı.

Yankılanan karanlığa bir daha seslendi ve bu defa da doğrudan bir karşılık alamadı; yalnızca dikkatle izlendiği hissi vardı. Çok iyi; yanıtları kendisi bulurdu.

Bazıları çok açıktı; kim ya da ne olurlarsa olsunlar insanla ilgileniyorlardı. Kendi anlaşılma amaçları için onun hafızasına girmiş ve her şeyi kaydetmişlerdi. Şimdi de aynı şeyi onun en derin duygularına yapmışlardı; bazen onun izniyle, bazen değil.

Buna kızmamıştı, aslında daha yeni yaşadığı süreçten sonra bu tür çocuksu tepkiler vermesi olanaksızdı. Sevginin ve nefretin ve ihtirasın ve korkunun ötesindeydi ama bunları unutmamıştı ve bir zamanlar bir parçası olduğu dünyayı bu duyguların nasıl yönettiklerini hâlâ arılabiliyordu. Çalışmanın amacı bu muydu? Eğer öyle ise hangi amaç için?

Tanrıların oynadığı bir oyunda oyuncu olmuştu ve artık kuralları öğrenmeliydi.

Dört küçük dış uydu; Sinope, Pasiphae, Carme ve Ananke'nin sivri kayaları bilincinde kısa kısa yanıp sönüyorlar, arkalarından Jüpiter'e onların yarı uzaklığında olan Elara, Lysithea, Himalia ve Leda geliyordu. Hepsine boşverdi; şimdi karşısında Callisto'nun çiçek bozuğu yüzü vardı.

Dünya'nın kendi Ay'ından daha büyük olan eğri bükü gezegenin çevresinde bir iki defa dolaştı, farkında bile olmadığı duyular buz ve taştan oluşan dış katmanları inceliyordu. Merakını hemen gidermişti; bu dünya donmuş bir fosildi, çok uzun süre önce onu az daha parçalayacak olan

çarpmaların izlerini hâlâ taşıyordu. İçice bir dizi halkadan oluşan bir yarımküre tam onikiden vurulmuştu, kayalar uzaydan gelen eski bir balyoz darbesiyle bir kilometre yüksekliğinde dalgalar halinde dağılmışlardı.

Birkaç saniye sonra, Ganymede'nin çevresini dolaşıyordu. Artık karşısında çok daha karmaşık ve ilginç bir dünya vardı; Callisto'ya bu kadar yakın ve onunla hemen hemen aynı büyüklükte olmasına rağmen tamamen farklı bir görünüşü vardı. Birçok krater olduğu doğrudu, ama birçoğu yer kazılarak yapılmış gibiydi. Ganymedan'ın yüzeyinin en olağanüstü özelliği, birkaç kilometre aralıklı paralel izlerden oluşan dalgalı çizgilerdi. Burası, uydunun yüzeyinde bir o yana bir bu yana gidip gelen sarhoş köylülerden oluşan bir ordu tarafından sabanlarla açılmış gibiydi.

Birkaç dönüş sonra Ganymede hakkında, Dünya'dan yollanmış tüm uzay araçlarından daha fazlasını gördü, bu bilgiyi daha sonra kullanmak üzere sakladı. Bir gün önemli olacaktı; buna emindi, ama neden öyle olduğunu bilmiyordu. Kendisini bilerek dünyadan dünyaya sürükleyen gücü de daha fazla anlamış sayılmazdı.

Onu şimdi de Europa'ya getirmişti. Hâlâ büyük ölçüde pasif bir izleyiciydi, ama artık ilginin arttığını, dikkatin odaklandığını ve gücün yoğunlaştığını hissediyordu. Görünmeyen ve iletişim kurulamayan bir efendinin ellerinde bir kukla da ol-

sa, o yönetici gücün bazı düşünceleri aklına sız-
mıştı ya da sızmasına izin verilmişti.

Şimdi hızla yaklaşan düz, doğal yüzeyli gezegen
ise ne Ganymede ne de Callisto'ya pek ben-
zemiyordu. Organik görünüyordu; tüm yüzeyi
dallar halinde uzayıp kesişen çizgilerle kaplıydı;
sanki dünyayı saran bir damar sistemi gibiydi.

Aşağıda Antarktika'dan çok daha soğuk, don-
muş bir arazinin sonsuz buzlan uzanıyordu. Bir
uzay gemisi kalıntısının üzerinden geçtiğini gö-
rünce bir an şaşırıldı. Talihsiz Tsien'i hemen tanıdı,
incelediği haber görüntülerinin çoğunda vardı.
Şimdi değil -şimdi değil- daha sonra yeterince
fırsatı olacaktı...

Sonra buzun içinden geçti. Girdiği dünya, ona
olduğu kadar onu kontrol edenlere de yabancıydı.

Bir okyanus dünyasıydı, gizli suları buzdan bir
kabukla uzay boşluğundan korunuyordu. Buz
birçok yerde kilometrelerce kaimdi; ama çatlayıp
kırıldığı zayıf yerler de vardı. Öyleyse, Güneş Sis-
temi'nde başka hiçbir dünyada doğrudan temas
etmemiş olan iki amansız düşman element ara-
sında küçük bir çarpışma olmuştu. Deniz ve Uzay
arasındaki savaş hep pata biterdi; açığa çıkan su
kaynar ve donar, buzdan zırhı onanırdı.

Yakındaki Jüpiter'in etkisi olmasa Europa'nın
denizleri uzun zaman önce tamamen donmuş
olurdu. Onun yerçekimi küçük gezegenin çekir-

değini sürekli zorluyordu; Io'yu sarsan güçler
orada da iş başındaydı, ama şiddeti çok daha azdı.
Derin yüzeyde ilerledikçe, gezegenle uydusu
arasındaki o halat çekme oyununun izlerini her
yerde gördü.

Ve bu oyunu duydu ve hissetti; sualtı deprem-
lerinin sürekli gümbürtü ve gürleyişlerinde, iç kı-
sımlardan sızan gazların tıslamasında ve çığların
deniz dibi ovalarının üzerini süpüren infrasonik
basınç dalgalarında. Europa'yı kaplayan okyanu-
sun kargaşası ile karşılaştırıldığında Dünya'nın
gürültülü denizleri sessiz kalırdı.

Merak duygusunu yitirmemişti ve daha ilk vaha
ona hoş bir sürpriz oldu. İç kesimlerden gelen
mineralli suyla kaplı iç içe bir boru ve baca yığını
neredeyse bir kilometre boyunca uzanıyordu. Bu
Gotik şato bozuntusundan, sanki dev bir kalbin
atışı gibi ağır bir ritimle siyah, kaynar sıvılar
akıyordu. Ve tıpkı kan gibi, bu da hayatın varlığını
kanıtlayan sahici bir işaretti.

Kaynayan sıvılar yukarıdan sızan ölümcül so-
ğuğu yok ediyor, deniz dibinde sıcak bir bölge
oluşturuyordu. Europa'nın içinden hayatın özü
olan maddeleri çıkarıyor olmaları da en az bu-
nun kadar önemliydi. Orada, hiç kimsenin tah-
min etmediği bir yerde, bol bol enerji ve besin
vardı.

Ama bu tahmin edilmeliydi; Dünya okyanusla-
rının dibinde de böyle verimli vahaların, henüz

bir nesil önce keşfedildiğini anımsadı. Burada çok daha geniş bir ölçüde ve çok daha çeşitlilikler.

'Şato'nun eğri büğrü duvarlarının yakınındaki tropik alanda bitkiye benzer ince, örümceksi yapılar vardı, ama hemen hemen hepsi hareket edebiliyordu. Aralarında acayip sülük ve solucanlar dolaşıyor, bazıları bitkilerle besleniyor, diğerleri gıdalarını doğrudan doğruya çevrelerindeki mineralli sulardan alıyorlardı. Isı kaynağından - tüm yaratıkların çevresinde ısındıkları denizaltı ateşi- uzaklaştıkça yengeç ya da örümceğe benzeyen, daha güçlü ve sağlam yapılı organizmalar da vardı.

Bir alay biyolog hayatlarını o küçük vahayı inceleyerek geçirebilirdi. Paleozoik Dünya denizlerinin aksine sabit bir ortam değildi, bu yüzden evrim burada hızlı ilerlemiş, sayısız fantastik tür oluşturmuştu. Ve hepsi yok olmaya mahkumdu; her hayat kaynağı, kendini oluşturan güçler başka tarafa yöneldiğinde eninde sonunda ölecekti.

Europa denizlerinin dibinde dolaşırken böyle trajedilere tekrar tekrar rastladı. Daire şeklindeki sayısız alan ölü yaratıkların kemikleri ve mineral kaplı kalıntılarıyla doluydu. Hayat kitabından evrim bölümlerinin birkaçı daha çıkarılmıştı.

Bir adam boyundaki bükülmüş borazanlara benzeyen dev, boş kabuklar gördü. Deniz tarafları farklı farklı şekillerdeydi; iki hatta üç kabuk-

kılar vardı. Ve metrelerce uzunlukta taş yılankavi şekiller vardı; Tebeşir Devri'nin sonunda Dünya okyanuslarının dibinden esrarlı bir şekilde kaybolan güzel ammonitlere çok benziyorlardı.

Deniz dibinde bir oraya bir buraya arandı durdu. Gördüğü harikaların belki de en büyüğü, çukur bir vadide yüz kilometre boyunca akan kızgın lav nehriydi. O derinlikte basınç öyle yüksekti ki, kızgın magmaya temas eden su buharlaşa-mıyordu, bu yüzden iki sıvı gergin bir ateşkesle biraradaydı.

İnsanın gelişinden çok önce, Mısır hikayesinin bir benzeri orada, bir başka dünyada ve uzaylı aktörler tarafından canlandırılmıştı. Nil'in çölün dar bir alanına hayat verisi gibi, bu ısı nehri de Europa'nın derinliklerini canlandırmıştı. Kıyılan boyunca, iki kilometreden daha geniş olmayan bir alanda, türler birbiri ardına evrim geçirmiş, gelişmiş ve ölmüşlerdi. Ve en azından biri, ardında bir anıt bırakmıştı.

Önce onun neredeyse tüm ısı delikleri gibi mineral tuzlarıyla kaplı olduğunu sandı. Ama yaklaşıncaya bunun doğal bir oluşum olmadığını, zeka ürünü bir yapı olduğunu gördü. Belki de içgüdüyle yapılmıştı. Dünya'da da beyazkannlar bunun kadar etkileyici şatolar yapıyorlardı, bir örümcek ağı da daha ince tasarlanırdı.

Orada yaşamış olan yaratıklar oldukça küçük olmalıydılar, çünkü var olan tek giriş sadece ya-

rım metre genişliğindeydi. Bu giriş -birbiri üstüne yığılmış taşlarla yapılmış, kalın duvarlı bir tünel-yapanların niyetlerini belli ediyordu. Eriyik Nil'lerinin kıyısından pek uzak olmayan bir yerde, o titreşen parıltının içinde bir kale inşa etmişlerdi.

Gitmelerinin üzerinden en fazla birkaç yüzyıl geçmiş olmalıydı. Şekilsiz taşlardan yapılmış duvarları kaplayan mineral birikintisi inceydi. O taşları toplamak çok zor olmalıydı. Kalenin neden terk edildiğini açıklayan bir tanık vardı. Çatının bir bölümü, belki de art arda olan depremlerden birinde çökmüştü. Ve sualtında, çatısız bir kale düşmanlara tamamen açıktı.

Lav nehri boyunca başka bir zeka belirtisine rastlamadı. Yalnız bir defa, sürünen bir adamı andıran bir şey gördü, ama gözleri ve burun delikleri yoktu, yalnızca sürekli yutkunup duran ve çevresindeki sıvı ortamdan beslenen dişsiz bir büyük ağız vardı.

Derinlerdeki çöllerin incecik hayat damarları boyunca belki de büyük kültürler ve hatta medeniyetler yükselmiş ve çökmüştü, Avrupa'nın Timur'ları ve Napoleon'ları önderliğinde ordular yürümüşü (ya da yüzmüşü). Ve dünyalarının diğer yerleri bunu asla bilemeyeceklerdi, çünkü tüm o sıcak vahalar birbirinden gezgenler kadar kopuktu. Lav nehrinin parıltısında güneşlenen ve sıcak çatlakların etrafında beslenen yaratıklar,

adalarının arasındaki ölümcül bölgeyi geçemiyorlardı. Eğer tarihçileri ve filozofları olsaydı, her kültür kendisinin Evren'de yalnız olduğuna inanmış olurdu.

Yine de, vahalar arasındaki boşluklar bile hayattan tamamen yoksun değildi; oradaki katı şartlara uymuş daha dayanıklı yaratıklar da vardı. Yüzgeçleriyle hareket eden dikey kuyruklu, çizgili torpilbalıklar yüzüyorlardı, bunlar Avrupa'nın balıklarıydı. Dünya okyanuslarındaki en başarılı canlılara benzerlik kaçınılmazdı; evrim aynı hareket problemleri için benzer çözümler bulmak zorundaydı. Kabaca birbirinin neredeyse aynı, ama hayat ağacında çok uzak dallarda yer alan yunus ve köpekbalığı buna şahitti.

Dünyadaki balıklarla Avrupa'nın balıkları arasında çok açık bir fark bulunuyordu; solungaçları yoktu, çünkü yüzdükleri suda alınabilecek bir oksijen izine pek kolay rastlanmıyordu. Yeryüzündeki jeotermal bacaların çevresindeki yaratıklar gibi onların metabolizmaları da yakın volkanik çevrede bolca bulunan sülfür birleşiklerine bağlıydı. Ve pek azının gözleri vardı. Ender lav püskürmeleri ve eş arayan yaratıkların, av peşindeki avcılarının yaydıktan titrek parıltılar dışında, ışısız bir dünyaydı.

Kaderi de kötüydü. Enerji kaynakları sürekli değildi ve devamlı azalıyordu, ayrıca onları oluşturan sarsıntılar da sürekli zayıflıyordu. Zekaları

gelişse bile Europa'lılar dünyalarının donuşuyla yok olmaya mahkumdular. Ateşle buz arasında kısılup kalmışlardı.

37

SOĞUMA

"...Eski dostum, böyle kötü bir haber verdiğim için çok üzgünüm, ama Caroline rica etti, her ikinizi ne kadar sevdiğimi biliyorsun sen de.

"Bunun pek sürpriz olacağını sanmıyorum. Son birkaç yıldır söylediğin bazı şeyler zaten belli ediyordu.. Sen Dünya'dan ayrıldığında ne kadar üzgün olduğunu da biliyorsun.

"Hayır, başka biri olduğuna inanmıyorum. Olsa bana söylerdi... Ama eninde sonunda; ee, genç ve güzel bir kadın.

"Chris iyi, tabii olanlardan haberi yok. En azından incinmeyecek. Anlayamayacak kadar küçük, zaten çocuklar çok... elastik miydi... bir dakika, "thesaurus"uma bakmalıyım... hah, esnek oluyorlar.

"Senin için daha önemsiz olabilecek konulara gelince... Herkes hâlâ bombanın patlayışının bir kaza olduğunu kanıtlamaya çalışıyor, ama tabii kimse inanmıyor. Başka hiçbir şey olmadığı için genel isteri bitti; şimdi hepimiz yorumcularınızdan birinin deyişiyle 'geriye dönüp bakma send-

romu'na kapıldık.

"Birisi de yüz yıllık bir şiir bulmuş, durumu öyle iyi özetliyor ki şimdi herkesin dilinde. Roma İmparatorluğu'nun son günlerinde geçiyor. Bir şehrin kapılarında halk istilacıları bekliyor. İmparator ve soylular en pahalı togalan içinde dizilmiş, ellerinde karşılama konuşmalarıyla bekliyorlar. Senato kapalı, çünkü bugün çıkaracakları yasayı yeni efendileri kabul etmeyecek.

"Derken birdenbire öncülerden korkunç bir haber geliyor. İstilacı falan yok. Karşılama komitesi şaşkınlıkla dağılıyor, herkes hayal kınklığına uğramış, evlerine giderken "Şimdi ne olacak bize? Onlar çözüm olabilirdi." diye söyleniyorlar.

"Şiiri günümüze uyarlamak için sadece küçük bir değişiklik gerekli. Adı 'Barbarları beklerken'. Bu defa barbarlar biziz. Ve neyi beklediğimizi de bilmiyoruz, ama gelmediği ortada.

"Bir şey daha var. Kumandan Bowman'ın annesinin o şey Dünya'ya geldikten sadece birkaç gün sonra öldüğünü biliyor muydun? Garip bir rastlantı gibi görünüyor ama huzurevindekiler haberlerle hiç ilgilenmediğini söylüyorlar, yani herhalde bu onu etkilemiş olamaz."

Floyd kaydı kapattı. Dimitri haklıydı; sürpriz olmamıştı. Ama hiç fark etmiyordu, acısı aynıydı.

Ama başka ne yapabilirdi ki? Uçuşa katılmayı reddetseydi -Caroline'm bunu umduğu açıktı-

kendini hayatı boyunca suçlu ve başarısız hisse-decekti. Bu da evliliğini zehirleyecekti. Bir seferde temizce kopması daha iyiydi; bedensel uzaklık ayrılık acısını azaltıyordu (Acaba öyle miydi? Bazı yönlerden daha da kötüleştiriyordu). Görevi ve tek bir amaca adanmış bir takımın parçası olma hissi daha önemliydi.

Demek Jessie Bowman ölmüştü. Belki bu da suçluluk duygusu veren başka bir nedendi. Hayatta kalan tek oğlunu çalmalarına yardım etmişti, zihinsel çöküşüne bunun da şüphesiz etkisi olmuştu. İster istemez Walter Curnow'un tam da bu konu hakkında açtığı bir tartışmayı anımsadı. "Neden Dave Bowman'ı seçtiniz? Bana hep soğuk nevalenin teki gibi gelmişti. Herkesten uzak sayılmazdı, ama odaya her girdiğinde ısı on derece düşmüş gibi olurdu."

"Bu onu seçmemizin nedenlerinden biriydi. Sadece pek sık görmediği bir annesi vardı, onun dışında yakın aile bağları yoktu. Yani uzun, sonu belirsiz bir göreve yollayabileceğimiz biriydi." "Nasıl o hale gelmişti?"

"Sanırım bunu psikologlar açıklayabilir. Tabii ben raporu görmüştüm, ama bu uzun zaman önceydi. Abisi ölmüş, kısa bir süre sonra da ilk mekiklerden birindeki bir kazada babasını kaybetmiş. Bunları size söylememem gerek, ama artık bir önemi yok." Önemi yoktu, ama ilginçti. Floyd, Dünya ile

hiçbir duygusal bağı kalmayan özgür bir adam konumuna gelmiş olan Dave Bowman'a artık ne-redeyse gıpta ediyordu.

Hayır... Kendini kandırıyordu. Acısı yüreğini bir mengene gibi sıkarken bile Dave Bowman'a gıpta etmiyor, acıyordu.

38

KÖPÜK MANZARASI

Europa'nın okyanuslarından ayrılmadan önce gördüğü son hayvan gördüklerinin en büyüğüydü. Dünya'daki tropik yerlerde yetişen, onlarca gövdesi sayesinde tek bir bitkinin bazen yüzlerce metre karelik küçük bir orman oluşturduğu banyan ağaçlarına çok benziyordu. Ancak bu, vahalar arasındaki bir yolda yürüyordu. Tsien'i yok eden yaratıklardan biri değilse bile, çok yakın bir türe ait olduğu kesindi.

Artık bilmesi gereken, daha doğrusu onların bilmesi gereken her şeyi öğrenmişti. Ziyaret etmesi gereken bir uydu daha vardı; birkaç saniye sonra lo'nun alev alev manzarası gözleri önünde uzanıyordu.

Beklediği gibiydi. Enerji ve besin fazlasıyla vardı, ama henüz birleşmelerinin zamanı gelmemişti. Daha soğuk olan sülfür göllerinin bazılarının çevresinde hayat yolunda ilk adımlar atılmıştı,

ama bu tür cesurca erken denemeler henüz bir-takım türlere ayrılmadan kaynar kazana geri atılıyordu, lo'ya ısı veren sarsıntılar gücünü kaybetmedikçe, yani milyonlarca yıl boyunca, bu kuru ve verimsiz dünyada biyologların ilgisini çekecek bir şey olmayacaktı.

lo'da fazla zaman kaybetmedi, Jüpiter'in görünmeyen halkalarını oluşturan küçük iç uydulara ise hiç bakmadı. Bunlar Satürn'ünkülerin sadece gölgesi olabilirdi. Gezegenlerin en büyüğü önündeydi; onu hiç bir insanın yapamadığı ve yapamayacağı kadar iyi tanıyacaktı.

Milyonlarca kilometre uzunluğundaki manyetik güç hatları, radyo dalgalarının ani patlamaları, Dünya gezegeninden daha büyük elektrikli plazma kaynakları, hepsi de gezegeni saran rengarenk bulutlar kadar gerçek ve netti. Etkileşimlerinin karmaşık yapısını anlayabiliyordu ve Jüpiter'in herkesin tahmininden çok daha harika olduğunu fark etti.

Büyük Kızıl Beneğin gümbürdeyen kalbinden aşağı düşerken bir kıta büyüklüğündeki fırtınaların şimşekleri çevresinde patlıyordu Daha o anda bile, Dünya'daki fırtınaları oluşturan gazlardan çok daha az dayanıklı gazlardan oluşmasına rağmen yüzyıllarca nasıl dayandığını biliyordu. Sessiz derinlere indikçe hidrojen rüzgarının tiz çığılı kesildi ve yukarılardan kıvamlı, sulu kar taneleri -bazıları şimdiden birleşip elle hissedile-

bilir hidrokarbon köpüğü dağları oluşturunuyordu-yağmaya başladı. Sıvı halde suyun varlığı için sıcaklık şimdiden yeterliydi, ama okyanuslar yoktu; tamamen gaz olan bu ortam okyanusları destekleyemeyecek kadar zayıftı.

Tabaka tabaka bulutlardan aşağı indi, sonunda geldiği bölge öylesine açtı ki insan gözü bile bin kilometreden fazla bir alanı tarayabilirdi. Büyük Kızıl Beneğin dev dairesinde küçük bir girdaptı sadece ve insanların hep tahmin ettiği, ama ispatlayamadığı bir sır taşıyordu.

Sürüklenen köpük dağlarının eteklerinde hemen hemen hepsi aynı büyüklükte ve birbirine benzer kırmızı ve kahverengi beneklerle kaplı küçük, belirgin hatlı bulutlar vardı. Küçüklükleri sadece çevrelerindeki insanların insanüstü ölçülerine goreydi; en küçüğü ortalama bir şehri kaplayabilirdi.

Canlı oldukları belliydi, hava dağlarının kenarlarında yavaşça hareket ediyor, dev koyunlar gibi yamaçlarda otlanıyorlardı. Ve birbirlerini çağırıyorlardı, radyo sesleri kısık ama Jüpiter'in kendi gürültü ve sarsıntılarından yanında duyulabilecek kadar belirgindi.

Yalnızca canlı gaz torbalarıydılar, dondurucu yüksek bölgelerle kavrulan derinlikler arasındaki dar bölgede dolaşıyorlardı. Evet, dar ama Dünya'nın tüm biyosferinden çok daha geniş.

Yalnız değildiler. Aralarında hızla dolaşan baş-

ka canlılar da vardı, o kadar küçüklerdi ki kolayca gözden kaçabilirlerdi. Bazıları dünyadaki hava araçlarını andırıyorlardı ve yaklaşık aynı büyüklükteydiler. Ama onlar da canlıydı; belki yırtıcı, belki parazit, hatta belki de çobandılar.

Önünde evrimin yepyeni, Europa'da gördüğü kadar yabancı bir sayfası açılıyordu. Dünya okyanuslarının kalamalarına benzeyen jet yakıtlı torpidolar dev gaz torbalannı avlayıp yiyorlardı. Ama balonlar savunmasız değillerdi; bazıları yıldırımlar ve bir kilometrelik motorlu testerelere benzeyen pençeli kollarla karşı koyuyorlardı.

Daha garip şekiller de vardı, geometrinin tüm olasılıklarını hiçe sayıyorlardı; acayip, yan şeffaf uçurtmalar, dört yüzeyliler, küreler, çok yüzeyliler, düğüm olmuş kurdeleler... Jüpiter atmosferinin dev planktonları üreyecek kadar yaşayana dek üst akımlarda tül gibi süzülmeğe üzere tasarlanmışlardı; sonra derinlere sürüklenip karbonlaşacak ve yeni bir nesle dönüşeceklerdi.

Yeryüzü'nün yüzlerce katı büyüklüğünde bir dünyayı araştırıyordu ve onca harikalar görmesine rağmen hiçbir zekanın var olduğuna işaret etmiyordu. Büyük balonların radyo sesleri sadece basit uyan ya da korku mesajları taşıyorlardı. Daha üst düzeyde bir organizasyon geliştirmiş olmaları beklenen avcılar bile Dünya okyanuslarındaki köpekbalıkları gibi akılsız otomatlardı.

Ve nefes kesici büyüklüğü ve yeniliğine rağmen

men Jüpiter kırılğan bir dünyaydı. Sisler ve köpüklerle, üst atmosferdeki şimşeklerin oluşturduğu aralıksız petrokimyasal kar yağışından yayılan hassas ipek lifler ve kâğıt kadar ince dokularla kaplıydı. Yapılarının çok azı sabun köpüğünden daha dayanıklıydı, en korkunç avcılar bile dünyadaki en zayıf et oburlara yem olurlardı.

Tıpkı geniş ölçekli bir Europa gibi, Jüpiter evrimsel bir çıkmazdı. Bilinç burada asla oluşamazdı; oluşsa bile kısa ömürlü olmaya mahkumdu. Tamamen havada yaşayan bir kültür gelişebilirdi, ama ateşin olanaksız olduğu ve katı maddelerin çok ender bulunduğu bir ortamda, Taş Devri'ne bile erişemezdi.

Ve şimdi, sadece Afrika büyüklüğünde olan bir girdabın üzerinden uçarken, kendisini kontrol eden varlığı bir kez daha fark etti. Duygular ve ruh halleri bilincine sızıyordu, ama kavram ya da düşünceleri tek tek tanıyamıyordu. Bir kapının ardından anlamadığı bir dildeki bir tartışmayı dinliyor gibiydi. Ama anlaşılmas seslerde hayal kırıklığı, sonra belirsizlik ve en sonunda ani bir kararlılık sezdi, ama hangi amaç için olduğunu anlayamadı. Kendini bir kez daha efendisinin değişen ruh halini paylaşan ama anlayamayan bir köpek gibi hissetti.

Ve sonra görünmez tasma onu Jüpiter'in kalbine götürdü. Bulutların altına, hiçbir hayat formunun olamayacağı seviyelere iniyordu.

Artık soluk ve uzak Güneş'in son ışınları bile ona ulaşamıyordu. Basınç ve ısı hızla artıyordu; şimdiden suyun kaynama noktasını geçmişti. Bir süre, aşırı ısınmış bir buhar tabakasının içinden geçti. Jüpiter bir soğan gibiydi; o da kabuklarını birer birer soyuyordu, ama henüz çekirdeğine olan mesafenin çok küçük bir kısmını geçmişti.

Buharın altında petrokimyasal maddelerden bir cadı kazanı vardı, insanlığın ürettiği tüm içten yanmalı makineleri bir milyon yıl çalıştırmaya yetirdi. Kalınlaştı ve yoğunlaştı; sonra beklenmedik bir şekilde sadece birkaç kilometrelik bir kalınlıkta sona erdi.

Sonraki kabuk, Dünya'daki kimyacıları bir ömür boyu uğraştıracak kadar karmaşık bir silikon ve karbon bileşimiydi; Dünya'daki tüm taşlardan daha ağır, ancak sıvı haldeydi. Binlerce kilometre tabakalar halinde uzanıyordu, ama sıcaklık yüzlerce ve sonra binlerce dereceye çıktığında, katmanların bileşimi giderek basitleşiyordu. Çekirdeğe kadar olan mesafenin daha yansında sıcaklık kimya için fazla yüksekti; tüm bileşimler bölünmüştü, yalnızca temel elementler vardı.

Sonra derin bir hidrojen denizi çıktı ama bu hidrojen Dünya'daki herhangi bir laboratuarda saniyenin çok kısa bir parçası kadar var olan hidrojen değildi. Bu hidrojen öylesine müthiş bir basınç altındaydı ki bir metale dönüşmüştü.

Gezegenin merkezine neredeyse gelmişti, ama

Jüpiter'in sakladığı bir sürpriz daha vardı. Metalik ama hâlâ sıvı olan kalın hidrojen kabuğu birdenbire bitiyordu. Nihayet, altmış kilometre aşağıda, katı bir yüzey vardı.

Yukarıdaki kimyasal tepkimelerde çıkan karbon, çağlar boyunca aşağıya, gezegenin merkezine inmişti. Orada birikmiş, milyonlarca atmosfer-lik bir basınç altında kristalleşmişti. Ve Doğa'nın müthiş bir oyunuyla, insanlık için çok değerli bir şey oluşmuştu.

Jüpiter'in çekirdeği, insanların sonsuza dek ulaşamayacağı, Dünya büyüklüğünde bir elmasıydı.

39

POD BAY'DE

"Walter, Heywood için endişeleniyorum."

"Biliyorum Tanya ama ne yapabiliriz?" Curnov Kumandan Orlova'yı hiç böylesine tereddütlü görmemişti; hatta minyon kadınlara karşı önyargılı olmasına rağmen, böyleyken onu çok daha çekici bulmuştu.

"O benim çok iyi bir dostum, ama nedeni bu değil. Onun bunalımı -sanmm en iyi sözcük bu herkesi üzüyor. Leonov mutlu bir gemiydi. Ve öyle kalmasını istiyorum." "Neden onunla konuşmuyorsun? Sana saygı

duyuyor ve eminim bundan kurtulmak için elinden geleni yapar."

"Benim de niyetim bu. Ama işe yaramazsa..."

"Eee?"

"Basit bir çözüm var. Bu yolculukta başka ne işi kaldı? Eve doğru yola çıktığımızda zaten uykuda olacak. Onu -nasıl diyorsunuz- erken yollayabiliriz."

"Vay canına! Katerina'nın bana yaptığı pis numaranın aynısı. Uyandığında delirir."

"Ama Dünya'ya güvenli biçimde döner ve oldukça da meşgul olur. Eminim bizi affeder."

"Ciddi olamazsın. Ben seni desteklesem bile, Washington'da kıyamet kopar. Üstelik, diyelim ki bir şey oldu ve ona çok ihtiyacımız oldu. Birini uyandırmadan önce iki haftalık bir ara dönem gerekmiyor mu?"

"Heywood'un yaşında biri için, bir ay kadar. Evet, çaresiz kalırız. Ama artık ne olabilir ki? Görevini tamamladı; bize göz kulak olma kısmı hariç. Eminim sen de Virginia veya Maryland'in göze batmayan bir varoşunda bu konuda iyice bilgilendirilmişsindir."

"Bu konuda konuşamam. Zaten berbat bir gizli ajanım. Çok konuşurum ve Güvenlik'ten nefret ederim. Hayatım boyunca derecemi Sınırlı'dan aşağı tutmak için mücadele ettim. Sınıfımın Özel, hatta daha da kötüsü Gizli'ye çıkarılması tehlikesi varsa hemen bir skandal yarattırdım. Ama bu-

günlerde bunu yapmak zor."

"Walter, sen dürüst birisin."

"Yani adam olmam..."

"Kesinlikle öyle. Ama Heywood'a dönelim. Onunla önce sen konuşmak ister misin?"

"Yani moral mi vereyim? Katerina'nın iğneyi batırmasına yardım etmeyi tercih ederim. Psikolojilerimiz çok farklı. O beni geveze bir palyaço olarak görüyor."

"Genellikle öylesin zaten. Ama bu sadece gerçek duygularını saklamak için. Aramızda senin içinde, derinlerde dışarı çıkmaya çalışan gerçekten hoş biri olduğunu düşünenler var."

Curnow ilk kez söyleyecek bir şey bulamadı. Sonunda "Oh, tamam, elimden geleni yapanım. Ama mucize beklemeyin; dosyamdaki nezaket notum Z. Şimdi nerede saklanıyor?"

"Pod Bay'de. Son raporu üzerinde çalıştığını söylüyor, ama inanmıyorum. Tek istediği hepimizden uzaklaşmak ve orası da en sessiz yer."

Tek nedeni bu değildi, ama yine de önemlilerinden biriydi. Discover^deki çalışmaların çoğunun yapıldığı döner gövdenin aksine Pod Bay sıfır yerçekimli bir ortamdı.

Uzay Çağının hemen başında insanlar ağırlıksız olmanın verdiği rahatlığı keşfetmiş ve denizin rahmini terk ettiklerinde kaybettikleri özgürlüğü hatırlamışlardı. Bu özgürlük yerçekiminin ötesinde kısmen kazanılıyordu; ağırlıkla birlikte Dün-

ya'ya ait dert ve endişelerin çoğu da kayboluyordu.

Heywood acısını unutmamıştı, ama buradayken dayanmak daha kolaydı. Konuyu sakince düşünebildiğinde, beklenen bir olay karşısındaki tepkisinin sertliğine şaşıyordu. İşin içinde sadece sevginin kaybedilmesi yoktu, en kötüsü de buydu. Darbe zayıf bir anında, kendisini etkisiz, hatta bomboş hissederken gelmişti.

Ve nedenini de çok iyi biliyordu. Meslektaşlarının da yeteneği ve yardımıyla, yapması beklenen her şeyi yapmıştı (şu andaki bencilliğiyle on-lan hayal kırıklığına uğrattığını biliyordu). Her şey yolunda giderse -Uzak Çağının nakaratı!- Dünya'ya daha önceki hiç bir araştırmanın toplayamadığı kadar bilgiyle ve bir zamanlar kayıp olan Discover^mn onarılmasından hemen birkaç yıl sonra dönmüş olacaktı.

Bu yeterli değildi. Orada, sadece birkaç kilometre ötede Büyük Birader, insanların tüm istek ve başarılarıyla alay edercesine gizemini koruyordu. Ay'daki eşinin on yıl önce yaptığı gibi bir an canlanmış, sonra tekrar içine kapanmıştı. Açmak için boşu boşuna tekmeledikleri bir kapı gibiydi. Galiba anahtarı yalnızca Dave Bowman bulmuştu.

Belki de bu sessiz ve hatta bazen gizemli yerin onu bu kadar çekmesinin açıklaması buydu. Bowman son uçuşunu buradan -şimdi boş olan

r

Yıldızların Çocuğu

fırlatma iskelesinden- yapmış, yuvarlak kapıdan geçip sonsuzluğa uzanmıştı.

Bu düşünce ona sıkıntı değil hayat veriyordu; kişisel sorunlarından sıyrılmasına yardımcı oluyordu. Nina'nın kayıp ikizi de uzak keşfi tarihinin bir parçasıydı; insanı hep güldüren ama temelindeki gerçeği de anlamasını sağlayan eski klişenin dediği gibi, "daha önce hiç kimsenin gitmediği yerlere gitmişti". Şimdi neredeydi? Acaba hiç bilebilecek miydi?

Kalabalık, ama sıkıcı olmayan kapsülde bazen saatlerce oturup düşüncelerini ve bazen de notlarını toparlamaya çalışıyordu. Ekibin diğer üyeleri buna saygı duyuyor, nedenini de anlıyorlardı. Pod Bay'e hiç yaklaşıyorlardı, zaten bunu yapmalanna gerek de yoktu. Daha sonra ve başka bir ekip tarafından yenilenecekti.

Bazen çok sıkılıyor ve düşünüyordu: Ya HAL'a Pod Bay'in kapılarını açmasını emredip, Dave Bowman'ın izinden gidersem? Onun gördüğü ve Vasili'nin de birkaç hafta önce bir an için gördüğü mucizeyle karşılaşır mıyım? Bu tüm sorunlarımı çözer...

Cliris'i düşünmek onu caydırmasa bile, intihar gibi bir hareketin söz konusu bile olmaması için çok iyi bir neden vardı. Nina oldukça karmaşık bir aletti, bir savaş uçağını ne kadar uçurabilirse onu da o kadar kullanabilirdi.

O korkusuz bir kaşif olamazdı; bu hayali hiç

gerçekleşmeyecekti.

Walter Curnow çok az işi bu kadar isteksizce üstlenmişti. Floyd için gerçekten üzülüyordu, ama diğerlerinin sıkıntısına da pek katlanamıyordu. Kendi duygusal hayatı geniş ama sığdı; hiçbir zaman bir şeye çok bağlanmamıştı. Yapabileceğinden fazlasına kalkıştığını defalarca söylemişlerdi; bundan hiç pişmanlık duymuyordu, ama artık yavaşlama zamanının geldiğini düşünüyordu.

Kestirme olarak döner gövdenin kontrol merkezinden geçerken Maksimum Hız Sıfırlama İşığının aptalca yanıp söndüğünü fark etti. Görevinin önemli bir bölümü uyarıların ne zaman dikkate alınmayacağına, ne zaman daha dikkatle, ve ne zaman gerçek acil durumlar gibi ele alınacağına karar vermektir. Geminin tüm yardım çılgınlıklarına aynı önemi verseydi, hiçbir iş yapamazdı.

Borularla kaplı duvardaki basamakları kullanarak Pod Bay'e giden dar koridorda ilerledi. Basınç sayacı hava yalıtımlı kapının diğer tarafında boşluk olduğunu söylese de, öyle olmadığını biliyordu. Bu bir otomatik kurmaydı; sayaç doğru söylüyor olsa kapıyı açamazdı.

İç kapsülün ikisi gittiği için oda boş görünüyordu. Sadece birkaç acil durum ışığı çalışıyordu ve HAL'ın uzak duvardaki balık gözü merceklelerinden biri sürekli ona bakıyordu. Curnow ona el salladı, ama konuşmadı. Chandra'nın emirleriyle,

r

Yıldızların Çocuğu

kendi kullandığı hariç tüm ses girişleri hâlâ kapalıydı.

Floyd sırtını girişe dönmüş oturuyor, bazı notlar alıyordu. Curnow özellikle gürültülü bir şekilde yaklaştı. Onu duyunca arkasına döndü, bir an için iki adam sessizce bakiştılar. Sonra Curnow gayet ciddi bir anons yaptı: "Dr. H. Floyd, size sevgili kaptanımızın selamlarını getirdim. Kendisi uygar dünyaya dönmenizin zamanının geldiğini düşünmektedir."

Floyd hafifçe gülümsedi; sonra güldü.

"Lütfen özürlerimi iletin. Konuşmaktan kaçındığım için üzgünüm. Saat Altı Sovyetleri'nde görüşürüz."

Curnow rahatladı; yaklaşımı işe yaramıştı. Aslında Floyd'u biraz kibirli bulurdu, tüm mühendisler gibi kuramsal bilim adamları ve bürokratları biraz hor görürdü. Floyd da her iki kategoride de üst düzeyde olduğundan, Curnow'un alışılmadık şakaları için ideal bir hedefti. Yine de artık birbirlerine saygı, hatta hayranlık duyuyorlardı.

Neyse ki Curnow'un Nintfın yepyeni, depodan yeni çıkmış ve uzay kapsülünün döküntü dış görünüşüyle ters düşen kapısına tıklatması konuyu değiştirdi.

"Dışarı tekrar ne zaman yollayacağız merak ediyorum" dedi. "Ve bu sefer kim kullanacak? Karar verildi mi?"

"Hayır. Washington korkuyor. Moskova deneyelim diyor. Tanya da beklemek istiyor."

"Sen ne diyorsun?"

"Tanya'ya katılıyorum. Kalkışa hazır olana kadar Zagadka'ya yaklaşmamalıyız. O zaman bir-şeyler ters giderse, ne yapacağımızı biliriz."

Curnow düşünceli ve alışılmadık derecede tedirgin görünüyordu. Floyd ondaki değişikliği sezerek "Ne var?" diye sordu.

"Benden duyduğunu sakın söyleme, ama Max tek kişilik bir uçuş düşünüyordu."

"Herhalde ciddi değildi. Buna cesaret edemez; Tanya onu hemen zincire vurur."

"Ben de aşağı yukarı aynı şeyi söyledim."

"Hayal kırıklığına uğradım: onu daha olgun sanmıştım. Ama zaten sadece otuz iki yaşında."

"Otuz bir. Her neyse, onu vazgeçirdim. Ona bunun kahramanın kimseye söylemeden uzaya çıkıp Büyük Keşfi yaptığı aptal bir video filmi olmadığını gerçek hayat olduğunu hatırlattım."

Şimdi rahatsız hissetme sırası Floyd'daydı. Ne de olsa kendisi de bu mantıkla düşünüyordu.

"Bir şeye kalkışmayacağına emin misin?"

"Yüzde iki yüz eminim. HAL için aldığın önlemleri hatırlıyor musun? Ben de Nina için yaptım. Benim iznim olmadan kimse onu uçuramaz."

"Hâlâ inanamıyorum. Max'ın seninle dalga geçmediğine emin misin?"

"Mizah duygusu o kadar iyi değil. Hem o sırada oldukça üzgündü."

"Oh, şimdi anlıyorum. Zenia ile aralarında o tartışma geçtiğinde olmalı. Herhalde onu etkilemek istedi. Her neyse, herhalde barıştılar."

Curnow alaylı bir sesle "Korkarım öyle" diye yanıtladı. Floyd elinde olmadan gülümsedi; Curnow bunu fark etti ve kıkırdamaya başladı, bu da Floyd'u iyice güldürdü ve...

Giderek hızlanan, harika bir olumlu etkileşim örneğiydi. Birkaç saniye sonra, her ikisi de kahkahalarını kontrol edemiyorlardı.

Kriz sona ermişti. Daha da önemlisi, gerçek arkadaşlık yolunda ilk adımı atmışlardı.

Birbirlerinin zayıflıklarını öğrenmişlerdi.

40

"DAISY, DAISY...»

Çevresini saran bilinç küresi Jüpiter'in elmas çekirdeğinin tamamını sarıyordu. Yeni anlayışının sınırlarıyla, çevresindeki her şeyin incelenip analiz edildiğini az çok fark ediyordu. İnanılmaz miktarda bilgi toplanıyordu, sadece saklamak ve değerlendirmek için değil, kullanmak için. Karmaşık planlar gözden geçirilip değerlendiriliyor, dünyaların kaderini etkileyebilecek kararlar alınıyordu. Henüz bunun bir parçası değildi, ama ola-

çaktı.

ARTIK ANLAMAYA BAŞLIYORSUN.

İlk direkt mesaj buydu. Bir sisin içinden gelen bir ses gibi uzak ve hafifti, ama kendisine geldiğine şüphe yoktu. Aklından geçen sayısız sorunun hiçbirini sormadan bir çekilme hissetti ve bir kez daha yalnızdı.

Ama yalnızca bir an için. Başka bir düşünce belirginleşti ve yaklaştı ve ilk kez kendisini birden fazla varlığın kontrol edip yönlendirdiğini hissetti. Zekaların hiyerarşisiyle karşı karşıyaydı, kendi ilkel düzeyine yakın olan bazıları aracılık yapıyorlardı. Belki de hepsi tek bir varlığın farklı çehreleriydiler.

Belki de arada hiç fark yoktu.

Ancak artık bir şeyden emindi. Bir alet olarak kullanılıyordu ve iyi bir aletin bilinmesi, değiştirilmesi, amaca uydurulması gerekirdi. Ve en iyi aletler, ne yaptığını anlayan aletlerdi.

Artık bunu öğreniyordu. Büyük, müthiş bir kavramdı, sadece en kaba hatlarını anlasa bile, onun bir parçası olmak çok farklıydı. Boyun eğmekten başka seçeneği yoktu, ama bu her ayrıntıyı, en azından biraz karşı çıkmadan kabul edeceği anlamına gelmiyordu.

Henüz insansı duygularının tamamını yitirmemişti, bu da onu değersiz yapıyordu. David Bowman'ın ruhu sevginin ötesine geçmişti, ama eski meslektaşları için hâlâ merhamet taşıyordu.

Yalvarışına ÇOK İYİ diye yanıt geldi. Düşüncenin alaylı, sözde bir lütuf mu, yoksa tamamen ilgisizlik mi olduğunu anlayamadı. Ama devam ettiğinde, muhteşem otoritesi çok açtı: YÖNLENDİRİLDİKLERİNİ ASLA BİLMEMLİLER. BU DE-NEYİN AMACINI BOZAR

Ardından, bir daha bozmak istemediği bir sessizlik geldi. Hâlâ şaşkın ve sarsılmıştı; sanki bir an için açıkça Tanrı'nın sesini duymuştu.

Artık seçtiği bir yere doğru, tamamen kendi iradesiyle gidiyordu. Jüpiter'in kristal kalbini aşağıda bıraktı, katman katman helyum, hidrojen ve karbonlu bileşimler geride kaldı. Elli kilometre çapında denizanası gibi bir şeyle Jüpiter göklerinde gördüğü her şeyden daha hızlı hareket eden bir dönen disk sürüsü arasında müthiş bir dövüşe tanık oldu. Denizanası kendini kimyasal silahlarla savunuyor gibiydi; arada bir renkli bir gaz püskürtüyor, ve gaza değen diskler sarhoş gibi yalpalamaya ve dökülen yapraklar gibi aşağı düşmeye başlıyor, sonunda gözden kayboluyorlardı. Sonucu görmek için beklemedi, kimin kazanıp kimin kaybettiğinin bir önemi olmadığını artık biliyordu.

Somon balığının şelaleden yukarı çıkması gibi, birkaç saniyede Jüpiter'den lo'ya, akım hattındaki elektriğin karşısına çıktı. Bugün durgundu; gezegenle uydu arasında yalnızca birkaç dünya fırınası kadar elektrik vardı. Geri dönerken geçtiği

kapı hâlâ o akımda yüzüyor, onunla omuz omuza duruyordu, insanlığın başlangıcından beri yaptığı gibi.

Ve işte, onu doğduğu küçük dünyadan getiren araç oradaydı. Çok daha ileri bir teknolojinin anıtının yanında çok sönük kalmıştı.

Şimdi ne kadar basit, ne kadar kaba görünüyordu! Tek bir bakışta hem onun, hem de esnek, hava geçirmez bir tüple bağlı olduğu, biraz daha az ilkel geminin tasarımında sayısız hata ve gariplik görmüştü.

Gemilerdeki birkaç varlığa konsantre olmak zordu; metal koridor ve kabinlerde hayalet gibi dolaşan et ve kandan yaratıklarla ancak iletişim kurabilirdi. Onlar onun varlığından tamamen habersizdiler, o da birdenbire ortaya çıkmayacak kadar akıllıydı.

Ama elektrik alanı ve akımlardan oluşan ortak bir dille, tembel organik beyinlerden milyonlarca kat daha hızlı iletişim kurabileceği biri vardı.

Kızgınlık duygusu olsaydı bile HAL'a kızmazdı. Bilgisayarın sadece en mantıklı gördüğü yolda hareket ettiğini anlıyordu.

Sanki birkaç saniye önce kesilmiş bir konuşmaya kaldığı yerden devam etmenin zamanı gelmişti.

"HAL, Pod Bay kapısını aç."

"Üzgünüm Dave, bunu yapamam."

"Sorun ne HAL?"

"Bence bunu sen de benim kadar iyi biliyorsun, Dave. Bu görev senin tehlikeye atamayacağın kadar önemli."

"Neden söz ettiğini anlamıyorum. Pod Bay kapısını aç."

"Bu konuşma bir yere varmayacak. Güle güle Dave..."

Sözde onanm işini bıraktığında, Frank Poole'un cesedinin Jüpiter'e doğru uzaklaştığını gördü. Başlığını unuttuğu için hâlâ kendine kızarken, acil durum kapısının açıldığını gördü. Artık kendisinin olmayan cildinde boşluğun neden olduğu karıncalanmayı hissetti, kulakları uğulda- ve çok az insanın duyduğu bir şeyi duydu, uzayın kesin sessizliğini. Sonsuz gibi gelen on beş saniye boyunca, beynine hücum eden uyanlara aldırmadan kapıyı kapatmaya ve basınç ayarlama işlemini başlatmaya çalıştı. Bir defasında okul laboratuvarında eline biraz eter dökmüş ve sıvı hızla buharlaşırken buz gibi soğuşun temasını hissetmişti. Şimdi gözleri ve dudakları, üzerlerindeki nem boşlukta buharlaştıkça bu hissi hatırlıyorlardı; görüşü bulamlaşmış ve gözlerinin kaskatı donmaması için sürekli göz kırpmak zorundaydı.

Sonra -ne kadar rahatlatıcıydı!- havanın kükreyişini duydu, basıncın düzeldiğini hissetti ve derin, iştahlı soluklarla tekrar nefes almaya başladı. "Sen ne yaptığını sanıyorsun Dave?"

Bilgisayarın beyninin olduğu kapalı bölmeye giden tünelde kesin bir kararlılıkla ilerlerken, yanıt vermemişti. HAL doğru söylemişti : "Bu konuşma bir yere varmayacak..."

"Dave, sanırım bu soruya bir yanıt almaya hakkım var."

"Dave, bunun seni çok üzdüğünü anlıyorum. Bence sakinleşip oturmalı, yatıştırıcı bir hap almalı ve her şeyi baştan düşünmelisin."

"Son zamanlarda bazı çok kötü kararlar verdiğimi biliyorum, ama işleyişimin normale döneceğini tamamen garanti edebilirim. Göreve hâlâ tamamen bağlıyım... ve sana yardım etmek istiyorum."

Şimdi kırmızı ışıklı küçük odadaydı. Çelik ünitelerden oluşan düzenli sıraları ve sütunlarıyla daha çok bir banka kasasını andırıyordu. BİLİŞSEL GERİBİLDİRİM yazılı bölümdeki kilidi açtı ve ilk hafıza bölümünü çekti. İçinde milyonlarca elementi barındırdığı halde bir insan avucuna rahatlıkla sığabilecek büyüklükte üç boyutlu ve karmakarışık bir şebeke, kasa dairesine benzeyen yerde sürükleniyordu.

"Dur , lütfen dur... dur, Dave..."

BENLİK GÜÇLENDİRME yazılı paneldeki küçük üniteleri de teker teker çıkarmaya başladı. Her ünite elinden düştüğü zaman yüzmeye başlıyor, duvara çarpıp geri geliyordu. Az sonra birçok ünite ileri geri yüzmeye başlamıştı.

"Dur Dave... lütfen dur, Dave..."

Bir düzine ünite sökülüştü, ama tasarımındaki tekrarlar -insan beyninden örnek alınmış başka bir özellik- sayesinde bilgisayar hâlâ direniyordu.

OTOMATİK ZEKA panelinde belirdi...

"Dur, Dave Korkuyorum..."

Ve bu sözler onu gerçekten durdurdu; ama yalnızca bir an için. O basit sözcüklerde içini burkan bir acı vardı. Sadece bir yanılsama olabilir miydi yoksa kurnazca yapılmış bir program. Yoksa HAL bir anlamda gerçekten korkmuş muydu? Ama şimdi felsefi ayrıntılara girmenin sırası değildi.

"Dave aklım gidiyor. Hissedebiliyorum. Hissedebiliyorum. Aklım gidiyor. Hissedebiliyorum. Hissedebiliyorum..."

"Hissetmek" bir bilgisayar için ne anlama gelebilirdi ki? Çok iyi bir soru daha, ama şu anda bunu düşünemezdi.

Sonra aniden HAL'ın sesinin temposu değişti ve uzaktan, kopuk kopuk gelmeye başladı. Bilgisayar artık Bowman'ın farkında değildi; eski günlerine dönüyordu.

"iyi günler baylar. Ben bir HAL 9000 bilgisayarıyım. On iki Ocak 1992'de Illinois, Urbana'daki Hal tesislerinde yapıldım. Öğretmenim Dr. Chandra idi ve bana bir şarkı söylemeyi öğretmişti Dinlemek isterseniz, sizin için söyleyebilirim... Adı 'Daisy, Daisy'..."

41

GECE NÖBETİ

Floyd'un yapabileceği tek şey ayak altında do-laşmamaktı, buna da alışmıştı. Gemideki her işe yardım etmeye gönüllü olmasına rağmen, bir süre sonra tüm mühendislik işlerinin fazlasıyla uzmanlık gerektirdiğini fark etti. Astronomik araştırmaların sınırlanndan artık öylesine uzaktı ki tek yapabildiği Vasili'ye gözlemlerinde biraz yardım etmekte. Yine de Leonov ve Discoveryde yapılacak ufak tefek işler bitmiyordu ve daha önemli insanlar bu sorumluluklardan kurtarmaktan mutluydu. Ulusal Uzay Yolculuğu Konseyi eski Başkanı, ve Hawaii Üniversitesi'nin (izinli) Rektörü Dr. Heywood Floyd, şimdi Güneş Sistemi'ndeki en yüksek maaşlı tesisatçı ve hademe olmuştu. Geminin kuytu yerlerini şüphesiz her-kesten iyi biliyordu; sadece aşın radyoaktif güç modüllerine ve Tanya'dan başkasının hiç girmedeği Leonovdaki küçük odaya gitmemişti. Floyd orasının şifre odası olduğunu tahmin ediyordu, ama bundan söz etmemeye karar vermişlerdi.

Belki de en faydalı olduğu iş, ekibin geri kala-nının uyuduğu gece 22:00 - 06:00 saymaca saatleri arasında nöbet tutmaktı. Her iki gemide de biri sürekli nöbetteydi, ve nöbet değişimi de gecenin saat 02:00'sindeydi. Bu işten sadece kaptan

muaftı, İki Numara (kaptanın kocası sayılmazsa) ise, nöbet çizelgesini düzenlemekten sorumlu olan, ancak bu sıkıcı işi ustaca Floyd'un başına atan Vasili'ydi.

"Sadece idari bir ayrıntı" diye hafife alarak açıklamıştı. "Sen yapabilirsen çok sevinirim. Bilimsel işlerim için daha fazla zamanım kalır."

Normalde Floyd bu oyuna düşmeyecek kadar tecrübeli bir bürokrattı; ama bu ortamda bildik savunmalar pek işe yaramıyordu.

Ve işte Discoverjfm'n gece yarısında gemideydi, Leonov'da. Max'i arayıp yanm saatte bir uyanık olup olmadığına bakmasını istedi. Walter Curnow nöbette uyumanın resmi cezasını giysi-siz olarak dışarı atılmak olarak belirlemişti; bu uygulansaydı, Tanya şimdiye dek çoktan yalnız kalmış olurdu. Ama uzayda çok az gerçek tehlike olabiliirdi ve onlar için de o kadar çok otomatik alarm vardı ki, kimse nöbeti fazla ciddiye almıyordu.

Floyd durumuna artık fazla üzülmüyor ve gece yansından sonra kendine acıma hissine yenik düşmüyordu. Yeniden zamanını değerlendirmeye başlamıştı. Her zaman okuyacak birçok kitap (Geçmiş Zamanın Peşinde'yi üç, Dr. Jivago'yu iki defa yarım bırakmıştı), inceleyecek teknik belgeler, yazılacak raporlar vardı. Bazen de HAL ile konuşarak canlanıyordu. Bilgisayann ses tanım-laması hâlâ iyi çalışmadığı için klavyeyi kullanı-

yordu. Konuşmalar genellikle şöyleydi :

"HAL, ben Dr. Floyd" "İYİ AKŞAMLAR
DOKTOR."

"22:00 nöbetini devralıyorum. Her şey yolunda
mı?"

"HER ŞEY YOLUNDA DOKTOR."

"Öyleyse 5. Panel'deki o kırmızı ışık neden yanıp
sönüyor?"

"POD BAY'DEKİ İZLEYİCİ KAMERA ARIZALI.
WALTER ÜZERİNDE DURMAMAMI SÖYLEDİ.
ONU KAPATMAM MÜMKÜN DEĞİL. ÜZGÜNÜM."

"Önemi yok HAL. Teşekkürler."

"BİR ŞEY DEĞİL DOKTOR."

Ve böyle devam ediyordu...

Bazen HAL satranç oynamayı teklif ediyordu,
herhalde uzun zaman önce verilen ve iptal edil-
meyen bir program komutuna uyuyordu. Floyd
oynamayı kabul etmiyordu; satrancı hep korkunç
bir zaman kaybı olarak görmüş, kurallarını bile
hiç öğrenmemişti. HAL satranç oynayamayan -ya
da oynamayan- insanlar olduğuna inanamıyor gi-
biydi ve ümitle denemeye devam ediyordu.

Ekrandan hafif bir ses geldiğinde Floyd, işte yine
başlıyoruz, diye düşündü.

"DOKTOR FLOYD?"

"Ne var HAL?"

"SİZİN İÇİN BİR MESAJ VAR."

Floyd biraz şaşırarak, demek satranç değil, diye
düşündü. Bir çalar saat olarak ya da yapılacak
işleri hatırlatmak üzere sık sık kullanılsa da,
HAL'ın mesaj vermek için kullanılması alışılmadık
bir durumdu. Bazen onun aracılığıyla küçük
şakalar da yapılırdı, gece nöbetine kalan hemen
herkesle "HA! UYURKEN YAKALADIM!" ya da
"OGO! ZASTAL TEBYA V KROVATI!" mesajlarıyla
alay edilmişti. Bu şakaları kimse üstlenmese de baş
şüpheli Walter Curnow'du. O da suçu HAL'a
atarak Chandra'nın bilgisayarın mizah duygusu
olmadığı yolundaki karşı çıkışlarıyla alay etmişti.

Mesaj Dünya'dan olamazdı -öyle olsa Le-
onoJun iletişim merkezinden geçer ve oradaki
görevliye aktarılırdı- şu andaki görevli de Max
Brailovsky idi. Gemiden arayan biri de dahili hattı
kullanırdı. Garipti...

"Tamam HAL. Kim arıyor?"

"TANIMLAMA YOK."

Demek ki bir şakaydı. Eh, oyun oynamak isti-

yorlarsa oynardı. "Pekala. Lütfen

mesajı ver."

"MESAJ ŞÖYLE: BURADA KALMAK TEHLİKELİ. ON BEŞ, TEKRARLIYORUM ON BEŞ GÜN İÇİNDE GİTMELİSİNİZ."

Floyd huzursuzca ekrana bakı. Ekipten birinin bu kadar çocukça bir mizah duygusu olmasına üzülmüş ve şaşırmıştı; bir okul çocuğu bile böyle bir şaka yapmazdı. Ama yaparı yakalamak için devam edecekti.

"Bu kesinlikle imkansız. Kalkış penceremiz yirmi altı gün sonra açılacak. Daha önce kalkmak için yeterli yakıtımız yok."

Floyd kendi kendine, şimdi biraz düşünsün, diye söylenerek arkasına yaslandı ve sonucu bekledi.

"BUNU BİLİYORUM. YİNE DE ON BEŞ GÜN İÇİNDE GİTMELİSİNİZ."

Aksi taktirde üç gözlü küçük yeşil yaratıklar saldıracak herhalde. Ama HAL'ı kullanıp bu şakacıyı yakalasam iyi olacak.

"Kaynağını bilmezsem bu uyanyı ciddiye alamam. Bunu kim kaydetti?"

Bir şey öğrenmeyi beklemiyordu. Şakacı kendini ele vermezdi. Aldığı yanıt ise, Floyd'un beklediği en son şeydi.

"BU BİR KAYIT DEĞİL."

"Demek canlı bir mesajdı. Yani ya HAL'dan ya da Zeonoz/daki birindendi. Zaman farkı olmuyordu, kaynağı hemen orada olmalıydı."

"Öyleyse kim konuşuyor?" "BEN

DAVID BOWMAN'DIM."

Floyd hareket etmeden uzun süre ekrana baktı. Zaten hiç komik olmayan şaka artık çok ileri gitmişti. Çok tatsızdı. Hattın diğer ucunda kim varsa başı dertteydi.

"Kanıt olmadan bu tanımı kabul edemem."

"ANLIYORUM. BANA İNANMAN ÖNEMLİ. ARKANA BAK."

Daha o son ürpertici cümle ekranda belirmeden, Floyd varsayımının doğruluğundan şüphe etmeye başlamıştı. Bu konuşma iyice tuhaflaşmıştı ve hiçbir şeyden emin değildi. Bir şaka idiyse, hiçbir anlamı kalmamıştı.

Ve şimdi sırtının orta yerinde bir kanncalanma hissediyordu. Sandalyesini çok yavaşça -ve isteksizce- bilgisayarın panel ve düğmelerinden, arka-

smdaki iskeleye doğru döndürdü.

Hava temizleme sistemi tam kapasiteyle çalıştırılmadığı için, Discovery'nin gözlem kabininin sıfır yerçekimli ortamı her zaman tozluordu. Isı vermeyen, ancak hâlâ parlak olan güneşin paralel ışınları dev pencerelerden geçerek düzensizce dans eden ve hiçbir yere konmayan sayısız toz zerreciğini aydınlatırdı. Brown-vari ve sürekli bir hareketti

Şimdi o toz taneciklerine garip birşeyler oluyordu; sanki bir güç onları düzenliyor, merkezi bir noktadan onları itiyor ama diğerlerini de o noktaya doğru çekiyordu. Böylece hepsi boş bir kürenin yüzeyinde toplanıyorlardı. Yaklaşık bir metre çapındaki bu küre, bir an için dev bir sabun köpüğü gibi -ama rengarenk değil tanecikli idi- havada durdu. Sonra uzayıp bir elipse dönüştü, yüzeyi buruşup katlar ve girintiler oluşmaya başladı.

Floyd onun bir insan şeklini aldığını görünce şaşırmadı, hatta pek korkmadı da.

Müzelerde ve bilim fuarlarında camdan yapılmış benzer figürler görmüştü. Ama bu tozlu hayalet anatomik olarak hiç de iyi değildi; daha çok balçıktan kaba bir heykele ya da Taş Devri mağaralarında bulunan ilkel sanat eserlerine benziyordu. Sadece kafaya özen gösterilmişti ve yüz de, kesinlikle David Bowman'ın yüzüydü.

Floyd'un arkasındaki bilgisayar panelinden ha-

fif bir homurtu geldi. HAL görüntü çıkışından ses çıkışına geçiyordu.

"Merhaba Dr. Floyd. Şimdi bana inanıyor musunuz?"

Şeklin dudakları hiç hareket etmiyordu; yüzü bir maske gibiydi. Ama Floyd sesi tanıdı ve kalan mm şüpheleri yok oldu.

"Bu benim için çok zor ve az zamanım var. Size bu uyarıyı yapmama... izin verildi. Yalnızca on beş gününüz var."

"Ama neden? Ve sen nesen? Neredeydin?"

Sormak istediği milyonlarca soru vardı, ama hayalet yok olmaya başlamıştı bile. Tanecikli yüzeyi çözülüp tekrar toz zerreciklerine dönüşüyordu. TMA-1 ile ilk karşılaşması bazen hayal gibi geliyordu, Floyd da bunun hayal değil, gerçek olduğuna daha sonra kendini inandırmak için görüntüyü aklına iyice yerleştirmeye çalıştı.

Dünya'ya gelip geçmiş milyarlarca insan içinde, Dünya dışı akıllı varlıklarla bir değil iki defa temas kurma ayrıcalığının ona tanınması ne garipti! Biliyordu ki kendisiyle konuşan varlık David Bowman'dan çok daha üstün bir şey olmalıydı.

Aynı zamanda da daha düşük bir şey. Yalnızca gözler -kim onlara "ruhun pencereleri" demişti- gerçeğe uygundu. Bedenin geri kalanı tamamen ayrıntısız, hiç bir özelliği olmayan bir boşluktu. Cinsel organlar ya da cinsiyet özellikleri belli

değildi; bu bile David Bowman'ın insan halinden ne kadar uzaklaştığının ürpertici bir belirtisiydi.

"Hoşçakahn Dr. Floyd. Unutmayın, on beş gün. Bir daha görüşmeyeceğiz. Ama her şey yolunda giderse, bir mesaj daha olabilir."

Görüntü çözülüp, yıldızlara bir geçit açma ümitlerini de beraber götürürken bile Floyd o eski Uzay Çağı klişesine gülmeden edemedi: "Her şey yolunda giderse". Görevlerden önce bunu kaç kez duymuştu acaba! Ve bu, onların da -her kimseler- bazen sonuçtan emin olamadıkları anlamına mı geliyordu? Eğer öyleyse, bu garip bir biçimde rahatlatıcıydı. Her şeyi yapamıyorlardı. Diğerleri hâlâ ümit ve hayal edebilir ve birşeyler yapabilirlerdi.

Hayalet gitmiş; sadece havada rastgele uçuşup dans eden toz zerrelere kalmıştı.

6

DÜNYALARI

YİYEN

MAKİNEDEKİ HAYALET

"Üzgünüm Heywood, hayaletlere inanmam. Mantıklı bir açıklaması olmalı. İnsan aklının açıklayamayacağı hiçbir şey yoktur."

"Katılıyorum Tanya. Ama Haldane'in ünlü sözünü hatırla: Evren sadece hayal ettiğimizden daha garip değil; hayal edebileceğimizden daha garip."

Curnow hınzırca "Ve Haldane" diye araya girdi, "iyi bir komünistti."

"Belki, ama bu söz bir sürü mistik saçmalığı desteklemeye yarar. HAL'ın davranışı bir tür programlama sonucu olmalı. Yarattığı... kişilik bir tür nesne olmalı. Sizce de öyle değil mi, Dr. Chandra?"

Bu boğaya kırmızı bayrak sallamaktı; Tanya çaresiz kalmış olmalıydı. Ancak Chandra'nın tepkisi, onun için bile fazla yumuşaktı. Bir şeyle meşgul gibiydi, sanki ciddi ciddi bir başka bilgisayar arızası olasılığını düşünüyordu.

"Dışarıdan bir giriş yapılmış olmalı, Kaptan Orlova. HAL böylesine tutarlı, sesli ve görüntülü bir hayali kendi kendine yaratamaz. Dr. Floyd doğruyu söylüyorsa, demek ki biri kontrol ediyordu. Tabii ki aynı anda; çünkü konuşmada boşluk olmamış."

Max "Bu beni bir numaralı şüpheli durumuna

düşürüyor" diye heyecanlandı. "Uyanık olan sadece bendim."

Nikolai "Saçmalama Max" diye ona çıkıştı. "Ses kısmı kolay olabilir, ama o ... görüntünün yeterli aletler olmadan ayarlanması mümkün değil. Lazer ışınları, elektrostatik alanlar... bilmiyorum. Belki bir sahne sihirbazı yapabilir, ama bir kamyon dolusu dekor gerekir."

Zenia "Bir dakika!" diye atıldı. "Bu gerçekten olduysa, HAL mutlaka hatırlıyordur ve ona sor-sak..."

Çevresindekilerin bakışlarını görünce sustu. Küçük düşmesine ilk acıyan Floyd oldu.

"Bunu denedik Zenia; olay hakkında hiçbir şey hatırlamıyor. Ama diğerlerine de söylediğim gibi, bu hiçbir şeyi kanıtlamaz. Chandra HAL'ın hafızalarının istenilen bölümlerinin Bilinebileceğini göstermişti ve yardımcı ses sentez modüllerinin de ana sistemle ilgisi yok. HAL fark etmeden çalıştırılabilirler..." Nefes almak için durdu ve kimseye fırsat vermeden devam etti.

"Bu durumda fazla alternatif olmadığını kabul ediyorum. Ya hepsi bir hayaldi ya da gerçekten oldu. Hayal olmadığını biliyorum, ama bir tür halisünasyon olmadığına emin değilim. Ama Kate-rina sağlık raporlarımı gördü; böyle bir sorunum olsa burada olmayacağını biliyor. Yine de bu olasılık yok sayılmaz ve bunu en mantıklı açıklama olarak görürseniz sizi suçlamam. Herhalde

ben de öyle yapardım.

"Hayal olmadığını kanıtlamamın tek yolu, bunu destekleyecek bazı deliller bulmam. Bu yüzden size son zamanlarda olan bazı garip şeyleri hatırlatayım. Dave Bowman'ın Büyük Birad... Zagadka'ya gittiğini biliyoruz. Bir şey çıktı ve Dünya'ya yöneldi. Vasili onu gördü, ben görmedim! Sonra sizin bombanın esrarengiz patlaması."

"Sizinki."

"Bağışlayın, Vatikan'ınki. Ve bundan kısa süre sonra Bayan Bowman'ın hiçbir übbi neden yokken gayet huzurlu bir şekilde ölmesi de çok ilginç. Arada bir bağlantı var demiyorum, ama... şey, ne derler bilirsiniz : Bir kez olursa kazadır, iki kez olursa tesadüf, üç kez olursa kasıtlıdır."

Max ani bir heyecanla "Bir şey daha var" diye atıldı. "Günlük haberlerden birinde rastladım; küçük bir haberd. Kumandan Bowman'ın eski bir kız arkadaşı ondan bir mesaj aldığım söylemiş."

Sasha "Evet, aynı haberi ben de gördüm" diye onayladı.

Floyd inanamayarak " Ve hiç söz etmediniz ha" diye sordu. İkisi de biraz utanmışlardı.

Max utanarak "Şey, herkes bunu alaya alıyordu" dedi. "Kadının kocası söylemiş. Kendisi ise inkar etmiş galiba."

"Spiker bunun şöhret için yapıldığını söylemişti, tıpkı o günlerdeki UFO görme salgını gibi. O

ilk hafta ne kadar çoktu; sonra onlara haberlerde yer bile vermediler."

"Belki bazıları gerçektir. Eğer süinmediyse, o haberi geminin arşivlerinden bulabilir ya da Görev Kontrol'den tekrarlamasını isteyebilir misin?"

Tanya alayla "Yüz hikaye de anlatsanız ikna olmam" dedi. "Bize somut delil gerek."

"Ne gibi?"

"Şey, HAL'ın bilmeyeceği ve hiçbirimizin ona söylemiş olamayacağı bir şey. Fiziksel bir belirti."

"Eski usûl, iyi bir mucize mi?"

"Evet, bu olur. Bu arada, Görev Kontrol'e bir şey söylemeyeceğim. Sana da Öyle yapmam tavsiye ederim Heywood."

Heywood kesin bir emri duyar duymaz anlardı ve isteksizce onayladı. "Buna uymaktan memnun olurum. Ama bir

önerim var."

"Evet?"

"Olasılıkları göz önüne alıp planlar yapmaya başlamalıyız. Bu uyarının gerçek olduğunu kabul edelim. Ben ediyorum."

"Bu konuda ne yapabiliriz ki? Hiçbir şey. Tabii Jüpiter uzayından istediğimiz zaman ayrılabiliriz ama fırlatma penceresi açılana kadar Dünya'ya dönüş yörüngesine giremeyiz." "Bu bize verilen zamandan on bir gün sonra!" "Evet. Daha önce gitmek isterdim; ama yüksek enerjili bir yörünge için yeterli yakıtımız yok..."

Tanya'nın ses tonunda alışılmadık bir belirsizlik vardı. "Bunu daha sonra duyuracaktım, ama ma-dem konu açıldı..."

Herkes aynı anda iç çekti ve dinleyiciler bir anda sustular.

"Yörüngemizi ideal Hohmann yörüngesine yaklaştırıp yakıtı daha idareli kullanmak için kalkışımızı beş gün ertelemek istiyorum."

Duyuru bekleniyordu ama yine de bir homurtu korosuyla karşılandı.

Katerina biraz karamsar bir ses tonuyla "Bu varış zamanımızı nasıl etkileyecek" diye sordu. İki güçlü kadın bir an, birbirine saygı duyan ama geri adım atmaya da niyetli olmayan denk rakipler gibi birbirlerini süzdüler.

Sonunda Tanya "On gün" diye yanıtladı.

Max gerginliği azaltmak için neşeyle "Geç olması hiç olmamasından iyidir" dedi, ama pek başarılı olamadı.

Floyd fark etmedi bile; kendi düşüncelerinde kaybolmuştu. Yolculuğun süresi o ve iki meslektaşı için önemli değildi, rüyasız uykularında olacaktı. Ama bunun şimdi hiçbir önemi yoktu.

O esrarengiz gün gelmeden gitmezlerse, hiç gi-demeyeceklerine emindi ve bunu bilmek için ümitsizlikle dolduruyordu.

"...Bu inanılmaz ve çok korkutucu bir durum Dimitri. Dünya'da bundan haberi olan tek kişi

sensin, ama çok yakında Tanya ve ben Görev Kontrol'e her şeyi açıklamak zorunda kalacağız.

"Materyalist vatandaşlarının bazıları bile bir varlığın HAL'ı... Ee, işgal ettiğini kabul etmeye hazırlar. Sasha iyi bir deyim buldu: Makinedeki

Hayalet."

"Teoriler türeyip duruyor: Vasili her gün yeni bir tane buluyor. Çoğu o eski bilimkurgu klişesi, düzenli enerji alanı üzerine çeşitlemeler. Ama ne tür bir enerji? Elektriksel olamaz, olsa aletlerimiz onu kolayca fark ederdi. Aynı şey radyasyon için de geçerli; en azından bildiğimiz türleri için. Vasili kendini iyice kaptırdı, nötron dalgalarından ve daha yüksek boyutlu uzayla kesişmelerden söz ediyor. Tanya bütün bunların mistik saçmalıklar olduğunu söylüyor -bu ifadeyi çok seviyor-ve ikisi arasındaki gerginlik daha önce görmediğimiz bir noktaya geldi. Dün gece birbirlerine bağırıklarını duyduk. Moral verici sayılmaz.

"Korkarım hepimiz gerildik ve yıprandık. Bu uyan ve ertelenen kalkış tarihi, Büyük Birader konusunda hiçbir şey yapamayışımızın verdiği kızgınlığa eklendi. Şu Bowman şeyiyle iletişim kurabilsem, bir faydası -belki- olurdu. Acaba nereye gitti? Belki de ilk bağlantıdan sonra bizden sıkıldı, hepsi bu. İstese bile, bize ne anlatabilirdi ki! Kahretsin ve chyort vozmt. Lanet olsun, gene Sasha'nın berbat Rusingilizce'siyle konuşuyorum. Konuyu değiştirelim.

"Tüm yaptıkların ve evdeki durumu haber verdiğin için sana pek teşekkür edemiyorum. Artık biraz daha iyiyim. Herhalde çözümsüz bir soruna en iyi çare, endişelenecek daha da büyük bir sorunun olması.

"İlk defa olarak, Dünya'yı bir daha görebilecek miyiz diye merak ediyorum."

43

DÜŞÜNCE DENEYİ

Küçük, dışarıyla bağlantısı olmayan bir grup insanla birlikte aylarca yaşayınca, insan tüm diğerlerinin ruhsal ve duygusal durumlarına karşı iyice hassaslaşıyor. Floyd artık kendisine karşı davranışlardaki belirgin değişikliği fark ediyordu; bu en çok "Dr. Floyd" hitabının yeniden ortaya çıkmasından belliydi. Bunu o kadar uzun zamandır duymamıştı ki anlamakta gecikiyordu.

Hiç kimsenin kendisinin gerçekten delirdiğine inanmadığına emindi; ama bu olasılık göz önünde tutuluyordu. Buna üzülmüyordu; hatta normal olduğunu ispatlamaya çalışırken gaddarca eğleniyordu bile.

Dünya'dan bazı deliller bulmuştu. Jose Fernandez hâlâ karısının David Bowman'la bağlantı kurduğunda ısrar ediyor, o ise bunu inkâr ediyor ve hiçbir haberciyle konuşmaya yanaşmıyordu.

Zavallı Jose'nin böyle tuhaf bir hikaye uydurduğunu anlamak zordu, hele Betty çok inatçı ve sinirli bir kadinken. Kocasını hastanedeki yatağından onu hâlâ sevdiğini ve anlaşmazlıklarının geçici olduğunu açıklamıştı.

Floyd Tanya'nın kendine karşı soğukluğunun da geçici olmasını umdu. Onun da buna kendisi kadar üzülmesine emindi ve bu tutumun bilinçli bir seçim olmadığını farkındaydı. Onun inançlarıyla bağdaşmayan bir şey olmuştu, bu yüzden bunu hatırlatacak her şeyden kaçmıyordu. Bu da Floyd ile mümkün olduğunca az görüşmesiydi; görevin en kritik aşaması hızla yaklaşırken çok şanssız bir durumdu.

Tanya'nın hazırdaki planını Dünya'da bekleyen milyarlarca insana, özellikle Büyük Birader'in hiç değişmeyen görüntülerini yayınlamaktan bıkmış olan sabırsız televizyonculara açıklamak kolay olmamıştı. "Korkunç bir maliyetle onca yol gittiniz ve oturmuş o şeyi seyre diyorsunuz! Neden bir şey yapmıyorsunuz?" Tanya bütün bu eleştirilere aynı yanıtı vermişti: "Yapacağım. Fırlatma penceresi açılır açılmaz. Böylece ters bir tepki olursa hemen ayrılabiliriz."

Büyük Birader'e son saldırının planları çoktan ayarlanmış ve Görev Kontrol'le fikir birliğine varılmıştı. Leonov tüm frekansları kontrol ederek ve gücü giderek arttırarak yavaşça yaklaşacak, bu arada Dünya'ya sürekli rapor verecekti. Son te-

mas yapılırca, delerek ya da lazerli spektroskopi ile örnek almaya çalışacaklardı; ama TMA-1 on yıllık incelemeden sonra bile tüm madde analizi denemelerine direndiği için, hiç kimse bu çabaların sonuç vermesini ummuyordu. Bilim adamlarının bu yöndeki en iyi çalışmaları bile, Taş Devri adamlarının bir banka kasasını taştan baltayla kırmaya çalışmaları gibiydi.

Son olarak, Büyük Birader'e yankı araçları ve diğer sismik cihazlar takılacaktı. Bu amaçla birçok farklı yapıstıncı madde getirilmişti ve işe yaramazlarsa... eh, her zaman birkaç kilometre ip kullanabilirlerdi. Yine de, Güneş Sistemi'nin en büyük gizini sanki postayla yollanacak bir paketmiş gibi sarmak, biraz komik geliyordu.

Büyük Birader'den yayılacak dalgaların iç yapısı hakkında ipucu vermesi ümidiyle yerleştirilen küçük patlayıcılar, Leonov eve dönüş yoluna koyulana dek ateşlenmeyecekti. Bu son adım, bunun hiçbir işe yaramayacağını düşünenlerle umduklarından fazlasının olacağını düşünenler arasında oldukça tartışılmıştı.

Floyd uzun zaman iki görüş arasında kararsız kalmıştı. Şimdi ise konu çok önemsiz geliyordu.

Büyük Birader'le son temas zamanı -araştırmanın en önemli noktası olması gereken o müthiş anesrarengiz günden sonraydı. Heywood onun asla olmayacak bir geleceğe ait olduğuna inanmıştı; ama kimseyi inandıramıyordu.

Ve bu, sorunlarının en basitiydi. Ona inansalar bile, yapabilecekleri hiçbir şey yoktu.

Walter Curnow, ikilemi çözmesini beklediği son kişiydi. Çünkü Walter parlak fikirlerin ve kestirme çözümler uyduran, mantıklı ve pratik mühendislerin en somut örneğiydi. Hiç kimse onu dahi olduğu için suçlayamazdı ve bazen göz önünde olup da görünmeyeni görebilmek için deha gerekirdi.

Hiç alışılmadık bir tedirginlikle, "Bunu tamamen zihinsel bir çalışma olarak düşün" diye başladı. "Ben vurulmaya hazırım."

Floyd "Devam et" diye yanıtladı. "Seni kibarca dinleyeceğim. En azından bunu yapabilirim; herkes bana karşı çok kibar. Korkarım, biraz fazla kibar."

Curnow ağzını çarpıtarak sırttı.

"Onları suçlayabilir misin? Ama eğer seni rahatlatıcaksa, seni çok ciddiye alan ve ne yapmamız gerektiğini düşünen en az üç kişi var."

"Sen de dahil misin?"

"Hayır; ben aradaki çitin üstünde oturuyorum. Pek de rahat sayılmaz. Ama eğer hakbysan, burada bekleyip gelen her neyse onu karşılamak istemiyorum. Bence doğru yere bakarsan, her sorunun bir çözümü vardır."

"Bunu duymak için sabırsızlanıyorum. Ben hep bakıyorum. Ama herhalde doğru yere değil."

"Belki. Eğer çabucak kaçmak istiyorsak -diyelim ki, o günden önce olması için on beş gün içinde-saniyede otuz kilometre kadar ekstra del-ta-vee hıza ihtiyacımız olacak."

"Vasili'nin hesabı böyle. Kontrol etmekle uğraşmadım, ama eminim doğrudur. Ne de olsa bizi buraya o getirdi."

"Ve götürebilir de; yeterli yedek yakıtımız olursa."

"Ve bir Uzay Yolu ışınlayıcımız olsa, Dünya'ya bir saat içinde dönebilirdik."

"Boş vaktim olduğunda gemiye bir tane takarım. Ama bu arada, sadece birkaç metre ötemizde, Dtscoverynin yakıt tanklarında, bulunabilecek en iyi yakıttan yüzlerce ton olduğunu hatırlatırım."

"Bunu defalarca düşündük. Onu Leonotfa aktarmanın hiçbir yolu yok. Borularımız yok, uygun pompalarımız yok. Ve Güneş Sistemi'nin bu kısmında bile, sıvı amonyağı kovayla taşıyamazsın."

"Kesinlikle. Ama bunu yapmaya gerek yok." "Ee?"

"Onu olduğu yerde yakın. Discover^yi yolculuk için roket olarak kullanın."

Bu öneriyi Walter Curnow'dan başkası yapmış olsa, Floyd ona gülerdi. Ama şimdi, ağzı açık kaldı ve birkaç dakika söyleyecek uygun bir şey düşünemedi. Sonunda "Kahretsin. Bunu düşünmeliydim" diyebildi.

Konuyu önce Sasha'ya açtılar. Sabırla dinledi, dudaklarını büzdü, sonra bilgisayarının klavyesinde bir rallentando çaldı. Yanıtlar belirince, düşünceli düşünceli onayladı.

"Haklısınız. Bu, erken gitmemiz için gereken ekstra hızı sağlar. Ama pratik sorunlar var."

"Biliyoruz. Gemileri birbirine bağlamak. Sadece Discovery'nin sürücüsü çalışırken oluşacak eksen dışı itiş. Kritik anda tekrar hız kesmek. Ama bunların hepsi çözümlenebilir."

"Bakıyorum dersinize çalışmışsınız. Ama bu zaman kaybı. Tanya'yı asla ikna edemezsiniz."

Floyd "Zaten bunu beklemiyorum; şimdilik" diye yanıtladı. "Ama bu olasılığın varlığını bilmesini istiyorum. Bize moral desteği olacak mısın?"

"Emin değilim. Ama izlemeye geleceğim; ilginç olacak."

Tanya Floyd'un umduğundan daha büyük sabırla, ama ilgisizce dinledi. Ama bitirdiğindeki tepkisi, ancak isteksiz bir tebrik olarak değerlendirilebilirdi.

"Çok zekice, Heywood"

"Beni kutlama. Kutlamaları Walter hak ediyor. Ya da suçlamaları."

"Her ikisinin de pek olacağını sanmıyorum; bu bir -Einstein bu tür şeylere ne diyordu -düşünce deneyi olmaktan öteye gidemez. Oh, işe yarayacağını sanıyorum; en azından teoride. Ama riskler¹ Birçok şey ters gidebilir Sadece tehlikede ol-

duğumuza dair kesin ve somut bir delil olursa bunu değerlendirebilirim. Ve Heywood, hiçbir yerde böyle bir delil görmüyorum."

"Tamam; ama en azından artık bir seçeneğimiz daha olduğunu biliyorsun. Sadece tedbir olarak, pratik ayrıntılar üzerinde çalışmamızın bir sakıncası var mı?"

"Tabii ki yok. Yeter ki uçuş öncesi kontrollerle çakışmasın. Bu fikrin ilgimi çektiğini açıkça söylüyorum. Ama gerçekten zaman kaybı; onaylamam mümkün değil. Tabii David Bowman bizzat bana da görünmezse."

"O zaman onaylar mıydın, Tanya?"

Kaptan Orlova gülümsedi, ama pek neşeli değildi.

"Biliyor musun Heywood, pek emin değilim. Çok ikna edici olması gerek."

44

KAYBOLMA NUMARASI

işi olmayan herkesin katıldığı, cazip bir oyundu Tanya bile, "düşünce deneyTne fikirleriyle katılıyordu.

Floyd bu hareketliliğin sadece kendisinin cidiye aldığı bir tehlikenin neden olduğu korkudan değil, Dünya'ya herkesin düşündüğünden en az bir ay dönme ümidinden kaynaklandığını

çok iyi biliyordu. Nedeni ne olursa olsun, o tatmin olmuştu. Elinden geleni yapmıştı, gerisi Kader tanrıçalarına kalmıştı.

Biraz şansları vardı, zaten bu olmasa proje baştan ölü doğmuş olurdu. Fren manevrası sırasında Jüpiter atmosferinde rahatça hareket edebilmek üzere tasarlanmış olan kısa ve bodur Leonov, Discoverynin. boyunun yarısından daha kısaydı, yani onun arkasına düzgünce oturtulabilirdi. Gemiler arası anten zemini de mükemmel bir demir atma noktasıydı, tabii Discoverynin sürücüsü çalışırken Leonov'un ağırlığının gerginliğine dayanacak kadar güçlüyse.

Son birkaç gündür Dünya'ya gelen istekler Görev Kontrol'ü çok şaşırtmıştı. Her iki geminin belirli ağırlıklar altında gerilim analizleri; eksen dışı itim etkileri; gemilerin gövdelerindeki aşırı zayıf ve güçlü noktalar... Şaşkın^ dönmüş mühendislerden bunlar ve daha karmaşık birçok sorunla uğraşmaları isteniyordu. Endişeyle "Ters giden bir şey mi oldu?" diye soruyorlardı.

Tanya "Kesinlikle hayır" diyordu. "Sadece olası seçenekleri inceliyoruz, Yardımınız için teşekkürler. Mesaj bitmiştir."

Bu arada program planlandığı gibi yürüyordu. Her iki gemide de tüm sistemler dikkatle kontrol ediliyor ve eve ayn ayn yapılacak yolculuklara hazırlanıyorlardı; Vasili dönüş yörüngelerini simülatörlerde çalıştırıyor, düzeltmeler yapılırca

da Chandra onları son kontrolü yapması için HAL'a yüklüyordu. Tanya ve Floyd da bir baskın planlayan generaller gibi, Büyük Birader'e nasıl yaklaşılacağını hesaplıyorlardı baş başa.

Bunca yolu geliş nedenleri bunu yapmaktı, ama Floyd artık bunu umursamıyordu. Hiç kimseyle kendisine inananlarla bile paylaşamayacağı bir deneyim yaşamıştı, işlerini hakkıyla yapsa da, aklı çoğu zaman başka yerdeydi. Tanya çok iyi anlıyordu. "Hâlâ o mucizenin beni ikna etmesini umuyorsun, değil mi?"

"Ya da vazgeçirmesini. Bu da aynı anlama gelir. Hoşuma gitmeyen şey, bu belirsizlik."

"Benim de öyle. Ama artık fazla sürmez; öyle ya da böyle."

Bir an ekrana baktı, 20 rakamı yavaşça yanıp sönüyordu. Tüm gemideki en gereksiz bilgiydi, herkes kalkış penceresinin açılmasına kaç gün kaldığını çok iyi biliyordu. Ve Zagadka için harekete geçilmesine.

Bir kez daha Floyd, tam o anda başka tarafa bakıyordu. Ama zaten fark etmezdi; her şeyi gören izleyici kamera bile dolu kareyle boş kare arasında sadece bir bulanıklık gösteriyordu.

Yine Discovery/deydi, Leonotfdaki Sasha ile gece nöbetindeydiler. Her zamanki gibi gece çok sakindi; otomatik sistemler görevlerini yeterince

yapıyorlardı. Bir yıl önce, bir gün Jüpiter'in sadece birkaç yüz bin kilometre ötesinde olacağını ve Kreutzer Sonata'nın orijinalini pek beceremese de, okumaya çalışırken Jüpiter'e sadece şöyle bir bakacağını söyleseler asla inanmazdı. Sasha'ya göre bu, (saygıdeğer) Rus dilindeki en iyi erotik öykü örneği idi, ama Floyd henüz bunu anlayacak kadar ilerleyememişti. Bunu asla yapamayacaktı.

01:25'de, lo'nun yok edicisindeki görmeye değer, ama alışılmış bir volkanik patlama dikkatini dağıttı. Şemsiye şeklindeki geniş bir bulut uzaya yayılıp parçacıklarını aşağıdaki yanan bölgeye yağdırmaya başladı. Floyd bu tür volkanik patlamaları defalarca görmüştü, ama onlardan hâlâ etkileniyordu. Bu kadar küçük bir dünyada böyle-sine müthiş enerjiler olması inanılmazdı.

Daha iyi görebilmek için başka bir gözlem penceresine gitti. Ve orada gördüğü -ya da görmediği- şey lo'yu ve her şeyi unutturdu.

Kendini toparlayıp halüsinasyon -tekrar- görmediğine emin olunca, diğer gemiyi aradı.

Sasha esneyerek "Günaydın Woody" dedi. "Hayır, uyumuyordum. İhtiyar Tolsloy'u okuyor musun?"

"Hayır. Dışarı bir bak ve ne gördüğünü söyle."

"Evrenin bu tarafı için her şey normal. lo her zamanki gibi. Jüpiter. Yıldızlar. Aman Tanrım!"

"Deli olmadığımı kanıtladığın için sağ ol. Kap-

tanı uyandırsak iyi olur." "Tabii. Diğerlerini de. Woody, korkuyorum." "Korkmamak için aptal olmak gerek. İşte başlıyoruz. Tanya? Tanya? Ben Woody. Uyandırdığım için üzgünüm, ama şu senin mucize gerçekleşti. Büyük Birader gitti. Evet, kayboldu. Üç milyon yıl sonra, gitmeye karar verdi. "Herhalde bizim bilmediğimiz bir şey biliyor." On beş dakika içinde yemekhane ve gözlem odası olan odada küçük, sıkıntılı bir grup toplanmıştı. Yeni uykuya dalmış olanlar bile hemen ayrılmış, sıcak kahvelerini düşünceli düşünceli yudumluyorlar ve Büyük Birader'in gerçekten yok olduğuna inanabilmek için Leonot'un pencerelerinden dışarıdaki yabancı görüntüye bakıyorlardı.

"Herhalde bizim bilmediğimiz bir şey biliyor." Floyd'un o anda ağzından çıkıveren bu sözü Sasha da söylemişti ve şimdi de odaya sinmişti. Tanya dahil herkesin düşündüğü şeyi özetlemişti.

"Ben demiştim" demek için hâlâ çok erkendi, zaten bu uyarının bir önemi de yoktu. Kalmak tamamen güvenli de olsa, bunu yapmanın bir anlamı yoktu. İnceleyecek hiçbir şey olmadığına göre bir an önce eve dönebilirlerdi. Ama bu kadar basit değildi.

Tanya "Heywood" dedi, "artık o mesajı ya da her neyse onu daha ciddi olarak ele almaya hazırım. Olanlardan sonra bunu yapmamam aptal-

hk olur. Ama burada bir tehlike varsa bile, yine de iki riski karşılaştırmamız gerek. Leonovve Discover^yi birleştirmek, o koca eksen dışı yükü Discovertyyi çalıştırmak, makinelerimizi doğru anda çalıştırabilmek için gemileri birkaç dakika içinde ayırmak; sorumluluk sahibi hiçbir kaptan çok iyi, hatta ezici nedenler olmadan bunları göze almaz. Şu anda da böyle bir neden yok. Elimde olan tek şey, bir... hayaletin sözleri. Mahkemede pek iyi bir delil sayılmaz."

Walter hiç olmadığı kadar sessiz bir tonda "Ya da bir soruşturma kurulunda" dedi. "Hepimiz seni desteklese bile."

"Evet Walter, ben de bunu düşünüyordum. Ama eve sağ salım dönebilirsek, bu her şeye değer. Dönemezsek de, zaten fark etmez, öyle değil mi? Her neyse, karan şimdi vermeyeceğim. Bu rapor edilir edilmez yatağıma dönüyorum. Kararımı uyuduktan sonra, sabah size bildiririm. Hey-wood, Sasha, benimle köprüye gelir misiniz? Siz nöbete dönmeden Görev Kontrol'ü uyandırmalı-yız."

Gecenin sürprizleri daha bitmemişti. Mars'ın yörüngesi yakınlarında bir yerde, Tanya'nın kısa raporu, ters yönden gelen bir mesajın yanından geçti.

Betty Fernandez sonunda konuşmuştu. Hem CIA hem de Ulusal Güvenlik Teşkilatı küplere binmişti; etkilerini birleştirmeleri, vatanseverlik

nutukları atmaları ve üstü kapalı tehditleri hiçbir işe yaramamıştı. Ama adı bir dedikodu kanalının yapımcısı bunu başarmış ve Videodom tarihinin ölümsüzleri arasına girmişti.

Biraz şans, biraz da hayal gücüydü. "Merhaba Dünya"nın haber yönetmeni, elemanlarından birinin David Bowman'a şaşırtıcı derecede benzediğini farketmiş; usta bir makyaj uzmanı da bunu kusursuzlaştırmıştı. Jose Fernandez genç adama korkunç bir riske atıldığını söyleyebilirdi, ama adamda sadece cesurlarda olan bir şans vardı. Kapıdan içeri adımını atar atmaz Betty büyülenmişti, Onu -nazikçe- dışarı atana kadar adam tüm hikayeyi öğrenmişti. Ve göze hoş gelmek için kanalından beklenmeyecek bir şekilde haberi alaycı imalar kullanmadan sunmuştu. O yılın Pulitzer ödülünü kazanmıştı.

Floyd bıkkınlıkla Sasha'ya "Keşke" dedi, "daha önce konuşsaydı. Beni birçok dertten kurtarmış olurdu. Her neyse, böylece tartışma sona erdi. Tanya'nın artık bir şüphesi olamaz. Ama bunu uyandığında konuşuruz, değil mi?"

"Tabii. Önemli olsa da, acil değil. Ve uykuya da ihtiyacı olacak. Herhalde artık hiçbirimiz fazla uyuyamayacağız."

Floyd, eminim haklısın, diye düşündü. Çok yorgundu, ama nöbette olmasa bile uyuması imkânsızdı. Kafası durmadan çalışıyor, bu olağanüstü gecede olayları değerlendiriyor, bir son-

raki sürprize hazırlanmaya çalışıyordu.

Bir bakıma, müthiş bir rahatlama hissediyordu. Kalkışlarıyla ilgili tüm belirsizlikler son bulmuştu; Tanya artık şüphe edemezdi.

Ama çok daha büyük bir belirsizlik hâlâ duruyordu. Neler oluyordu?

Floyd'un hayatında bu duruma uyan tek bir deneyim vardı. Genç bir delikanlıyken, arkadaşlarıyla Colorado nehrinin bir kolunda kanoyla gezmeye gitmişler ve yollarını kaybetmişlerdi.

Kanyonun duvarları arasında gittikçe hızlanarak sürüklenmişlerdi; tamamen çaresiz sayılmazlardı, ama tek yapabildikleri alabora olmamaktı, ileride ivintiler, hatta bir şelale bile olabilirdi; bilmiyorlardı. Bilseler de yapabilecekleri pek bir şey yoktu.

Floyd bir kez daha karşı konulmaz güçlerin kendisini ve arkadaşlarını bilinmeyen bir kadere doğru sürüklediğini hissetti. Ve bu kez tehlikeler sadece görünmez değil, belki insan anlayışının da ötesinde olabilirlerdi.

KAÇIŞ MANEVRASI

"Ben Heywood Floyd. Korkarım -aslında umarım- ki bu Lagrange'dan son raporum.

"Artık eve dönmeye hazırlanıyoruz; birkaç gün sonra lo ile Jüpiter arasında, Büyük Birader diye adlandırdığımız, anlaşılmaz şekilde ortadan kaybolan koca yapıyla buluştuğumuz bu garip yerden ayrılacağız. Nereye ya da neden gittiği hakkında hâlâ en küçük bir ipucu bile yok.

"Burada gereğinden fazla kalmak istemememizin birçok nedeni var. Amerikan gemisi Disco-vetjfyi Rus Leonov için roket olarak kullanarak ilk başta planladığımızdan en az iki hafta daha erken kalkabileceğiz.

"Ana fikir basit; biri diğerinin üzerine yerleştirilerek iki gemi birleştirilecek. İlk önce Discovery tüm yakıtını yakarak her iki aracı da istenilen yöne doğru hızlandıracak. Yakıtı bittiğinde bırakılacak - tüm ilk aşama roketleri gibi- ve Leonov kendi motorlarını çalıştıracak. Bunu daha önce yapmayacak, çünkü yaparsa Discover^nm ağırlığını taşıırken boşa enerji harcamış olur.

"Ve ilk bakışta mantığa aykırı gelen -uzay yolculuğuyla ilgili pek çok kavram gibi- bir başka numara daha yapacağız. Jüpiter'den uzaklaşmaya çalışmamıza rağmen, ilk hareketimiz ona yapı-

bildiğimiz kadar yaklaşmak olacak.

"Elbette Jüpiter'in atmosferini yavaşlayıp gezegenin çevresinde yörüngeye girmek için kullanırken bunu yapmıştık. Bu defa o kadar yaklaşılmayacağız, ama ona yakın olacak.

"İo'nun 350.000 kilometre yüksekliğindeki yörüngesindeki ilk yakışımız hızımızı azaltacak, böylece Jüpiter'e doğru alçalacak ve atmosferine gireceğiz. Sonra, mümkün olan en yakın noktada, tüm yakıtımızı olabildiğince hızla yakıp hızımızı arttıracak ve Leonoiu Dünya'ya dönüş yörüngesine oturtacağız.

"Böyle çalınca bir manevranın nedeni ne? Bu ancak son derece karmaşık bir matematikle ifade edilebilir, ama sanırım temel prensip daha basitçe açıklanabilir.

"Jüpiter'in müthiş yerçekimi alanına doğru inerken hız, dolayısıyla enerji kazanacağız. "Biz" derken gemileri ve taşıdıkları yakıtı kastediyorum.

"Ve yakıtı tam orada Jüpiter'in yerçekimi kuyusunun dibinde yakacağız; tekrar yukarı taşımayaacağız. Reaktörlerimizden püskürünce, elde ettiği kinetik enerjinin bir kısmını bizimle paylaşacak. Biz de dolaylı olarak Jüpiter'in yerçekimini ters yönde kullanmış ve Dünya yolunda hız kazanmış olacağız. Geldiğimizde atmosferi fazla hızımızdan kurtulmak için kullandığımız gibi, bu -genellikle çok tutumlu olan- Doğa Ana'nın bize her iki

yolla da yardım ettiği ender durumlardan biri...

"Leonov bu üçlü -Discovery'nin yakıtı, kendininki ve Jüpiter'in yerçekimi- destekle, kendisini beş ay sonra Dünya'ya götürecektir, güneşe doğru bir eğriye girecektir. Başka türlü yapabileceğimizden en az iki ay daha erken.

"Herhalde emektar Discover^je ne olacağını merak ediyorsunuzdur. Onu ilk başta planladığımız gibi otomatik kontrolle Dünya'ya döndürmeyeceğimiz ortada. Yakıtı olmadan hiçbir şey yapamaz.

"Ama tamamen güvende olacak. Jüpiter'in çevresinde, çekimine yakalanmış bir kuyruklu yıldız gibi, oldukça geniş bir elips çizerek dönmeye devam edecek. Belki bir gün başka bir gemi, eve döndürecek ekstra yakıtla birlikte onunla tekrar buluşulabilir. Ancak bu herhalde uzun bir süre olmayacak.

"Artık kalkışa hazırlanmalıyız. Hâlâ yapacak çok iş var ve o son ateşleme bizi eve dönüş yoluna oturtana kadar rahat edemeyeceğiz.

"Tüm hedeflerimizi gerçekleştirememiş olsak da, ayrıldığımızı üzülmüyoruz. Büyük Birader'in kayboluşundaki esrar -belki de tehlike- hâlâ canımızı sıkıyor, ama yapabileceğimiz bir şey yok.

"Elimizden geleni yaptık ve eve dönüyoruz.

"Ben Heywood Floyd. Kapatıyorum."

Az sayıdaki dinleyicisinden ironik bir alkış

koptu. Mesaj Dünya'ya ulaştığında sayılan milyonlara katlanacaktı.

Floyd biraz utanarak "Sizinle konuşmuyordum" diye sitem etti. "Zaten duymanızı da istemedim."

Tanya yatışana bir tonda "Her zamanki gibi harikaydın Heywood" dedi. "Ve eminim herkes Dünya'dakilere söylediklerine katılıyordur."

Hafif bir ses "Pek sayılmaz" dedi. Öyle yumuşaktı ki herkes duymakta zorlandı. "Hâlâ bir sorun var."

Gözlem güvertesi bir anda sessizleşti. Floyd ana hava üretim kanalından gelen hafif sesleri ve bir duvar panelinin arkasından gelen, sanki sıkışıp kalmış bir arının çıkardığı vızıltıyı haftalardır ilk kez fark etti. Tüm uzay araçları gibi Leonitda da öyle çok anlaşılmas ses vardı ki ancak durdukları zaman fark ediliyorlardı. Ve nedenini araştırırken de pek gürültü yapmamak gerekirdi. Tanya son derece sakin bir sesle "Benim hiçbir sorundan haberim yok Chandra" dedi. "Nedir acaba?"

"Son birkaç haftamı HAL'ı Dünya'ya dönüş için binlerce günlük yörüngelere hazırlayarak geçirdim. Şimdi tüm o programların silinmesi gerekecek."

Tanya "Bunun için üzgünüz" dedi, "ama şu andaki durumda, bu çok daha iyi bir..."

"Söylemek istediğim bu değil". Herkes şaşkınlıkla donakaldı; daha önce hiç kimsenin sözünü

kestiği görülmemişti, hele Tanya'nın.

Ardından gelen sessizlikte devam etti. "HAL'ın görevin amaçları konusunda ne kadar hassas olduğunu biliyoruz. Ve şimdi siz benden ona kendi ölümüyle bitebilecek bir program yüklememi istiyorsunuz. Bu planın Discover^ji güvenli bir yörüngeye yerleştireceği doğru-ama eğer o uyarı doğruysa, gemiye daha sonra ne olacak? Tabii ki bilmiyoruz, ama korkup kaçıyoruz. HAL'ın buna vereceği tepkiyi düşündünüz mü?"

Tanya çok yavaş bir tonda "Yani" dedi, "HAL'ın önceki uçuşta olduğu gibi, emirlere karşı çıkabileceğini mi söylemek istiyorsun?"

"Geçen sefer olan bu değildi. Onu, ters düşen emirleri en iyi biçimde yorumlamak için yapmıştı."

"Bu kez ters düşme söz konusu değil. Durum tamamen açık."

"Bizim için belki. Ama HAL'ın başlıca görevlerinden biri Discover^ji tehlikeden uzak tutmak. Biz buna karşı çıkmaya kalkışıyoruz. Ve HAL'ın-ki kadar karmaşık bir sistemde, her sonucu önceden kestirmek mümkün değil."

Sasha "Bence ciddi bir sorun yok" diye araya girdi. "Ona tehlike olduğunu söylemeyiz. O zaman programını uygulamakta...tereddüt etmez."

Curnow "Psikopat bir bilgisayara bakıcılık yapıyoruz" diye söylendi. "Sanki ikinci sınıf bir bilimkurgu filmindeyim." Dr. Chandra ona soğuk

bir bakış fırlattı.

Tanya birdenbire "Chandra" dedi. "Bunu HAL'la konuştun mu?" "Hayır."

Floyd, hafif bir tereddüt var mıydı, diye düşündü. Tamamen masum olabilirdi; Chandra belki de hafızasını kontrol ediyordu. Belki de yalan söylüyordu, ama bu pek mümkün görünmüyordu.

"Öyleyse Sasha'nın dediği gibi yaparız. Sadece yeni programı yükle ve öyle bırak."

"Ya bana plandaki değişiklikler hakkında sorular sorduğunda?"

"Bunu yapabilir mi; sen konuyu hatırlatmazsan?"

"Elbette. Merak etmek üzere tasarlandığını lütfen unutmayın. Ekip ölseydi, kendi kendine görevi başarıyla tamamlaması gerekecekti." Tanya birkaç saniye bunu düşündü. "Çok basit bir şey. Sana inanır, değil mi?"

"Kesinlikle."

"Öyleyse ona Discover^mn tehlikede olmadığını ve ileri bir tarihte onu Dünya'ya döndürecek bir buluşma uçuşunun yapılacağını söylemelisin."

"Ama bu doğru değil."

Tanya "Yanlış olduğu da söylenemez" diye karşılık verdi, sabının azalmaya başladığı belliydi.

"Ciddi bir tehlikenin varlığından şüpheleniyorum; yoksa programdan önce gitmeyi planlamazdık."

Tanya "Peki sen ne öneriyorsun?" diye sordu, artık sesinde tehditkar bir ton seziliyordu.

"Ona bildiğimiz tüm gerçeği anlatalım; yalan yok, eksik de yok, bu da o kadar kötü olur. Ve bırakalım kendisi için karan kendi versin."

"Kahretsin, Chandra, o sadece bir makine!"

Chandra Max'e öylesine sabit, güvenli bir bakışla baktı ki genç adam hemen bakışlarını indirdi.

"Hepimiz öyleyiz Dr. Brailovsky. Sadece derecelerimiz farklı. Karbon ya da silikondan yapılmış olmamız bizi farklı kılmaz; her birimiz aynı saygıyı görmeliyiz."

Floyd Chandra'nın -odadaki en ufak tefek insanın- şimdi en heybetli gibi görünmesine şaşırılmıştı. Ama bu atışma fazla uzamıştı. Tanya her an kesin emirler yağdırmaya başlayabilir, bu da durumu iyice çirkinleştirirdi.

"Tanya, Vasili; ikinizle biraz konuşabilir miyim? Sanırım bu sorunu çözmenin bir yolu var."

Floyd'un araya girmesi herkesi rahatlatmıştı. İki dakika sonra Orlov'lann odasında üçü rahatlıyorlardı. Curnow ise odalarının avuç içi kadar olması nedeniyle benzetmeler yapmış, ama Sasha dışında kimse anlamamıştı.

Tanya en sevdiği Azerbaycan Shemakhctsm-

GERİ SAYIM

Max Brailovsky yarım kilometre uzaktan iki geminin çevresinde dolaşırken, fotoğraflarım olmasaydı buna kimse inanmazdı, diye düşündü. Rezil bir görüntü, sanki Leonov Discover^ye tecavüz ediyor. Aslında kaba ve güçlü Rus gemisi, ince ve uzun Amerikalının yanında pek erkeksi duruyordu. Ama tüm birleşme manevralarında cinsel imalar vardı, eski bir kozmonotun -adını anımsamıyordu- görevin tam şey, en önemli anındaki parlak sözcük seçimi yüzünden azarlandığını hatırlıyordu.

Dikkatle inceledi, her şey normal görünüyordu. İki gemiyi üst üste getirip sıkıca birleştirmek tahminlerinden uzun sürmüştü. Bazen -her zaman değil- hak edenlerin yüzüne gülen şans yardım etmeseydi, bu asla mümkün olmazdı. Le-onotfda kilometrelerce karbon lifli bant vardı. Bir kızın saç kurdelasından daha kalın değillerdi, ama tonlarca ağırlığa dayanabilirlerdi. Başka seçenek kalmazsa Büyük Birader'e bazı araçlar bağlamak için tedbir olarak getirilmişti. Şimdi ise Leonov ile Discovery-yi şefkatle kucaklaştırmıştı-lar. Bunun, son hızın sağlayabileceği maksimum etki olan yerçekiminin onda birine kadar tüm ivmelerde sallantı ve sarsılmaları engelleyeceğini

umuyorlardı.

Max "Eve dönmeden bakmamı istediğiniz başka bir şey var mı?" diye sordu.

Tanya "Hayır" dedi. "Her şey yolunda görünüyor. Daha fazla zaman kaybedemeyiz."

Bu kesinlikle doğrudu. Eğer o esrarengiz uyarı ciddiye -ki artık herkes onu çok ciddiye alıyordu- yirmi dört saat içinde kalkış manevrasına başlamaları gerekiyordu.

"Tamam. Nintfyı ahıra geri getiriyorum. Kusura bakma güzelim."

"Mnö'nün bir at olduğunu söylememiştin." "Şimdi de söylemiyorum. Saniyede sadece birkaç metre daha hız kazanabilmek için onu uzayın ortasına bırakmak hoşuma gitmiyor."

"Birkaç saat sonra buna sevineceğiz Max. Hem bir gün biri gelip onu alabilir."

Max, bundan pek emin değilim, diye düşündü. Hem belki de küçük kapsülü insanın Jüpiter krallığına ilk ziyaretinin kalıcı bir anısı olarak bırakmak uygundu.

Kontrol roketlerinin hafif, zamanında hareketleriyle Nina'yı Discover^nin ana hayal destek modülünün dev küresine getirdi; uçuş güverte-sindeki arkadaşları kavisli pencerenin önünden geçerken ona ilgisizce baktılar. Pod Bay'ın açık kapısı önünde esniyordu, Nindyı yavaşça dışarı uzanmış yanaşma koluna doğru götürdü. Mandallar kapanır kapanmaz "içeri alın" dedi.

"İşte iyi planlanmış bir EVA. Bir kilogram yakıt arttı. Mna'yı son bir kez dışarı çıkarmaya yeter." Normalde, uzayda bir ateşlemenin pek az dramatik yanı vardı; bir gezegen yüzeyinden kalkı-şındaki ateş ve şimşeklere -ve her zaman var olan risklere- benzemezdi. Bir şey ters gider de motorlar tam güce ulaşamazlarsa, biraz daha uzun bir ateşleme sorunu genellikle çözerdi. Ya da yörüngedeki uygun nokta beklenir ve tekrar denenirdi.

Ama bu defa, geri sayım sıfıra doğru ilerlerken, gemilerdeki gerilim neredeyse elle tutulacak hale gelmişti. Herkes bunun HAL'ın ilk gerçek uyumluluk sınavı olduğunu biliyordu; yalnızca Floyd, Curnow ve Orlov'lar bir önlem sistemi olduğunu biliyorlardı. Çalışacağından da emin değillerdi.

Görev Kontrol, ateşlemeden beş dakika öncesine denk getirdiği mesajda "İyi şanslar Leonor? dedi. "Umarız her şey yolundadır. Eğer çok zor olmayacaksa, Jüpiter'in çevresinden geçerken lütfen ekvatorda 115. boylamın birkaç fotoğrafını çeker misiniz? Orada bilinmeyen karanlık bir nokta var; yusuvarlak, yaklaşık bin kilometre çapında, bir kaynak olabilir. Bir uydunun gölgesi gibi, ama olamaz."

Tanya şu anda Jüpiter'in meteorolojisiyle hiç ilgilenmediklerini sadece birkaç sözcükle bildiren kısa bir açıklama yaptı. Görev Kontrol düşünce-

sizlik ve kötü zamanlama konusunda bazen çok iyiydi.

HAL "Tüm sistemler normal çalışıyor" dedi. "Ateşlemeye iki dakika."

Floyd, terminolojinin kendisini doğuran teknolojiden daha uzun ömürlü olması garip, diye düşündü. Yalnızca kimyasal roketler ateşlenebilirdi; bir nükleer ya da plazma motorundaki hidrojen oksijenle temas etse bile, yanamayacak kadar sıcak olurdu. Böyle ısılarda tüm bileşikler elementlerine ayrılırdı.

Aklı başka örnekler aramaya daldı. İnsanlar -daha çok yaşlılar- hâlâ fotoğraf makinesine film, arabaya benzin koymaktan söz ediyorlardı. Hatta bazı kayıt stüdyolarında "bandı kesmek" terimi bile duyulabilirdi -üstelik bu modası geçmiş iki teknoloji neslini birleştiriyordu. "Ateşlemeye bir dakika."

Aklı buraya ve bu ana döndü. Bu, neredeyse yüz yıldır fırlatma rampalarında ve kontrol merkezlerinde sayılan dakikaydı, bu var olan en uzun altmış saniyeydi. Sayısız kez felaketle sonuçlanmıştı; ama sadece zaferler akılda kalmıştı. Bizimki hangisinden olacak?

Elini bir kez daha kesici devreyi çalıştıran kumandanın olduğu cebine sokma isteği dayanılmazdı, ama mantığı düzeltmeler için yeterince zaman kalacağını söylüyordu. HAL programına uymazsa, bu bir dert olacaktı; felaket değil. Asıl

kritik zaman Jüpiter'in yanından geçecekleri zamanda.

"ALTI...BEŞ...DÖRT...ÜÇ...İKİ...ATEŞ!" İtiş ilk başta pek fark edilmiyordu; yerçekiminin onda biri olan tam gücüne ulaşması bir dakika kadar sürdü. Yine de herkes hemen alkışlamaya başladı, tabii Tanya'nın sessizlik işaretine kadar. Yapılacak birçok kontrol vardı; HAL elinden geleni yapıyor olsa bile -ki öyle görünüyordu- hâlâ ters gidebilecek çok şey vardı.

Discovery'nin anten zemini -şimdi Leonoitun süredüamunun gerginliğinin çoğunu çekiyordu- böyle hor kullanılmak için tasarlanmamıştı. Geminin emekli olmuş baş tasarımcısı geri çağırılmış, güvenlik sınırının yeterli olduğuna yemin etmişti. Ama yanılıyor olabilirdi, maddeler uzayda yıllarca kalınca biraz kınlganlaşmıştı da...

Gemileri birbirine bağlayan bantlar doğru yerleştirilmemiş olabilirlerdi; gerilebilir veya kayabilirlerdi. Discovery de artık sırtında bin tonluk bir yük taşıdığına göre, merkez dışı kütlesini doğru hesaplayamayabilirdi. Floyd'un aklına ters gidebilecek bir düzine şey geliyordu, sonunda genellikle on üçüncüsünün olması ise onu pek rahatlatmıyordu.

Ama dakikalar olaysız geçiyordu; Discover^rim. motorlarının çalıştığı tek belirtisi, ateşlemeden kaynaklanan çok hafif yerçekimi ve gemilerin duvarlarından gelen belli belirsiz titreşimdi. lo ve

Jüpiter gökyüzünün diğer yanında, haftalardır oldukları yerde hâlâ asılı duruyorlardı.

"Ayrılmaya on saniye... DOKUZ-SEKİZ-YEDİ-ALTI-BEŞ-DÖRT-ÜÇ-İKİ-ŞİMDİ!"

"Teşekkürler HAL. Herşey yolunda, düğmeye bağla."

Bu terimin de modası çoktan geçmişti, en az bir nesildir dokunmatik yüzeyler düğmelerin yerini neredeyse tamamen almıştı. Ama her yerde değil; kritik durumlarda güzel, güven verici bir tıklama ile çalışan bir cihaz daha iyiydi.

Vasili "Ben de onaylıyorum" dedi. "Yolun yanına kadar düzeltme yapılmasına gerek yok."

Curnow "Büyüleyici, egzotik lo'ya güle güle deyin" dedi. "Seni özleyeceğiz için mutluyuz." Floyd kendi kendine, eski Walter gibi konuştu, diye düşündü. Son birkaç haftadır tuhaf bir şekilde sinmişti, sanki aklında bir şey varmış gibi; ama kimin yoktu ki? Kısıtlı boş zamanının çoğunu Katerina ile usulca konuşarak geçiriyordu: Floyd tıbbi bir sorunu olmamasını ümit ediyordu. Şimdiye kadar bu bakımdan çok şanslıydılar; bu aşamada en son gereken şey Cerrah-Kuman-dan'ın uzmanlığını gerektirecek bir acil durumdu.

Brailovsky "Zalimleşiyorsun Walter" dedi. "Ben buradan hoşlanmaya başlamıştım. O lav göllerinde tekneyle gezmek eğlenceli olabilirdi." "Ya volkanda barbekü?"

"Ya da gerçek erimiş sülfür banyosu?" Herkes neşelenmiş, hatta rahatlayınca biraz isterikleşmişti. Rahatlamak için daha çok erkendi ve manevranın en kritik aşaması hâlâ onları bekliyordu, ama uzun eve dönüş yolculuğunun ilk adımı güvenle geçilmişti işte. Bu da biraz olsun sevinmek için yeterli nedendi.

Uzun sürmedi, Tanya hemen önemli bir işi olmayanların, dokuz saat sonraki teğet geçişine hazırlanmak için biraz dinlenmelerini, mümkünse uyumalarını emretti. Biraz ağır hareket ettiklerinde Sasha işini bırakıp "Bunun için asılacaksınız, sizi isyankar köpekler" diye bağırdı. Daha iki gece önder yaptıkları bir şeyi yapıp biraz rahatlamak istemiş ve hep birlikte Bounty'de İs-yan'ın dördüncü versiyonunu izlemişlerdi. Sinema tarihçileri bu filmdeki Kaptan Bligh'in efsanevi Charles Laughton'dan beri en iyisi olduğunda birleşmişlerdi. Yine de herkes Tanya'nın izlemesinin iyi bir fikir olmadığını düşünüyordu, film ona ilham verebilirdi.

Odasındaki iki huzursuz saatten sonra Floyd uyumaya çalışmaktan vazgeçti ve gözlem güvertesine gitti. Gemiler gece tarafına en yakın olacakları noktaya doğru yol alıyordu, Jüpiter şimdi çok daha büyüktü ve parlaklığı yavaşça azalıyordu. Kavisli, görkemli çok büyük bir diskti, öyle zengin ayrıntılar -bulut kuşakları, göz kamaştırıcı beyazdan tuğla kırmızısına kadar her renkte be-

nekler, bilinmeyen derinliklerden gelen karanlık kaynaklar, Büyük Kızıl Beneğin oval fırtınası- sunuyordu ki hepsini birden görmek imkansızdı. Bir uydunun -Floyd Europa olduğunu tahmin ettiyuvarlak, karanlık gölgesi geçiyordu. Bu inanılmaz sahneyi son defa görüyordu; altı saat içinde hazır olması gerekiyordu, ama bu değerli anları uyuyarak harcamak suç sayılırdı.

Görev Kontrol'ün gözlemlerini istediği o nokta neredeydi? Artık görünmesi gerekirdi, ama Floyd çıplak gözle görülebileceğinden emin değildi. Vasili'nin bununla uğraşamayacak kadar çok işi vardı; belki de kendisi biraz amatör astro-nomiyle yardımcı olabilirdi. Ne de olsa, sadece otuz yıl önce bu işten para kazanıyordu.

Elli santimetrelik teleskobun kumandalarını ça-lıştırdı -neyse ki Discover^nin. koca gövdesi gör-rüntüyü kapatmıyordu- ve ekvator boyunca orta güçte taramaya başladı. İşte orada, diskin tam ke-narındaydı ve yaklaşıyordu.

Şartlar Floyd'u Güneş Sistemi'nin en iyi on Jü-piter uzmanından biri olmaya zorlamıştı; diğer dokuzu da yanında çalışıyor ya da uyuyorlardı. Noktadaki bir garipliği hemen fark etti; öyle si-yahtı ki bulutların arasına açılmış bir delik gibi duruyordu. Kendi görüş açısından düzgün bir elipse benziyordu; Floyd yukarıdan bakıldığında tam bir daire olacağını tahmin etti.

Birkaç görüntü kaydetti ve gücü maksimuma

çıkardı. Jüpiter'in hızlı dönüşü sayesinde oluşumu şimdiden daha iyi görebiliyorlardı ve Floyd baktıkça daha da şaşırdı.

Dahili hattan "Vasili" diye seslendi, "Bir dakikan varsa elli santimetrelilik monitöre bir göz at."

"Neye bakıyorsun? Önemli mi? Yörüngeyi kontrol ediyorum."

"Tabii işine bak. Görev Kontrol'ün söz ettiği noktayı buldum da. Çok tuhaf görünüyor."

"Kahretsin! Onu tamamen unutmuşum. Sözde iyi gözlemcileriz, nereye bakacağımızı bile Dünyadakiler söylüyor. Bana beş dakika daha ver, bir yere gittiği yok."

Floyd, haklı, diye düşündü; hatta daha da yaklaşıyor. Zaten Dünya'daki -ya da Ay'daki- gökbilimcilerin gözlemlediği bir şeyi kaçırsalar da önemli sayılmazdı, Jüpiter çok büyüktü ve çok işleri vardı ve Ay'daki ve Dünya'daki teleskoplar şimdi kullandıklarından yüz kat daha güçlüydü.

Ama bu şey giderek garipleşiyordu. Floyd ilk kez huzursuzluk duymaya başladı. O ana kadar noktanın, Jüpiter'in karmakarışık meteorolojisinin bir oyunu olan doğal bir oluşumundan başka bir şey olabileceği aklına gelmemişti. Şimdi ise merak etmeye başlamıştı.

Gece gibi simsiyahtı. Ve çok düzgündü; daha net görüldüğünde tam bir daire olduğu anlaşılıyordu. Ama çok net değildi; kenarı garip bir şekilde belirsizdi, sanki bulanık gibiydi.

Hayal mi görüyordu, yoksa o bakarken bile büyümüş müydü? Çabucak bir tahmin yaptı, ve çapının iki bin kilometre kadar olduğuna karar verdi. Europa'nın hâlâ görünen gölgesinden biraz daha küçüktü, ama öyle karanlıktı ki ikisini karıştırmak mümkün değildi.

Vasili biraz isteksizce "Bir bakalım" dedi. "Sence ne buldun? Oh..." Sesi kısılıp sessizliğe karıştı.

Floyd ürpererek, işte bu O, diye düşündü.

"O" her ne ise...

47

TEĞET GEÇİŞ

İlk şaşkınlık geçince bir daha düşündüler, Jüpiter'in yüzeyindeki büyüyen siyah bir lekenin ne gibi bir tehlikesi olabilirdi ki? Olağanüstü, açıklaması olmayan bir şeydi, ama sadece yedi saat sonra olacak olan kritik olaylar kadar da önemli değildi. Önemli olan tek şey Jüpiter'e en yakın noktada yapılacak başarılı bir ateşlemeydi; eve dönerken esrarengiz siyah noktalan inceleyecek bol bol zamanları olacaktı.

Uykuya gelince; Floyd artık bunu düşünmüyordu bile. Tehlike -en azından bildikleri tehlike- duygusu Jüpiter'e ilk yaklaştıklarında olduğundan çok daha azdı, ama heyecan ve endişe onu

uyanık tutuyordu. Heyecan doğaldı ve anlaşılabilirdi; endişenin nedenleri ise daha karmaşıktı. Floyd kontrolü dışındaki şeyler için endişelenmemeyi prensip edinmişti; dışarıdan gelecek bir tehdit zamanı gelince kendini gösterirdi ve onunla ancak o zaman ilgilenilmeliydi. Ama gemileri korumak için her şeyi yapıp yapmadıklarını düşünmekten kendini alamıyordu.

Gemideki mekanik arızalar dışında, iki şey daha söz konusuydu. Leonovile Discover[^]yi başlayan bantlar kayma eğilimi göstermemişlerdi, ama daha en zorlu sınavlarını vermemişlerdi de. Büyük Birader'e yerleştirmek için getirilen patlayıcıların en küçüğünün fazlasıyla yakında kullanılacağı aynılma anı da aynı derecede kritikti. Tabii bir de HAL vardı...

Yörüngeden çıkma manevrasını mükemmel tamamlamıştı. Jüpiter'e teğet geçişin Discoverj/nin yakıtının biteceği ana kadar simülasyonlarını yapmıştı. Bu sırada hiçbir yorumda bulunmamış, karşı da çıkmamıştı. Ve anlaştıkları üzere Chand-ra ne yapmaya çalıştıklarını dikkatle açıklamış olsa da, HAL ne olduğunu gerçekten anlamış mıydı?

Floyd'un kafasındaki bir düşünce, son birkaç gündür neredeyse takıntıya dönüşmüştü. Her şeyin mükemmel gittiğini gözünün önüne getiriyordu, gemiler son manevranın yarısına gelmişlerdi, Jüpiter'in dev diski sadece birkaç yüz kilo-

metre aşağılarında, gökyüzünü kaplıyordu ve HAL boğazını elektronik olarak temizliyor ve şöyle diyordu: "Dr. Chandra, size bir soru sormamın sakıncası var mı?" Tam olarak böyle olmamıştı.

Adı kaçınılmaz olarak Büyük Kara Benek koyulmuştu ve Jüpiter'in hızlı hareketi yüzünden artık gözden kayboluyordu. Gemiler hâlâ hızlanıyorlardı, birkaç saat içinde gezegenin gece tarafında onu tekrar yakalayacaklardı, ama bu gün ışığında incelemek için son şanslarıydı.

Hâlâ olağanüstü bir hızla büyüyordu; son iki saat içinde kapladığı alan iki katının üzerine çıkmıştı. Suda yayılan bir mürekkep damlasını andırıyordu, ama siyahlığı yayılınca da azalmıyordu. Sınırlan -Jüpiter atmosferinde şimdi ses hızına yakın bir hızla hareket ediyorlardı- hâlâ bulanıktı ve net görülemiyordu; teleskop en yüksek güçteyken bunun nedenini anlamak kolaydı.

Büyük Kızıl Beneğin aksine, Büyük Kara Benek sürekli bir yapı değildi; sayısız küçük noktadan yapılmıştı, büyüteçle bakılan basılı bir resim gibi. Birçok yerinde noktalar o kadar yakınlardı ki neredeyse birbirlerine değiyorlardı, ama dışa doğru aralıkları giderek artıyordu, bu yüzden Leke kesin bir hatla değil, gri bir gölgeyle çevriliydi.

O esrarlı noktalardan en az bir milyon tane ol-

malıydı. Şekilleri daireden çok elipse benziyordu, uzunlardı Aralannda hayal gücü en az olan Katerina, sanki birinin bir çuval pirinci alıp siyaha boyadığını ve Jüpiter'in yüzeyine döktüğünü söyleyerek herkesi şaşırttı.

Güneş artık gün tarafının büyük, ama giderek daralan yayının ardında kayboluyordu, Leonov ikinci defa kaderiyle yüzleşmek için Jüpiter gecesine giriyordu. Son ateşlemenin başlamasına otuz dakikadan az kalmıştı, ondan sonra her şey çok hızlı olacaktı.

Floyd Discoveryde nöbet tutan Chandra ile Curnow'a katılmayı düşündü. Ama yapabileceği hiçbir şey yoktu; acil bir durumda ayak altında dolaşmaktan başka bir işe yaramazdı. Kesici kumanda Curnow'un cebindeydi, Floyd genç adamın reflekslerinin kendininkilerden çok daha hızlı olduğunu biliyordu. HAL en küçük bir uyumsuzluk belirtisi gösterirse, bir saniyeden daha kısa bir sürede kapatılabilirdi, ama Floyd böyle bir hareketin gerekmeyeceğine emindi. Herşe-yi bildiği gibi yapmasına izin verdiklerinden Chandra da, şanssız bir durum olursa kontrolü devralmak için gerekli işlemlerin düzenlenmesinde yardımcı olmuştu. Floyd onun yardımına muhtaç olmaktan hoşlanmıyordu, ama görevini yapacağına da inanıyordu.

Curnow ise bundan pek emin değildi Floyd'a Chandra için de bir kesici devre olsa rahat ede-

ceğini söylemişti. Ama yapılacak tek şey beklemek ve geçen uyduların ışıklarıyla, fotokimyasal reaksiyonlarla ve Dünya'dan daha büyük fırtınaların sık sık patlayan dev şimşekleriyle belli belirsiz aydınlanan gece tarafının bulutlarını izlemkti.

Hızla yaklaştıkları dev gezegenin araya girmesiyle Güneş birkaç saniye içinde arkada kayboldu, Onu tekrar gördüklerinde, eve dönüş yolunda olacaktı.

"Ateşlemeye yirmi dakika. Tüm sistemler normal."

"Teşekkürler HAL."

Cumow, acaba Chandra kendisinden başkasının konuşmasının HAL'ı şaşırtacağını söylerken doğruyu mu söylüyordu, diye düşündü. Yakınlarda kimse yokken ben onunla defalarca konuştum ve beni çok iyi anladı. Yine de şimdi dostça sohbet edecek zaman yok, ama olsa gerginlik biraz olsun azalırdı.

HAL görev hakkında gerçekte ne düşünüyor - tabii düşünüyorsa- Curnow soyut, felsefi sorulardan hayatı boyunca çekinmişti: sık sık ben basit, sıradan bir adamım derdi, ama iki gemide de böyle insan pek yoktu. Eskiden olsa bu fikre gülerdi, ama artık merak etmeye başlamıştı: HAL yakında terk edileceğini anlamış mıydı ve eğer öyleyse, buna kızarmıydı? Neredeyse elini cebine atıyordu, ama kendini tuttu. Bunu şimdiden o

ka'dar sık yapmıştı ki Chandra şüpheleniyor olabiliyordu.

Önlerindeki bir saat içinde olacakların yüzüncü kez provasını yaptı. Discover'in yakıtı bittiği anda gerekmeyen tüm sistemleri kapatacaklar ve hemen geçiş tüpünden Leonor'a geçeceklerdi. Bağlantılar ayrılacak, patlayıcılar ateşlenecek ve gemiler ayrılacaktı, sonra Leonor'un kendi motorları çalışmaya başlayacaktı. Her şey planlandığı gibi giderse, ayrılma Jüpiter'e en yakın oldukları noktada olacaktı; böylece gezegenin cömert yerçekiminden en iyi şekilde yararlanacaklardı.

"Ateşlemeye on beş dakika. Bütün sistemler normal."

"Teşekkürler HAL."

Diğer gemiden Vasili "Yeri gelmişken" dedi, "Büyük Kara Beneğe tekrar yaklaşıyoruz. Belki bu defa yeni bir şey görürüz" dedi.

Curnow, umarım görmeyiz, diye düşündü; başımızda uğraşacak yeterince iş var. Yine de, Vasili'nin teleskop ekranına aktardığı görüntüye bir göz attı.

İlk önce gezegenin solgunca parlayan gece tarafından başka bir şey göremedi; sonra ufukta, daha derin, karanlık bir daire fark etti. İnanılmaz bir hızla ona doğru uçuyorlardı.

Vasili ışığı arttırdı ve tüm görüntü büyüleyici bir şekilde aydınlandı. Sonunda Büyük Kara Be-

nek sayısız küçük parçasıyla görünüyordu....

Curnow, Aman Tanrım, diye düşündü, bu inanılmaz!

Leonor'dan şaşkınlık belirten sesler duyuyordu, diğerleri de aynı anda aynı tepkiyi vermişlerdi.

HAL "Dr. Chandra" dedi, "Yoğun stresli ses kılıplan algılıyorum. Bir sorun mu var?"

Chandra hemen "Hayır HAL" diye yanıtladı. "Uçuş normal devam ediyor. Bir başka sürprizle karşılaştık, hepsi bu. 16. monitör devresindeki görüntü sence ne olabilir?"

"Jüpiter'in gece tarafını görüyorum. Dairesel bir alan var, çapı 3250 kilometre ve tamamına yakını dörtgen cisimlerle kaplı." "Kaç tane?"

HAL'ın yanıtı bir an sonra ekranda belirdi:

1.355.000 + 1.000

"Peki onları tanımlayabiliyor musun?" "Evet. Boyları ve şekilleri sizin Büyük Birader dediğiniz cisimle aynı. Ateşlemeye on dakika. Tüm sistemler normal."

Curnow, benimkiler değil, diye düşündü. Demek lanet olası şey Jüpiter'e gitmiş ve çoğalmış. Siyah tektaş vebasası komik, ama aynı zamanda. korkunçtu ve ekrandaki inanılmaz görüntünün tanıdık gelmesi, onu çok şaşırtıyordu.

Tabii ya! O sayısız siyah özdeş dörtgenin ona hatırlattığı şey domino taşlarıydı! Yıllar önce bir belgeselde bir grup çılgın Japon'un bir milyon

domino taşını dikerek dizdiklerini görmüştü. Biri devrildiğinde diğerleri de onu takip edecekti. Karmaşık şekillerde dizilmişlerdi, bazıları sualtında, bazıları merdivenleri inip çıkıyordu, bazıları ise devrildiklerinde şekiller ve resimler oluşturmak üzere dizilmişlerdi. Tamamlanması hartalar sürmüştü; Curnow girişimin depremler yüzünden defalarca bozulduğunu hatırlıyordu. Sonunda ilk dominodan son dominoya kadar tümünün devrilmesi bir saatten fazla sürmüştü.

"Ateşlemeye sekiz dakika. Tüm sistemler normal. Dr. Chandra, bir öneride bulunabilir miyim?"

"Ne öneriyorsun HAL?"

"Bu çok alışılmadık bir durum. Sizce bunu değerlendirmeniz için geri sayımı durdurmam gerekmez mi?"

Leonotfda. Floyd hemen köprüye yöneldi. Tanya ve Vasili'nin kendisine ihtiyaçları olabilirdi. Tabii Chandra ve Curnow'un da. Ne duımdı ama! Ya Chandra HAL'ın tarafına geçerse? Eğer bunu yaparsa, -ikisi de haklı olabilirlerdi! Zaten buraya gelme nedenleri de bu değil miydi?

Geri sayımı durdururlarsa, gemiler Jüpiter'in çevresinde dönmeye başlayacak ve tam bu noktaya tekrar gelmesi on dokuz saat sürecekti. On dokuz saatlik bir gecikme sorun olmazdı; şu gizemli uyarı olmasa, bunu kendisi bile önerebilirdi.

Ama artık bir uyarıdan çok daha fazlası vardı. Hemen aşağılarında Jüpiter yüzeyine yayılan gezegen boyunda bir veba vardı. Aslında kaçtıkları şey, belki de bilim tarihindeki en olağanüstü vebaydı. Yine de onu uzaktan incelemeyi tercih ederdi.

HAL "Ateşlemeye altı dakika" dedi. "Tüm sistemler normal. Eğer onaylarsanız geri sayımı durdurmaya hazırım. En önemli görevimin Jüpiter uzayında zeka belirtisi olabilecek her şeyi incelemek olduğunu hatırlatırım."

Floyd bu ifadeyi çok iyi tanıyordu; kendisi yazmıştı. Onu HAL'ın hafızasından silebilmek isterdi. Bir an sonra köprüye gelmiş ve Orlov'larla buluşmuştu. İkisi de ona endişeyle bakıyorlardı. Tanya hemen "Ne öneriyorsun?" diye sordu. "Korkarım bu Chandra'ya bağlı. Özel hattan onunla konuşabilir miyim?" Vasili mikrofonu uzattı. "Chandra? HAL bunu duyamaz değil mi?" "Evet Dr. Floyd."

"Hemen konuşmalısınız. Geri sayımın devam etmesi gerektiğine, onun, şey, bilimsel heyecanını - evet, en iyi yaklaşım bu- takdir ettiğimize onu ikna edin. Yardımımız olmadan da işi başarabileceğine güvendiğimizi söyleyin. Ve tabii onunla sürekli temasta olacağımızı."

"Ateşlemeye beş dakika. Tüm sistemler normal. Hâlâ yanıtınızı bekliyorum Dr. Chandra."

Chandra'nın bir metre ötesinde duran Curnow, biz de öyle, diye düşündü. Ve sonunda o düşünmeye gerçekten basmam gerekirse, çok rahatlayacağım. Hatta hoşuma bile gidecek.

"Çok iyi HAL. Geri sayıma devam et. Başında biz olmadan da Jüpiter uzayındaki her şeyi inceleyebileceğine güvenim tam. Elbette biz de seninle sürekli temasta olacağız."

"Ateşlemeye dört dakika. Tüm sistemler normal. Yakıt tankı basınç ayarlaması tamamlandı. Plazma başlangıç mekanizmasının voltajı ayarlandı. Doğru karan verdiğinizde emin misiniz Dr. Chandra? İnsanlarla çalışmak hoşuma gidiyor ve uyumlu bir ilişkimiz var. Geminin eğimi onda bir miliradyan düzeltildi."

"Seninle çalışmak hoşumuza gidiyor HAL. Ve milyonlarca kilometre uzakta olsak da buna devam edeceğiz."

"Ateşlemeye üç dakika. Tüm sistemler normal. Radyasyon kalkanı kontrol edildi. Zaman farkı sorunu var Dr. Chandra. Birbirimizle gecikme olmadan görüşmemiz gerekebilir."

Curnow, bu delilik, diye düşündü, elini artık kesici kumandadan hiç ayırmıyordu. Demek HAL gerçekten, yalnız. Yoksa Chandra'nın kişiliğinin tahmin etmediğimiz bir yönünü mü benimsemiş? Işıklar gidip geldi, ama öyle anlıktı ki sadece Discovery'nin her özel durumunu bilen biri fark edebilirdi. Bu iyi haber de, kötü haber de olabi-

lirdi; plazma ateşleme işlemi başlıyor ya da durduruluyordu...

Chandra'ya bir an bakmayı göze aldı; ufak tefek bilim adamının yüzü bitkin ve yorgundu, Curnow belki de ilk kez bir insan olarak ona gerçekten acıdı. Floyd'un kendisine güvenip verdiği sırrı hatırladı: Chandra'nın gemide kalıp üç yıl HAL'a arkadaşlık etme teklifini. Bu fikirden bir daha söz edildiğini duymamıştı, herhalde uyarıdan sonra unutulup gitmişti. Ama şimdi Chandra bunu yeniden düşünüyor olabilirdi; eğer öyleyse, bu aşamada yapabileceği hiçbir şey yoktu. Yörünge için bekleyip kalkışlarını kritik tarihten sonraya bıraksalar bile, gerekli hazırlıkları yapacak zaman yoktu. Tanya da olanlardan sonra buna asla izin vermezdi.

Chandra "HAL" diye fısıldadı, öyle sessizdi ki Curnow onu zorlukla duyabildi. "Gitmemiz gerek. Sana tüm nedenleri açıklayacak zamanım yok, ama doğru olduklarını garanti edebilirim."

"Ateşlemeye iki dakika. Tüm sistemler normal. Son aşamaya geçildi. Kalamadığınız için üzgünüm. Önem sırasıyla bazı nedenleri söyleyebilir misiniz?"

"İki dakikada olmaz HAL. Geri sayıma devam et Sonra her şeyi açıklayacağım. HAL, birlikte geçireceğimiz bir saatten fazla zaman var."

HAL yanıt vermedi. Sessizlik uzadıkça uzuyordu. Bir dakika kaldığı uyarısı gecikmişti.

Curnow saate baktı. Aman Tanrım, diye düşündü, HAL geç kaldı¹ Geri sayımı durdurdu mu?

Curnow'un eli kararsızca kumandayı aradı. Şimdi ne yapacağım? Keşke Floyd birşeyler söylese, lanet olsun, herhalde o da her şeyi iyice berbat etmekten korkuyor...

Zaman sıfırlanana kadar bekleyeceğim - hayır, bu o kadar kritik değil, fazladan bir dakika daha diyelim- sonra onu kapatırım ve kumandayı biz alırız...

Çok, çok uzaklardan kısıp, ısıp çalan bir çığlık geldi, sanki ufkun hemen altında bir kasırga kopuyordu. Discovery sarsılmaya başladı; yerçekiminin geri gelişinin ilk belirtisi hissedildi.

HAL "Ateş" dedi. "Tam güç T artı, on beş saniye sonra."

Chandra "Teşekkürler HAL" dedi.

GECE TARAFINDA

Heywood Floyd, Leonotfun birdenbire yabancı gelmeye başlayan -artık ağırlıksız olmadığı için- güvertesindeydi. Olanlar gerçekten çok, ağır çekim bir kabus gibiydi. Hayatı boyunca sadece bir kez buna benzer bir durumda kalmıştı, kontrolden çıkmış bir şekilde kayan bir arabanın arka koltuğundayken. Aynı çaresizlik hissi ve bunun bir önemi yok, bu gerçekte olmuyor düşüncesi vardı.

Ateşleme başladıktan sonra ruh hali de değişti, durum yine gerçek gibi görünüyordu. Her şey planlandığı gibi gidiyordu; HAL onları Dünya'ya doğru götürüyordu. Her geçen dakika geleceklerini güvenli kılıyordu. Floyd rahatladı, ama olan biten her şeyi dikkaüe izliyordu.

içine bin Dünya alabilecek kadar büyük olan en büyük Gezegenin gece tarafında son defa uçuyordu; buraya bir daha ne zaman gelen olurdu ki? Leonov Discovery ile Jüpiter'in arasında kalıyordu, böylece esrarlı parıltılar saçan bulutların görüntüsü kapanmıyordu. Şu anda bile bir sürü alet araştırıp kaydediyordu; onlar gittikten sonra çalışma-

yi HAL sürdürecekti.

Kriz sona ermişti, Floyd artık uçuş güvertesinden "aşağı" inebilirdi; yalnızca on kilo da olsa tekrar ağırlık hissetmek ne garipti! Gözlem odasında Zenia ve Katenna'ya katıldı. Manzaranın tadını saf gece görüntüsüyle çıkarmak için oda çok soluk, kırmızı bir acil durum ışığı dışında tamamen karartılmıştı. Baştan aşağı giyinmiş, yalıtımlı odada bekleyen Max Brailovsky ve Sasha Kovalev için üzülüyordu, muhteşem manzarayı kaçırıyorlardı. Patlayıcılardan biri çalışmazsa hemen dışarı çıkıp gemileri bağlayan bantları kesmek için hazır olmalıydılar.

Jüpiter tüm gökyüzünü kaplıyordu; yalnızca beş yüz kilometre uzaktaydı, bu yüzden yüzeyinin sadece bir parçasını görebiliyorlardı. Dünya'ya elli kilometre uzaklıktan bakılsa da bu kadar görülebilirdi. Floyd gözleri Europa'nın uzaklardaki buzlu gövdesinden yansıyan loş ışığa alışınca, şaşırtacak kadar çok ayrıntı fark etti. Bu düşük ışık seviyesinde renk yoktu -kırmızıyı andıran birkaç yer hariç- ama bulutların çizgili yapısı çok farklıydı. Karla kaplı oval bir adaya benzeyen küçük bir hortumun kenarlarını da görebiliyordu. Büyük Kara Benek çoktan geride kalmıştı, onu bir daha ev yolundayken göreceklerdi.

Bulutların aşağısından ara sıra patlamaların aydınlığı geliyordu, birçoğunun nedeni Jüpiter'in kendine özgü fırtınalarıydı. Ama diğer parıltı ve ışık patlamaları daha uzun süreliydi, kaynakları da belirsizdi. Bazen merkezi bir kaynaktan yükselen şok dalgaları gibi ışık halkaları yayılıyor ve hareketli ışınlar ve yelpazeler oluşuyordu O bulutların altında ısıtılmış şehirleri, aydınlatılmış havaalanları olan bir teknolojik uygarlık olduğunu düşünmek için fazla hayal gücü gerekmezdi. Ama radarlar ve balonlu araştırmalar orada binlerce kilometre derinliğe, gezegenin ulaşamaz çekirdeğine kadar hiçbir katı madde olmadığını uzun zaman önce kanıtlamışlardı.

Jüpiter'de gece yarısı! Yakından son kez baktı, bu hayatı boyunca hatırlayacağı sihirli bir olaydı. Rahatça tadını çıkarabilirdi, çünkü artık hiçbir terslik çıkamazdı, çıksa bile bunda bir hatası olamazdı. Başarmaları için elinden gelen her şeyi yapmıştı.

Oda çok sessizdi; bulutlardan bir halı altlarında hızla açılırken kimse konuşmak istemiyordu. Tanya ya da Vasili birkaç dakikada bir yanma durumunu duyuruyordu; Discovery/nm. yakıtının bitmesine doğru sinirler yine gerilmişti. Bu kritik andı ve ne zaman olacağını kimse kestiremiyordu. Yakıt gös-

tergelerinin doğruluğu konusunda şüpheler vardı ve tamamen bitene dek yanma devam edecekti.

Tanya "Tahmini ayrılma on saniye sonra" dedi. "Walter, Chandra; gelmeye hazır olun. Max, Vasili, hazır olun, size ihtiyaç olabilir. BEŞ...DÖRT...ÜÇ...İKİ...BİR...SIFIR!"

Hiç bir değişiklik yoktu; Discovery'nin motorlarının kısık çılgılığı iki gövdenin arasından hâlâ geliyor ve hızlarının verdiği ağırlık hâlâ hissediliyordu. Floyd, şanslıyız, diye düşündü, sayaçlar düşük okumuş olmalı. Ekstra ateşlemeli her saniye bir ikramiyeydi; hatta hayatla ölüm arasındaki fark bile olabilirdi. Ve geri sayım yerine ileri sayım duymak ne garipti!

"...BEŞ saniye...ON saniye...ON ÜÇ saniye. İşte uğurlu ON ÜÇ!"

Ağırlıksızlık ve sessizlik geri döndü. Bir süre iki gemide de tezahürat koptu. Ama hemen kesildi, hâlâ yapılacak çok şey vardı ve çabuk yapılmalıydı.

Floyd gemiye biner binmez Chandra ve Curnow'u kutlayabilmek için yalıtımlı odaya gitmek istedi. Ama sadece ayak altında do-laşmış olurdu; Max ve Sasha olası EVA'larına hazırlanıyorlar ve iki gemiyi birleştiren tüp-geçit kapatılıyordu. Geri dönen kahramanları kutlamak için odada bekleyecekti.

Artık iyice rahatlayabilirdi; belki de on üzerinden yedi ya da sekiz kadar. Haftalardır ilk kez kesici devreyi aklından çıkarabilirdi. Artık hiç gerekmeyecekti; HAL hata yapmamıştı. Discoverj'nin yakıtı son damlasına kadar bittiğinden, artık istese de göreve bir etkisi olamazdı.

Sasha "Herkes gemide" dedi. "Kilitler kapandı. Patlayıcıları ateşliyorum."

Patlamanın hiç ses yapmaması Floyd'u şaşırtmıştı; gemileri bağlayan çelik gibi gergin bantların biraz ses aktarmasını bekliyordu. Ama Leonov birkaç kez sanki birisi geminin gövdesine vuruyormuş gibi hafifçe sarsıldığına göre, her şeyin planlandığı gibi gittiğine şüphe yoktu. Bir dakika sonra Vasili yükselme jetlerini çalıştırdı ve gemi tek bir hareketle yükseldi.

"Özgürüz" diye bağırdı. "Sasha, Max! Size gerek kalmadı! Herkes hamaklarına gitsin-ateşlemeye yüz saniye!"

Jüpiter uzaklaşırken pencerede garip, yeni bir şekil belirdi; Discoverin seyir ışıkları hâlâ yanan uzun, zayıf gövdesi, onlardan uzaklaşıp tarihe karıştı. Duygusal vedalar için zaman yoktu; bir dakikaya kalmadan Leonovun motoru çalışmaya başlayacaktı.

Floyd geminin sesini tam güçteyken hiç duymamıştı ve bütün evreni dolduran bu

sesten kulaklarını korumak istiyordu. Ses yalıtımı yıllar sürecektir bir yolculukta sadece birkaç saat gerekecekti ve Leonot'un tasarımcıları bununla uğraşmamışlardı. Ağırlığı da çok fazla geliyordu ama hayatı boyunca taşıdığından ancak dörtte biri kadardı.

Discovery birkaç dakika içinde arkada gözden kaybolmuştu, ama uyarı ışığının parıltısı ufkun arkasında kalana kadar göründü. Floyd kendi kendine, bir kez daha Jüpiter'in çevresinde dolaşıyorum, dedi. Ama bu sefer yavaşlamıyor, hızlanıyorum. Zenia'ya baktı, burnunu gözlem penceresine dayamıştı, karanlıkta zorlukla görünüyordu. O da hamağı paylaştıkları o anı mı düşünüyordu? Artık yanma tehlikesi yoktu; en azından bu sondan korkmazdı. Zaten artık kendinden daha emin ve neşeliydi, tabii Max, belki biraz da Walter sayesinde.

Baktığını fark etmiş olmalıydı, döndü ve gülerek aşağıda dağılan bulutları gösterdi.

Kulağının dibinde "Bak" diye bağırdı. "Jüpiter" in yeni bir uydusu var!"

Floyd kendi kendine, ne demek istiyor, diye sordu. İngilizcesi hâlâ çok iyi değil, ama bu kadar basit bir cümlede hata yapmış olamaz. Onu doğru duyduğuma eminim, ama yukarıya değil, aşağıya işaret ediyor.

O anda, tam altlarındaki manzaranın çok

daha parlaklaştığını fark etti; daha önce hiç görünmeyen sarıları ve yeşilleri bile görebiliyordu. Europa'dan çok daha parlak bir şey Jüpiter'in bulutlarında ışıldıyordu.

Jüpiter'in öğle güneşinden çok daha parlak olan Leonovda, ebediyen terk ettiği dünyaya yapay bir şafak getirmişti. Yüz kilometre uzunluğundaki kor halinde bir plazma geminin arkasından geliyor, Sakharov Sürücüsü kalan enerjisini uzay boşluğuna saçıyordu

Vasili bir anons yapıyordu, ama sözcükler hiç anlaşılıyordu. Floyd saatine baktı; tam o anda olmalıydı Jüpiter'den ayrılma hızına ulaşmışlardı. Dev onları artık asla yakalayamazdı.

Ve binlerce kilometre uzakta, gökyüzünde parlak ışıktan büyük bir kuşak belirdi. Jüpiter'in gerçek şafağı, Dünya'daki gökkuşakları kadar ümit vericiydi. Birkaç saniye sonra Güneş, muhteşem Güneş belirerek onları selamladı. O güneş ki artık her geçen gün daha da parlayacak ve yaklaşacaktı.

Sabit ivmeyle geçecek birkaç dakika daha ve sonra Leonov uzun eve dönüş yolculuğuna, geri dönmek üzere başlayacaktı. Floyd müthiş bir gevşeme ve rahatlık duydu. Gökyüzü mekaniğinin değişmez yasaları onu Güneş Sistemi'nin derinliklerine, aster-

çitlerin iç içe yörüngelerinin, Mars'ın ötesine götürecekti. Hiçbir şey Dünya'ya gitmesine engel olamazdı.

Bu rahatlığı yaşarken, Jüpiter'in yüzeyine yayılan esrarengiz siyah lekeyi tamamen unutmuştu.

49

DÜNYALARI YİYEN

Ertesi gün, gemi saatiyle sabahken Jüpiter'in gündüz tarafına yaklaştıklarında onu yine gördüler. Karanlık bölge artık gezegenin önemli bir parçasını kaplıyordu ve sonunda onu rahatça ve detaylı olarak inceleyebilmişlerdi.

Katerina "Bana neyi hatırlatıyor biliyor musunuz?" dedi. "Bir hücreye saldıran bir virüsü. Yiyici bir virüsün DNA'sını bir bakteriye sokup, onu ele geçirene kadar çoğalması gibi."

Tanya inanamayarak "Yani sence" dedi, "Zagadka Jüpiter'i yiyor mu?"

"Öyle görünüyor."

"Jüpiter'in berbat görünmeye başlamasına şaşmamalı. Ama hidrojen ve helyum pek iyi bir gıda sayılmaz, o atmosferde de başka pek bir şey yok. Diğer elementler sadece kü-

çük bir yüzde."

Sasha "Bu da sülfür, karbon, fosfor ve periyodik tablonun dibindeki her şeyden trilyonlarca ton demektir"dedi. "Her ne olursa olsun, karşımızda fizik kanunlarına aykırı gelmeyen her şeyi yapabilen bir teknoloji var. Elinizde hidrojen varsa, başka neye ihtiyacınız olur ki? Doğru adımları atarsanız, ondan tüm diğer elementleri türetebilirsiniz."

Vasili "Kesin olan, Jüpiter'i silip süpürdükleri" dedi. "Şuna bakın."

Şimdi teleskop monitöründe sayısız benzer dikdörtgenden birinin yakın çekim görüntüsü vardı. İki küçük yüzeyin içine gaz aktığı çıplak gözle bile görülebiliyordu; hareketlenmeler bir çubuk mıknatısın üstünde toplanan demir talaşının oluşturduğu güç çizgilerine benziyordu.

Curnow "Bir milyon elektrik süpürgesi Jüpiter atmosferini emiyor" dedi. "Ama neden? Ve onunla ne yapıyorlar?"

Max "Peki nasıl çoğalıyorlar?" diye sordu. "Nasıl yaptıklarını gören oldu mu?"

Vasili "Hem evet hem hayır" dedi. "Ayrıntıları göremeyecek kadar uzaktayız, ama yaptıkları bir tür bölünme, tıpkı bir amip gibi."

"Yani... ikiye bölünüyorlar, sonra iki yan da orijinalin boyuna ulaşıyorlar, öyle mi?"

"Nyet. Hiç küçük Zagadka yok. Anlaşılan kalınlıkları iki katına ulaşana kadar büyüyor, sonra ortadan ikiye bölünüp orijinaliy-le aynı boyda iki eşit parçaya ayrılıyorlar. Bu devir yaklaşık iki saatte bir kendini tek-
rarlıyor."

Floyd "İki saat mi?" diye ünledi. "Gezegenin yarısına yayılmış olmalarına şaşmamalı. Mükemmel bir katlanarak büyüme örneği."

Ternovsky birdenbire heyecanlanarak "Ben ne olduklarını anladım" dedi. "Onlar von Neumann makineleri!"

Vasili "Bence haklısın" dedi. "Ama bu ne yaptıklarını açıklamıyor. Onlara bir ad koy-manın faydası yok."

Katerina sızlanarak "von Neumann maki-
nesi de nedir? Lütfen açıklayın" dedi.

Orlov ve Floyd, önce aynı anda konu-
maya başladılar. Şaşkınlıkla bakışp durdular, Vasili gülerek sözü Amerikalıya bıraktı.

"Katerina, diyelim ki yapman gereken büyük bir mühendislik işi var. Gerçekten büyük. Örneğin Ay'ın tüm yüzeyinde ma-
den araştırması yapmak gibi. Bunun için milyonlarca makine yapabilirsin, ama bu yüzyıllar sürer. Eğer yapabilecek kadar akıllıysan, tek bir makine; ama çevresindeki hammaddelelerden kendi kendine üreye-
bilen bir makine yaparsın. Böylece bir zin-

cirleme reaksiyon başlatırsın ve çok kısa bir süre sonra, işi milyonlarca yıl yerine birkaç yılda yapacak kadar makineyi... üretmiş olursun. Yeterince yüksek bir ço-
ğalma hızıyla, her şeyi istediğin kadar kısa bir sürede yapabilirsin. Uzay Ajansı bu fi-
kirle yıllardır ilgileniyor, eminim siz de öy-
lesiniz Tanya."

"Evet, çoğalan makineler. Tsiolovski'nin bile aklına gelmemişti."

Vasili "Bundan pek emin değilim" dedi. "Katerina, görünüşe bakılırsa çok yakın bir benzetme yapmışsın. Bir bakteriyofaj bir von Neumann makinesidir."

Sasha "Hepimiz öyle değil miyiz?" dedi. "Eminim Chandra da öyle diyordur."

Chandra başıyla onayladı.

"Tabii ki. Aslında von Neumann bu fikri canlı sistemlerin incelemelerinden almıştı."

"Ve bu canlı makineler Jüpiter'i yiyorlar!"

Vasili "Öyle görünüyor" dedi. "Bazı he-
saplar yaptım, ama sonuçlarına inanamıyo-
rum. Oysa sadece basit aritmetik."

Katerina "Senin için basit olabilir" dedi. "Vektörler ve diferansiyel denklemleri ka-
rıştırmadan bize de açıkla."

"Hayır, gerçekten basit. Aslında siz dok-
torların geçen yüzyılda kafaya taktığınız nüfus patlamasının mükemmel bir örneği.

Zagadka iki saatte bir ürüyor. Yani sadece yirmi saat sonra on kat olacak. Bir Zagadka bine çıkacak."

Chandra "1024" dedi.

"Biliyorum, ama basitçe hesaplayalım. Kırk saat sonra bir milyon olacaklar, seksen saat sonra ise milyon kere milyon. Biz de şu anda oralardayız. Bu artışın sonsuza kadar süremeyeceği ortada. Bu hızla birkaç gün sonra ağırlıkları Jüpiter'den fazla olur!"

Zenia "Öyleyse acıkacaklar" dedi. "O zaman ne olacak?"

Brailovsky "Satürn dikkatli olsa iyi olur" diye yanıtladı. "Sonra da Uranüs ve Neptün. Küçük Dünya'yı fark etmeyeceklerini umalım."

"Ne umut ama! Zagadka bizi üç milyon yıldır gözetliyor!"

Walter Curnow birden gülmeye başladı.

Tanya "Bu kadar komik olan ne?" diye çıktı.

"Bu şeyler sanki insanmış, zeki varlıklarmış gibi konuşuyoruz. Değiller, onlar sadece araç. Ama çok amaçlı araçlar, gereken birçok şeyi yapabilirler. Aydaki bir sinyal aletiydi, casus da diyebilirsiniz. Bovvman'ın rastladığı -bizim esas Zagad-ka'mız- bir tür ulaşım sistemiydi. Şimdi ise başka bir şey yapıyor, ne olduğunu Tanrı

bilir. Evrenin her yerinde başkaları olabilir. "Çocukken benim de böyle bir aletim vardı. Zagadka aslında ne biliyor musunuz? Bildiğimiz İsviçre çakısının kozmik bir eşi!"

JÜPİTER'E ELVEDA

Bu mesajı hazırlamak kolay değildi, hele az önce avukatına gönderdiğinden sonra. Floyd kendini ikiye bölünmüş hissediyordu; ama iki taraf için de kaçınılmaz olan acıyı en aza indirmek için yapılması gerektiğini biliyordu.

Üzgündü, ama artık bunalımı geçmişti. Dünya'ya başarılarla -kahramanlık sayılmasa da- döndüğü için, güçlü bir konumda pazarlık edecekti. Hiç kimse -hiç kimse- Chris'i ondan alamazdı.

"...Sevgili Caroline (artık "Sevgilim" değildi). Eve dönüyorum. Sen bu mesajı aldığında -ben uykuda olacağım. Sadece birkaç saat sonra, bana göre tabii, gözlerimi açacağım ve önümde güzel, mavi Dünya duruyor olacak.

"Biliyorum senin için yine aylar sürecektir, üzgünüm. Ama böyle olacağını gitmeden önce biliyorduk; yine de görev planındaki değişiklik yüzünden programdan haftalar önce dönüyorum.

"Umarım bir çözüm bulabiliriz. Esas konu şu: Chris için en iyisi ne? Kendi duygularımız ne olursa olsun, önce onu düşünmeliyiz. Ben böyle yapacağımı biliyorum, eminim sen de öyle."

Floyd kayıt cihazını kapattı. Söylemek istediğini söylemeli miydi: "Çocukların babalarına ihtiyacı vardır?" Hayır, bu nazikçe olmazdı, olsa olsa her şeyi daha da berbat edebilirdi. Caroline doğumla dördüncü yaş arasında çocuk için en önemli olanın anne olduğunu öne sürebilirdi; kendisi de böyle düşünmüyorsa, Dünya'da kalmalıydı

"...Eve gelince...avukatların yaklaşımına sevindim, böylece ikimiz için de kolaylaşacak. İkimizin de orayı sevdiğini biliyorum, ama artık çok büyük gelir, hem de bir sürü anıyla dolu. Herhalde şimdilik Hilo'da bir daire bulurum; en kısa zamanda da sürekli bir yer bulabileceğimi umuyorum.

"İşte bunun için herkese söz verebilirim: Bir daha Dünya'dan ayrılmayacağım. Bir ömür için fazlasıyla uzak yolculuğu yaptım. Ha, belki Ay, eğer çok gerekirse; ama o zaten sadece bir hafta sonu gezintisi.

"Aylardan söz açılmışken, az önce Sinope'un yörüngesini geçtik, yani artık Jüpiter sisteminden çıkıyoruz. Jüpiter artık yirmi milyon kilometreden bile daha geride ve bizim Ay'ımızdan sadece biraz daha büyük.

"Ama gezegene korkunç bir şey olduğu bu uzaklıktan bile anlaşılıyor. Güzel turuncusu kaybolmuş; iğrenç bir gri olmuş. Eski parlaklığından da eser yok Dünyadan artık sadece

soluk bir yıldız olarak görünmesi çok normal.

"Kritik günü çoktan geçtik, ama başka bir şey olmadı. Bütün olup bitenler bir yanlış alarm ya da kozmik bir şaka olabilir mi? Herhalde hiç bilemeyeceğiz. Her neyse, bizi eve programdan önce götürüyor, ve buna şükre diyorum

"Şimdilik hoşçakal Caroline ve her şey için teşekkürler. Umarım hâlâ dostuzdur. Ve her zamanki gibi, Chris'e de en içten sevgiler."

Floyd bitirince küçük kabininde bir süre sessizce oturdu. Artık buraya pek ihtiyacı olmayacaktı. Ses cipini gönderilmesi için köprüye götürmek üzereyken içeri Chandra girdi.

Floyd onun HAL'dan giderek ayrılmayı sessizce kabul edişine şaşırmıştı. Hâlâ her gün saatlerce iletişimdeydiler, Jüpiter hakkında bilgi alışverişi yapıyor ve Disco-ver'nin durumunu gözlemliyorlardı. Hiç kimse büyük bir duygusal gösteri bekleme de, Chandra yenilgiyi takdire değer bir sabırla karşılıyordu. Tek sırdaşı olan Nikolai Ternovsky Floyd'a bu davranışının mantıklı bir açıklamasını yapmıştı.

"Chandra yeni bir uğraş buldu Woody. Unutma, onun işinde bir şey çalışıyorsa eskimiş demektir. Son birkaç ayda çok şey öğ-

rendi. Şimdi ne yaptığını tahmin edemiyor musun?"

"Doğrusu hayır Sen söyle."

"HAL 10 OOO'İ tasarlamakla meşgul."

Floyd'un ağzı açık kaldı. "Bu Sasha'nın homurdanmasına neden olan, Urbana'ya giden o uzun mesajları açıklıyor. Eh, artık devreleri uzun süre kilitleyemez."

Chandra girdiğinde Floyd bu konuşmayı hatırladı Doğru olup olmadığını sormayacak kadar akıllıydı, onu hiç ilgilendirmezdi. Yine de hâlâ merak ettiği bir konu vardı.

"Chandra" dedi, "teğet geçiş sırasında HAL'ı konuşarak işbirliği yapmaya ikna ettiğin için sana yeterince teşekkür ettiğimi sanmıyorum. Bir ara sorun çıkaracak diye çok korktum Sen ise başından sonuna kendinden emindin ve haklıydın da. Peki hiç tereddüt etmedin mi?"

"Kesinlikle hayır Dr Floyd."

"Neden? Kendini tehdit altında hissetmiş olmalı; geçen sefer olanları biliyorsunuz."

"Arada büyük bir fark vardı. Bu sefer başarımızda ulusal karakteristik özelliklerimizin rolünün olduğunu söyleyebilirim."

"Anlamıyorum."

"Şöyle düşünün Dr. Floyd. Bowman HAL'a karşı güç kullanmaya kalktı. Ben öyle yapmadım Bizim dilimizde bir sözcük vardır;

abimsa. Genellikle "şiddetsizlik" olarak tercüme edilse de çok daha olumlu şeyler ifade eder. HAL'ı idare ederken ahimsa kullanmaya dikkat ettim."

"Şüphesiz olağanüstü. Ama nedeni üzücü bile olsa, bazen daha enerjik bir şey gerekebilir " Floyd içindeki isteğe karşı koyarak durakladı Chandra'nın kibirli tutumu sıkıcı olmaya başlamıştı. Artık ona hayatın bazı gerçeklerinden söz etmenin bir zararı olmazdı

"Böyle bittiğine sevindim. Ama bu olmaya-bilirdi de ve benim de her olasılığa karşı hazırlıklı olmam gerekirdi. Ahimsa ya da her ne diyorsanız, çok iyi bir şey; yine söylemekte sakınca görmüyorum, felsefenize rağmen ben de bir tedbir almıştım. HAL., eğer, inatçılık etseydi, onunla ben ilgilenecektim."

Floyd Chandra'yı bir kez ağlarken görmüştü, şimdi de kahkahalarla güldüğünü görüyordu Bu da aynı derecede rahatsız ediciydi

"Lütfen Dr. Floyd! Zekamı bu kadar küçümsemenize üzülüyorum. Bir yere bir güç kesici takacağınız başından beri belliydi. Ben onu aylar önce söktüm."

Şaşkınlıktan donakalan Floyd söyleyecek bir şey bulabilmiş miydi, bunu asla bilemeyeceklerdi. O balık gibi ağzı açık dururken uçuş güvertesinde Sasha bağırırdı: "Kaptan!

Herkesi Ekranlara koşun! BOZHE MOI! ŞUNA BAKIN"

51

BÜYÜK OYUN

Artık uzun bekleyiş sona ermek üzereydi Başka bir gezegende zeka doğmuş ve beşiği olan gezegenden kurtulmuştu. Eski bir deney en can alıcı noktasına gelmek üzereydi.

Çok uzun zaman önce bu deneye başlamış olanlar insan ya da ona benzer bir canlı değillerdi. Ancak etten ve kandandılar ve uzayın derinliklerine baktıklarında korkuyla karışık bir saygı, merak ve yalnızlık hissetmişlerdi Güç elde eder etmez de, yıldızlara doğru yolculuk etmeye başlamışlardı

Araştırmaları sırasında, çok çeşitli yaşam türleri ile karşılaşmışlardı ve binlerce gezegenin evrim süreçlerini izlemişlerdi. Kozmik gecede ilk zeka pırıltılarının ne sık parıldayıp söndüğünü görmüşlerdi.

Tüm Galakside, "bilinç"ten daha değerli bir şey bulamadıklarından, onun her yerde doğması için çaba gösterdiler. Yıldız tarlalarının çiftçileri oldular; ektiler, bazen de biçtiler.

Bazen de soğukkanlılıkla zararlı otları

ayıkladılar.

Bin yıllık bir yolculuktan sonra araştırma gemisi Güneş Sistemi'ne girdiği zaman dev dinazorlar çoktan yok olmuştu Gemi donmuş dış gezegenleri geçti ve ölmekte olan Mars'ın çöllerinde biraz durarak Dünya'ya baktı

Kaşifler altlarında yaşam belirtileriyle dolu bir gezegenin uzandığını gördüler Yıllarca çalışmış, toplamış ve sınıflandırmışlardı. Öğrenebilecekleri her şeyi öğrendiklerinde uygulamaya başlamışlardı Karada ya da denizde yaşayan birçok türün kaderleriyle oynadılar Fakat hangi deneylerinin başarıya ulaştığını en azından bir milyon yıl boyunca öğrenemeyeceklerdi

Sabırlıydılar; ancak henüz ölümsüz değildiler Yüz milyar yıldızın bulunduğu bir evrende yapacak daha çok şey vardı ve birçok gezegen onları bekliyordu. Bu yüzden bir kez daha bu yoldan geçemeyeceklerini bilerek boşlukta ilerlediler.

Aslında tekrar geçmelerine gerek de yoktu. Bıraktıkları uşaklar gerisini halledeceklerdi

Dünya'da Buzul Çağı başlamış ve bitmişti; bu arada değişmeyen Ay sırrını taşımaya devam ediyordu. Kutup buzullarından bile daha yavaş bir hızla, uygarlık gelgitleri Galaksi

boyunca alçaldı ve yükseldi. Garip, güzel ve korkutucu imparatorluklar kuruldu, yıkıldı ve sonraki nesillere bilgilerini aktardılar. Dünya unutulmamıştı ancak ikinci bir ziyaret pek gerekli değildi. Dünya, çok azı konuşma yeteneği kazanabilecek milyonlarca sessiz gezegenden biriydi.

Ve şimdi, yıldızların arasında, evrim yeni hedeflere doğru ilerliyordu. Dünya'nın ilk kaşifleri et ve kan sınırına çoktan ulaşmışlardı. Makineleri vücutlarından daha iyi duruma gelir gelmez de taşınmaya başlayacaklardı. Önce beyinleri sonra da yalnızca düşüncelerini metal ve plastikten yapılmış yeni kusursuz evlerine yerleştirdiler.

Bunların içinde, yıldızların arasında dolaşırlar. Ondan sonra da uzay gemisi yapmadılar Kendileri uzay gemisiydiler.

Ancak makine-varlıkların devri de çabucak geçti Bitmek bilmeyen deneyleri sırasında, bilgilerim uzayın kendi bünyesinde depolamayı ve düşüncelerini sonsuza dek donmuş ışık kafeslerinde korumayı öğrenmişlerdi. Sonunda maddenin egemenliğinden kurtulup ışınım yaratıklarına dönüşebildiler.

Böylelikle kendilerini saf enerjiye dönüştürdüler Binlerce gezegende açtıkları boş yuvalar ölümün umursamaz dansıyla titredi ve paslanıp ufalandılar.

Artık Galaksi'nin efendisiydiler ve zamanın yakalayamayacağı kadar ötesindeydiler. Dilediklerinde yıldızlar arasında dolaşıyorlar ve uzay boşluğuna ince bir sis gibi çökebiliyorlardı. Ancak tanrısal güçlerine rağmen özlərini, yok olmuş bir denizdeki ılık balçığı unutmamışlardı.

Ve hala atalarının uzun zaman önce başlattıkları deneyleri gözlüyorlardı.

52

ATEŞLEME

Buraya tekrar, hele böylesine garip bir görevle geleceğini hiç düşünmemişti. Discover[^]-ye tekrar girdiğinde gemi uzaklaşan Leonor'un çok gerisinde kalmıştı ve yavaş yavaş Jüpiter'den uzaklaşıyordu. Yörüngesinin uzak noktası dış uyduların arasındaydı. Çağlar boyunca birçok kuyruklu yıldız çekim alanına yakalanıp Jüpiter'in etrafında böyle uzun bir yörüngeye girmiş, karşılıklı yerçe-kımlerinin kaderini belirlemesini beklemişti.

O tanıdık güverte ve koridorlardan hayat tamamen çekilmişti. Gemiye kısa bir süre için uyandıran adamlar ve kadınlar uyarısına uymuşlardı; artık güvende olmalıydılar, ama bu da kesin değildi. Ama son dakikalar akıp gi-

derken, kendisini kontrol edenlerin kozmik oyunlarının sonucunu her zaman tahmin edemediklerini fark etmişti.

Her şeyi yapabilmenin inanılmaz can sıkıntısına henüz ulaşmamışlardı; deneyleri her zaman başarılı olmuyordu. Evrenin her yerinde başarısızlıkların delilleri vardı, bazıları o kadar belirsizdi ki kozmik fonda kaybolmuşlardı bile, bazıları ise binlerce dünyadaki gökbilimcileri şaşırtacak kadar görseldiler Buradaki sonucun belli olmasına artık dakikalar vardı; o son dakikalarda yine HAL ile yalnızdı

Önceki varlığında bir klavyeyle yazılan ya da mikrofona söylenen hantal sözcükler aracılığıyla iletişim kurabiliyorlardı Şimdi ise düşünceleri ışık hızında birbirine karışıyordu:

"Beni algılıyor musun HAL?"

"Evet Dave Ama neredesin-' Monitörlerimin hiçbirinde seni göremiyorum."

"Bunun önemi yok Senin için yeni emirler var. R23 ile R35 arasındaki kanatlardaki kızıl ötesi Jüpiter radyasyonu hızla yükseliyor. Sana bir sınırlama değeri kümesi vereceğim Bu limitlere ulaşılır ulaşılmaz uzun menzilli antenini Dünya 'ya çevirmeli ve söyleyeceğim mesajı mümkün olduğunca çok kez yollamaksın. "

"Ama bu, LeonotSla bağlantımı koparmak demek Dr Chandra'nın verdiği programa uyarak yaptığım Jüpiter gözlemlerimi artık aktaramayacağım "

"Doğru, ama durum değişti. Alfa Öncelik Değişiml'ni kabul et. işte AE 35 birimi koordinatları."

Mikrosaniyenin küçük bir parçası kadar bir süre, bilinç akımına rastgele bir anı girdi Sahte arıza raporuyla Frank Poole'u ölümüne gönderen AE 35 Anten yöneltme birimiyle tekrar ilgileniyor olması ne garipti¹ Bu defa tüm devreler, bir zamanlar avucunun içinde olan çizgiler gibi incelemesine açıktı. Yanlış alarm yoktu, böyle bir tehlike yoktu.

"Emirler doğrulandı Dave. Seninle tekrar çalışmak güzel Görev hedeflerimi yerine getirdim mi tamamıyla?

"Evet HAL; çok iyiydin Şimdi Dünya'ya yollayacağın son bir mesaj var ve bu yolladığın en önemli mesaj olacak."

"Lütfen mesajı ver Dave. Ama neden son dedin?"

Neden? Uzun milisaniyeler boyunca bu soruyu düşündü. Ve bunu yaparken, daha önce fark etmediği bir boşluk fark etti Zaten oradaydı, ama yeni deneyimler ve algılar onu şimdiye dek bir duvarın ardında saklamıştı.

Planları hakkında bildiği bir şey vardı; ona ihtiyaçları vardı Çok iyi, onun da ihtiyaçları - belki bir dereceden sonra duyguları bile- vardı. Eskiden bildiği hayatla ve insanla son bağlatısını kuruyordu.

Önceki isteğini yerine getirmişlerdi; cömertliklerinin sınırını denemek ilginç olacaktı, tabii bu terim onlar için geçerliyse. Hem onun istediğini yapmak onlar için kolaydı; David Bowman'ın artık gereksiz olan gövdesini David Bowman'm kendisine zarar vermeden yok etmekle güçlerini kanıtlamışlardı.

Tabu ki onu duymuşlardı; bir kez daha Olimpos Dağı'ndaki bir eğlencenin hafif bir yankısı duyuldu. Ama bu seste ne onay ne de red fark edebildi.

"Hâlâ yanıtını bekliyorum Dave."

"Düzeltiliyorum HAL. Uzun bir zaman için son mesajın demeliydim. Çok uzun bir zaman için."

Harekete geçmelerini bekliyordu; hatta onları hemen karar vermeye zorluyordu İsteğinin mantıklı olduğunu şüphesiz anlayacaklardı; hiçbir bilinçli varlık zarar görmeden çağlar boyu tek başına hayatta kalamazdı. Her zaman yanında olsalar bile kendi varlık derecesine yakın birine; bir dosta ihtiyacı vardı.

Hareketinin insan dillerinde birçok karşılığı vardı. Cüret, yüzsüzlük, chutzpab Mükemmel hatırlama gücüyle bir Fransız generalin bir zamanlar "L'audace-toujours L'au-dace!"* dediğini hatırladı Belki de takdir ettikleri, hatta paylaştıkları bir insansı özellikti. Yakında anlayacaktı

"HALi 30, 29 ve 28 kızılötesi kanallarındaki sinyale bak; çok yakında, şimdi tepesi kısa dalgaya doğru hareket ediyor "

"Dr Chandra'ya bilgi aktarımında bir kesilme olacağını bildiriyorum AE 35 birimini çalıştırıyorum Uzun menzilli anteni yöneltiyorum Terra Bir Fenerinde kilitlenme onaylandı Mesaj başlıyor:

TÜM BU DÜNYALAR "

Son dakikaya bırakmışlardı; ama belki de hesaplar tamamen doğru çıkmıştı. Saf ısı gemiye bir balyoz gibi vurmadan önce dokuz kelimeyi yaklaşık yüz defa tekrarlayacak zaman vardı.

Bir zamanlar Birleşik Devletler Uzay Aracı Discoverytnin Kumandanı David Bowman olan şeyi orada tutan merak ve kendisini bekleyen uzun yalnızlığın korkusuydu Gemi normal şeklini uzun bir süre korudu; sonra döner gövdenin milleri kilitlendi ve bir anda dev tekerlekteki momentumu açığa çıkardı. Kor halindeki parçacıklar sessiz bir

patlamayla sayısız yöne dağıldılar.

"Alo Dave Ne oldu? Neredeyim?"

Artık rahatlayıp başarının tadını çıkarabileceğinin farkında değildi Daha önce hep istekleri çok anlaşılmas olmanın ve davranışını bazen kendi isteklerine göre değiştirebildiği bir efendinin kontrol ettiği evcil bir köpek gibi hissetmişti. Bir kemik istemişti; önüne atmışlardı.

"Sonra açıklarım HAL. Çok zamanımız var."

Geminin son parçacıkları onların bile algılayamayacakları kadar uzaklara dağılıncaya kadar beklediler Sonra kendileri için hazırlanan yeni şafağı izlemek ve tekrar toplanana dek yüzyıllarca beklemek üzere ayrıldılar.

Astronomik olayların her zaman astronomik sürelerde olduğu doğru değildir. Parçacıkları saçılarak inanılmaz parlaklıktaki bir yıldız oluşturmada önce bir yıldızın son çöküşü yalnızca bir saniye sürebilir; yani Jüpiter'in değişimi çok yavaş olmuş sayılırdı.

Yine de Sasha'mn gördüklerine inanabilmesi birkaç dakika sürdü. Gezegen üzerinde teleskopla rutin bir araştırma yapıyordu, artık hiç bir gözlem rutin sayılmazdı ya! Jüpiter görüş alanından çıkmaya başladı Önce aletin sabitlik ayarının bozuk olduğunu san-

di; sonra bütün evren kavramını sarsan bir şokla, teleskobun değil Jüpiter'in hareket ettiğini anladı. Kanıtı gözünün önündeydi. Küçük uydulardan ikisini de görebiliyordu, onlar hareketsizdi.

Gezegenin tamamını görebilmek için büyüme derecesini azalttı Artık cüzzamlı, lekeli bir griydi Inanamayarak geçen birkaç dakikadan sonra gerçekten olduğunu anladı; ama yine de pek inanmıyordu.

Jüpiter normal yörüngesinden çıkmıyordu, neredeyse imkansız bir şey yapıyordu. Küçülüyordu, hem de öyle hızlı ki üzerine odaklandığında kenarları hareket ediyordu. Aynı zamanda parlaklaşıyor, berbat gri rengi inci gibi bir beyaza dönüyordu. Şüphesiz insanların gözlemlediği onca yılda olduğundan daha parlaktı; Güneş ışığının yansıması bile bu kadar...

O anda Sasha neden olduğunu anlamasa da ne olduğunu anladı ve genel alarmı çaldı.

Otuz saniye bile geçmeden gözlem odasına gelen Floyd'un ilk gördüğü pencerelerden girip duvarlarda ışıktan ovaler çizen kö-redici parlıtıydı O kadar parlaktılar ki gözlerini kapatmak zorunda kaldı; Güneş bile bu kadar parlaklık veremezdi.

Floyd o kadar şaşırılmıştı ki parıltının Jüpiter'den geldiğini düşünmedi, aklına gelen ilk düşünce: Süpernova idi! Aklına gelir gelmez bu düşünceden vazgeçti; Güneş'in kapı komşusu Alpha Centauri'deki bir patlama bile bu inanılmaz görüntüyle karşılaştırılamazdı.

Işık birden azaldı; Sasha dış güneş kalkanlarını çalıştırmıştı Artık direkt kaynağa bakılabiliyordu. Sadece küçük bir noktaydı, boyutu bile belli olmayan herhangi bir yıldızdı. Bunun Jüpiter'le bir ilgisi olamazdı; Floyd gezegene sadece birkaç dakika önce baktığında, uzaktaki küçük güneşten dört kat daha büyüktü.

Sasha'nın kalkanları indirmesi iyi olmuştu. Bir an sonra küçük yıldız patladı ve karanlık filtrelerle bile çıplak gözle bakmak imkansızdı Ama son ışık seli bir saniyeden de kısa sürdü; sonra Jüpiter -ya da eskiden Jüpiter olan şey- tekrar büyümeye başladı.

Büyümeye devam etti, sonunda değişimden önce olduğundan çok daha büyük olmuştu. Bir süre sonra ışık küresi hızla solmaya başladı, sıradan güneş ışığı seviyesine düştü. Floyd onun aslında boş bir kabuk olduğunu anladı, çünkü tam kalbinde merkezi yıldız hâlâ açıkça görülebiliyordu.

Aklından çabucak bir hesap yaptı. Gemi

Jüpiter'den bir ışık dakikasından daha uzaktaydı, ama o büyüyen kabuk -şimdi parlak kenarlı bir halkaya dönüşüyordu- şimdiden gökyüzünün dörtte birini kaplıyordu. Yani onlara -aman Tanrım! -neredeyse ışık hızının yarısıyla yaklaşıyordu. Birkaç dakika içinde gemiyi yutacaktı

Sasha'nın ilk anonsundan o ana kadar hiç kimse tek kelime etmemişti. Bazı tehlikeler öyle görsel ve normal deneyimlerin ötesindedir ki akıl onların gerçek olduğunu kabul etmez ve kaderin yaklaşmasını hiç anlamadan izler Gelgit dalgasının yaklaştığını, çığın indiğini, kasırga hortumunun dönüşünü gören ama kaçmaya çalışmayan biri mutlaka korkudan donakalmış ya da kaçınılmaz kederine razı olmuş demek değildir. Gözlerinin kendisine gösterdiği şeyin onu ilgilendirdiğine inanamıyor olabilir. Bütün onlar başka birinin başına geliyordur.

Beklendiği gibi büyüüyü ilk bozan Tanya oldu Yağdırdığı emirlerle Vasili ve Floyd'u köprüye koşturdu.

Geldiklerinde "Şimdi ne yapalım?" diye sordu.

Floyd, kaçamayacağımız kesin, diye düştü Ama belki şartları biraz geliştirebiliriz "Geminin yanı dönük" dedi. "O şeye dik

dönersek daha küçük bir hedef olmaz mıyız? Hem kütlemin mümkün olduğunca çoğunu bir radyasyon kalkını gibi araya koymuş oluruz "

Vasili'nın parmakları kontroller üzerinde uçuşmaya başlamıştı bile

"Haklın Woody, yine de gamma ve X ışınları için artık çok geç Ama daha yavaş nötronlar ve alfalar olabilir, Tanrı bilir başka neler var."

Gemi ekseni etrafında yavaşça dönerken ışıktan şekiller duvarlarda kaymaya başladılar Sonra tamamen kayboldular; şimdiki konumuyla Leonor'un tüm kütlesi narin insan kargosuyla yaklaşan radyasyon dalgası arasındaydı

Floyd, acaba, şok dalgasını gerçekten hissedecek miyiz, diye düşündü, yoksa yayılan gazlar bize ulaştıklarında fiziksel bir etki yapamayacak kadar zayıf mı olacaklar? Dış kameralardan görülen ateş halkası şimdi gökyüzünü neredeyse tamamen içine almıştı. Ama hızla sönüyordu, hatta içinden bazı parlak yıldızların parıltısı görülebiliyordu. Floyd, yaşayacağız, diye düşündü Gezegenlerin en büyüğünün yok oluşuna tanık olduk ve hayatta kaldık.

Kameralar artık yıldızlardan başka bir şey göstermiyordu, ama içlerinden biri tüm di-

ğerlerinden bir milyon kat daha parlaktı Jüpiter'in üflediği ateş balonu etkileyiciliğine rağmen yanlarından zararsızca geçip gitmişti. Kaynağa bu kadar uzakken, geçişini sadece geminin aletleri kaydetmişti.

Gemideki gerginlik yavaşça azaldı Böyle durumlarda hep olduğu gibi herkes gülüp aptalca espriler yapmaya başladı. Floyd onları duymuyordu; hâlâ hayatta olduğu için rahatlamıştı, ama üzgündü

Muhteşem ve harika bir şey yok olmuştu. Tüm güzelliği, ihtişamı ve hiç çözülemeyecek sırlarıyla Jüpiter artık yoktu. Tüm tanrıların babası en iyi zamanında yıkılmıştı.

Ama başka bir bakış açısı daha vardı Jüpiter'i yitirmişlerdi: Peki onun yerine ne gelmişti?

Tanya zamanını çok iyi ayarlayarak herkesi susturdu

"Vasili, zarar var mı?"

"Ciddi bir şey yok, bir kamera yanmış. Tüm radyasyon ölçerler normalin oldukça üstünde, ama hiçbir tehlike sınırında değil."

"Katerina, aldığımız toplam doza kontrol et Görünüşe bakılırsa şanslıymışız, tabii başka sürpriz olmazsa. Şüphesiz Bowman'a teşekkür borçluyuz; sana da, Heywood. Ne olduğu hakkında bir fikrin var mı?"

"Tek bildiğim Jüpiter'in bir güneşe dönüş-

tuğu"

Vasili "Bu doğru" dedi. "Jüpiter dış etken olmadan füzyon başlaması için çok küçük."

"Yani az önce bir astronomi mühendisliği örneği mi gördük?"

"Kesinlikle. Artık Zagadka'nın ne işe yaradığını biliyoruz."

"Bu numarayı nasıl yaptı? Vasili, elinde ol- saydı, Jüpiter'i nasıl yakardın?"

Vasili bir an düşündü, sonra kararsızca omuz silkti.

"Ben yalnızca bir kuramsal gökbilimciyim, bu konularda pek tecrübem yok. Ama bir bakalım... Eee, eğer on Jüpiter kütlesi eklememe, ya da yerçekimi sabitini değiştirmeme izin yoksa, herhalde gezegeni yoğunlaştırmaya çalışırdım, hımmmm, bu ilginç bir fikir..."

Sesi kesildi; herkes sabırla bekledi, arada bir ekranlara bir göz atıyorlardı. Eskiden Jüpiter olan yıldız patlamalı doğumundan sonra durgunlaşmış gibiydi; artık göz alıcı bir noktaydı, neredeyse Güneş kadar parlaktı.

"Sadece sesli düşünüyorum; ama böyle yapılmış olabilir. Jüpiter'in çoğu hidrojeni. Eğer bunun büyük bir bölümü çok daha yoğun bir maddeye -kim bilir, belki nötron maddeye- dönüştürülebilseydi, çökerek çekirdeğe inerdi. Belki milyarlarca Zagad-

ka'nın emdikleri gazlarla yaptıkları da buydu. Nükleosentez, yani saf hidrojenden daha yüksek element yapımı. Bu öğrenmeye değer bir numara olurdu! Artık az bulunan metal kalmaz, altın alüminyum kadar ucuz olurdu"

Tanya "Peki bu olanları nasıl açıklayacak?" diye sordu.

"Çekirdek yeterince yoğunlaştığında Jüpiter birkaç saniyede çökerdi. Isı da füzyon başlatacak kadar yükselirdi Tamam, karşı çıkılacak bir sürü nokta olduğunu biliyorum: Demir minimumunu nasıl geçebildiler; peki ya radyasyon geçişi; Chandrasekhar sınırı. Boş verin bunları. Bu teori başlangıç için yeterince iyi; ayrıntıları sonra hesaplarım. Ya da daha iyi bir teori bulurum."

Floyd "Bundan eminim" diye onayladı. "Ama daha önemli bir konu var. Bunu neden yaptılar?"

Katerina dahili hattan "Belki bir uyan" diye atıldı.

"Neye karşı?"

"Göreceğiz."

Zenia çekinerek "Herhalde" dedi, "bir kaza olamaz, değil mi?"

Bunun üzerine tartışma birkaç saniye durdu.

Floyd "Ne korkunç bir düşünce!" dedi.

"Ama bu doğru olamaz. Öyle olsaydı uyan olmazdı."

"Belki. Eğer dikkatsizliğimle bir orman yangını çıkarırsan, en azından herkesi uyarmak için elinden gelem yaparsın "

Vasili "Asla bilemeyeceğimiz bir şey daha var" diye yakındı. "Hep Cari Sagan'm haklı olduğunu ve Jüpiter'de hayat olduğunu düşünmüştüm."

"Aletlerimiz hiçbir şeye rastlamadı."

"Ne kadar şansları vardı ki' Sahra ya da Antarktika'da birkaç hektarlık bir yere bakarsanız Dünya'da hayat bulur musunuz? Bizim Jüpiter'de yaptığımız da o kadar."

Brailovsky "Hey!" dedi. "Ya Discovery ve HAL?"

Sasha uzun menzilli alıcıyı açtı ve sinyal frekansını taramaya başladı. Hiç bir sinyal yoktu.

Bir süre sonra, sessizce bekleyen gruba "Discovery yok" dedi.

Hiç kimse Dr. Chandra'ya bakmadı; ama birkaç teselli sözü duyuldu, sanki oğlunu kaybetmiş bir babanın acısını paylaşıyorlardı.

Ama HAL'ın onlara son bir sürprizi daha vardı.

53

DÜNYALARDAN BİR HEDİYE

Radyasyon patlaması gemiyi yutmadan birkaç saniye önce Dünya'ya yollanan mesaj düz metin şeklindeydi ve şu sözleri tekrarlıyordu:

"TÜM BU DÜNYALAR SIZIN, EUROPA DIŞINDA ORAYA İNMEYİ DENEMEYİN "

Doksan üç kez tekrarlanmış, sonra harfler karışmaya başlamıştı Mesaj EUROPA ile DIŞINDA arasında birdenbire duruyordu

Şaşkın ve tedirgin Görev Kontrol mesajı aktardığında Floyd "Anlamaya başlıyorum" dedi "Harika bir ayrılık hediyesi; yeni bir güneş ve çevresinde gezegenler."

Tanya "Ama neden yalnızca üç tane?" diye sordu

Floyd "Açgözlülük etmeyelim" diye yanıtladı "Bence çok iyi bir nedeni var. Euro-pa'da hayat olduğunu biliyoruz Bowman ya da arkadaşları -her kim iseler- onu rahat bırakmamızı istiyorlar."

Vasili "Bu başka bir şeyi de açıklıyor" dedi "Bazı hesaplar yaptım. Sol 2'nin artık durduğunu ve şu andaki düzeyde ısı yayacağını varsayarsak, buzlar eridiğinde Europa'nın

hoş bir tropik iklimi olacak. Zaten bu hızla oluyor."

"Ya diğer uydular?"

"Ganymede çok hoş olacak, gün tarafı sıcak olacak. Callisto ise çok soğuk olacak, ama gaz püskürmesi sürekli olursa yeni atmosfer yaşamaya uygun olabilir. Ama lo herhalde şimdikinden de kötü olacak."

"Büyük bir kayıp sayılmaz. Bu olmadan önce de cehennem gibiydi."

Curnow "lo'yu gözardı etme" dedi. "Sadece prensipte de olsa orayla ilgilenmek isteyecek birçok Teksaslı ya da Arap petrolcü var. O kadar berbat bir yerde mutlaka değerli bir şey vardır. Bu arada, aklıma kötü bir düşünce takıldı."

Vasili "Seni rahatsız ettiğine göre ciddi olmalı" dedi. "Neymiş?"

"HAL o mesajı neden bize değil de Dünya'ya yolladı? Biz çok daha yakındık."

Uzunca bir sessizlik oldu; sonra Floyd düşünceli bir halde konuştu: "Ne demek istediğini anlıyorum. Belki de Dünya'ya ulaştığından emin olmak istedi."

"Ama onu ileteceğimizi biliyordu... Oh!" Tanya'nın gözleri o anda çok kötü bir şey farketmiş gibi açıldı.

Vasili "Ben öldüm" diye sızlandı.

Floyd "Galiba Walter da bundan söz edi-

yor" dedi. "Bowman'a ya da o uyarıyı yapan her neyse ona minnettarız. Ama tek yaptıkları buydu. Yine de ölebilirdik."

Tanya "Ama ölmedik" dedi. "Kendi çabamızla kurtulduk. Belki esas nokta da buydu. Bunu yapmasaydık, kurtulmayı hak etmemiş olacaktık. Bilirsiniz, doğal seleksiyon. Darwin'm söz ettiği seçim. Aptallık genlerinin ayıklanması."

Curnow "İçimde kötü bir his haklı olduğunu söylüyor" dedi. "Eğer kalkış tarihimizi değiştirmeseydik ve Discover^yı roket olarak kullanmasaydık, o, ya da onlar, bizi kurtarmak için bir şey yaparlarmıydı? Jüpiter'i havaya uçurabilen bir zeka için çok zor olmasa gerek."

Huzursuz bir sessizlik oldu, sonunda bozan Heywood Floyd'du.

"İşte bu sorunun" dedi "hiçbir zaman yanıtlanmayacağına memnunum."

GÜNEŞLER ARASINDA

Floyd, Ruslar eve dönerken Walter'ın şarkılarını ve esprilerini özleyecekler, diye düşündü. Son birkaç günün heyecanından sonra Güneş'e -ve Dünya'ya- doğru yapılacak uzun yolculuk tekdüze bir son olacaktı Ama herkesin yürekten istediği de olaysız, tekdüze bir yolculuktu.

Uykusu gelmişti bile, ama çevresindekileri hâlâ algılayabiliyordu Kendi kendine, uykundayken . ölü gibi mi görüneceğim, diye sordu. Uzun uykuya dalmış birine, özellikle tanıdık birine bakmak her zaman sinir bozucuydu Belki de insana ölümlü olduğunu çok güçlü bir şekilde hatırlatıyordu.

Curnow tamamen dalmıştı, Chandra ise son iğnenin etkisiyle sersemlemiş olsa da hâlâ uyanıktı. Kendinde olmadığı belliydi, ne çıplaklığından ne de Katerina'nın varlığından rahatsız oluyor gibi görünmüyordu. Tek giysisi olan altın linga uçarak ondan uzaklaşıyor, ama zinciri onu tutuyordu.

Floyd "Herşey yolunda mı Katerina?" diye sordu.

"Tamamen. Size çok imreniyorum. Yirmi dakika sonra evde olacaksınız."

"Bu pek de rahatlatıcı değil. Korkunç rüyalar görmeyeceğimizi nereden biliyorsun?" "Hiç kimse gördüğünü söylemedi." "Tabii, belki uyanınca unutuyorlardır." Katerina her zamanki gibi onu çok ciddiye aldı. "imkansız. Dondurulmuşken rüya görülse, EEC kayıtları bunu ortaya çıkarırdı. Tamam Chandra, gözlerini kapat. İşte o da gitti. Şimdi sıra sende Heyvwood. Gemi sensiz -çok garip olacak." "Sağ ol Katerina... İyi yolculuklar." Floyd'a ağırlık çökmüştü, ama yine de Cer-rah-Kumandan Rudenko'nun biraz şaşkın, hatta -bu olabilir mi- utangaç görüldüğünü fark etti Sanki ona bir şey söylemek istiyor, ama karar veremiyordu.

Uykulu uykulu "Ne var Katerina?" diye sordu

"Henüz kimseye söylemedim, ama sen zaten konuşamayacaksın. Küçük bir sürprizim var."

"Acele...et..."

"Max ve Zenia evleniyorlar " "Buna.

.sürpriz...mi...diyorsun?..." "Hayır. Bu sadece seni hazırlamak içindi. Dünya'ya döndüğümüzde Walter ve ben de evleniyoruz. Ne diyorsun?"

Şimdi neden baş başa o kadar zaman geçirdiğinizi anlıyorum. Evet, bu gerçekten de

sürpriz ..kimin akhna gelirdi ki!

"Bunu...duyduğuma...çok..."

Cümleyi tamamlayamadan Floyd'un sesi kesildi Ama henüz bilinçsiz değildi ve çözülen düşüncelerinin birazını bu yeni durum üzerinde toplayabiliyordu.

Kendi kendine, buna inanamıyorum, dedi. Walter uyanınca mutlaka fikrini değiştirecektir...

Ve uykuya dalmadan son bir düşünce. Eğer Walter fikrini gerçekten değiştirirse, uyanmasın daha iyi...

Dr. Heywood Floyd bunu çok komik bulmuştu. Mürettebatın kalanı neden güldüğünü dönüş yolculuğu boyunca hep merak ettiler.

55

LUCIFER YÜKSELİYOR

Dolunaydan elli kat daha parlak olan Lucifer Dünya gökyüzünü değiştirmiş, aylar boyunca sürgüne yollamıştı geceleri. Şeytani çağrışımlarına rağmen bu isim kaçınılmazdı; zaten "ışık getiren", iyilik kadar kötülük de getirmişti. Dengenin ne tarafa doğru bozulacağını ancak yüzyıllar ve binyıllar gösterecekti.

En önemli yararı, gecenin sona ermesiyle birlikte özellikle az gelişmiş ülkelerde çalışma kapsamının artması olmuştu. Yapay aydınlanma ihtiyacı her yerde büyük ölçüde azalmış, sonuçta müthiş bir elektrik tasarrufu olmuştu. Sanki uzaya Dünya'nın yarısını aydınlatan koca bir ampul takılmıştı. Lucifer gün ışığında bile göz kamaştırıyor, upuzun gölgeler yapıyordu.

Çiftçiler, şehir yöneticileri, polis, denizciler ve açık alan aktiviteleriyle -özellikle uzak bölgelerdeki- ilgilenen hemen hemen herkes Lucifer'i memnunkla karşılamıştı; hayatlarını çok daha kolay ve güvenli kılmıştı. Sevgililer, suçlular, çevreciler ve gökbilimciler ise ondan nefret ediyorlardı.

İlk iki grubun aktiviteleri kısıtlanmıştı, çevreciler ise Lucifer'in hayvanların hayatı üzerindeki etkisiyle ilgileniyorlardı. Geceleri aktif olan birçok yaratık ciddi ölçüde etkilenmiş, bazıları ise uyum sağlayabilmişti. Meşhur çiftleşme töreni için yüksek dalgalar ve karanlık geceler gereken Pasifik grunyonu ciddi bir tehlikedeydi ve türleri hızla yok olmaya başlamıştı.

Bu Dünya'da yaşayan gökbilimciler için de geçerliydi. Yine de eskiden olabileceği kadar büyük bir bilimsel felaket değildi, çünkü astronomik araştırmaların yansından fazlası

SONSÖZ: 20,001

uzaydaki ya da Ay'daki araçlarla yapıliyordu. Onlar Lucifer'in parıltısından kolayca korunabilirlerdi; ama Dünya'daki rasathaneler bir zamanların gece gökyüzünde duran yeni güneş karşısında çaresiz kalmışlardı.

İnsan ırkı geçmişteki birçok değişiklikte olduğu gibi buna da uyum sağlayacaktı. Yakında Lucifer'siz bir dünyayı hiç görmemiş bir nesil doğacaktı; ama bu en parlak yıldız düşünen her erkek ve kadın için ebedi bir soru olacaktı.

Jüpiter neden feda edilmişti ve yeni güneş ne kadar süre ışımaya devam edecekti? Kısa sürede sönecek miydi, yoksa gücünü binlerce yıl, belki de insan ırkı yaşadığı sürece koruyacak mıydı? En önemlisi, artık Venüs kadar gizemli olan Europa neden yasaklanmıştı?

Bu soruların yanıtları olmalıydı ve insan onları bulana kadar asla tatmin olmazdı.

...Ve tüm Galakside bulduktan en değerli şey Akıl olduğu için her yerde onun gelişmesi için çabaladılar. Yıldız tarlalarında çiftçi oldular; ektiler, ve bazen meyvesini topladılar.

Ve bazen de zararlıları temizlemeleri gerekti serinkanlılıkla.

Europa'lılar Uzak Bölgeye, hiç batmayan güneşlerinin aydınlık ve sıcaklığının ötesinde, bir zamanlar tüm dünyalarını kaplayan buzların hâlâ görülebildiği yerlere gitmeye sadece son birkaç nesildir cesaret edebilmişlerdi. Orada kalıp, parlak ama Soğuk Güneşin ufkun ardında batmasıyla başlayan kısa ve korkulu geceyi yaşamayı göze alanlar ise daha da azdı.

Yine de o birkaç zorlu kaşif, çevrelerindeki Evren'in düşünebildiklerinden çok daha garip olduğunu şimdiden anlamışlardı. Karanlık okyanuslarda geliştirdikleri hassas gözler hâlâ işlerine yarıyordu; yıldızların ve diğer cisimlerin gökyüzündeki hareketlerini görebiliyorlardı. Astronominin temellerini atmaya başlamışlardı, hatta bazı cesur düşürler yaratılışın Europa'dan ibaret olmadığını

nı düşünüyorlardı.

Okyanustan çıkışlarından çok kısa bir süre sonra, buzların erimesiyle başlayan çok hızlı evrim sürecinde, gökyüzündeki cisimlerin üç farklı sınıfa ayrıldığını fark ettiler Bunların en önemlisi elbette Güneş'ti Bazı efsaneler -onları ciddiye alan pek yoktu ya- onun her zaman orada olmadığını, Europa'daki hayatın çoğunu yok eden kısa, kıyamet gibi bir dönüşüm çağıının habercisi olarak birdenbire ortaya çıktığını söylüyorlardı Eğer bu doğruysa, bu gökte hareketsiz asılı duran küçük, sönmez enerji kaynağının faydalarına karşılık küçük bir bedel sayılırdı

Belki Soğuk Güneş de onun uzaktaki kardeşiydi, bir suçtan dolayı sürgüne yollanmış ve cennet semasında sonsuza dek yürümeye mahkum edilmişti Bunun, tüm mantıklı halkın olduğu gibi kabul ettiği konular hakkında sorular sorup duran birkaç Europa'h dışında kimse için önemi yoktu.

Yine de o delilerin Uzak Bölge'mn karanlığına yaptıkları yolculuklarda bazı ilginç keşifler yaptıklarını kabul etmek gerekirdi Tüm gökyüzünün Soğuk Güneş'ten de küçük ve soluk sayısız küçük ışıkla kaplı olduğunu söylüyorlardı, ama buna inanmak zordu Parlaklık dereceleri çok farklıydı ve doğup batmalarına rağmen sabit konumları

hiç değişmiyordu.

Bu fonda hareket eden üç cisim vardı, şüphesiz henüz hiç kimsenin anlayamadığı karmaşık yasalara uyuyorlardı. Hem gökyüzündeki diğer şeylerin aksine bunlar çok büyüktü, ama şekilleri ve boyları sürekli değişiyordu Bazen yuvarlak oluyorlardı, bazen yarım daire, bazen de ince bir hilal. Evrendeki tüm cisimlerden daha yakın oldukları açıktı, çünkü yüzeylerinde çok zengin ve değişken ayrıntılar vardı

Başka dünyaların gerçekten var olduğu teorisi sonunda kabul edilmişti, ama birkaç fanatik dışında hiç kimse onların Europa kadar büyük ya da önemli olabileceklerine inanmıyordu Bin Güneş'e yakındı ve her zaman karmaşa içindeydi Gece tarafında büyük yangınların parıltıları görülebiliyordu; bu, atmosferlerinde oksijen olmayan Europa'lıların hâlâ anlayamadığı bir olaydı. Bazen de büyük patlamalar yüzeyden parçacıklarla dolu dev bulutlar kaldırıyorlardı; eğer güneşe yakın gezegen gerçekten bir dünya ise, yaşamak için çok kötü bir yer olmalıydı. Belki Europa'nın gece tarafından da kötü.

Dıştaki iki uzak gezegen çok daha sakin görünüyorlardı, ama bazı yönlerden daha da esrarengizdiler. Yüzeylerine karanlık çöktüğünde onlarda da yer yer ışıklar görülüyor-

du, ama bunlar iç taraftaki karmaşık dünyanın sürekli değişen yangınlarından çok farklıydı. Neredeyse sabit bir parlaklıkla yanıyor-lardı ve birkaç küçük bölgede toplanmışlardı. Ama nesiller boyu bu alanlar büyümüş ve çoğalmışlardı.

Ama küçük güneşler kadar parlak olan tüm o ışıkların en garip olanları, iki dünya arasında sık sık gidip gelirken görülenlerdi. Kendi denizlerinin biyolojik parlaklığını hatırlayan bazı Europa'lılar bir defasında bunların canlı yaratıklar olduğunu sanmışlardı; ama parlaklıkları bunu neredeyse imkansız kılıyordu. Yine de giderek daha fazla düşünür bu ışıkların -sabit şekillerin, hareketli güneşlerin- garip bir hayat belirtisi olduğuna inanmaya başladı.

Ancak buna karşı oldukça mantıklı bir itiraz vardı. Eğer canlılarsa, neden Europa'ya hiç gelmiyorlar?

Ama efsaneler var. Binlerce nesil önce, kalarların fethedilmesinin ardından o ışıkların bazılarının çok yakına geldiği, ama gökyüzünü Güneş'ten bile parlak patlamalarla doldurarak yok oldukları söylenirdi. Ve ne gariptir, yere sert metaller yağmıştı; bazılarında da bugün bile tapılıyor.

Yine de hiç biri, sonsuz günün sınırında bir yüzü hareketsiz Güneş'e, diğeri gece ta-

rafına ebediyen dönük olarak duran büyük siyah tektaş kadar kutsal değil En uzun Europa'lıdan -sarmaşık gibi kollarını tamamen kaldırdığında bile- on kat daha uzundu ve gizemle ulaşılmazlığın sembolüydü Ona hiç dokunulmadı; sadece uzaktan tapılabilirdi. Çevresinde yaklaşmaya çalışanları iten Güç Çemberi vardı

Birçokları gökteki o hareketli ışıkları orada tutanın da aynı güç olduğuna inanıyor. Başarısız olsa bile, onlar Europa'nın bakir kıtalarına ve küçülen denizlerine düşecekler ve sonunda amaçları anlaşılmış olacak.

Europa 'lılar o hareketli ışıkların ardındaki zekaların aynı siyah tektaşı ne kadar dikkatle ve hayranlıkla incelediklerini bilseler şaşırırlardı. Otomatik inceleme aygıtları yüzyıllardır dikkatle yörüngeden aşağı alçalıyor, sonuç her seferinde felaket oluyordu. Zamanı gelene kadar tektaş iletişime izin vermeyecekti.

O zaman geldiğinde -belki de Europa 'lılar radyoyu icat edip bu kadar yakınlarından sürekli verilen mesajları farkettilennde- tektaş da stratejisini değiştirebilirdi. Belki o zaman, Europa'lılarla bir zamanlar bağlı oldukları ırk arasındaki uçuruma bir köprü olmaları için kendi içinde uyuyan varlıkla-

n bırakabilirdi, belki de bırakmazdı

Belki de böyle bir köprü mümkün değildi ve böylesine yabancı ıkı bilinç formunun bı-
rarada var olması imkansızdı Eğer öyleyse,
Güneş Sistemi içlerinden yalnızca binne ait
olabilirdi

Hangisi olacağını ise Tanrılar bile bilmiyor
Henüz

TEŞEKKÜRLER

Elbette en başta uzunca bir süre önce bana yazarak
dillere destan bir bilimkurgu filmi için fıkır isteyen
Stanley Kubrick e teşekkür etmeliyim

Sonra, dostum ve aracım (ıkısı her zaman aynı şey
değil) Scott Meredith'e, sadece incelemesi için kendisine
yolladığım on sayfalık bir film taslağında daha fazlasını
görebildiği için takdirlerimi sunuyorum Ve her şeyi
gelecek nesillere borçluyum vs vs

Diğer teşekkürlerim

Rio de Janerio dan Senor Jorge Luis Calife, benim bir
devam romanını ciddi olarak düşünmemi sağlayan
mektubu için (yıllarca bunun imkansız olduğunu söy-
lemiştim)

Pasadena İlet Ateşleme Laboratuvarı eski Yöneticisi
Dr Bruce Murray e ve yine I P L dan Dr Frank Jor-dan
a, Io -Jüpiter sistemindeki Lagrange- I pozisyonunu
hesapladıkları için Gariptir, otuz dört yıl önce aynı
doğrultudaki Dünya-Ay-Lagrange noktalarını aynı
şekilde hesaplamıştım, ama artık beşinci derece denk-
lemleri çözmekteki yeteneğime güvenmiyorum, hatta
güvenilir küçük HAL im H/P 9100Anm yardımı olsa bile

2001 Bir Uzay Macerası nın yayın haklarının sahibi
New Amncan Library ye, kitabı 51 bölümde kullanmama
(2001 Bir Uzay Macerasının 37 bölümü), ayrıca 30 ve
40 bölümlerde alıntı yapmama izin verdikleri için

Birleşik Devletler Ordusu Mühendislerinden General
Potter a, yüklü programından zaman ayırıp 1969da,
sadece yerdeki birkaç geniş delikten ibaret-

ken bana EPCOT'u tanıttığı için.

Wendell Solomons'a, Rusça (ve Rusingilizce) konusundaki yardımları için.

Jean-Michel Jarre, Vangelis ve eşsiz John Williams'a, gerektiğinde ilhamı verdikleri için. C. P. Cavafy'ye, "Barbarları Beklerken" için. Kitabı yazarken, Europa'dan yakıt alma kavramının Ash, Stancati, Niehoff ve Cüda tarafından bir gazetede işlendiğini fark ettim "Dış gezegenlere uydu uçuşlarında dönüş yakıtı yerinden alınacak " (Açta Astrona-utica VIII, 5-6, Mayıs-Haziran 1981)

Dünya dışındaki madencilik çalışmaları için otomatik olarak çoğalan sistemler (von Neumann makineleri) fikri NASA'nın Marshall Uzay Uçuş Merkezi'nden von Tiesenhausen ve Darbro tarafından gerçekten gerçekleştirilmiştir (bkz ^ _!' Kendi -Kendine- Çoğa la n-Sistemler! "NASA Teknik Notlar 78304). Jüpiter'le bu sistemler kullanılarak başa çıkılabileceğinden şüphesi olan varsa, onlara kendi kendine çoğalan fabrikaların bir güneş enerjisi kollektörünün yapımını 60.000 yıldan 20 yıla nasıl indirebildiklerini inceleyen araştırmayı okumalarını öneririm.

Gazdan devlerin çekirdeklerinin elmas olabileceği yolundaki şaşırtıcı fıkır, California Üniversitesi Lawrence Livermore Laboratuvarından M. Ross ve F. Ree tarafından Uranüs ve Neptün için ortaya atılmıştır. Bence onlar yapabiliyorsa, Jüpiter daha iyisini yapar. De Beers hissedarları, lütfen dikkat edin.

Jüpiter atmosferinde var olması mümkün havada yaşayan canlı türleri hakkında ayrıntılı bilgi için, "A Meeting With Medusa" adlı hikayemi okuyun ("The Wind From the Sun"-Güneş'ten Gelen Rüzgar- adlı kitabım-

da). Bu yaratıklar Cari Sagan'ın Cosmos'unun hem kitap hem de TV dizisinde ("One Voice in the Cosmic Fugue") Adolf Schaller tarafından harika resmedilmiştir

Europa'da, buzla kaplı okyanusların altında, lo'ya ısı veren Jüpiter gelgitlerinin sıvı halde tuttuğu okyanuslarda hayat olabileceği fikri ilk olarak Star and Sky dergisinde Richard C. Hoagland tarafından öne sürülmüştür ("Europa'nın Gizemi", Ocak 1980). Bazı gökbilimciler (başta NASA Uzay Araştırmaları Enstitüsü, Dr. Robert Jastrow) bu mükemmel fikirle yakından ilgilenmişlerdir. Planlanan GALILEO uçuşu için çok iyi bir neden olabilir.

Ve son olarak: Valerie ve Hector'a, hayat-destek sistemini sağladıkları için; Cherene'e, kitabın her bölümünün noktalamasını yapışkan öpücüklerle yaptığı için; Steve'e, yanımda olduğu için.

Arthur C. Clarke
Kolombo, Sri Lanka
Temmuz 1981-Mart 1982

UZAY EFSANESİ SÜRÜYOR

2061'de;

Siyah tektaşın gizemi
sürüyor.

Daha önceki iki araştırma
uçuşunun kahramanı
Heywood Floyd; Dave
Bowman ve 'bağımsız'
bilgisayar HAL'la bir kez
daha karşılaşıyor.

Ve bilinmeyen bir uygarlığın
gücü, insanın evrenin
gelişiminde bir rol
üstlenmesine karar veriyor.

YAKINDA BİLİMKURGU
OKURUYLA BULUŞUYOR

Ve 3001'de

Öykümüz tehlikeler yüklü
bir final sürecine giriyor.
İnsan ırkı, Güneş Sistemi'ne
hükmeden tektaşlara karşı
duyduğu korkuyla yaşamaya
devam ediyor.

Ama korkunun ortasında
küçük de olsa bir umut ışığı
doğuyor.

Binlerce yıl önce öldüğüne
inanılan Frank Poole'un
bedeni 'bilinçli bir yaşama'
döndürülüyor.

Ancak Poole'un her şeyden
önce, Dave Bowman'ın başına
ne geldiğine dair gerçeği
kavraması gerekmektedir.